

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ZONEI URBALE FUNCȚIONALE SUCEAVA 2021 - 2030

PROFIL ECONOMIC.....	1
Context economic național, regional și județean	1
Analiza principalilor indicatori macroeconomici naționali	1
Transformarea economiei românești	5
Investițiile străine directe	9
Mediul și dinamica antreprenorială.....	16
Atragerea de investiții, servicii și infrastructura suport pentru afaceri și inovare	2
Atragerea de investiții în zona urbană funcțională Suceava	2
Opinia locuitorilor din Municipiul Suceava cu privire la investiții	4
Soluții pentru promovarea, facilitarea și extinderea investițiilor private.....	8
Serviciile și infrastructura de suport pentru afaceri și inovare.....	12
Motoare economice și potențial de specializare	17
Contribuția zonelor urbane funcționale la dezvoltarea economică	17
Principalele motoare economice la nivelul zonei urbane funcționale Suceava	20
Cercetare-dezvoltare-inovare	62
Cheltuieli de cercetare-dezvoltare.....	62
Salariați în activitatea de cercetare-dezvoltare	63
Unități de cercetare-dezvoltare	66
Inovare	72
Piața forței de muncă.....	75
Migrație și navetism.....	75
Ocupare.....	82
Dezavantajare pe ocupare și capital uman.....	92
Absolvenți de învățământ superior	94
Disponibilitatea locurilor de muncă.....	94
Calitatea locurilor de muncă.....	97
Analiza diagnostic: concluzii, provocări, tendințe și recomandări.....	99
ANEXE - ANALIZA SITUAȚIEI ACTUALE: PROFIL ECONOMIC	101
ANEXA 1 – Metodologia analizei potențialului de atractivitate al ofertei turistice la nivelul unităților administrativ-teritoriale urbane din România	101
ANEXA 2 – Metodologie de calcul a competitivității și a atractivității orașelor	110

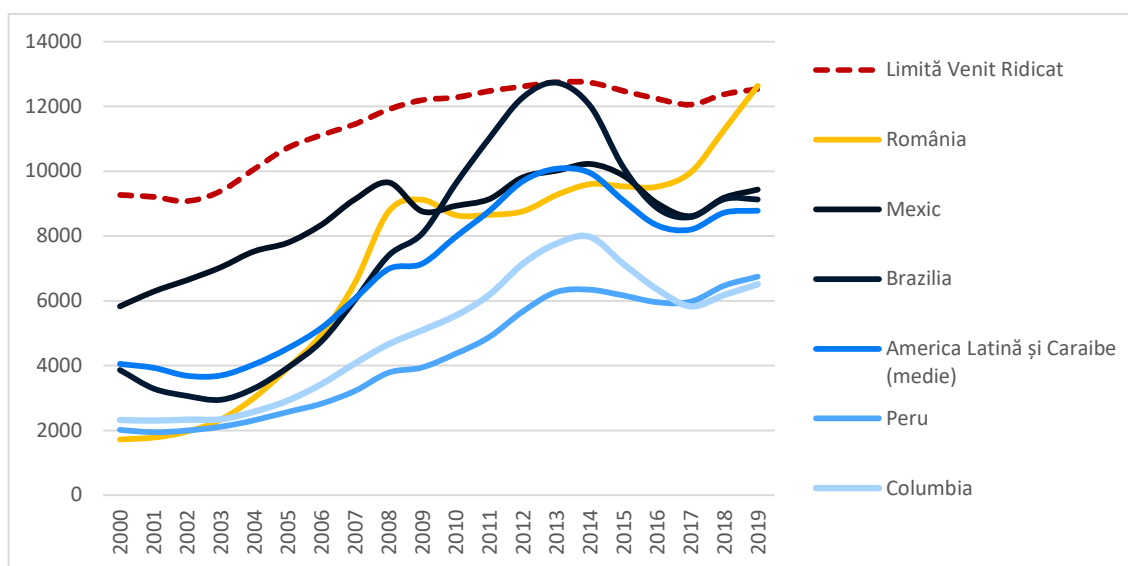
PROFIL ECONOMIC

CONTEXT ECONOMIC NAȚIONAL, REGIONAL ȘI JUDEȚEAN

Analiza principalilor indicatori macroeconomici naționali

Povestea economiei României este sinuoasă și complexă. Odată cu căderea comunismului, România a întreprins o tranziție sinuoasă către o economie de piață, cu o mare parte a anilor 1990 marcată de declin economic și restructurare. În 2000, când perspectivele aderării la UE și NATO au devenit mai realiste, economia românească a întreprins totuși un sprint destul de impresionant, venitul său național brut (VNB) pe cap de locuitor (metoda Atlas) crescând de la 1.720 dolari la 12.630 dolari în 2019. Această performanță este subliniată și mai bine atunci când se compară România cu o serie de țări din America Latină, care se aflau într-o poziție economică mai bună în 2000 (a se vedea figura de mai jos).

Figura 1. VNB pe cap de locuitor (Metoda Atlas) în țările selectate

Sursa: *Politica Urbană a României, Dinamica economică a orașelor din România, 2020*

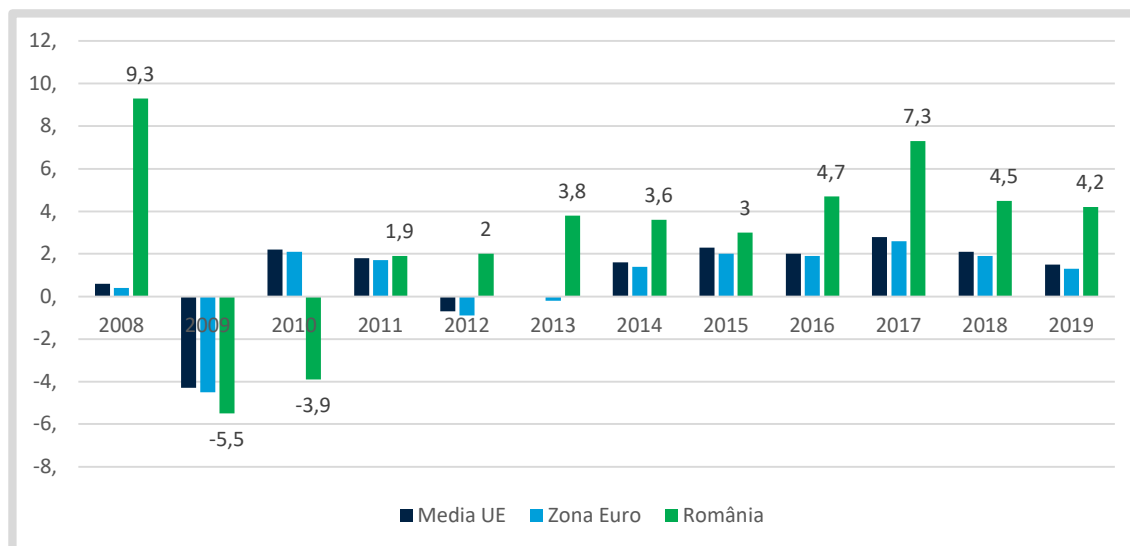
Numerelor preliminare pentru 2019 indică faptul că România a atins anul trecut un statut de țară cu venit ridicat, pentru prima dată în istoria sa. Desigur, accesul României la piața comună a UE este unul dintre principalele motive pentru performanța spectaculoasă a țării. Uniunea Europeană a fost o veritabilă „mașină de convergență” pentru țările sale membre, permițând unor națiuni precum Grecia, Irlanda, Portugalia, Polonia și Slovacia să ajungă la venituri ridicate într-un timp record. Acest lucru a permis, de asemenea, României să devină o economie cu venituri ridicate și să depășească economiile similare din America Latină.

Analiza principalilor indicatori macroeconomici naționali relevă faptul că România a continuat evoluția sa puternică din ultima decadă, cu o scurtă întrerupere în perioada 2009-2010 cauzată de precedenta criză financiară și economică globală.

Cu o creștere de 4,2% a Produsului intern brut în anul 2019¹, România a continuat trendul de a se clasa între primele țări la nivelul Uniunii Europene privind acest indicator. După o creștere de 7,1% a PIB-ului în anul 2017 și de 4,5% în 2018, creșterea înregistrată la nivelul 2019 arată o stabilitate economică, fiind în continuare mai mult decât dublă comparativ cu media Statelor Membre și a statelor din Zona Euro.

¹ Date Eurostat (provizionale)

Figura 2. Rata volumului de creștere a Produsului Intern Brut

Sursa: Eurostat

Deficiențele creșterii PIB de peste 7% în anul 2017 și valorile de peste 4% în anii precedenți se datorează în mare parte consumului individual, ceea ce indică o dependență foarte ridicată a consumului în creșterea PIB-ului. Această dependență față de consum expune performanța economiei la vulnerabilități cauzate de veniturile reduse ale populației în raport cu Statele Membre.

Conform ultimelor date statistice definitive la nivelul Institutului Național de Statistică, nivelul Produsului intern brut în termeni nominali la nivel național în anul 2018 a fost de 952.396,8 milioane lei prețuri curente, revenind o valoare de 48.899,3 lei pe locuitor. Cu toate că s-a înregistrat o scădere semnificativă a dinamicii PIB comparativ cu anul precedent (4,4% în anul 2018, comparativ cu 7,1% în anul 2017), valoarea raportată pe cap de locuitor a fost de 5,1%.

Tabel 1. Produsul intern brut și Produsul intern brut pe locuitor în România

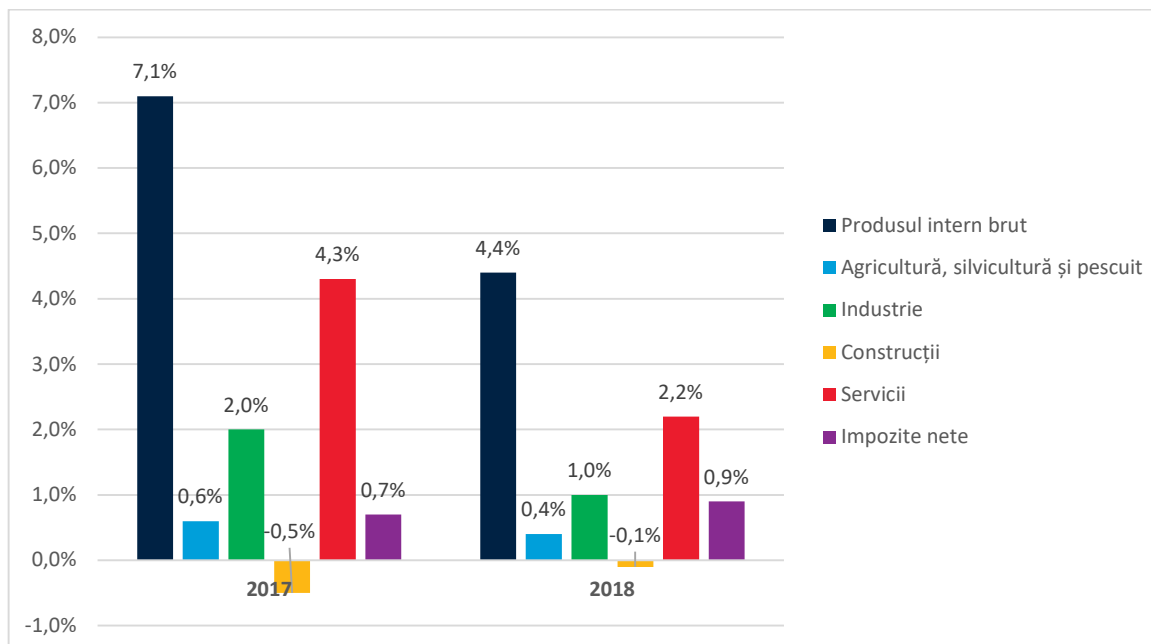
	2017	2018
Produsul intern brut (milioane lei)	857.895,7	952.396,8
Creșterea PIB în termeni reali (în procente față de anul anterior)	107,1	104,4
Produsul intern brut pe locuitor (lei)	43.788,8	48.899,3
Creșterea PIB pe locuitor în termeni reali (în procente față de anul anterior)	107,7	105,1

Sursa: Starea economică și socială a României – date statistice, 2018, INS

În ceea ce privește principalele ramuri de activitate care au contribuit la creșterea Produsului Intern Brut național în anul 2018, se remarcă:

- Pe primul loc în ceea ce privește contribuția la formarea PIB se află serviciile (cu 55.062,3 milioane de lei, respectiv 57,8% din total). Din totalul serviciilor este de remarcat faptul că hotelurile și restaurantele au contribuit cu 18,1% din PIB.
- Pe locul secund se află domeniul industrial, cu o contribuție de 22,8% la formarea PIB (respectiv 215.955,9 milioane de lei).
- Pe ultimul loc se află agricultura, silvicultura și pescuitul, cu o contribuție de 4,3% din PIB (respectiv 41.494,2 milioane de lei).

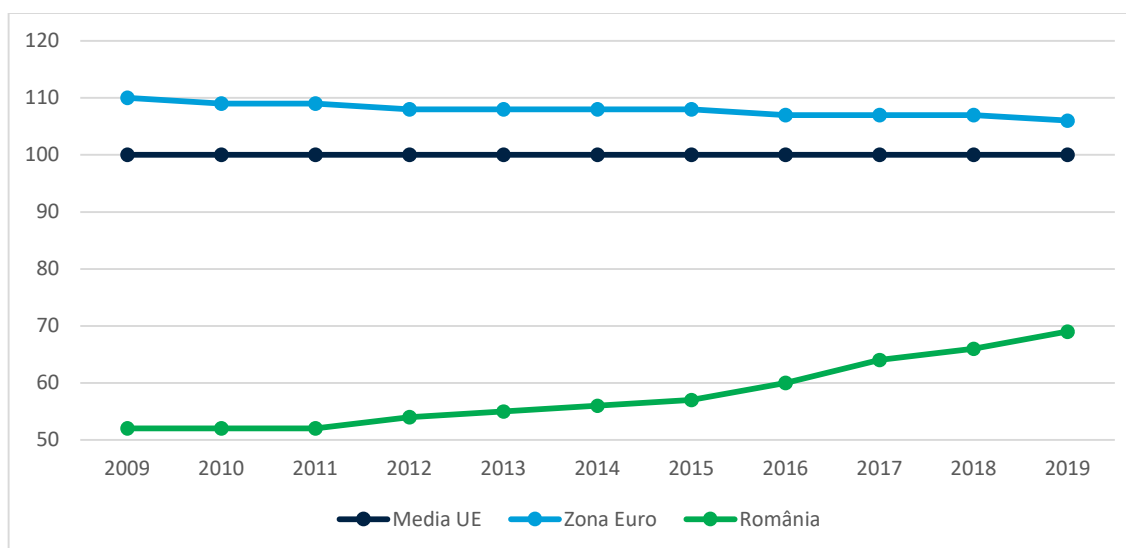
Figura 3. Contribuții la creșterea Produsului intern brut, pe categorii de resurse, în anul 2018

Sursa: Starea economică și socială a României – date statistice, 2018, INS

În comparație cu media Uniunii Europene, creșterea accelerată a PIB/locuitor raportat la puterea de cumpărare începând cu anul 2016 ajută la reducerea decalajelor față de statele din Zona Euro, ale căror procent s-a redus semnificativ în ultimii ani, aproape de nivelul de armonizare cu media Uniunii Europene.

Figura 4. PIB/Capita raportat la puterea de cumpărare²

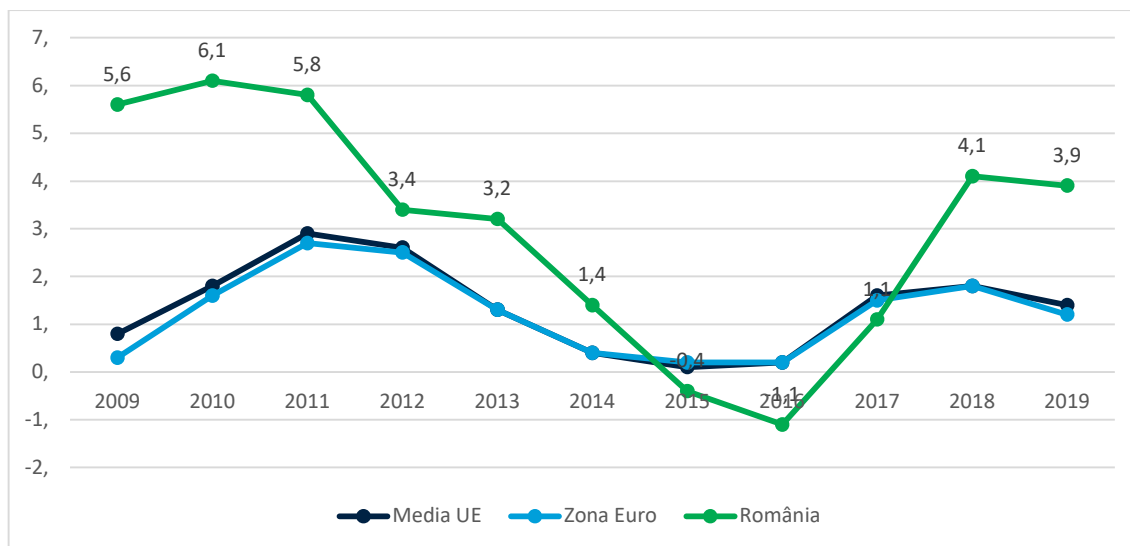
Sursa: Eurostat

Rolul determinant al consumului gospodăriilor populației în evoluția semnificativă a PIB-ului din anul 2017 a contribuit la o creștere accelerată a inflației în anul 2018, ajungând la o valoare de 4,1%, mult peste media Europeană. Aceasta a fost urmată de o scădere moderată a ratei inflației în anul 2019,

² Media UE este indicatorul de referință (cu valoare 100)

până la valoarea de 3,9%, în tendință cu media Uniunii Europene a cărei inflație a scăzut de la 1,8% în 2018 la 1,4% anul următor.

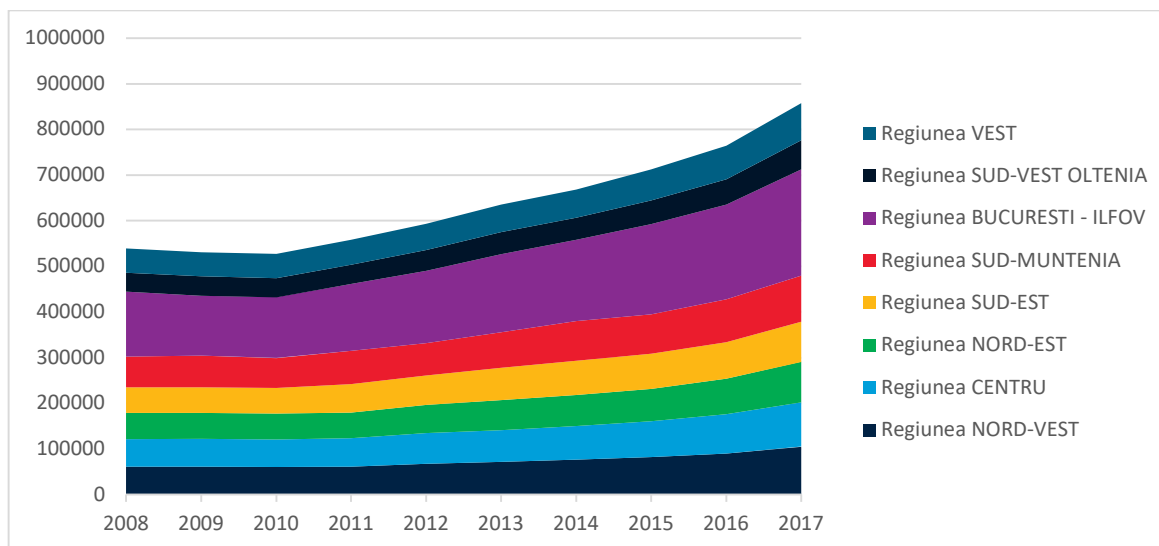
Figura 5. Rata inflației armonizată la indicii puterii de cumpărare

Sursa: Eurostat

În privința evoluției **Produsului intern brut pe regiuni de dezvoltare**, observăm că Regiunea Nord-Est a avut o performanță mai slabă decât a României în perioada 2008-2017 (o creștere de 55% a PIB-ului pentru intervalul de timp față de aproximativ 59% la nivel național). Bineînțeles, Regiunea București-Ilfov a fost motorul național de creștere economică, cu evoluții semnificative în privința produsului intern brut (64,4% creștere a PIB-ului în intervalul 2008-2017), urmată de Regiunea Centru (61,6% creștere a PIB-ului).

Figura 6. Evoluția PIB pe regiuni de dezvoltare

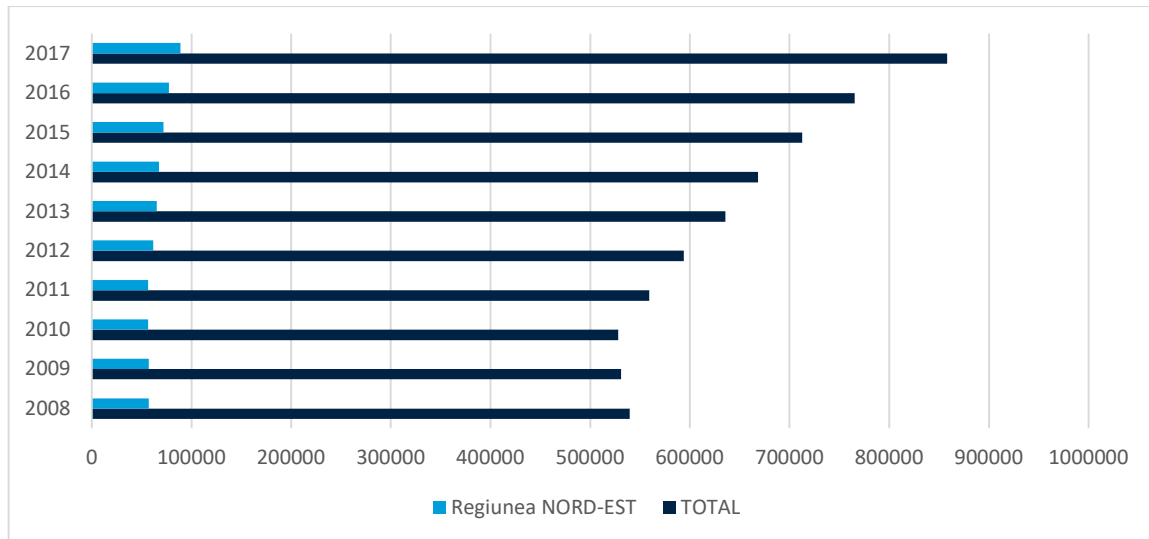

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Este de remarcă faptul că în anul 2008, regiunea Nord-Est avea o pondere de 10.6% din PIB-ul total, aceasta micșorându-se până la un raport de 10.1% în 2014, ca apoi să crească până la 10.4% în anul 2017. PIB-ul pe cap de locuitor (ajustat la putere de cumpărare) a crescut de la 18% din media UE în

2000, la 41% în 2018 – o performanță remarcabilă și un ritm de convergență foarte rapid. Cu toate acestea, Regiunea Nord-Est rămâne una din cele mai sărace regiuni din Uniunea Europeană.

Figura 7. Evoluția PIB a regiunii Nord-Est comparativ cu PIB-ul total

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

La nivelul Regiunii Nord-Est, Municipiul Suceava este al treilea centru economic ca importanță, cu venituri ale firmelor de aproximativ 2 miliarde Euro – față de aproximativ 3 miliarde Euro în Bacău și aproximativ 6 miliarde Euro în Iași.

Orașele aflate în apropierea centrelor urbane mari manifestă inițial tendința de a pierde competiția de creștere economică (deși suburbiile și localitățile periurbane sunt prospere), întrucât persoanele calificate migrează către orașul mai mare în căutarea unor oportunități mai bune. Pe măsură ce „potențialul economic” al orașului mai mare este acoperit (mai precis, pe măsură ce costurile cresc în orașul mai mare), beneficiile încep să se reverse înapoi către orașele mai mici. Acesta este și cazul României, în care poli de creștere precum Ploiești, Brașov, Constanța sau Craiova se află în sfera de influență a Bucureștiului și au pierdut inițial în fața capitalei. În prezent, când costurile și salariile din București au cunoscut o creștere puternică, din ce în ce mai multe investiții se fac în orașele din jurul capitalei. În aceeași logică, la nivelul Regiunii Nord-Est, Iașiul a fost principalul magnet pentru forță de muncă și talente. Cu toate acestea, în perioada 2011-2018, Suceava a înregistrat o creștere economică mai rapidă decât a Iașiului și Bacăului – 59% față de 53% și respectiv 18%.

Transformarea economiei românești

Analiza datelor privind complexitatea economică în România indică în mod cert că economia românească seamănă din ce în ce mai mult cu economia UE.

Prin accesarea la Uniunea Europeană, România a obținut accesul la una dintre cele mai mari piețe ale lumii, ceea ce reprezintă un avantaj pentru economie și, în special, pentru cele mai dinamice orașe. Accesul la piața UE a mers mână în mână cu o transformare a economiei românești înspre o mai mare

apropiere de modelul economic al UE – astfel, au fost înregistrate creșteri în trei sectoare majore care domină economia UE³:

- transporturile (ex. automobile, componente auto, autobuze, trenuri, componente pentru avioane);
- electronicele (ex. filtre de cafea, televizoare, aparate de prăjit pâine, cuptoare cu microunde);
- produsele chimice (ex. detergenți, lichide de curățare, îngrășăminte).

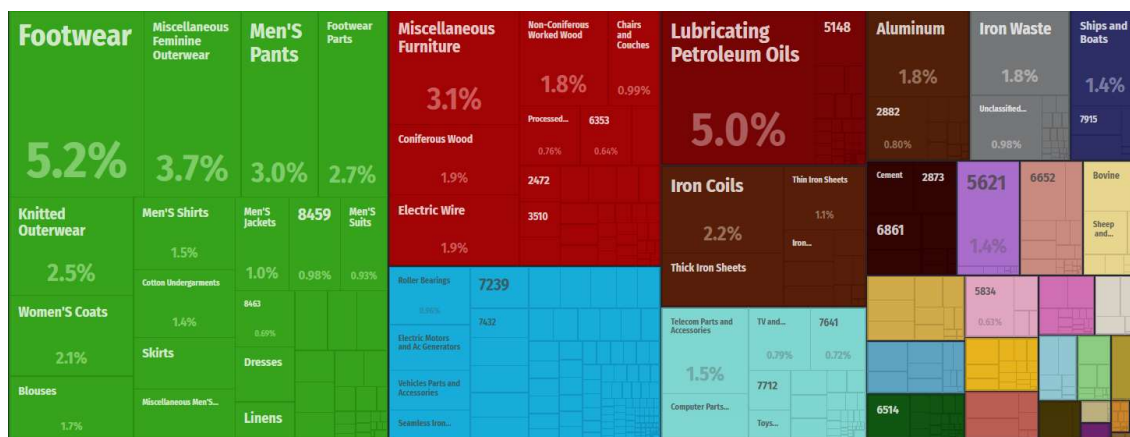
Transformarea economiei românești, atât în ceea ce privește dimensiunea, cât și domeniul de aplicare, este bine prezentată de baza de date Observatorul MIT al Complexității Economice (date reprezentate în figurile de mai jos). Astfel, exporturile românești nu au crescut doar de la 3,19 miliarde de dolari în 1990 la 70,4 miliarde de dolari în 2017, dar au crescut semnificativ în complexitate și varietate. Marile complexe industriale din epoca comunistă au fost inițial înlocuite de industrie ușoară (de exemplu, textile și mobilier), iar ulterior au fost înlocuite cu sectoare mai complexe (automobile, piese auto, echipamente electrice, produse chimice etc.). Analiza datelor privind complexitatea economică în România indică în mod cert că economia românească seamănă din ce în ce mai mult cu economia UE.

Figura 8. Exporturile României în anul 1990 (valoare totală: 3,19 miliarde dolari)

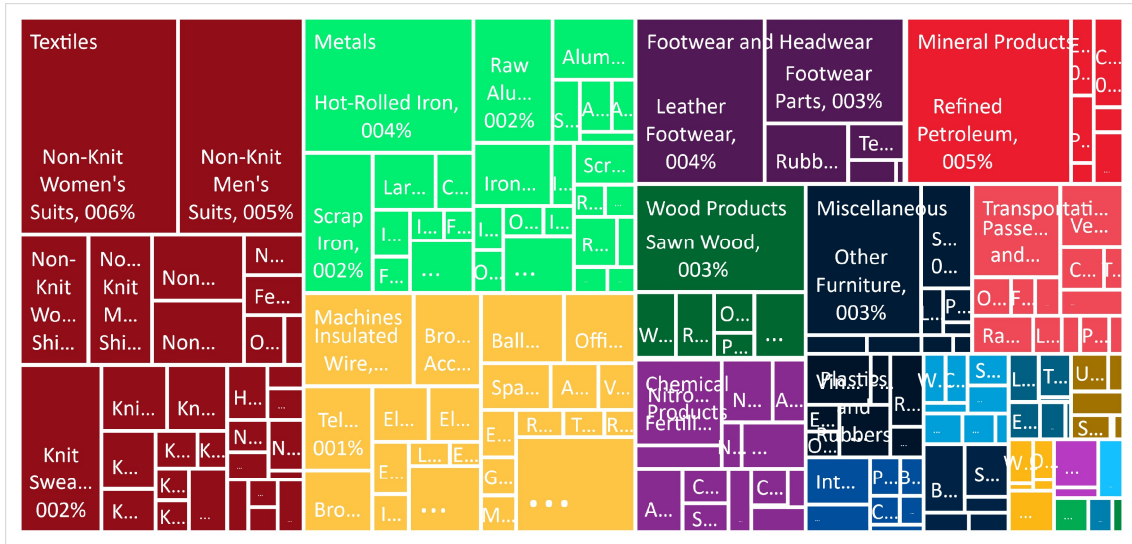

Sursa: Observatorul Complexității Economice, MIT

Figura 9. Exporturile României în anul 2000 (valoare totală: 10,3 miliarde dolari)

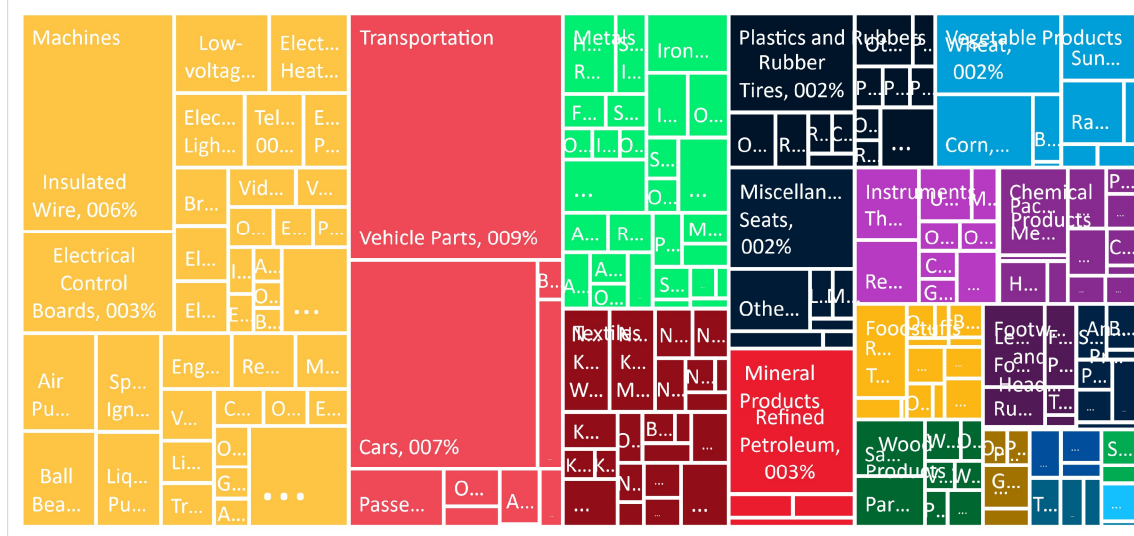
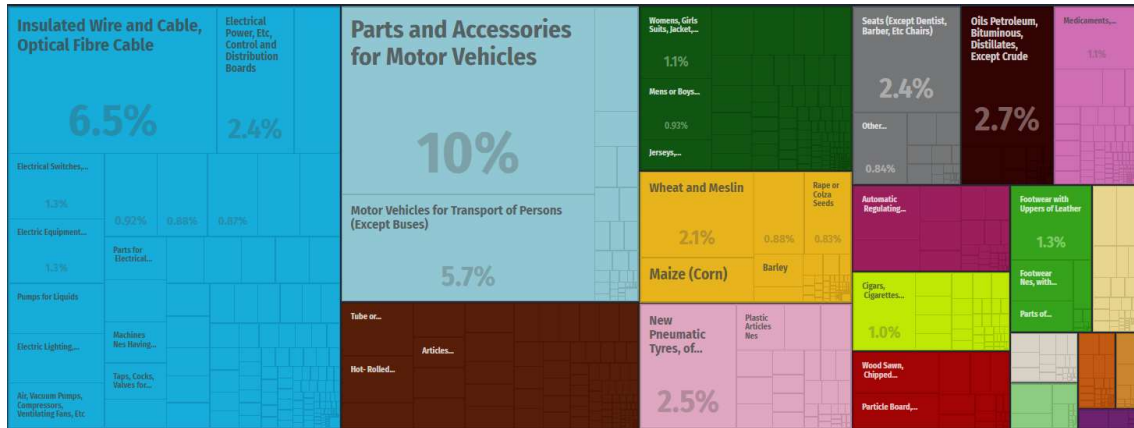

³ Orașe Magnet – Migrațiune și navetism în România, Banca Mondială, 2018

Sursa: Observatorul Complexității Economice, MIT

Figura 10. Exporturile României în anul 2017 (valoare totală: 70,4 miliarde dolari)

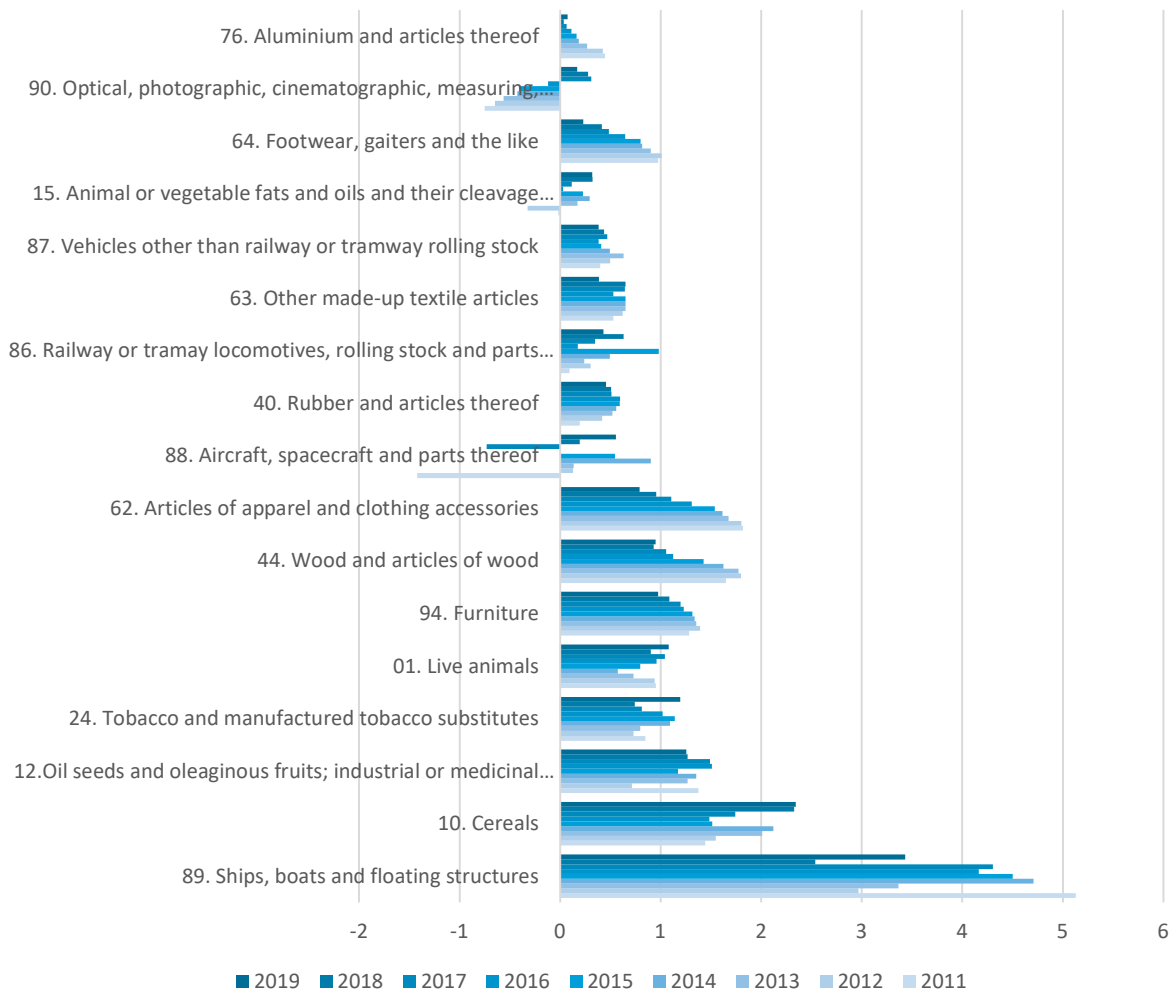
Sursa: Observatorul Complexității Economice, MIT

În 2019, România a înregistrat o creștere a exporturilor de înaltă tehnologie, reprezentând mai mult de 11% din totalul exporturilor fabricate. Conform statisticilor Băncii Mondiale⁴, aceste exporturi de înaltă tehnologie au crescut de la 1 miliard de dolari în 2007 la 11 miliarde de dolari în 2019, dovedind beneficiile pe care le are aderarea la Uniunea Europeană asupra comerțului exterior al țării, piața de destinație pentru 73% din totalul exporturilor României. Țările care sunt mai bune în producția tuturor bunurilor (avantaj absolut) ar trebui să se specializeze în continuare în producția de bunuri în care sunt relativ mai bune (avantaj comparativ). Mărfurile a căror producție este relativ mai slabă ar trebui obținute prin comerțul cu alte țări.

Analiza avantajelor comparative⁵ permite identificarea oportunităților și instrumentelor care să susțină exporturile în viitor. Cea mai mare importanță în descrierea comerțului exterior al României este calculul avantajului intern comparativ care permite evidențierea avantajului comparativ al comerțului dintr-un grup de bunuri față de totalul comerțului exterior.

Figura 11. Avantajul competitiv al României între 2011-2019

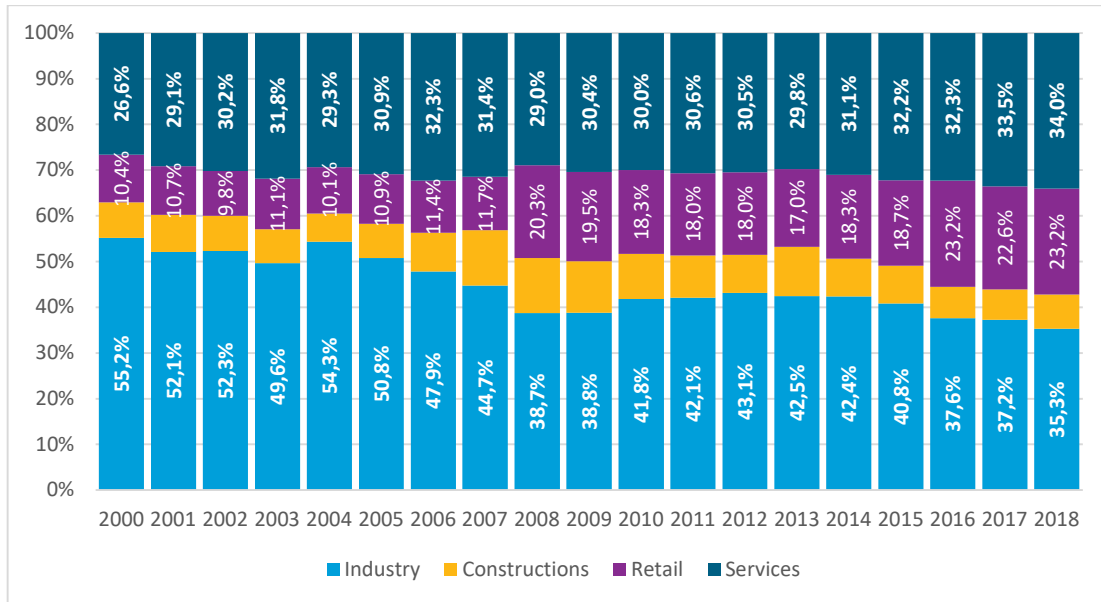
Sursa: Calcule proprii bazate pe datele INS

⁴ Exporturile de înaltă tehnologie ca procent din totalul exporturilor industriale (tradus). Banca Mondială. <https://data.worldbank.org/indicator/TX.VAL.TECH.MF.ZS>

⁵ $RCA = \ln(Xir/Mir) / (Xr/Mr)$, unde I – produs al unui grup de produse, r – țară, X – exporturi, M – importuri

Privind dincolo de exporturile de bunuri, există dovezi că aportul sectorului industrial la economia românească este în scădere, în beneficiul sectorului de vânzare cu amănuntul și al sectorului serviciilor. Unele sub-sectoare ale producției (de exemplu, producția de autovehicule, fabricarea de echipamente electronice și electrice) au crescut, dar creșterea în sectoarele serviciilor și a comerțului cu amănuntul a fost mai rapidă.

Figura 12. Valoarea adăugată brută a principalelor sectoare economice din România

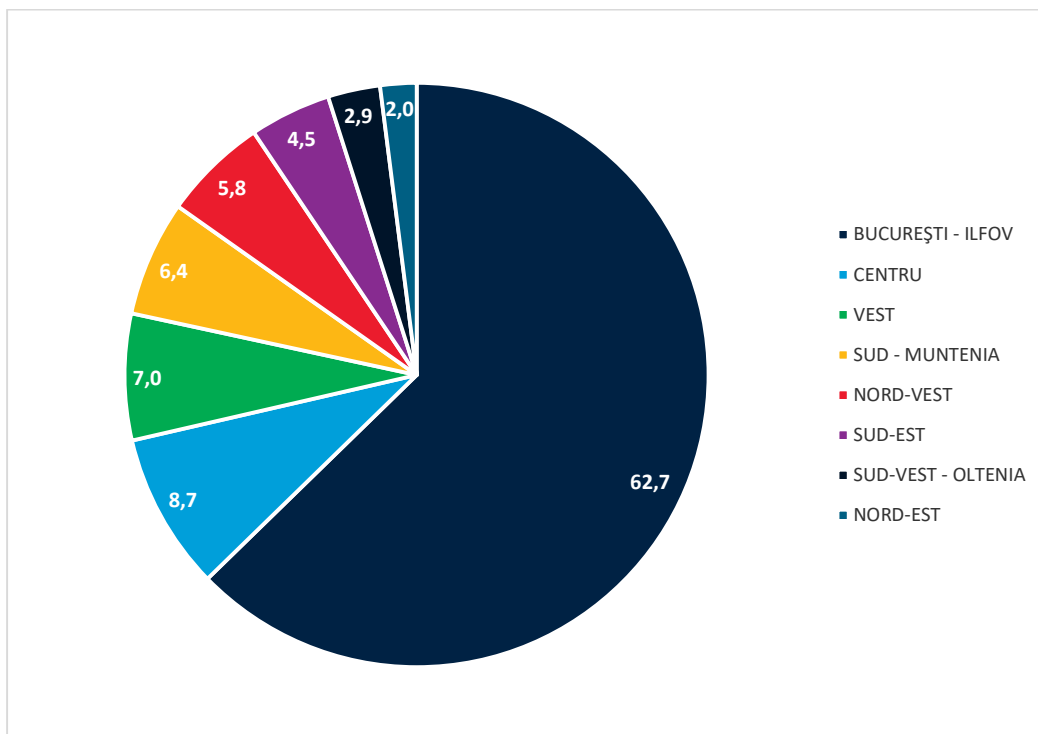
Sursa: Politica Urbană a României, Dinamica economică a orașelor din România, 2020

Investițiile străine directe

La nivel național, cele mai mari volume de investiții străine directe s-au înregistrat în regiunea de dezvoltare București – Ilfov (55.349 milioane Euro sold la 31 decembrie 2019, reprezentând 62,7% din totalul ISD), urmată de regiunea Centru (7.648 milioane Euro), regiunea Vest (6.198 milioane Euro) și regiunea Sud – Muntenia (5.671 milioane Euro). În contrast, cele mai mici valori ale investițiilor se regăsesc în regiunea Sud-Vest–Oltenia (2.536 milioane Euro) și regiunea Nord-Est (1.765 milioane Euro).

Este de remarcat faptul că Regiunea Sud-Vest Oltenia, deși are o contribuție mai mică a PIB-ului național decât Regiunea Nord-Est, reușește să atragă volume mai crescute de investiții străine directe. Una din prioritățile absolute, atât pentru Regiunea Nord-Est, cât și pentru Municipiul Suceava este atragerea de investiții străine. Companiile străine mature au avantajul unor rețele de distribuție și rețele de clienți globale (mult mai dificil de dezvoltat pentru firme cu capital autohton) ce permit un volum de vânzări mare într-un timp scurt și o productivitate ridicată. Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Est are deja o unitate ce se ocupă de atragerea investitorilor, dar fiecare administrație locală ar trebuie să joace un rol pro-activ în atragerea investitorilor.

Figura 13. Repartizarea pe regiuni de dezvoltare a soldului ISD la 31 decembrie 2019

Sursa: Banca Națională a României, Investițiile Străine Directe în România în anul 2019

Din totalul de 88.304 milioane de Euro reprezentând stocul de investiții străine directe atrase de România în anul 2019, Olanda a contribuit cu mai mult de 23% - în total 20.515 milioane de Euro. Austria și Germania au contribuit cu 12,6%, respectiv 12,3% din totalul ISD, urmate de Italia cu 8,2%. Statele Unite ale Americii au avut o contribuție de 901 milioane de Euro, echivalentul a 1% din totalul ISD.

Tabel 2. Repartizarea pe principalele țări de origine a soldului ISD la 31 decembrie 2019⁶

	Valoare	% din total ISD
TOTAL	88304	100.0
Olanda	20515	23.2
Austria	11107	12.6
Germania	10893	12.3
Italia	7263	8.2
Cipru	5492	6.2
Franța	5486	6.2
Elveția	3792	4.3
Luxemburg	3779	4.3
Marea Britanie	2853	3.2
Belgia	2518	2.9
Cehia	2036	2.3
Ungaria	1612	1.8
Spania	1425	1.6
Grecia	1249	1.4

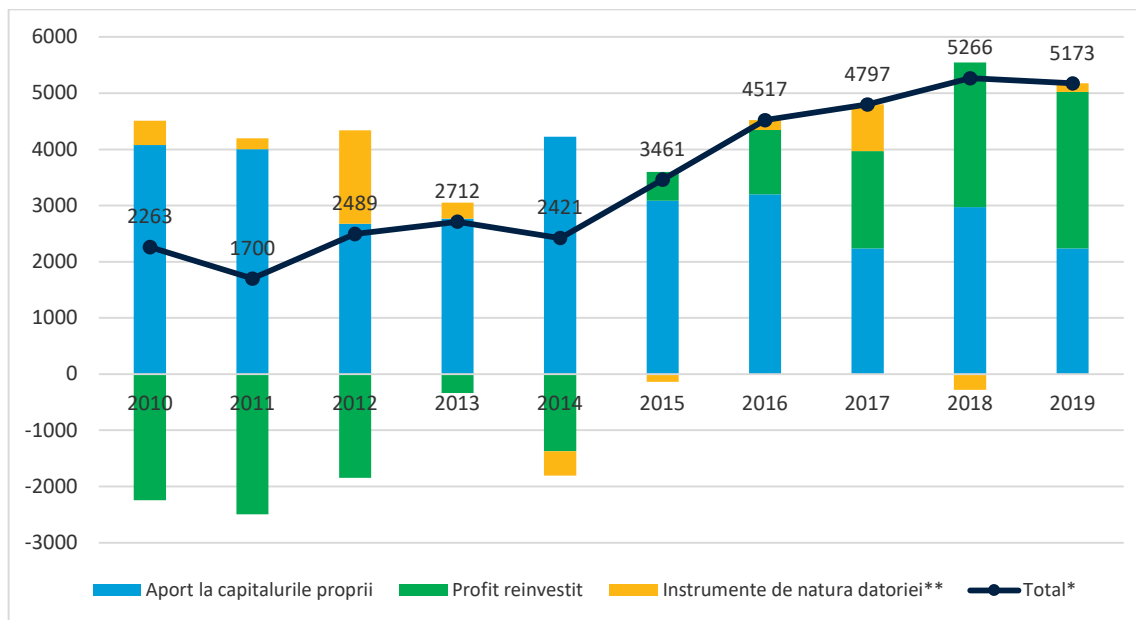
⁶ Milioane Euro

Polonia	925	1.0
Statele Unite ale Americii	901	1.0

Sursa: Banca Națională a României

În anul 2019, fluxul net de ISD național a cunoscut o ușoară scădere față de anul precedent, după cinci ani consecutivi de creștere (2014-2018). Profitul reinvestit a avut o evoluție ascendentă în ultimii ani, ajungând de la valori negative (pierderi nete ale companiilor datorate amortizării investițiilor) din perioada 2010-2014, până la peste 2,78 miliarde de Euro în anul 2019. Anul precedent a reprezentat o premieră în privința fluxului net de ISD, în sensul în care profitul reinvestit a depășit pentru prima dată componenta de aport la capitalurile proprii, care a fost în scădere comparativ cu anii precedenți.

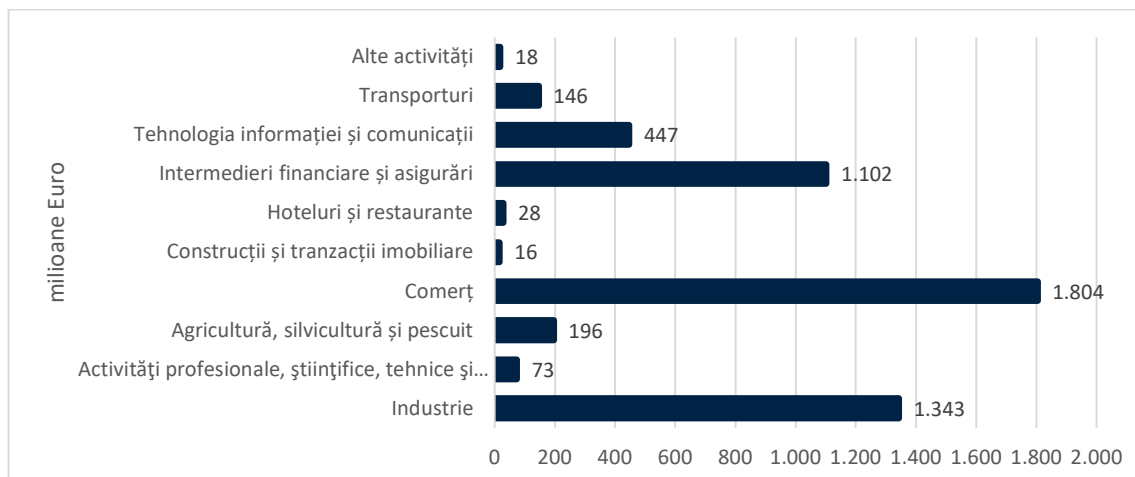
Figura 14. Evoluția fluxului net de ISD pe componente în perioada 2010-2019

Sursa: Banca Națională a României

Pentru anul 2019, fluxul net de investiții străine directe s-a orientat preponderent către domenii precum comerț (1.804 milioane Euro), industrie (1.343 milioane Euro) și intermediari financiare și asigurări (1.102 milioane Euro). Majoritatea investițiilor străine din cadrul industriei s-au realizat în industria prelucrătoare. O altă contribuție importantă pentru fluxul ISD a fost înregistrată pentru industria de IT&C, cu un total de 447 milioane Euro.

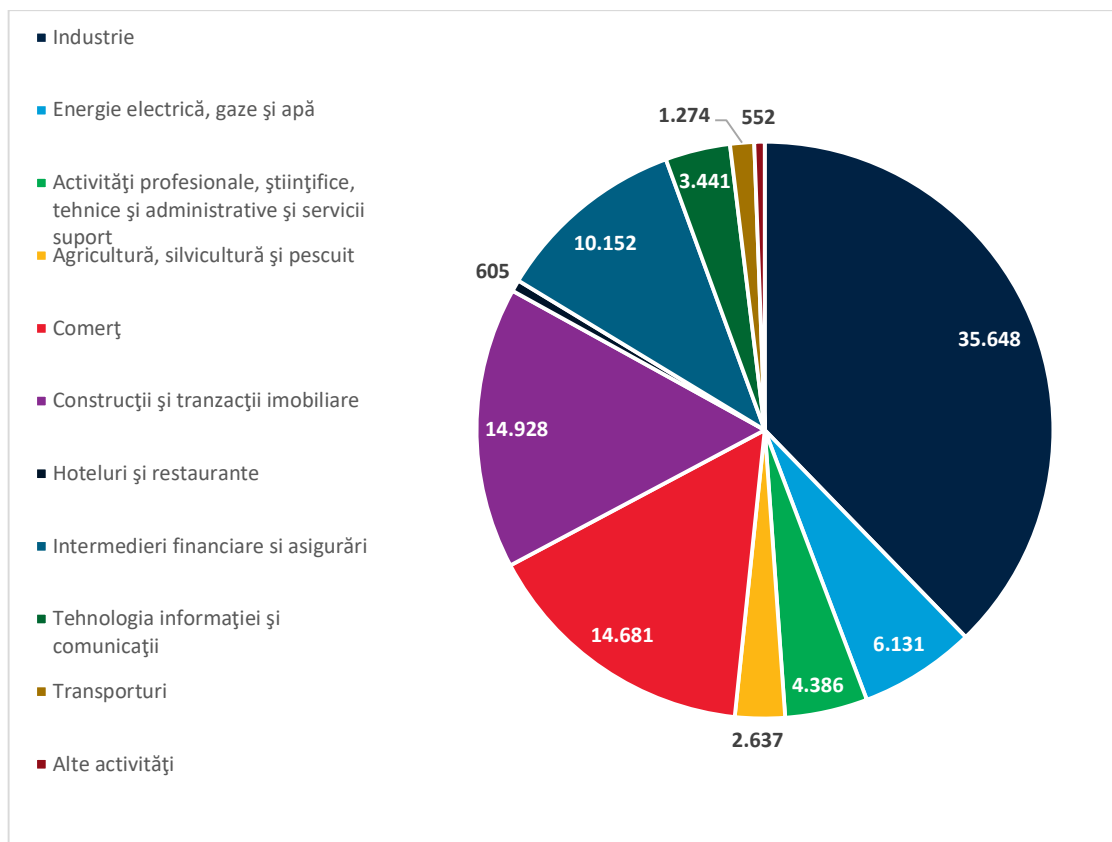
Figura 15. Fluxul net de ISD pe principalele activități economice în anul 2019

Sursa: Banca Națională a României

Din punct de vedere al orientării pe activități economice, 40,4% din soldul total al ISD sunt localizate în industrie, cu precădere în industria prelucrătoare (29,0% din soldul total al ISD). Alte activități economice care au atras investiții străine directe consistente sunt construcții și tranzacții imobiliare (reprezentând 16,9% din soldul total al ISD), comerț (16,6%) și intermedieri financiare și asigurări (11,5%).

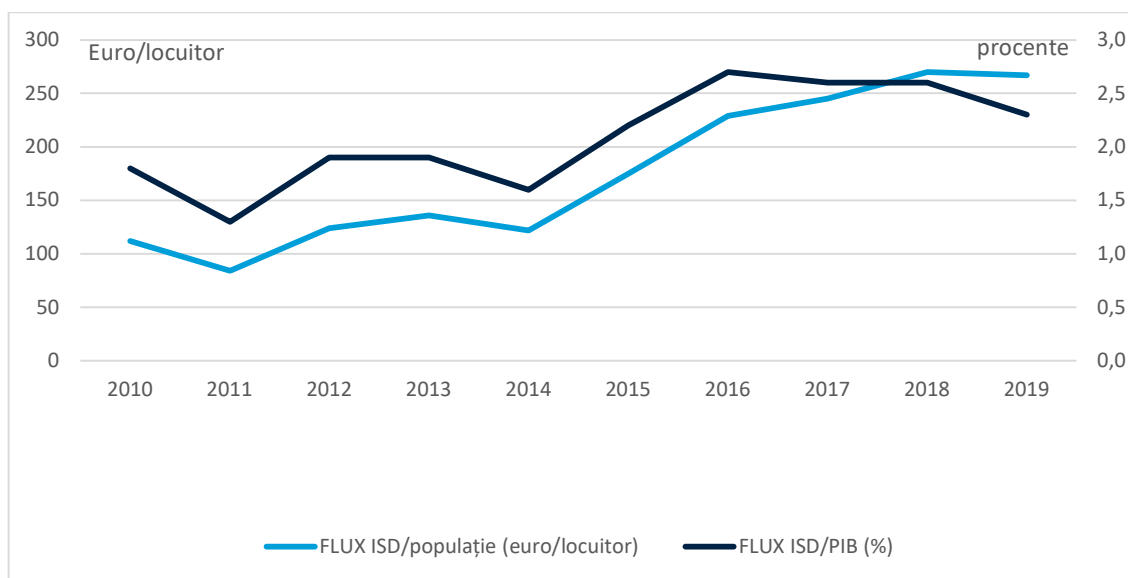
Figura 16. Repartizarea pe principalele activități economice a soldului ISD în 2019

Sursa: Banca Națională a României

Raportat la totalul populației rezidente, fluxul net de investiții străine directe a înregistrat valoarea de 267 Euro/locuitor, în scădere ușoară de la 270 Euro/locuitor în anul 2018. Aceeași scădere privind analiza fluxului de ISD relevă faptul că stocurile au scăzut în raport cu produsul intern brut. Acestea au reprezentat 2,3% din PIB în anul 2019, într-o evoluție descendentă comparativ cu anul precedent (2,6% din PIB).

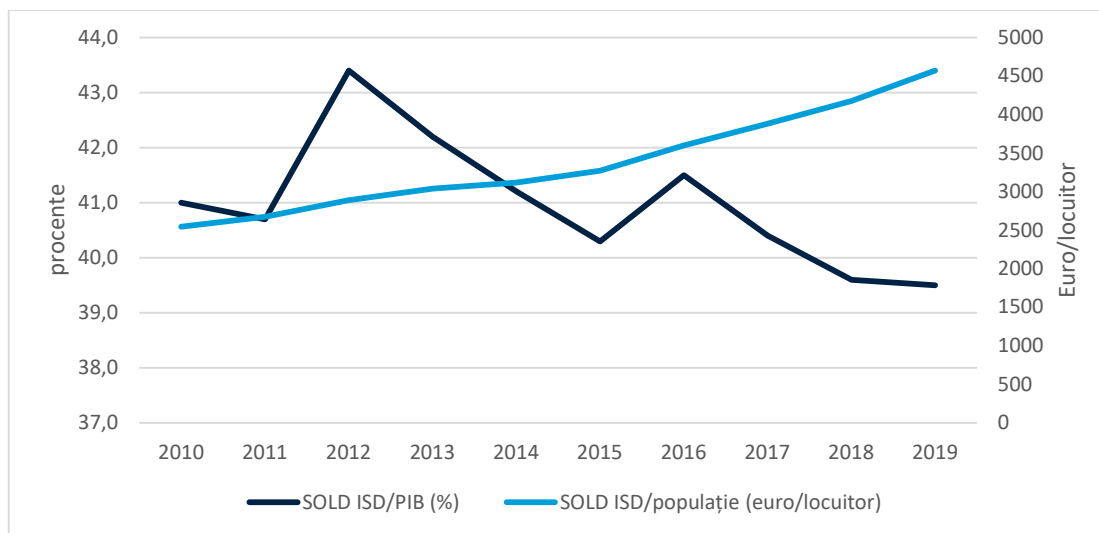
Figura 17. Evoluția fluxului ISD/PIB, respectiv a fluxului ISD/total populație rezidentă

Sursa: Banca Națională a României

Soldul ISD raportat la produsul intern brut în anul 2019 a înregistrat valoarea de 39,5% (-0,1 puncte procentuale față de anul precedent), datorată ritmului mai ridicat de creștere a PIB nominal exprimat în Euro (+9,1%) față de soldul ISD (+8,9%). În termeni nominali, valoarea soldului ISD raportat la populația rezidentă a ajuns la 4.571 de Euro în 2019.

Figura 18. Soldul ISD în produsul intern brut și valoarea soldului ISD raportat la populația rezidentă în perioada 2010 – 2019

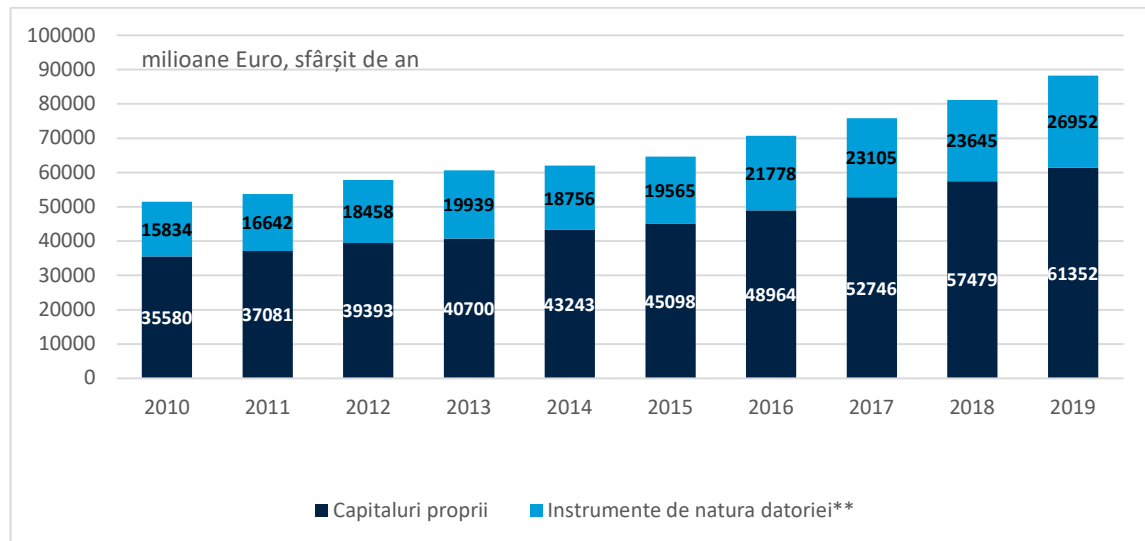
Sursa: Banca Națională a României

Cu toate că soldul ISD/PIB a avut o evoluție oscilantă între 2010-2019, acesta a avut o evoluție pozitivă în termeni nominali. În ceea ce privește raportul la populația rezidentă, observăm o valoare aproape

dublă comparativ cu anul 2010 (unde soldul ISD raportat la populația rezidentă era de 2.545 de Euro). Acest rezultat nu este datorat doar creșterii stocului de investiții străine, ci și scăderii populației rezidente.

Față de anul 2010, soldul total al ISD a crescut cu 71,8%, ajungând la valoarea de 88.304 milioane Euro în anul 2019. Ritmuri de creștere apropiate au fost înregistrate pentru ambele componente (72,4% capitalurile proprii, 70,2% instrumentele de natura datoriei). Capitalurile proprii își continuă diferența față de instrumentele de natura datoriei, ajungând la valoarea de 61.352 milioane Euro în anul 2019.

Figura 19. Evoluția componentelor soldului ISD în perioada 2010-2019

Sursa: Banca Națională a României

La nivel național, cel mai important catalizator al soldului de investiții străine directe rămâne Regiunea București Ilfov (62,7%), urmată la distanță mare de regiunile Centru (8,7%) și Vest (7%). Deși are mai multe centre urbane importante și o densitate mare a populației, Regiunea Nord-Est a atras doar 2% din soldul ISD – cea mai slabă performanță la nivel național.

Conform datelor privind exporturile și importurile de bunuri ale întreprinderilor ISD în anul 2019, se observă că cea mai importantă activitate economică o reprezintă industria, care realizat exporturi de 44.378 milioane de Euro, reprezentând 67,1% din totalul exporturilor la nivel de economie. Comerțul se află pe locul doi la o distanță însemnată, cu o valoare de 3.982 milioane Euro, sau 6% din totalul economiei. Este totuși important de menționat în privința comerțului că exporturile provenite din companiile ISD din această ramură reprezintă 44,3% din totalul sectorului.

Pentru anul 2019, companiile ISD din România au avut o activitate economică mai mare în privința importurilor, cu o cifră de afaceri totală de 55.880 milioane de Euro (aproximativ 68,2% din economie). Și în acest caz, industria (36.284 milioane de Euro – 44,3% din economie) și comerțul (18.200 milioane de Euro – 22,2% din economie) au avut cea mai mare contribuție.

Tabel 3. Exporturile și importurile de bunuri ale întreprinderilor ISD în anul 2019, după activitatea economică a acestora⁷

Activitate economică	Exporturi (FOB)			Importuri (CIF)		
	întrep. ISD (milioane Euro)	pondere întrep. ISD (%)		întrep. ISD (milioane Euro)	pondere întrep. ISD (%)	
		în total economie **	în total sector de activitate		în total economie **	în total sector de activitate
Total	49088	74.2	74.2	55880	68.2	68.2
Industrie	44378	67.1	80.3	36284	44.3	81.3
Energie electrică, gaze și apă	446	0.7	72.3	664	0.8	70.3
Activități profesionale, științifice, tehnice și administrative și servicii suport	164	0.3	43.5	548	0.7	44.2
Agricultură, silvicultură și pescuit	342	0.5	42.4	187	0.2	24.1
Comerț	3982	6.0	44.3	18200	22.2	55.0
Construcții și tranzacții imobiliare	48	0.1	29.1	170	0.2	26.8
Hoteluri și restaurante	1	0.0	10.0	17	0.0	23.6
Intermedieri financiare și asigurări	1	0.0	33.3	73	0.1	34.4
Tehnologia informației și comunicații	69	0.1	76.7	278	0.3	63.3
Transporturi	101	0.2	34.4	90	0.1	17.4
Alte activități	2	0.0	2.3	31	0.0	10.0

Sursa: Banca Națională a României

⁷ Milioane Euro

Municipiul Suceava trebuie să se axeze pe atragerea de investitori mari, în timp ce susține în continuare prin structuri de afaceri dezvoltarea sustenabilă a IMM-urilor.

Conform *Strategiei de Cercetare și Inovare pentru Specializare Inteligentă a Regiunii Nord-Est*⁸, regiunea Nord-Est se afla pe **locul șase în 2018 în clasamentul național din perspectiva numărului total de unități locale active** cu un număr de 64.250 de întreprinderi și **pe ultimul loc din perspectiva densității IMM-urilor**, având 19,4 IMM-uri/1000 locuitori. IMM-urile reprezentau 99,75% din numărul total de companii. Din prisma nivelului ratei de creare de întreprinderi noi, Regiunea Nord-Est a ocupat locul patru. Cele mai multe întreprinderi noi au fost create în domeniul comerțului, industriei, construcțiilor, transporturilor, hotelurilor și restaurantelor. La nivelul regiunii Nord-Est, doar 5,30% dintre unitățile locale active făceau parte din categoria *"high technology"*, 16,29% se încadrau în categoria *"medium-high technology"*, iar 78,41% în categoria *"medium-low technology"*.

Tot în anul 2018, în regiunea Nord-Est erau 64.250 unități locale active, în creștere ușoară față de anii precedenți. Acestea reprezentau aproape 11% din totalul înregistrat la nivel național, procent care plasa regiunea pe locul VI la nivel național din perspectiva contribuției la numărul total de întreprinderi, fiind urmată de regiunile Vest și Sud-Vest Oltenia, cu valori sub media națională de 73.938 unități locale active. În perioada 2013-2018, numărul unităților locale active a crescut în toate regiunile României.

La nivelul regiunii Nord-Est, distribuția întreprinderilor în județele regiunii este neuniformă. Astfel există discrepanțe majore între județele Botoșani și Vaslui, pe de-o parte și județul Iași, pe de altă parte. Media regională este depășită doar de județele Iași, Bacău și Suceava, iar județul Botoșani se află pe ultimul loc la nivel național în ceea ce privește numărul de unități locale active⁹.

Din punct de vedere al numărului unităților locale active pe principalele ramuri economice la nivelul Regiunii Nord-Est, se poate observa că cele mai multe dintre acestea își desfășoară activitatea în sectorul de servicii, cu preponderență în *comerț* (44,88% în anul 2018), *activități profesionale, științifice și tehnice* (12,16% în anul 2018), *transport și depozitare* (11,64% în anul 2018).

În sectorul hoteluri și restaurante, primele 3 locuri sunt ocupate de județele Suceava (846), Iași (733) și Bacău (576) cu un total de 2.155 unități locale active din cele 3.241 existente la nivel regional (6,74% din servicii).

Numărul unităților locale active în domeniul construcțiilor din Regiunea Nord-Est a înregistrat o creștere de 8,54% în anul 2018, comparativ cu anul precedent. **Primele 3 locuri sunt ocupate de județele Iași (1.868), Suceava (1.326) și Bacău (1.290)**, cu un total de 4.484 unități locale active din cele 6.252 existente la nivel regional. Cele mai multe unități locale sunt active în *construcții de clădiri* (3.547) și *lucrări speciale de construcții* (2.360).

În regiune, *agricultura* este singura ramură în care sunt înregistrate cele mai mici creșteri ale numărului unităților locale active în 2018, față de anul precedent (0,38%). Din punct de vedere al unităților locale active din agricultură, **Suceava se remarcă cu un număr mare de firme în domeniul silviculturii și exploatarea forestiere**, având 362 de firme dintr-un total de 728 al regiunii Nord-Est.

În anul 2018, cele mai multe unități locale active din industria prelucrătoare din Regiunea Nord-Est erau active în industria alimentară (17,41%), prelucrarea lemnului (16,61%), industria textilă și a

---

⁸ ADR Nord-Est. 2020. *"Strategia de Cercetare și Inovare pentru Specializare Inteligentă a Regiunii Nord-Est"*.

⁹ Ibid.

articolelor de îmbrăcăminte (15,23%), adică în sectoare cu valoare adăugată redusă. La nivel județean, sectorul prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și pluta, cu excepția mobilei; **fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite ocupă primul loc în județele Suceava (493) și Neamț (284)**, iar industria alimentară ocupă primul loc în județele Iași (251), Bacău (222), Botoșani (128) și Vaslui (122).

Printre activitățile cu un număr semnificativ de unități locale active din industria prelucrătoare și prezente în Suceava în număr mare se mai regăsesc¹⁰:

- *Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații* - dintr-un total regional de **637** unități locale active, se remarcă județele Iași (154), Neamț (149), Bacău (135), **Suceava (116)**;
- *Fabricarea de mobilă* - dintr-un total regional de **522** unități locale active, se remarcă județele Iași (134), **Suceava (117)**, Bacău (101), Neamț (86);
- *Fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice* - dintr-un total regional de **342** unități locale active, se remarcă județele Neamț (102), Bacău (64), **Suceava (52)** și Iași (52);
- *Fabricarea altor produse din minerale nemetalice* - dintr-un total regional de **286** unități locale active, se remarcă județele **Suceava (87)**, Bacău (59), Iași (58);
- *Fabricarea produselor textile* - dintr-un total regional de **234** unități locale active, se remarcă județele Iași (69), Bacău (49), **Suceava (43)**;
- Tăbăcirea și finisarea pieilor; fabricarea articolelor de voiaj și marochinărie, harnașamentelor și încălțămintei; prepararea și vopsirea blănurilor - dintr-un total regional de **205** unități locale active, se remarcă județele Vaslui (65) și **Suceava (65)**;

Statistica unităților locale active pe clase de mărime în Regiunea Nord-Est surprinde o evoluție pozitivă în cazul microîntreprinderilor și ușor fluctuantă pentru restul întreprinderilor.

Tabel 4. Numărul unităților locale active pe clase de mărime, 2013-2018 în regiunea Nord-Est

Clase de mărime ale întreprinderilor	Anul					
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
0-9 salariați	42.226	48.248	49.041	60.857	54.190	56.854
10-49 salariați	5.965	5.885	6.005	5.882	6.123	6.234
50-249 salariați	958	957	951	1.025	9990	1.003
251 salariați	154	159	157	164	168	159
Total	53.303	55.249	56.154	57.928	61.471	64.250

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO ¹¹

Conform *Strategiei de Cercetare și Inovare pentru Specializare Inteligentă a Regiunii Nord-Est*, **IMM-urile din regiunea Nord-Est reprezintă 99,75% din numărul total al întreprinderilor**, un procent similar cu cel înregistrat la nivel național (99,68%) și la nivel european (aproximativ 99,8% - estimări Eurostat). La nivelul anului 2018, din totalul IMM-urilor, ponderea microîntreprinderilor a fost de 87,7%, a întreprinderilor mici de 9,73%, iar a celor mijlocii de 1,56%. La nivelul Regiunii Nord-Est, în perioada 2013-2018, numărul IMM-urilor a înregistrat o creștere de 20,59%, iar numărul firmelor mari a crescut doar cu 3,25%.

Județul cu cea mai mare creștere a numărului de IMM-uri în 2018 comparativ cu 2013 este Iași (28,02%, 18.702 IMM-uri în 2018). Județele cu cele mai puține IMM-uri sunt Botoșani (4.631 IMM-uri în 2018) și Vaslui (5.706 IMM-uri în 2018). În ceea ce privește situația firmelor mari, cele mai multe

¹⁰ ADR Nord-Est. 2020. "Strategia de Cercetare și Inovare pentru Specializare Inteligentă a Regiunii Nord-Est".

¹¹ INS. Tempo Online. Indicator „Unități locale active, pe activități ale economiei naționale la nivel de diviziune CAEN Rev.2, clase de mărime după numărul de salariați, macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe”

dintre acestea se regăesc în județul Iași (55 de firme din totalul regional de 159), numărul acestora crescând cu 7 firme în intervalul 2013-2018.

În 2018, densitatea întreprinderilor în Regiunea Nord-Est a fost de 19,4 întreprinderi/1000 loc. Această cifră este mult sub media națională (cu 34,5% mai mic) și reprezintă cel mai scăzut nivel dintre regiuni. Mai mult, în nici un județ al regiunii nu se înregistrează o valoare superioară mediei naționale. Cea mai ridicată valoare din regiune este în județul Iași (23 întreprinderi /1000 loc.), iar cele mai scăzute în Botoșani (11,6 întreprinderi/1000 loc.) și Vaslui (14,8 întreprinderi/1000 loc.)¹².

Tabel 5. Evoluția numărului întreprinderilor noi și rata de creare în Regiunea Nord-Est, 2013-2017 (exprimată în raport cu numărul total de întreprinderi din anul respectiv)

Indicator / An	2013	2014	2015	2016	2017
Număr întreprinderi noi	16.589	6.946	12.401	13.675	14.961
Rata de creare	4,3	1,8	3,2	3,5	3,6

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Din prisma nivelului ratei anuale de creare de întreprinderi noi, în 2017, Regiunea Nord-Est a ocupat locul patru, după regiunile București – Ilfov (7,7%), Nord-Vest (5,5%) și Centru (3,9%).

În 2017, 20,5% din întreprinderile nou create nu aveau niciun salariat, 63,3% aveau între unu și 49 de salariați, iar 16,2% aveau mai mult de 49 salariați.

De asemenea, 66,1% din aceste întreprinderi sunt fondate/conduse de către bărbați și doar 33,9% de către femei. Procentul ridicat (dar în scădere) al întreprinderilor nou create fără niciun salariat sugerează faptul că multe dintre acestea nu și-au început efectiv activitatea și/sau că se pot situa în zona „gri” a economiei.

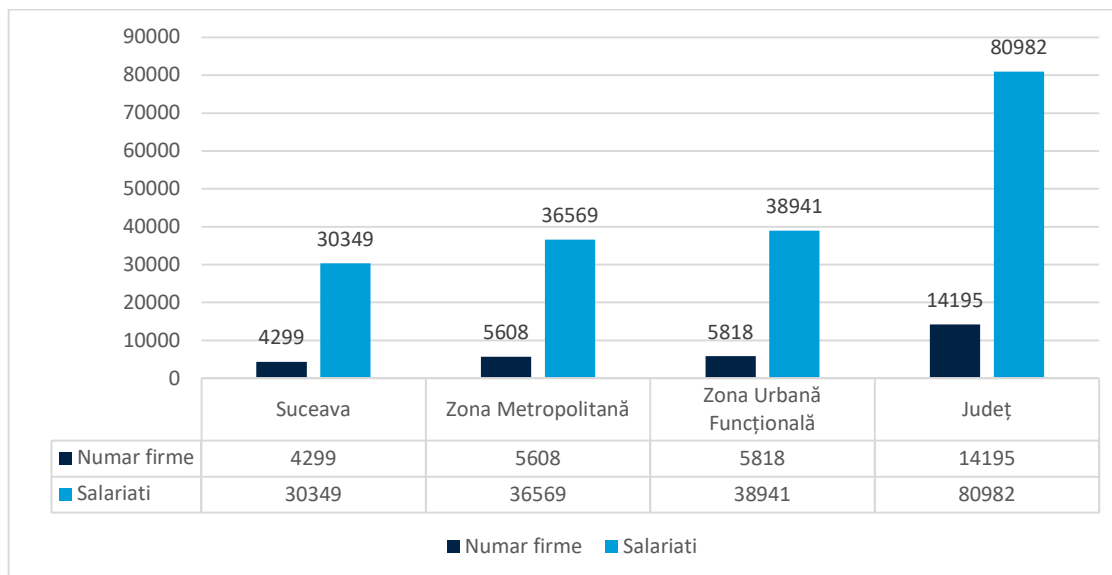
În ceea ce privește nivelul de instruire al fondatorului/managerului, se constată că procentul firmelor fondate/conduse de către persoane absolvente de liceu/universitate este de 54,7% în 2017, restul fiind fondate/conduse de către persoane cu studii primare, gimnaziale sau vocaționale. În anul 2017, întreprinzătorii din Regiunea Nord-Est au înființat societăți comerciale în proporție de 48,3%, alegând însă să devină întreprinzători individuali în proporție de 51,7%.

Din punct de vedere al vârstei managerului, întreprinderile nou create în anul 2017 în Regiunea Nord-Est au fost fondate de persoane cu vârsta până la 30 ani (32,8% din total) și între 30-39 de ani (31,1% din total). Față de anul 2013, procentul fondatorilor/managerilor cu vârsta până la 30 ani a crescut cu 12,1%.

În Municipiul Suceava existau în anul 2018 un număr de 4299 de întreprinderi, ceea ce echivalează cu peste 30% din numărul total de întreprinderi din județul Suceava. Tot aici se aflau un număr de 30.349 de salariați, adică peste 37% din salariații la nivel de județ. Comparativ cu Zona Metropolitană și Zona Urbană Funcțională, Suceava deținea peste 90% atât din întreprinderi cât și din salariați, fiind astfel cel mai important oraș comparativ cu celelalte localități ce intră în componența celor două zone.

¹² Conform Strategiei de Cercetare și Inovare pentru Specializare Inteligentă a Regiunii Nord-Est

Figura 20. Distribuția firmelor și a salariaților în Județul Suceava în 2018

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

În ceea ce privește distribuția unităților locale active în funcție de clasificarea Eurostat a industriilor intensive în tehnologie, observăm că, la nivelul Regiunii Nord-Est, 5,30% dintre unitățile locale active fac parte din categoria "high technology" (conform diviziunilor CAEN 21 și 26), 16,29% se încadrează în categoria "medium-high technology" (conform diviziunilor CAEN 20,27,28,29,30), iar 78,41% în categoria "medium-low technology" (conform diviziunilor CAEN 19,22,23,24,25,33). Aproximativ aceeași proporție se regăsește și la nivel național.

În 2018, nicio firmă din Județul Suceava nu intră în top 15 firme din regiunea Nord-Vest indiferent că este vorba de categoria "high technology", "medium-high technology" sau "medium-low technology". Agenții economici din categoria "high technology" cu cea mai mare cifră de afaceri sunt din județul Iași și desfășoară activități de fabricare a produselor farmaceutice. Firma Antibiotice SA este pe primul loc cu o cifră de afaceri de 365,30 milioane lei, profit net de 34,30 milioane lei și 1415 salariați, iar domeniul de activitate al acestora îl reprezintă Fabricarea produselor farmaceutice de bază (CAEN 2110).

Analizând agenții economici din categoria "medium-high technology" cu cea mai mare cifră de afaceri la nivelul anului 2018, se observă că primele trei locuri sunt ocupate de agenți economici din Iași și Bacău și desfășoară activități de fabricarea altor piese și accesorii pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule (CAEN 2932) și fabricarea de aeronave și nave spațiale (CAEN 3030). Pe locul unu se află firma Delphi Diesel Systems Romania SRL cu domeniul de activitate reprezentat de Fabricarea altor piese și accesorii pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule (CAEN 2932) și cu o cifră de afaceri de 2.208,40 milioane lei, cu un profit net de 58,32 milioane lei și cu 2662 de salariați.

Analizând agenții economici din categoria "medium-low technology" cu cea mai mare cifră de afaceri la nivelul anului 2018, se observă că primele trei locuri sunt ocupate de agenți economici din Neamț și Iași și desfășoară activități conform codurilor CAEN 2420 Producția de tuburi, țevi, profile tubulare și accesorii pentru acestea, din oțel și 2342 Fabricarea de obiecte sanitare din ceramică. Primul loc este ocupat de firma Arcelormittal Tubular Products Roman SA cu obiectiv de activitat încadrat în Producția de tuburi, țevi, profile tubulare și accesorii pentru acestea, din oțel (CAEN 2420), cu o cifră de afaceri de 417,92 milioane lei și cu 718 salariați.

În ceea ce privește numărul de firme radiate la nivelul Regiunii Nord-Est, după ce în anul 2017 s-au înregistrat scăderi, în anii 2018 și 2019 numărul firmelor radiate a crescut, ajungând la un total de 14.907. Din totalul de 42 de județe, județul Iași se află pe locul 2 în ceea ce privește numărul mare de firme radiate, urmat de județul Bacău (locul 6), județul Neamț (locul 18), județul Suceava (locul 28), județul Vaslui (locul 32), județul Botoșani (locul 36).

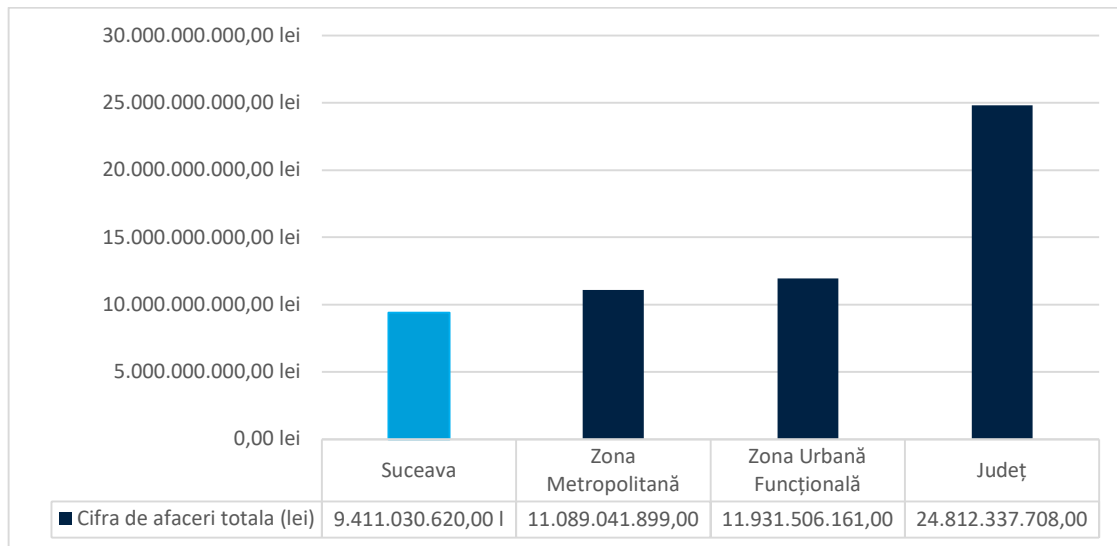
Tabel 6. Distribuția firmelor radiate în perioada 2013-2019, la nivel județean, regional și național

Nivel teritorial	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Județul Bacău	2.196	1.971	2.437	2.516	2.057	2.193	3.409
Județul Botoșani	1.035	1.080	1.110	1.340	947	1.101	1.213
Județul Iași	4.103	3.230	4.110	4.693	3.720	3.137	4.994
Județul Neamț	1.255	1.152	1.782	2.451	1.489	1.401	2.208
Județul Suceava	1.891	1.681	1.796	2.116	1.546	1.542	1.576
Județul Vaslui	820	628	743	985	762	799	1.507
Regiunea Nord-Est	11.300	9.742	11.978	14.101	10.521	10.173	14.907
România	80.786	76.483	94.374	109.113	82.295	80.181	101.601

Sursa: *Oficiul Național al Registrului Comerțului (ONRC)* <https://www.onrc.ro/>

În ceea ce privește Cifra de Afaceri a municipiului Suceava, aceasta reprezenta în anul 2018 37% din cifra de afaceri a județului Suceava.

Figura 21. Distribuția cifrei de afaceri (lei) în județul Suceava

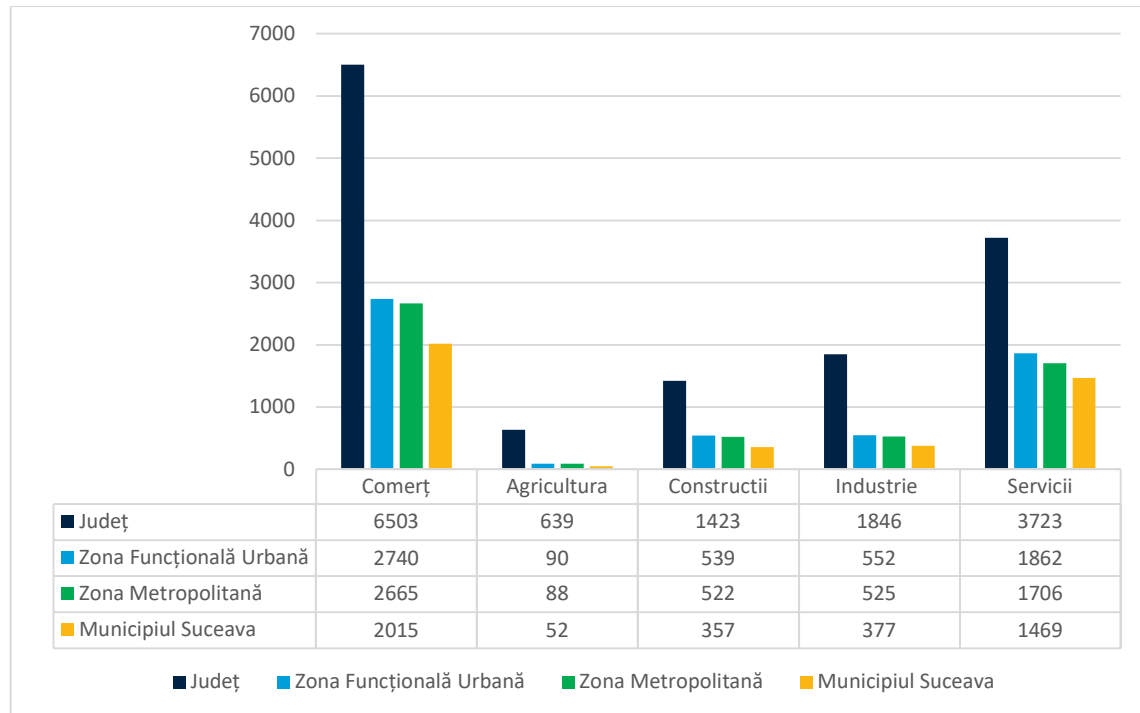
Sursa: *Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO*

Conform *Strategiei de Cercetare și Inovare pentru Specializare Inteligentă a Regiunii Nord-Est*, cele mai multe întreprinderi nou create în Regiunea Nord-Est în anul 2017 erau în domeniul comerțului (33,4% din numărul total, superior față de nivelul național 28,5%). Industria deținea doar 21,8% din întreprinderile nou create, în ciuda faptului ca acest sector, prin subramurile sale poate asigura valoarea adăugată pe termen mediu și lung. Următoarele preferințe ale antreprenorilor s-au orientat către construcții (17,2%, mai mare decât media națională de 13,1%), transporturi (10,4%) și hoteluri și restaurante (5,9%).

Conform INS, în anul 2018, comerțul era sectorul reprezentat de cele mai multe întreprinderi în județul Suceava, Zona Funcțională Urbană, Zona Metropolitană, cât și în municipiul Suceava. Următorul sector reprezentat de un număr mare de firme era cel al serviciilor și, similar sectorului comerțului, această

dinamică se păstrează în toate cele patru arii urbane. Următoarele sectoare în funcție de numărul de întreprinderi erau cel industriei, construcțiilor și în final al agriculturii.

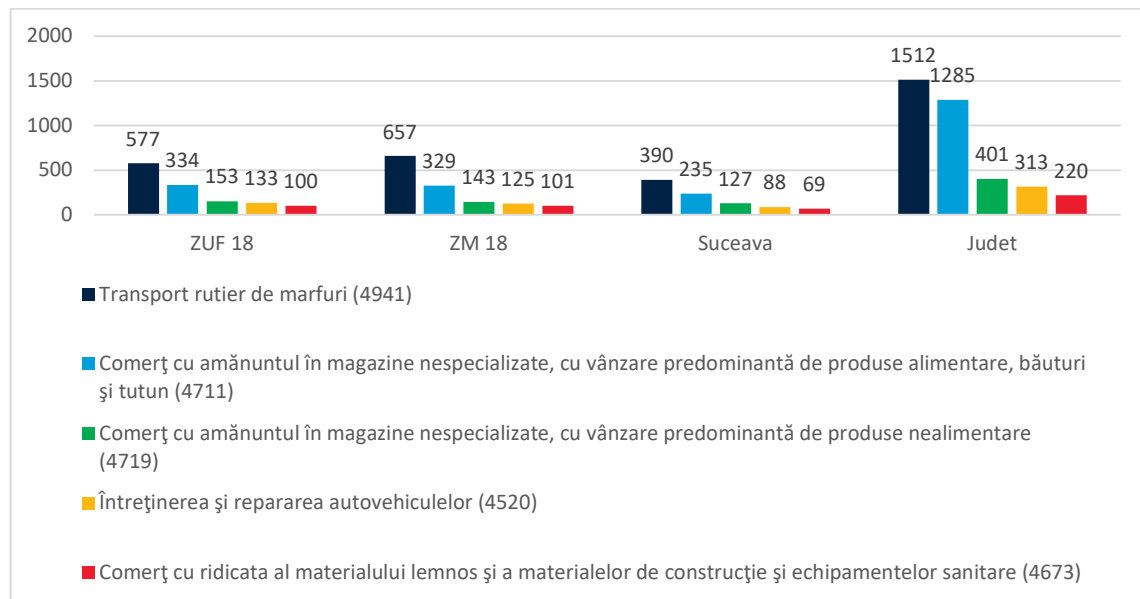
Figura 22. Distribuția firmelor pe sectoare economice

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Activitățile economice din categoria comerțului cel mai des întâlnite în cadrul firmelor din Suceava sunt: transportul rutier de mărfuri, comerțul cu amănuntul în magazinele nespecializate, întreținerea și repararea autovehiculelor și comerțul cu ridicata al materialului lemnos.

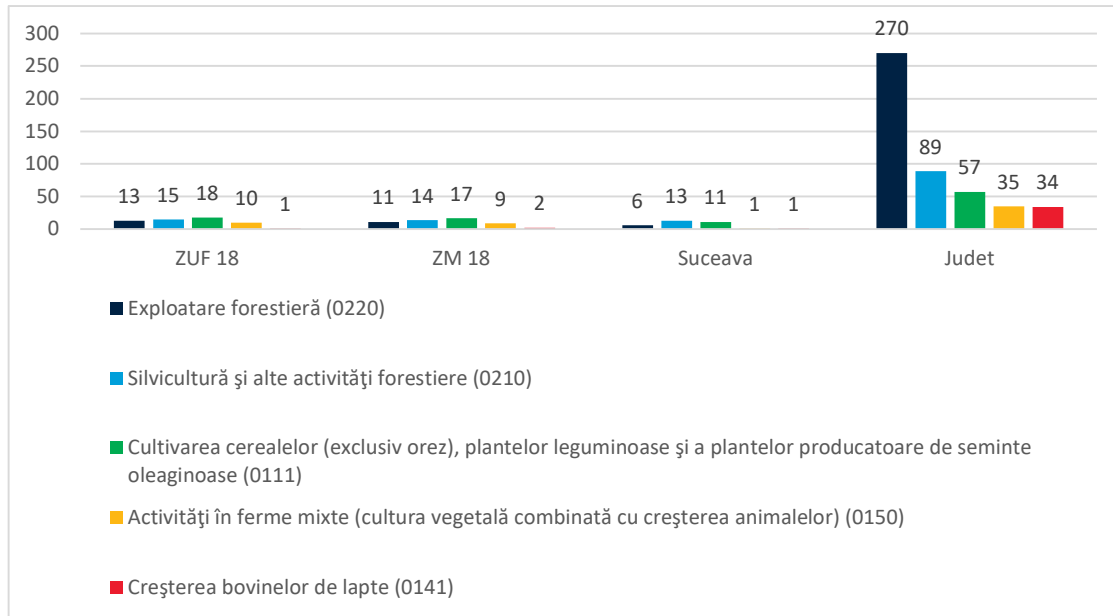
Figura 23. Top 5 domenii în care activează întreprinderile din sectorul comerțului în Județul Suceava

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

La o distanță considerabil de mare, exploatarea forestieră ocupă primul loc ca și activitate economică în cadrul sectorului agriculturii. Alte activități economice sunt reprezentate de silvicultură, cultivarea cerealelor, activități în ferme mixte și creșterea bovinelor de lapte.

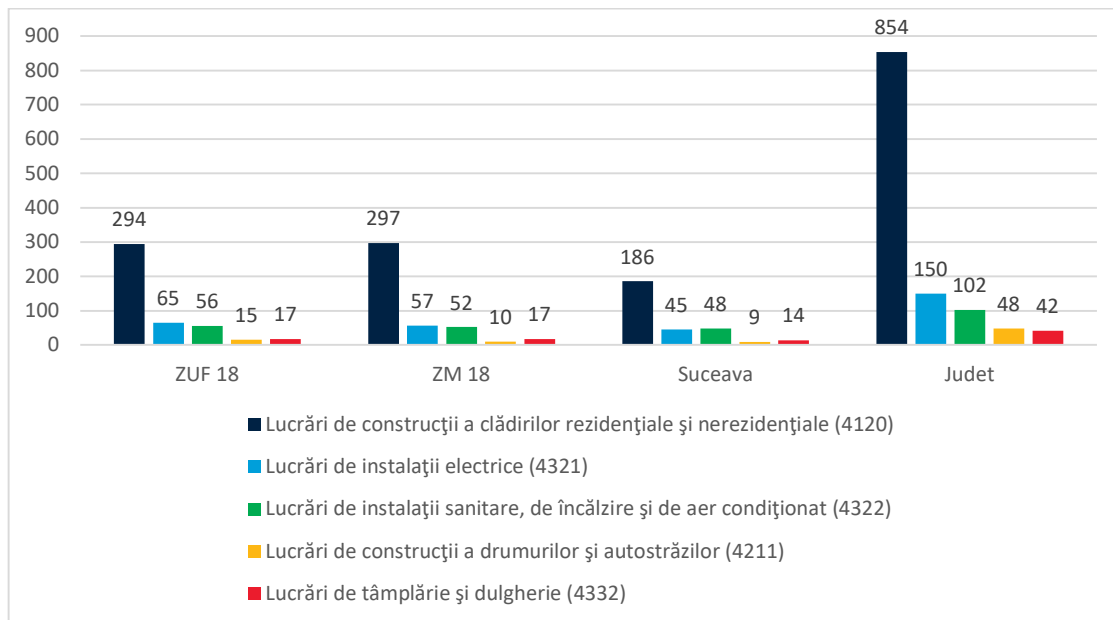
Figura 24. Top 5 domenii în care activează întreprinderile din sectorul agriculturii în Județul Suceava

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Cele mai multe întreprinderi din sectorul construcțiilor din județul Suceava activează în domenii precum lucrări de construcții ale clădirilor rezidențiale și nerezidențiale, instalații electric, instalații sanitare, construcții de drumuri și autostrăzi, precum și tâmplărie și dulgherie.

Figura 25. Top 5 domenii în care activează întreprinderile din sectorul construcțiilor în Județul Suceava

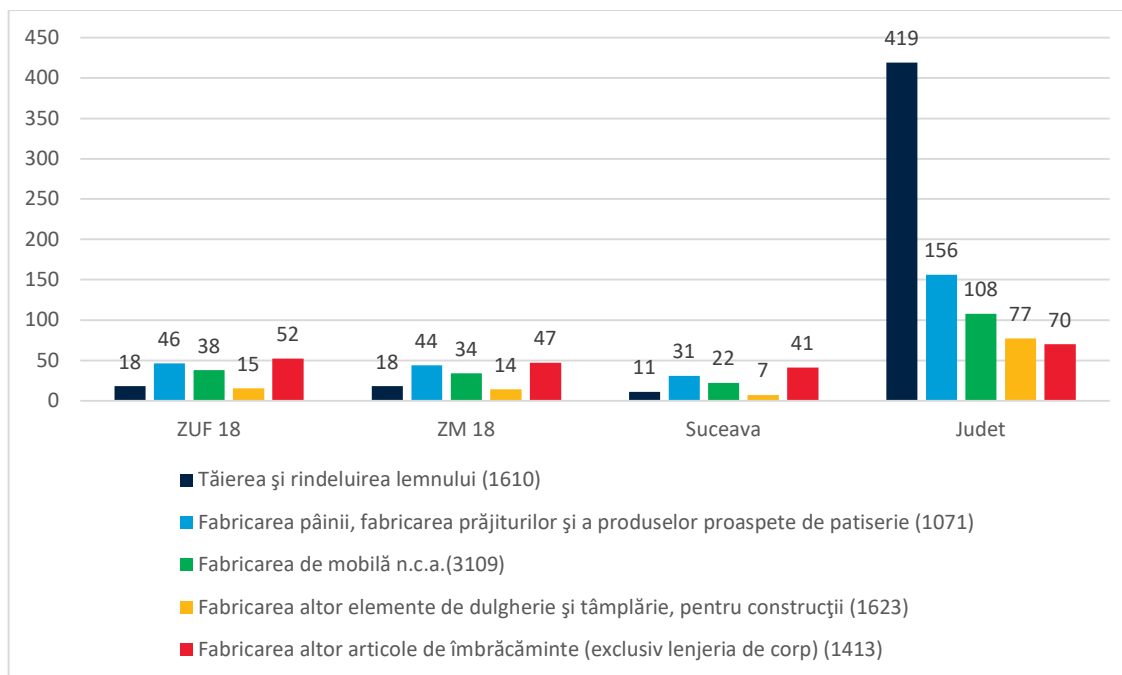

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

În strânsă corelație cu preponderența silviculturii din cadrul sectorului agriculturii, în ceea ce privește sectorul industriei, cele mai multe întreprinderi activează în domeniul tăierii și rindeluirii lemnului.

Fabricarea mobilei este pe locul trei, în urma fabricării pâinii, a prăjiturilor și a produselor proaspete de patiserie.

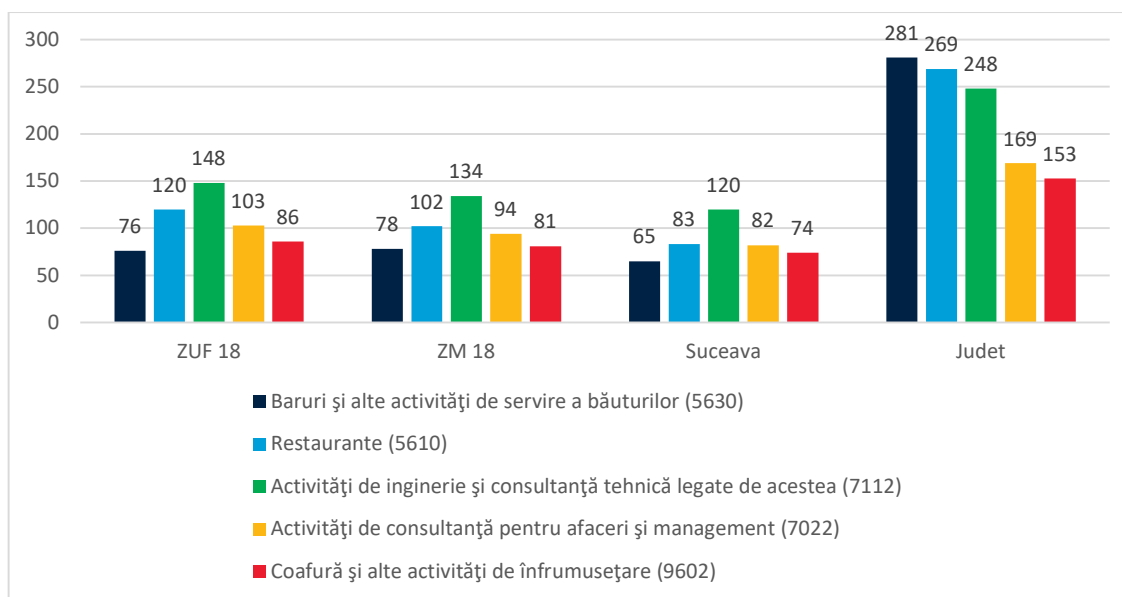
Figura 26. Top 5 domenii în care activează întreprinderile din sectorul industriei în Județul Suceava

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

În ceea ce privește sectorul serviciilor, cele mai multe întreprinderi activează în domeniul activităților de servire a băuturilor, al restaurantelor, al ingineriei și consultanței tehnice, activităților de consultanță sau al activităților de înfrumusețare.

Figura 27. Top 5 domenii în care activează întreprinderile din sectorul serviciilor în Județul Suceava

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Așa cum reiese din analiza sectoarelor economice de mai sus, cele mai multe firme activează în sectorul comerțului. Această dinamică se păstrează și la nivelul tuturor localităților din Zona

Funcțională Urbană. Firma cu cea mai mare cifră de afaceri din Suceava în 2018 era regia autonomă Direcția Silvică Suceava.

În Șcheia sunt două dintre cele mai mari firme din ZUF Suceava și anume SC EUROSPEED SRL (4519) și SC EXPERT IBB CONSTRUCT SRL (412). Prima are o cifră de afaceri de 128.955.874,00 lei, cea mai mare din comună și doar 67 de salariați. A doua are o cifră de afaceri de 119.335.539,00 lei, a doua cea mai mare din comună și 716 salariați, de trei ori mai mult decât următoarea firmă ca număr de salariați.

Tabel 7. Performanța economică în Zona Urbană Funcțională Suceava în 2018

Tip localitate	Nume localitate	Număr firme 2018	Cifra de Afaceri totală (Lei 2018)	Salariați 2018	Întreprinderea cu cea mai mare cifră de afaceri	Detalii firma	Sector economic predominant
Municipiu	Suceava	4299	9.411.030.620,00 lei	30.349	Directia Silvica Suceava	Regie autonoma 210	Comerț
Oraș	Salcea	154	195.347.672,00 lei	780	SC LINDA ECOTIL	4690	Comerț
Comună	Pătrăuți	47	25.164.398,00 lei	145	SC AMI-RAN COMPANY SRL	4631	Comerț
Comună	Mitocu Dragomirnei	60	32.797.994,00 LEI	271	SC COZLUM CONF SRL	1399	Comerț
Comună	Adâncata	50	62.776.973,00 lei	247	SC Nicolaseb SRL	4673	Comerț
Comună	Hântâști	15	8.176.313,00 lei	36	SC EUROTRANS SERJ SRL	4941	Comerț
Comună	Siminicea	14	3.186.459,00 lei	23	SC SILVIU V4 BUILDING SRL	4120	Comerț
Comună	Ipotești	290	330.141.176,00 lei	1132	ECUATOR	4617	Comerț
Comună	Dumbrăveni	107	140.113.833,00 lei	427	SC ALSIM MEAT DISTRIBUTION SRL	4632	Comerț
Comună	Moara	80	186.221.782,00 lei	626	SC LUMY TOOLS TRANS SRL	4649	Comerț
Comună	Șcheia	648	1.495.826.794,00 LEI	4767	SC EUROSPEED SRL	4519	Comerț
Comună	Stroiești	18	40.722.147,00 lei	138	SC EUROLUC TRANS SRL	4941	Comerț

După Suceava, cele mai multe firme din domeniul comerțului sunt în Șcheia, Ipotești și Salcea. Tot aceste trei localități prezintă cele mai multe firme și în sectorul serviciilor, al industriei și al construcțiilor, pe ultimul loc fiind agricultura.

Tabel 8. Repartiția sectoarelor economice în Zona Funcțională Urbană în 2018

Tip localitate	Nume localitate	Total Întreprinderi 2018	Număr de întreprinderi				
			Comerț	Agricultură	Construcții	Industrie	Servicii
Municipiu	Suceava	4299	2015	52	357	377	1469
Oraș	Salcea	153	86	7	22	24	13
Comună	Pătrăuți	47	17	3	6	7	14
Comună	Mitocu Dragomirnei	60	26	2	9	10	13
Comună	Adâncata	50	24	1	7	10	8
Comună	Hântâști	15	8	0	0	4	3
Comună	Siminicea	14	7	2	1	1	3
Comună	Ipotești	290	127	2	45	26	88
Comună	Dumbrăveni	107	47	6	15	14	25

Comună	Moara	80	55	3	23	9	27
Comună	Șcheia	648	319	11	52	67	196
Comună	Stroiești	18	9	1	2	3	3

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

În topul celor mai performante întreprinderi din județul Suceava în 2018, în funcție de Cifra de Afaceri, primele două întreprinderi, Egger Romania și Sc Holzindustrie Schweighofer Srl erau din Rădăuți și activau în sectorul industriei. De abia întreprinderea de pe locul 3 este din Suceava, fiind vorba de Directia Silvica Suceava. În top 30 întreprinderi din județul Suceava în funcție de cifra de afaceri, 16 sunt din Suceava. Din cele 16 întreprinderi, 12 activează în domeniul comerțului, una în domeniul agriculturii, una în domeniul construcțiilor și două în domeniul industriei. Mai multe detalii sunt disponibile în următorul tabel.

Tabel 9. Top firme cu cea mai mare cifră de afaceri în județul Suceava în 2018

Tip localitate	Nume localitate	Nume firma	Firmă				
			Cifră de afaceri (lei)	CAEN	Industria	Sector	Salariați
Municipiu	Radauti	Egger Romania	1.587.290.151,00 lei	1621	Fabricarea de furnire și a panourilor din lemn	Industria	739
Comuna	Radauti	Sc Holzindustrie Schweighofer Srl	619.179.917,00 lei	1623	Fabricarea altor elemente de dulgherie și tâmplărie, pentru construcții	Industria	519
Comuna	Suceava	Directia Silvica Suceava	385.090.782,00 lei	210	Silvicultură și alte activități forestiere	Agricultură	1177
Oras	Suceava	Sc Ambro Sa	383.491.810,00 lei	1712	Fabricarea hârtiei și cartonului	Industria	591
Comuna	Suceava	Omv Petrom Marketing Srl	377.799.740,00 lei	4730	Comerț cu amănuntul al carburanților pentru autovehicule, în magazine specializate	Comerț	4
Comuna	Radauti	Sc Egger Technologia Srl	348.219.420,00 lei	2014	Fabricarea altor produse chimice organice, de bază	Industria	43
Oras	Suceava	Kaufland Romania - Punct De Lucru Suceava	300.861.859,00 lei	4711	Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun	Comerț	290
Comuna	Vatra Dornei	Sc Carpathian Springs Srl	229.106.443,00 lei	1107	Prod.de băuturi răcorit.nealcoolice; prod.de ape minerale și alte ape îmbuteliate	Industria	236
Comuna	Ilisesti	Sc Savcom Sar	218.582.761,00 lei	4639	Comerț cu ridicata nespecializat de produse alimentare, băuturi și tutun	Comerț	146
Comuna	Suceava	Sc Profi Rom Food Srl	212.603.774,00 lei	4711	Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun	Comerț	447
Comuna	Gura Humorului	Sc Concret Construct Srl	191.659.882,00 lei	4120	Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale	Construcții	301
Comuna	Suceava	Dedeman Suceava 80	187.195.368,00 lei	4752	Comerț cu amănuntul al articolelor de fierărie, al articolelor din sticlă și a celor pentru vopsit, în magazine specializate	Comerț	248
Comuna	Suceava	Pct De Lucru Suceava	177.656.609,00 lei	4639	Comerț cu ridicata nespecializat de produse alimentare, băuturi și tutun	Comerț	106
Comuna	Suceava	Omv Petrom Sa	176.822.897,00 lei	4671	Comerț cu ridicata al combustibililor solizi, lichizi și gazoși și al prod. derivate	Comerț	1
Comuna	Suceava	Carrefour Romania Srl	163.580.542,00 lei	4711	Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun	Comerț	258

Comuna	Suceava	Magazin Suceava	143.720.042,00 lei	4639	Comerț cu ridicata nespecializat de produse alimentare, băuturi și tutun	Comerț	174
Comuna	Suceava	Auchan Romania Punct Lucru Suceava	138.973.639,00 lei	4711	Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun	Comerț	244
Comuna	Suceava	Sc General Construct Srl	136.691.569,00 lei	4120	Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale	Construcții	191
Comuna	Dorna Candrenilor	Sc Dorna Lactate Sa	135.661.242,00 lei	1051	Fabricarea produselor lactate și a brânzeturilor	Industrie	168
Comuna	Suceava	Lukoil Romania Srl	130.024.206,00 lei	4730	Comerț cu amănuntul al carburanților pentru autovehicule, în magazine specializate	Comerț	99
Comuna	Scheia	Sc Eurospeed Srl	128.955.874,00 lei	4519	Comerț cu alte autovehicule	Comerț	67
Comuna	Baia	Tehno World Srl	126.922.289,00 lei	2221	Fabricarea plăcilor, foliilor, tuburilor și profilelor din material plastic	Industrie	129
Comuna	Suceava	Sc Coca-Cola Hbc Romania Srl	125.640.060,00 lei	1107	Prod.de băuturi răcorit.nealcoolice; prod.de ape minerale și alte ape îmbuteliate	Industrie	70
Comuna	Suceava	Sc Coca-Cola Hbc Romania Srl	125.640.060,00 lei	4639	Comerț cu ridicata nespecializat de produse alimentare, băuturi și tutun	Comerț	70
Comuna	Liteni	Sc Ava Star Srl	124.555.119,00 lei	1011	Prelucrarea și conservarea cărnii	Industrie	179
Comuna	Siret	Sc Holzindustrie Schweighofer Srl	122.309.375,00 lei	1610	Tăierea și rindeluirea lemnului	Industrie	232
Comuna	Scheia	Sc Expert Ibb Construct Srl	119.335.539,00 lei	4120	Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale	Construcții	716
Comuna	Radauti	Sc Olint Srl	114.758.127,00 lei	4719	Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse nealimentare	Comerț	163
Comuna	Suceava	Sc Auto Schunn Srl	110.666.468,00 lei	4661	Comerț cu ridicata al mașinilor agricole, echipamentelor și furniturilor	Comerț	44
Comuna	Dornesti	Sc Unicom Holding Sa	105.612.833,00 lei	4671	Comerț cu ridicata al combustibililor solizi, lichizi și gazoși și al prod. derivate	Comerț	16

Tabel 10 Performanța economică a localităților din județul Suceava

Top	Tip de zonă urbană	Localitate	Populație (2018)	Salariați (2018)	Întreprinderi (2018)	Venituri ale întreprinderilor pe cap de locuitor (2018)	Impozit pe venit pe cap de locuitor (medie pentru 2013-2017)	Top în funcție de veniturile întreprinderilor	Top în funcție de Impozit pe venit
74	Municipiu	Vatra dornei	16,866	2,804	602	€ 9,961	€ 263.36	111	53
76	Reședință de județ	Suceava	122,654	30,349	5,154	€ 16,488	€ 225.10	65	102
85	Municipiu	Rădăuți	33,875	6,716	1,208	€ 26,595	€ 189.31	33	148
106	Oraș	Gura Humorului	17,133	2,913	601	€ 9,978	€ 213.37	110	119
179	Municipiu	Câmpulung Moldovenesc	20,011	2,661	736	€ 5,723	€ 178.32	191	166
218	Oraș	Siret	9,684	788	216	€ 5,027	€ 158.08	209	209
225	Municipiu	Fălticeni	31,302	3,959	835	€ 5,528	€ 139.63	195	238
246	Oraș	Solca	2,615	161	54	€ 1,748	€ 176.94	296	168
264		Broșteni	6,443	718	197	€ 5,064	€ 107.85	207	290
286		Salcea	10,737	780	175	€ 3,910	€ 84.74	238	311
289		Liteni	10,281	467	122	€ 4,037	€ 66.71	235	317
291		Milișăuți	5,481	265	89	€ 2,835	€ 106.27	266	291
297		Cajvana	9,685	382	114	€ 3,110	€ 75.70	257	314
305		Vicovu de sus	16,569	1,381	221	€ 2,567	€ 73.92	275	316
311		Frasin	6,611	139	64	€ 1,033	€ 102.25	311	296
319		Dolhasca	11,471	147	57	€ 620	€ 56.03	316	319

Sursa: Politică Urbană a României, Dinamica economică a orașelor din România, 2020

Când ne uităm la localitățile în care a crescut numărul de firme (a fost exclusă populația de micro-firme, deoarece cifrele pentru 2018 sunt distorsionate de firmele inactive), se observă o performanță puternică a celor mai mari centre universitare din România (București), Cluj-Napoca, Iași și suburbiile acestora. Cluj-Napoca, în special, se remarcă, cu cea mai puternică creștere a firmelor mijlocii și cu cea mai puternică creștere relativă generală (deși este o șesime din populația Bucureștiului, a generat jumătate din numărul de firme noi)

Imaginea este destul de diferită atunci când privim performanța economică a firmelor din tabelul de mai jos. Veniturile ferme din orașele românești au crescut cu peste 31% din 2011 până în 2018, sau în jur de 69 miliarde EUR. O pondere semnificativă din această creștere (40%) a fost generată de companiile mari - aproximativ aceeași pondere generată de IMM-uri și microîntreprinderi.

Folosind aceste date împreună cu cele de mai sus, este clar că un impuls semnificativ pentru economiile locale din România a fost dat de companiile deja prezente la nivel local (adică companiile care și-au extins activitățile, vânzările și veniturile). Implicațiile pentru factorii de decizie politică sunt clare, indicând faptul că, pe lângă încurajarea start-up-urilor, ar trebui acordată o atenție puternică acordării de sprijin companiilor deja prezente la nivel local.

Dacă ne uităm la cazul specific al municipiului Suceava, observăm că are o evoluție negativă a creșterii întreprinderilor în perioada 2011 – 2018 alături de Popești Lerodeni și Bragadiru. În același timp, este singurul oraș cu o evoluție negativă atât la nivelul întreprinderilor mari, cât și la nivelul celor medii. Municipiul Suceava trebuie să se axeze pe atragerea de investitori mari din aceste două categorii de firme, în timp ce susține în continuare prin structuri de afaceri dezvoltarea sustenabilă a IMM-urilor.

Tabel 11 Localitățile cu cele mai mari creșteri ale întreprinderilor în perioada 2011 - 2018

Localitate	Județ	Întreprinderi mari	Întreprinderi medii	IMM	TOTAL
Bucuresti	Bucuresti	124	32	198	354
Cluj-napoca	Cluj	18	50	124	192
Sibiu	Sibiu	11	25	81	117
Iasi	Iasi	9	38	65	112
Popesti leordeni	Ilfov	-1	1	91	91
Floresti	Cluj	0	1	69	70
Chiajna	Ilfov	4	6	58	68
Suceava	Suceava	-1	-1	62	60
Bragadiru	Ilfov	-1	2	51	52
Voluntari	Ilfov	2	22	28	52

Sursa: Politică Urbană a României, Dinamica economică a orașelor din România, 2020

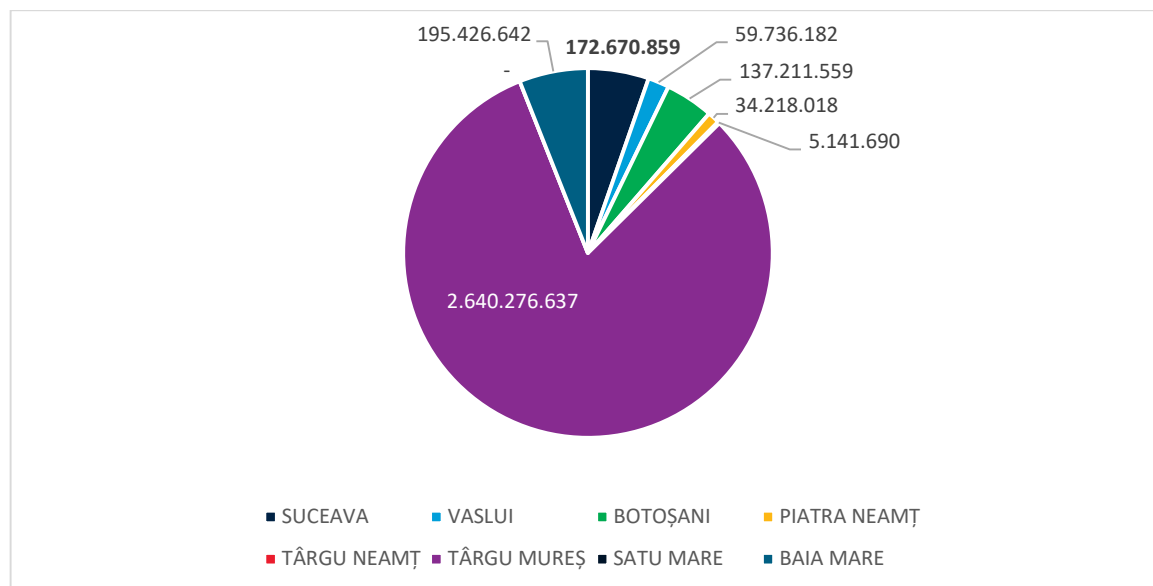
ATRAGEREA DE INVESTIȚII, SERVICII ȘI INFRASTRUCTURA SUPTOR PENTRU AFACERI ȘI INOVARE

Atragerea de investiții în zona urbană funcțională Suceava

Una din prioritățile absolute, atât pentru Regiunea Nord-Est, cât și pentru Municipiul Suceava este atragerea de investiții străine. Companiile străine mature au avantajul unor rețele de distribuție și rețele de clienți globale (mult mai dificil de dezvoltat pentru firme cu capital autohton) ce permit un volum de vânzări mare într-un timp scurt și o productivitate ridicată.

Pentru luna iunie 2020, datele ONRC indicau că în România exista un total de 108,84 miliarde de lei în cuantum de capital social subscris străin în cadrul primelor 50 de companii active din fiecare județ, ordonate descrescător în funcție de participarea străină la capitalul social subscris. **Din această valoare, Județul Suceava înregistra doar 1,43 miliarde de lei, respectiv 1.3% din valoarea totală.** În mod evident, este loc pentru mai mult și mai bine în Suceava.

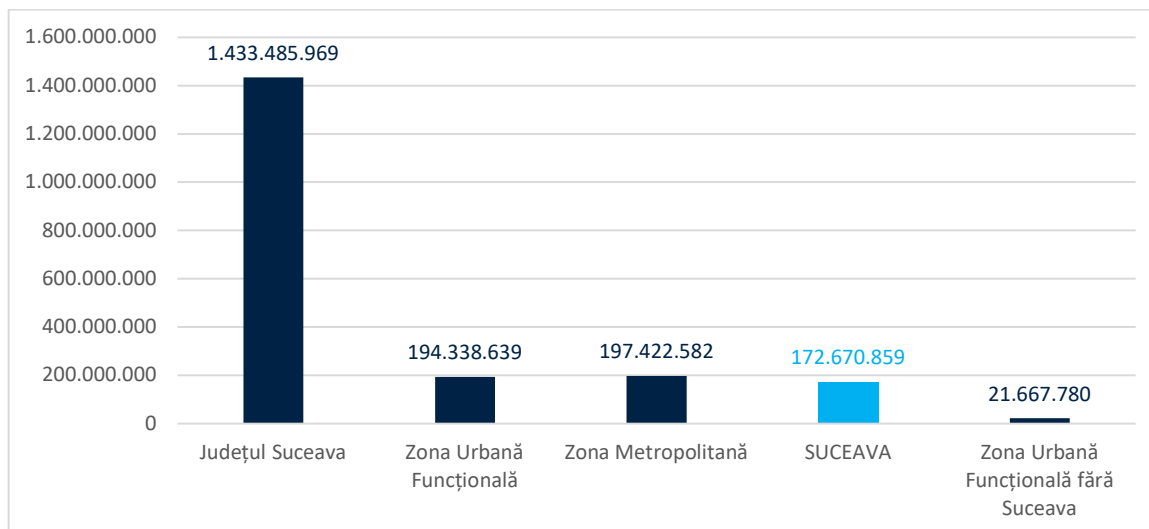
Figura 28. Valoarea capitalului social subscris străin (RON) în anul 2020

Sursa: Oficiul Național al Registrului Comerțului

O majoritate evidentă a aportului de capital străin subscris în județul Suceava se regăsește în afara municipiului Suceava – mai ales în domeniul exploatării forestiere, cu Holzindustrie Schweighofer din Rădăuți și Siret fiind unul dintre jucătorii cei mai importanți din județ. Capitalul social subscris în alte localități din zona urbană funcțională este relativ redus, cu Șcheia numărându-se printre localitățile cu densitate economică mai ridicată.

Figura 29. Valoarea capitalului social subscris străin în Zona Urbană Funcțională Suceava

Sursa: Oficiul Național al Registrului Comerțului

Bune practici în atragerea investițiilor străine

Investițiile străine directe (ISD) reprezintă una dintre principalele surse de stimulare a dezvoltării întreprinderilor private, având un efect multiplicator prin creșterea verticală în economia rezidentă. Complementar cu investițiile publice, ISD reprezintă cea mai mare sursă de finanțare externă pentru majoritatea țărilor în curs de dezvoltare. ISD au, de asemenea, un potențial semnificativ de a transforma economiile prin crearea de locuri de muncă mai bine plătite și mai stabile în țările gazdă¹³. În plus, pot contribui la profesionalizarea mediului de afaceri local, prin impunerea unor standarde ridicate în interacțiunile lor cu furnizorii, concurenții și partenerii de afaceri.

Pe lângă contribuția la dezvoltarea întreprinderilor și contribuția la dezvoltarea capitalului uman, investițiile străine directe reprezintă o sursă importantă de tehnologii inovatoare care contribuie la stimularea competitivității și a productivității muncii. Relația directă cu mediul extern conduce în mod invariabil la dezvoltarea comerțului internațional pentru țara gazdă, facilitând la integrarea sa în economia globală și în mod direct la creșterea PIB-ului prin producție incrementală și exporturi.

Astfel, cea mai rapidă cale de a impulsiona o economie locală este atragerea de investiții străine. Totuși, acest lucru trebuie realizat într-un mod strategic, prin căutarea de companii cu valoare adăugată mare, productivitate ridicată și salarii mari. Din păcate, administrațiile locale adoptă rareori un rol activ și strategic în promovarea regiunii lor către investitori cu valoare adăugată mare. De cele mai multe ori, ei se limitează la a primi pe primul venit. Este evident că orice investiție este preferabilă lipsei de investitori, dar dacă autoritățile locale ar fi mai proactive în a căuta, comunica și negocia cu potențialii investitori, acestea ar putea oferi și perspective economice mai bune pentru comunitatea pe care o reprezintă.

¹³ Raportul privind competitivitatea investițiilor globale 2017/2018, Banca Mondială, 2018

Opinia locuitorilor din Municipiul Suceava cu privire la investiții

Conform Barometrului Urban efectuat de către Banca Mondială în cadrul proiectului de elaborare a Politicii Urbane a României, respondenții au avut ocazia de a răspunde la un set de întrebări cu privire la investițiile din orașul lor. Printre aceste întrebări regăsim informații despre satisfacția cetățenilor legată de investițiile realizate de primărie și despre prezența și atragerea investițiilor private.

La nivel național, 54% din respondenți au fost s-au declarat mulțumiți de atragerea investițiilor private în orașele în care locuiesc. Peste 70% grad de mulțumire s-a înregistrat în Iași (71%), Timișoara (71%), Constanța (76%), Cluj-Napoca (76%) și Oradea (82%); Sub 40% nivel de mulțumire s-a înregistrat în Piatra Neamț (37%), Caransebeș (37%), Alexandria (32%) și Buhuși (21%).

Concluziile răspunsurilor referitoare la satisfacția respondenților privind investițiile private:

- La nivel național, 54% din respondenți s-au declarat mulțumiți de atragerea investițiilor private în orașele în care locuiesc;
- Locuitorii din orașele medii (20-50.000 locuitori) sunt semnificativ mai puțin mulțumiți decât restul populației (medie 43%-total mulțumire);
- La nivel regional se înregistrează disparități semnificative între regiunile Nord-Vest (68%) și Sud- Vest Oltenia (46%) respectiv, Sud-Muntenia (43%);
- Tinerii (18-24 ani) și persoanele cu venituri peste medie tind să fie mai mulțumite decât restul populației;

Respondenții din Municipiul Suceava au înregistrat un grad de mulțumire privind prezența și atragerea investițiilor private de 67%, unul dintre cele mai ridicate la nivel național, deși investițiile private efective sunt mai scăzute decât în orașe cu scor mai scăzut, precum București, Craiova sau Ploiești. Acest nivel este probabil influențat de gradul general de satisfacție al cetățenilor cu activitatea Primăriei.

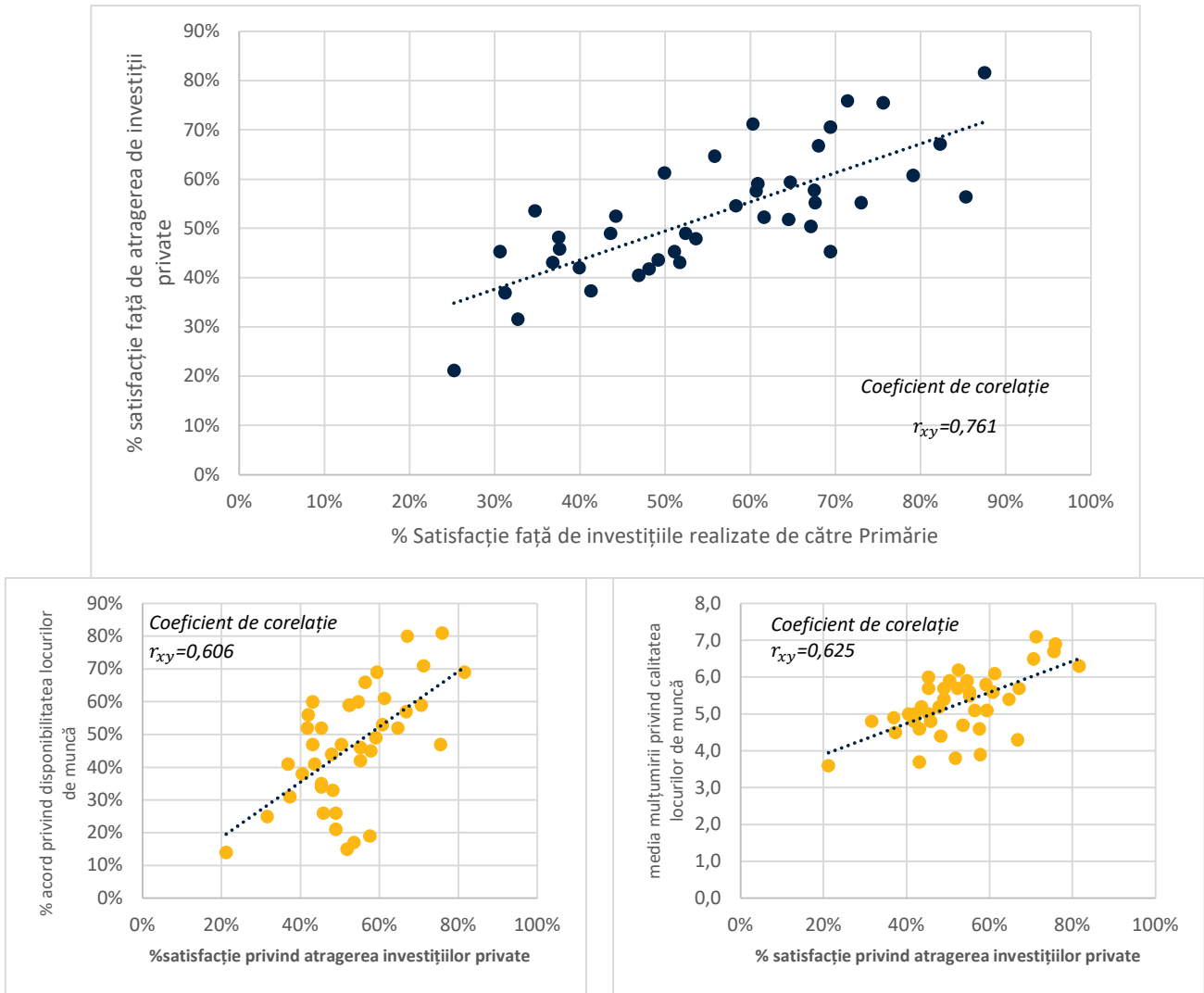
Respondenții din Municipiul Suceava sunt printre cei mai mulțumiți din România față de investițiile făcute de primărie (82%), iar această apreciere se resfrânge și asupra investițiilor private, deși acestea nu au cunoscut o dinamică foarte pozitivă la nivel local. În toate orașele sondate, o performanță bună a primăriei a fost asociată și cu o performanță bună a sectorului privat, deși datele nu confirmă întotdeauna această dinamică.

Concluziile răspunsurilor referitoare la satisfacția respondenților privind investițiile realizate de primărie:

- La nivel național, 55% din populația urbană este mulțumită de proiectele de investiții realizate de către administrația locală;
- Mulțumirea cetățenilor este mai ridicată în orașele cu peste 50.000 de locuitori (63%), cu excepția Bucureștiului și mai scăzută în orașele între 10-50.000 de locuitori (46%);
- Cota de mulțumire este mai ridicată în regiunile Nord-Vest (68%) și Sud-Est (70%) și mai scăzută în Muntenia (41%) și București-Ilfov (44%);
- Trei orașe înregistrează un nivel de mulțumire de peste 80%: **Suceava (82%),** Sinaia (85%) și Oradea (88%). Nouă orașe înregistrează un nivel de mulțumire sub 40%, Ploiești (37%) și Alexandria (33%) fiind în acest segment;
- Persoanele cu vârste între 18-24 ani tind să fie mai mulțumite decât restul populației (60%). De asemenea, un nivel mai ridicat de satisfacție a fost înregistrat în rândul angajaților din sistemul public (60%) și al persoanelor cu venituri individuale de peste 3000 lei/lună (66%).

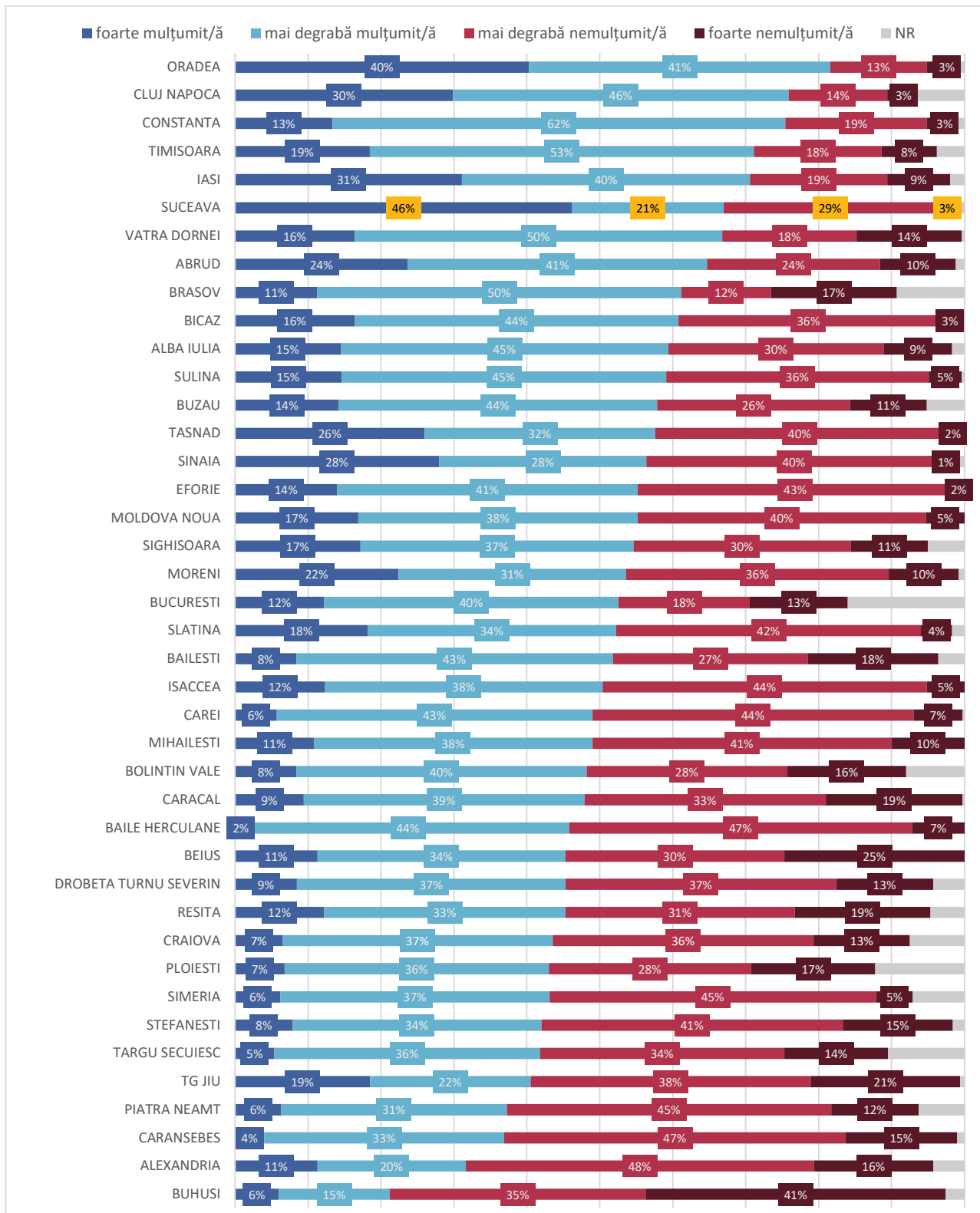
Satisfacția față de atragerea investițiilor private corelează semnificativ cu aprecierea investițiilor realizate de către Primărie și locurile de muncă, așa cum poate fi observat în graficul de mai jos privind răspunsurile la întrebarea legată de satisfacția privind prezența și atragerea investițiilor private.

Figura 30. Corelație între mulțumirea privind atragerea investițiilor, investițiile realizate de primărie și locurile de muncă

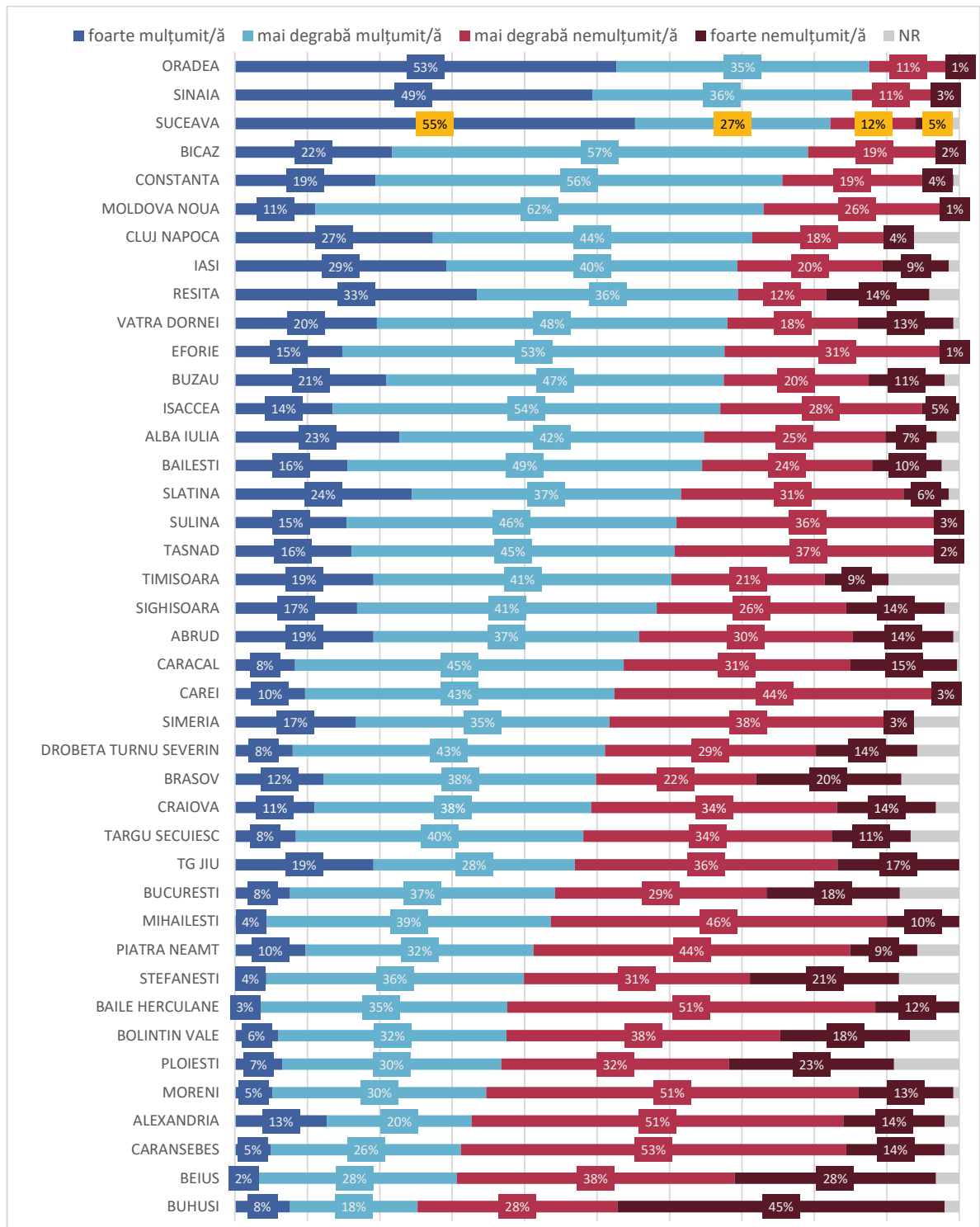
Sursa: Politica Urbană a României, Barometru privind Calitatea Vieții, 2020

Figura 31. În ce măsură sunteți mulțumit de prezența, atragerea investițiilor private? (comparație)

Sursa: Politica Urbană a României, Barometru privind Calitatea Vieții, 2020

Figura 32. În ce măsură sunteți mulțumit de proiectele de investiții realizate de către primărie?

Sursa: Politica Urbană a României, Barometru privind Calitatea Vieții, 2020

Soluții pentru promovarea, facilitarea și extinderea investițiilor private

---

Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Est are deja o unitate ce se ocupă de atragerea investitorilor, dar fiecare administrație locală ar trebuie să joace un rol pro-activ în atragerea investitorilor.

În ultimii douăzeci de ani, ritmul accelerat al fenomenului globalizării a condus la creșterea competiției dintre orașele europene în domeniul promovării către fluxurile de capital sau de comerț, concurând în mod invariabil pentru obținerea de investiții.

Astfel se pune întrebarea cum autoritățile naționale, regionale și locale pot identifica o configurație optimă pentru a organiza promovarea investițiilor străine directe în cel mai eficient mod, generând un mediu potrivit de inovare și un ecosistem optim pentru a-și consolida avantajele specifice și investițiile strategice.

În vederea atragerii investițiilor străine directe, piețele locale întreprind o serie amplă de inițiative pentru a genera condiții investiționale favorabile. Printre acestea se regăsesc diverse stimulente precum reduceri de impozite, reforme administrative, investiții în infrastructuri logistice, parteneriate comerciale, sau centre pentru reconversie profesională. Cu toate acestea, rezultatele fluxului ISD din cele mai performante centre urbane europene arată o corelație clară a rezultatelor pozitive cu capacitatea de a se face vizibile pentru a se „vinde” drept gazde viabile pentru proiecte de investiții.

Revenind la principalele centre urbane europene, principalul mecanism de facilitare a accesului la potențialii investitori este realizat prin crearea unei Agenții de Promovare a Investițiilor (API). Concentrarea sporită asupra promovării și facilitării localizării este evidentă în estimările care sugerează că ar putea exista mai mult de 10.000 de API – cuprinzând API regionale, naționale, precum și niveluri subnaționale diferite (județe, zone metropolitane, orașe, comune)¹⁴.

Evaluarea a 30.000 de proiecte de investiții străine directe relevă faptul că asistența directă oferită de autoritățile locale au influențat major deciziile investitorilor străini de a-și extinde operațiunile în diferite economii¹⁵.

Serviciile dedicate investitorilor, în completarea infrastructurii de bază, corespund următoarelor faze:

1. **asistență în selectarea locației pentru investiții** (informații despre: indicatori statistici regionali / locali, mediul de afaceri local, sistemul de învățământ, sistemul de transport public, infrastructura și costurile utilităților, costurile investițiilor, facilitarea întâlnirilor cu instituțiile / agențiile publice);
2. **asistență în realizarea investiției** (informații privind conexiunea la rețelele de utilități publice, reglementările de urbanism aplicabile în zonă, asistență în legătură cu structurile instituțiilor publice cu atribuții în aprobarea investițiilor);
3. **asistență după finalizarea investiției, pe toată durata activității** - facilitarea relației cu companiile publice care furnizează utilități (pentru semnarea contractelor de conectare, intervenții în caz de avarie, comunicarea întreruperilor anunțate în furnizarea utilităților), asistență în legătură cu instituțiile de învățământ.

---

¹⁴ Estimări OCO Global, 2013

¹⁵ Kusi Hornberger, Joseph Battat, Peter Kusek, Atragerea ISD: Cât de mult contează climatul investițional? World Bank Group, nr. 327, August 2011.

Model de organizare: intern vs. extern

Organizarea activităților de sprijinire și atragere a investitorilor pe plan local se poate face prin trei modele diferite, care vizează atât variante interne, cât și externe.

Modelul 1: Departament intern în cadrul primăriilor

Având o medie de 68 de firme înregistrate la fiecare 1.000 de locuitori¹⁶ și cu un total de 1,93 miliarde de euro atrase în anul 2017, Biroul de Relații Externe și Investitori din cadrul Primăriei și Consiliului Local Cluj-Napoca este unul dintre cele mai performante departamente de atragere a investițiilor străine la nivel național și chiar regional. Biroul de Relații Externe și Investitori din Cluj își desfășoară activitatea în cadrul Primăriei municipiului Cluj-Napoca și este subordonat primarului.

Biroului de Relații Externe și Investitori are ca principal obiectiv „creșterea din punct de vedere calitativ și cantitativ a investițiilor în municipiu prin întărirea capacității de absorbție a investițiilor străine¹⁷”. Obiectivul este urmărit prin platforma web dedicată¹⁸ denumită Cluj Business, care conține o serie de informații utile, promovată intens în oportunitățile de abordare a investitorilor străini.

Modelul 2: Agenții municipale

La nivel european, cele mai importante destinații de investiții străine directe sunt reprezentate la nivel local și regional de agenții municipale specializate. Acestea au rolul de a menține contactul cu investitorii și de a extinde activitățile antreprenoriale în locațiile de investiții.

Una dintre cele mai importante agenții municipale de atragere a investițiilor străine la nivel european este *Choose Paris Region*, agenția Consiliului Regional din Ile-de-France care se ocupă de atragerea investițiilor străine, cu birouri în Paris, Statele Unite (San Francisco și New York) și China (Shanghai și Beijing). Agenția implementează strategia de atractivitate regională în coordonare cu actorii economici publici și privați.

Choose Paris Region este unul dintre principalii poli magnetici pentru investițiile străine în Franța, ajutând Parisul să atragă mai mult de 1.000 de investiții în perioada octombrie 2012 - septembrie 2017, devenind astfel câștigătorul regional în categoria „orașe și regiuni europene ale viitorului” din cadrul studiului realizat de publicația *Financial Times*¹⁹.

Modelul 3: Colaborarea cu companii dedicate de atragere a investitorilor

Al treilea de atragere a investitorilor include o externalizare a eforturilor API și a departamentelor de atragere a investitorilor din cadrul primăriilor și consiliilor locale. Acest model constă în strânsa colaborare dintre agențiile de promovare a investițiilor și companii private dedicate atragerii investițiilor străine.

Raportul *The Financial Times fDi* arată că Marea Britanie și-a menținut în anul 2018 prima poziție în calitate de destinație de investiții în Europa²⁰, cu o cotă de piață de 22% din ISD (o valoare de 38 miliarde de lire sterline). Londra își păstrează prima poziție în clasamentul european al atragerii investițiilor străine, în pofida incertitudinilor declanșate de Brexit. Alături de Invest UK (agenția guvernamentală a Regatului Unit de atragere a investițiilor străine), compania *Fitzgerald&Law* a contribuit în mod semnificativ la crearea celor 1.600 de noi locuri de muncă pe săptămână în UK.²¹

---

¹⁶ Sursa: Institutul Național de Statistică

¹⁷ A se vedea: <https://primariaclujnapoca.ro/organigrama/primar/biroul-relatii-externe-si-investitori/>

¹⁸ A se vedea: <http://clujbusiness.ro/>

¹⁹ Raportul *FDI European Cities & Regions of the Future 2018/19*, *Financial Times*

²⁰ idem

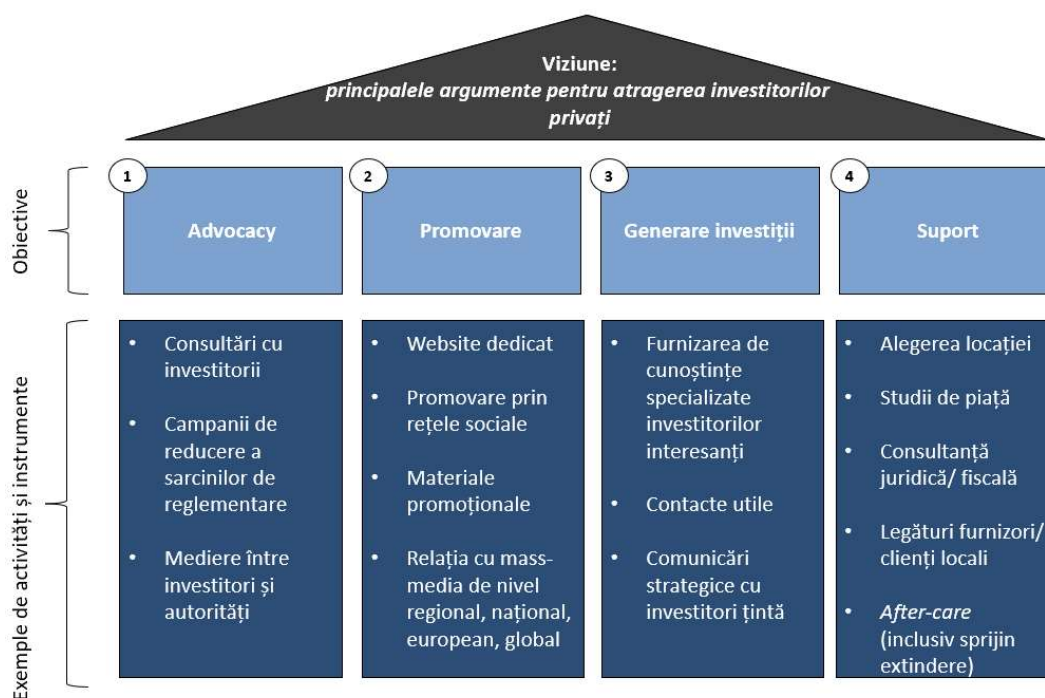
²¹ Comunicat de presă F&L, martie 2017

Obiectivele API

În general, API urmărește patru obiective majore, fiecare dintre ele cu un set de activități specifice. Cele mai bune practici internaționale în domeniul API-urilor²² sugerează următoarele obiective:

- *Acțiuni de advocacy* la nivel local și central pentru eliminarea obstacolelor administrative;
- *Crearea unei imagini favorabile* pentru promovarea comunității ca destinație de investiții;
- *Generarea de investiții* prin abordarea activă a investitorilor pe baza planurilor naționale, regionale sau locale de dezvoltare.
- *Servicii de facilitare a investitorilor*, pentru a ajuta la rezolvarea problemelor cu care se confruntă investitorii existenți sau potențiali.

Figura 33. Model structură API: viziune, obiective, activități

Sursa: Îndrumar Atragerea Investițiilor Străine - UrbanizeHub

Activitățile API

A. Interacțiuni cu autoritățile pentru eliminarea obstacolelor administrative

- Identificarea barierelor în calea investițiilor prin consultarea investitorilor străini și autohtoni, prezentând recomandări de politici și programe specifice administrațiilor locale și centrale.
- Sprijinirea eforturilor de reducere a birocrăției, ajutând la preluarea de bune practici și idei inovatoare de la investitorii străini.
- Stabilirea de consultări între mediul privat și sectorul public, oferind o platformă de dialog cu investitorii străini și ajutând astfel administrația locală să își optimizeze procesele de atragere a ISD.

²² Raport OECD – Policy Framework for Investment User’s Toolkit, 2011

B. Crearea unei imagini favorabile pentru promovarea comunității ca destinație de investiții

- Materiale de marketing: API produce și distribuie o serie de materiale de marketing, precum: broșuri, buletine de știri, prezentări pe internet și materiale video, atât în limba engleză, cât și în alte limbi de circulație internațională.
- Prezentări: Prezentările pot fi furnizate investitorilor potențiali fie de către membrii API, fie direct prin autoritățile locale. Prezentările sunt modulare, astfel încât acestea să poată fi modificate în conformitate cu audiența investitorilor: interesul lor special, sectorul, țara/regiunea de unde provin etc.
- Website-ul API. Agențiile de promovare a investițiilor mențin prezența online printr-o platformă web dedicată, cu informații legate de oportunitățile de investiții, stimulentele de stat, fondurile europene disponibile, modalitățile de înregistrare a întreprinderilor, precum și calitatea vieții din comunitățile reprezentate.
- Media. Reprezentanții API au apariții constante în mass-media locală, națională și internațională, distribuind comunicate de presă cu privire la evoluțiile investițiilor și a companiilor prezente la nivel local.
- Prezență în cadrul comunității și la evenimente internaționale. API au rolul de a participa, organiza sau sponsoriza evenimente de business cu investitori și oficiali guvernamentali, în scopul promovării activității de investiții.

C. Generarea de investiții prin abordarea activă a investitorilor pe baza planurilor naționale, regionale sau locale de dezvoltare.

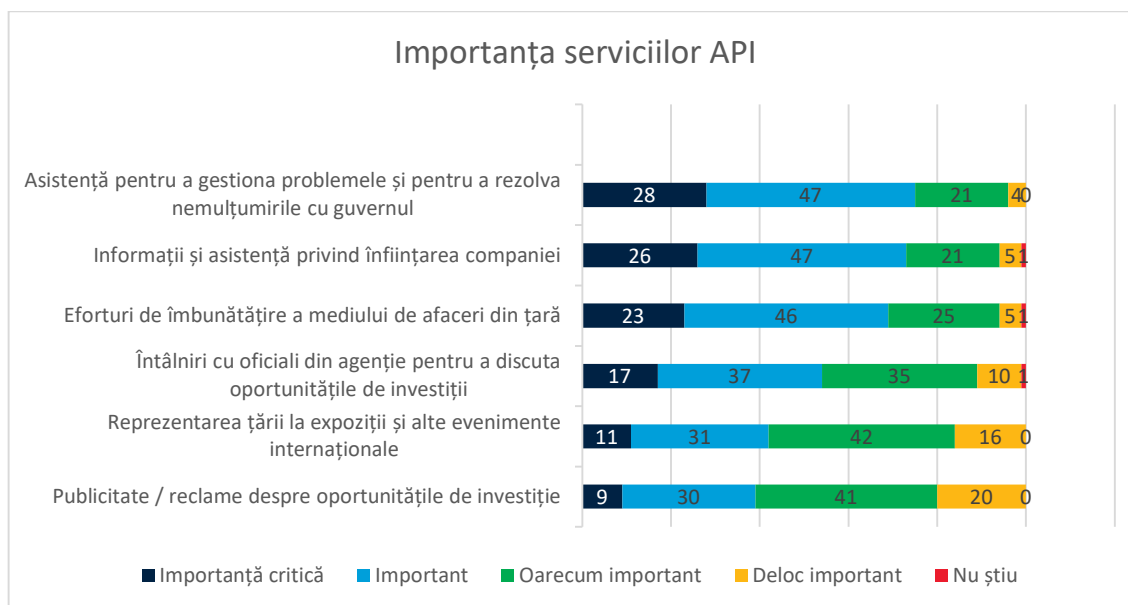
- Întâlniri și asistență. Reprezentanții API se întâlnesc cu investitorii potențiali și discută despre avantajele competitive ale comunității, oferind informații cu privire la procedurile legate de investiții și date de contact ale autorităților locale.
- Generarea de contacte. Una dintre principalele preocupări ale API reprezintă crearea și contactarea de liste cu potențiali clienți, prin discuții cu ambasadele străine și asociațiile de afaceri, cu agențiile regionale de promovare a investițiilor, cu misiunile diplomatice ale României în străinătate, precum și participarea activă la evenimente de business internaționale.
- Misiuni de investiții. API organizează misiuni de investiții în străinătate, concentrându-se pe cele mai atractive sectoare, locații și investitori potențiali.
- Comunicarea strategică cu investitorii din principalele sectoarele economice vizate de municipalitate.

D. Servicii de facilitare a investițiilor, pentru a ajuta la rezolvarea problemelor cu care se confruntă investitorii existenți sau potențiali. Aceste servicii includ, dar nu se limitează la: asistență pentru înregistrarea întreprinderilor, informații despre amplasament, asistență pentru extinderea investițiilor, legătura cu furnizorii de utilități și infrastructură, raportări către autoritățile publice și publicul larg, suport și răspunsuri pentru cereri de informații.

Conform sondajului Băncii Mondiale *Global Investment Competitiveness Survey 2017-2018*, investitorii apreciază diferitele servicii oferite de API în proporții diferite: asistență pentru gestiunea problemelor în relația cu autoritățile publice (75%), informații privind înregistrarea companiei (73%), îmbunătățirea mediului de afaceri (69%), întâlniri pentru identificarea oportunităților de afaceri (54%), reprezentarea țării la evenimente externe de tipul expozițiilor și târgurilor (42%) și publicitate/reclame despre oportunitățile de investiții (39%).

Figura 34. Investitorii apreciază ajutorul API în rezolvarea problemelor (ponderea procentuală a respondenților)²³

Sursa: Banca Mondială, Global Investment Competitiveness Survey, 2017-2018

Serviciile și infrastructura de suport pentru afaceri și inovare

Dezvoltarea afacerilor și inovării în regiunea Nord-Est este favorizată de existența a:

- **8 parcuri industriale**
- **1 parc științific**
- **centre de afaceri**
- **incubatoare de afaceri** care au ca scop atragerea investițiilor în domeniul producției și serviciilor generatoare de valoare adăugată ridicată și valorificarea potențialului resurselor umane locale
- **11 cluster²⁴**

În cadrul POR 2014-2020 a fost sprijinită crearea incubatoarelor de afaceri sectoriale, prin construirea spațiilor aferente și dotarea acestora cu active corporale și necorporale, fiind contractate 5 proiecte la nivelul Regiunii Nord-Est.

Parcuri industriale

Parcul industrial este definit prin Legea 186/2013, privind constituirea și funcționarea parcurilor industriale, ca "zonă delimitată în cadrul căreia se desfășoară activități economice, de cercetare științifică, de valorificare a cercetării științifice și/sau de dezvoltare tehnologică, agroindustriale, logistice și inovative, industriale etc., într-un regim de facilități specific." Situația parcurilor industriale

²³ Notă: Întrebările privind serviciile IPA au fost adresate către 632 de respondenți. Acești respondenți au răspuns oarecum important, important sau extrem de important cu privire la întrebarea: "Cât de importante sunt serviciile de înaltă calitate și sprijinul din partea API al țării în decizia de a investi în țările în curs de dezvoltare?".

²⁴ Structuri asociative cu personalitate juridică activate pe principiul quadruplu helix – companii, educație, cercetare-dezvoltare, administrație publică locală și societate civilă.

din România, întocmită de Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației la data 13.04.2020, indică prezența unui număr de 92 de parcuri industriale pe teritoriul țării.

Parcurile industriale asigură infrastructura necesară pentru inițierea rapidă a investițiilor (drumuri, electricitate, alimentare cu apă, eliminarea și epurarea apelor uzate, furnizarea gazului, încălzire, servicii de telecomunicații), precum și facilități fiscale (scutire de impozit pe terenuri și clădiri parc). Parcurile industriale sunt, de asemenea, o soluție pentru companiile care doresc să mute activitățile de producție, în conformitate cu legislația care impune transferul capacităților de producție în afara zonelor urbane.

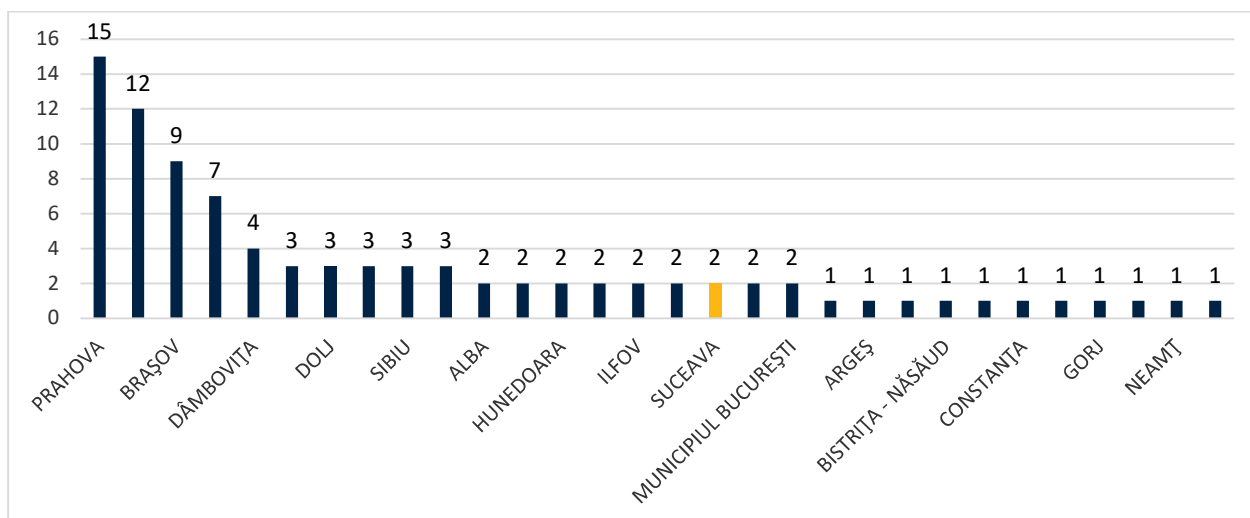
Ca instrumente de dezvoltare regională și locală, parcurile industriale au ca scop atragerea de investiții și reprezintă o direcție strategică importantă a României, susținută la nivel guvernamental. În 2014, prin Hotărârea Guvernului nr. 959/2014, a fost înființat un Comitet interministerial pentru stimularea și facilitarea înființării de noi parcuri industriale, care include un reprezentant al Ministerului Economiei, Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, Finanțelor Publice, Fondurilor Europene și Educației Naționale.

În Regiunea Nord-Est sunt constituite 8 parcuri industriale:

- Parcul Industrial Hemeiuș (HIT Parc) Bacău
- Parcul Industrial Botoșani
- Parcul Industrial Iași
- Parcul Industrial Miroslava, județul Iași
- Parcul Industrial Miroslava 2, județul Iași
- Parcul Industrial Ceahlău, județul Neamț
- **Parcul Industrial Siret**
- **Parc Industrial Bucovina**

La nivelul județului Suceava există 2 parcuri industriale active, administrate public: Parcul Industrial Siret și Parcul Industrial Bucovina.

Figura 35. Distribuția parcurilor industriale pe județe (2020)

Sursa: MDLPA

Parcul Industrial Siret

Parcul Industrial Siret este primul parc industrial din județul Suceava, înființat pentru atragerea investitorilor și crearea de oportunități de muncă. În timpul etapei de informare și documentare, administrația locală a participat la vizite de studiu în Polonia, precum și în Oradea. Parcul industrial Eastern European Border (EEB) are o suprafață totală de 15,9 ha, cu posibilitatea de extindere la 25 ha și oferă acces la principalele utilități, precum și facilitățile fiscale acordate în conformitate cu regula ajutorului de minimis (scutirile pe terenuri și îngrădiri acordate în cadrul ajutorului de minimis nu pot depăși 200.000 de euro pe 3 ani consecutivi).

Primăria Siret colaborează cu Registrul Comerțului, Consiliul Județean Suceava și Colegiul Tehnic „Lațcu Vodă” pentru a sprijini investitorii.

Legătură de transport:

- Acces direct la Drumul European - E85;
- Linia de cale ferată: la 2 km de parc.
- Cele mai apropiate aeroporturi internaționale:
Suceava - 43 km, Iași - 168 km, Bacău - 191 km.

Parcelarea Parcului Industrial Siret

Sursa: Parcul Industrial Siret

Condițiile minime cumulative pentru admiterea firmelor în Parcul Industrial EEB Siret sunt:

- Investiție minimă: 100.000 euro
- Locuri de muncă minime create: 30
- Suma investită: minimum 70 EUR / mp (în raport cu suprafața totală de teren pentru care se depune oferta)
- Ocuparea terenului: construcții cu acoperiș construite pe o suprafață de minimum 20% din teren, în raport cu suprafața totală a terenului pentru care se depune oferta.

Parcul științific și tehnologic și Centrul de inovare

Proiectul pentru înființarea unui parc științific și tehnologic în incinta Parcului industrial din Siret are ca principali parteneri orașul Siret, Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, Consiliul Județean Suceava și compania administrativă a Parcului Industrial EEB Siret. Partenerii de sprijin includ Camera de comerț și Industrie Germano-Română, Universitatea din Cernăuți și Bosch Rexroth.

Principalele domenii vizate sunt industria 4.0. și destinație inteligentă (oraș inteligent și turism inteligent), dar și bioeconomie, mediu, eco-nano-tehnologii, sănătate, având cercetări în domeniul recuperării medicale, balneo-fizio-kineto-terapie, nutriție. Parcul va avea o platformă pentru inovație în industria 4.0, săli de ședințe, precum și birouri de consultanță în domeniile industriei 4.0, destinație inteligentă și transfer de tehnologie, dezvoltare de afaceri și drepturi de proprietate. De asemenea, se prevede înființarea unui centru de inovare în domeniul industriei 4.0, în care să se poată face pregătirea forței de muncă în acest domeniu.

Aceste facilități vor deveni o resursă importantă pentru companiile care au procese de producție automatizate și vor dori să vină în zonă, deoarece vor putea să își pregătească rapid forța de muncă cu ajutorul Universității din Suceava și a centrului local de inovare.

Parcul Științific și Tehnologic din cadrul Parcului Industrial Siret va primi finanțare europeană nerambursabilă de 4 milioane de euro prin Programul Operațional Regional (POR) 2014 – 2020, Axa 1.

Parcul Industrial Bucovina

Parcul are suprafața de 13,74 ha, fiind situat pe teritoriul administrativ al orașului Salcea și al comunei Dumbrăveni, în imediata apropiere a Aeroportului Ștefan cel Mare. Parcul dispune de hale, dar și terenuri pentru construcția altor spații industriale.

Titlul de parc industrial a fost acordat în 2020, prin ordinul 1244/2020, societății administrator Parcuri Industriale Bucovina S.A. Acreditarea Parcului Industrial Bucovina reprezintă un pas major în reindustrializarea județului și crearea de noi locuri de muncă pentru locuitorii din zonă.

Parcul Industrial Bucovina

Sursa: <http://bucovina-ind-park.ro/>

Locație

Parcul Industrial Bucovina I este situat 12 km de municipiul Suceava și 30,5 km de municipiul Botoșani. Accesul rutier se face prin DJ 290A care face legătura prin DN 29 (E 58), după numai 12 km, cu DN 2 (E 85) pe direcția București și DN 17 (E 576) pe direcția Cluj-Napoca. Pentru transport feroviar, între CEB

și Gara Burdujeni-Suceava sunt 14 km. De asemenea, locația oferă investitorilor și acces facil aerian, prin Aeroportul Internațional Ștefan cel Mare Suceava, modernizat între 2013 și 2015.

Activități eligibile (este în curs de elaborare regulamentul de funcționare)

- industrie prelucrătoare, cu posibilitatea concentrării pe diverse industrii de vârf;
- agroalimentar (bioeconomie, biotehnologie);
- afaceri, consultanță, proiectare, cercetare-dezvoltare, TIC;
- distribuție, depozitare mărfuri și logistică;
- servicii;

Pe lângă activitățile care predomină și care conferă domeniul de specializare al parcului industrial, în vederea sprijinirii dezvoltării acestor activități se pot desfășura o serie de servicii conexe și anume: furnizarea utilităților, prestarea serviciilor de curățenie și pază, a serviciilor comerciale și de alimentație publică, activitățile hoteliere, prestarea serviciilor de evidență contabilă, asistență în afaceri, a serviciilor de asigurare și altele similare acestora sau în legătură directă cu acestea.

Clustere și poli de competitivitate

Orașele competitive au nevoie de companii competitive, dar și de un mediu colaborativ în care acestea să se dezvolte. Companiile private au de câștigat și de a avea alte companii din același sector, co-locuția ușurând fluxul de idei, accesul la o forță de muncă calificată și o productivitate mai mare determinată de concurența locală. Un pas important pe care îl pot face administrațiile publice în această direcție este crearea de clustere, precum și centre de inovare și transfer de tehnologie, permițând astfel un parteneriat strâns între agenții economici și instituțiile academice și de cercetare și administrațiile publice, încurajând competitivitatea.

La nivelul Regiunii Nord-Est, există 10 clustere regionale și un cluster național cu reprezentanți din Regiunea NE și anume:

1. Clusterul tehnologiei agroalimentare Ind-Agro-Pol (cluster național cu reprezentanți din Regiunea NE);
2. Clusterul Regional Inovativ de Imagistică Moleculară și Structurală Nord-Est (IMAGO-MOL)(Iași);
3. Clusterul Textil ASTRICO Nord-Est (Săvinești, Neamț);
4. Clusterul Regional de Turism – Asociația pentru Turism Bucovina (Suceava);
5. Clusterul ICONIC – Interactive Cluster of New Media Industry (Iași);
6. Clusterul Regional Inovativ EURONEST IT&C Hub (Iași);
7. Clusterul de biotehnologie BioROne (Iași);
8. Clusterul „Breasla Constructorilor Ieșeni” (Iași);
9. Clusterul „Ținutul Neamțului” (Piatra Neamț);
10. Clusterul Regional de Agricultură Biologică BioNEst (Iași);
11. Carpathian Furniture Cluster (Iași)²⁵.

Clusterul Asociația pentru Turism Bucovina, specializat pe Managementul destinației (promovarea și dezvoltarea turismului în Regiunea Nord-Est a României) a fost înființat în 2001 la inițiativa Camerei de Comerț și Industrie a Județului Suceava, a biroului IBD-GTZ în România, a administrației publice și a tuturor agenților din turism, cu sprijinul Ministerului Turismului. Consultanța gratuită și promovarea

---

²⁵ *Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii Nord-Est, versiunea septembrie 2020*

membrilor în mod unitar la târgurile și expozițiile de turism, sub brandul „Bucovina” este unul din principalele avantaje oferite.

Clusterul Regional Inovativ de Bioeconomie Suceava-Botoșani are ca membri Camerele de Comerț și Industrie Suceava și Botoșani, Consiliul Județean Suceava, Consiliul Local Suceava, Consiliul Local Botoșani, Universitatea Ștefan cel Mare Suceava, IMM-uri din domeniul industriei bioeconomiei din cele două județe. Acest cluster a fost constituit în 2016 și are ca obiectiv sprijinirea antreprenorilor mici și mijlocii, facilitarea accesării de finanțare din fonduri nerambursabile, marketing-ul integrat, dezvoltarea potențialului agro-alimentar, crearea de capacități noi de producție și de locuri de muncă.

Clusterul Lemnului Bucovina din Suceava, furnizează servicii de sprijin către firmele din domeniul prelucrării lemnului.

Cluster Textil Astrico Nord-Est: Producție articole textile și fire textile, înființat în 2010.

Cluster Regional Inovativ EURONEST IT&C HUB: Acest cluster este un proiect al Asociației de Dezvoltare Intercomunitară Euronest între județele Bacău, Botoșani, Iași, Neamț, Suceava, Vaslui. Clusterul EURONEST este format din membri din mediul de afaceri cu profil IT, universități și autorități locale din Regiunea Nord-Est și are printre obiective creșterea competitivității economiei regionale de profil, inclusiv utilizarea eficientă a fondurilor nerambursabile.

Clusterul Regional Inovativ de Imagistică Moleculară și Structurală Nord-Est (IMAGO-MOL), cu sediul în Iași.

Clusterul IND-AGRO-POLE acoperă cele 8 regiuni de dezvoltare ale României, având ca sector de activitate Industria alimentară și agricultura, cu specializarea în mașini agricole.

Clusterul bioROne – este primul cluster de bio-tehnologie din România, înființat în 2011. Este specializat în: bioinformatică, producție medicamente, farmacogenomică, terapia genelor, testare genetică, nanotehnologii, bioinginerie, servicii de sănătate și diagnostic uman, producție biofarmaceutice și echipamente.

MOTOARE ECONOMICE ȘI POTENȚIAL DE SPECIALIZARE

Contribuția zonelor urbane funcționale la dezvoltarea economică

Zona Urbană Funcțională Suceava adună la un loc 5% din populația Regiunii Nord-Est și generează 9% din producția economică a regiunii. Este, ca atare, un motor economic important.

Urbanizarea este esențială pentru dezvoltarea unei regiuni sau țări²⁶. Procesul de creștere economică este însoțit în permanență de un proces de urbanizare, întrucât orașele generează dezvoltare și productivitate mai ridicate. Cele mai urbanizate regiuni din România (București-Ilfov, Vest, Centru) au ajuns în ultimii ani să performeze mai bine decât regiuni din Grecia, Portugalia, precum și din sudul Italiei sau sudul Spaniei. Aceste performanțe se transpun automat și în calitatea vieții și a nivelului de trai. Prezența unui sector privat puternic și care utilizează la adevăratul potențial resursele locale este esențială pentru dezvoltarea zonelor urbane și se traduce direct în nivelul calității vieții, element esențial în decizia de locui într-un anumit oraș.

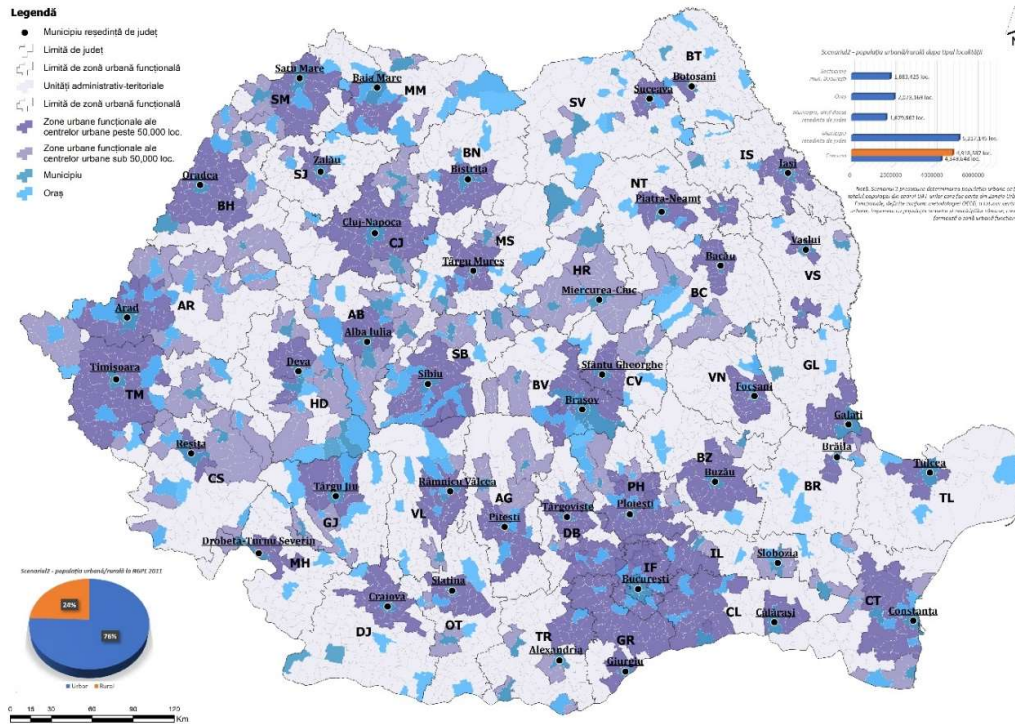
Deși oficial, numai 55% dintre români trăiesc la oraș, aproximativ 76% trăiesc într-o zonă urbană funcțională – adică în municipii, orașe și UAT-uri unde cel puțin 15% din forța de muncă face naveta

---

²⁶ Banca Mondială. 2019. “România Metropolitană”. [Link](#).

zilnic către aceste municipii și orașe. Mai mult, aceste zone urbane funcționale generează 98% din producția economică a României – cele aproximativ 1.600 UAT-uri locale (jumătate din numărul total de UAT-uri) ce nu sunt parte a unei zone urbane funcționale generează numai 2% din producția economică.

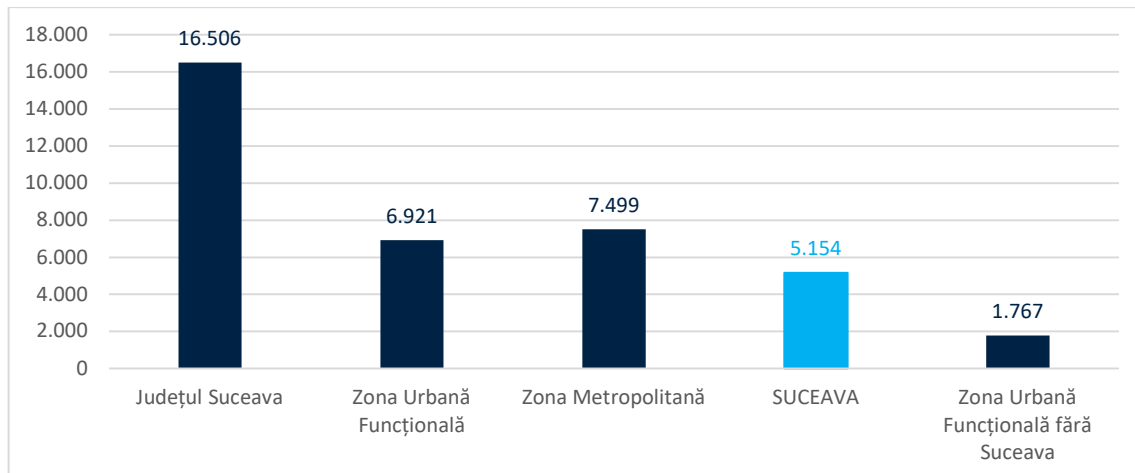
Figura 36. Zonele urbane funcționale ale municipiilor și orașelor din România

Sursa: Politica Urbană a României, Dinamica economică a orașelor din România, 2020

Menținând raportul între veniturile firmelor generate în principal de către populația urbană, observăm informații similare cu privire la **distribuția agenților economici în zona Județului Suceva, unde aproape o treime din totalul de 16.506 companii se află în Municipiul Suceava** (5.154 firme active în anul 2018). Din totalul de 7.499 agenți economici înregistrați în Zona Metropolitană Suceava, nu mai puțin de 69% din aceștia sunt înregistrați și operează în Municipiul Suceava.

Figura 37. Distribuția agenților economici din zona polului de creștere Suceava în anul 2018

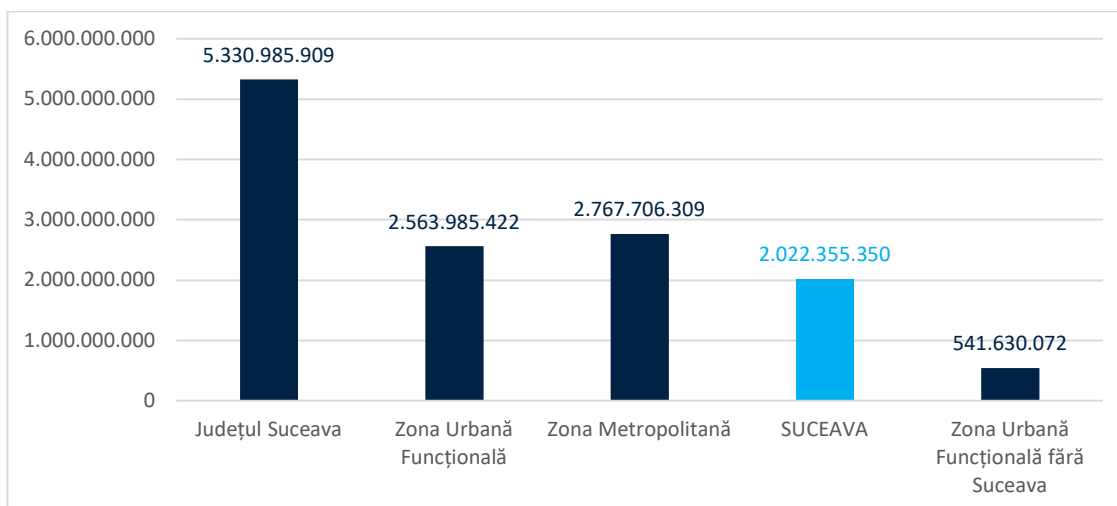

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Datorită faptului că **45% din agenții economici ai județului Suceava sunt concentrați în Zona Metropolitană Suceava**, cifra de afaceri înregistrată în anul 2018 la nivelul ZUF reprezintă 52% din totalul județului. În aceeași notă, Municipiul Suceava a înregistrat în anul 2018 **o cifră de afaceri de aproximativ 2 miliarde de Euro (38% din totalul județean)** la nivelul agenților săi economici. Este de remarcat că localitățile ce alcătuiesc Zona Urbană Funcțională au înregistrat o cifră de afaceri de 0,5 miliarde de Euro în anul 2018 (aproximativ 21% din totalul ZUF), cu toate că la nivelul acestora exista o era o distribuție de 31% din totalul agenților economici.

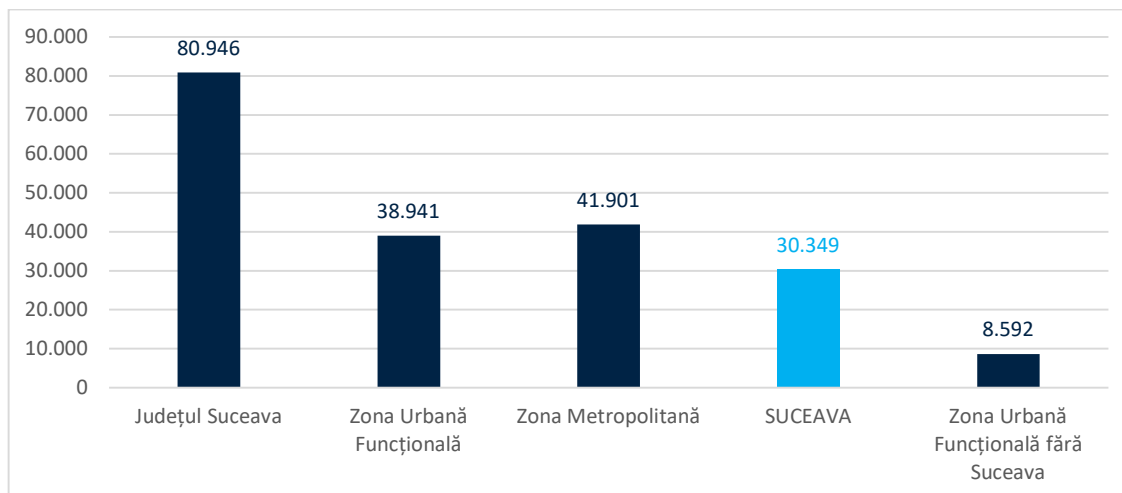
Figura 38. Distribuția cifrei de afaceri a agenților economici din zona polului de creștere Suceava în anul 2018²⁷

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Suceava înregistra un număr total de 30.349 salariați la nivelul anului 2018, având cea mai mare concentrare de forță de muncă din județ. În localitățile din zona urbană funcțională, excluzând Suceava, mai lucrează încă 8.592 persoane – adică 22% din total (și comparat cu ponderea de 21% din veniturile economice, acesta indică și un mic deficit de productivitate).

Figura 39. Distribuția numărului de salariați din zona polului de creștere Suceava în anul 2018

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Principalele motoare economice la nivelul zonei urbane funcționale Suceava

Aportul sectoarelor economice la constituirea valorii adăugate brute

Conform *Strategiei de Cercetare și Inovare pentru Specializare Inteligentă a Regiunii Nord-Est*, atât în România, cât și în celelalte țări vecine precum Bulgaria, Ungaria și Polonia, Valoarea Adăugată Brută este constituită în proporție semnificativă din **aportul serviciilor, urmate de industrie, agricultură și**

²⁷ Calculat în Euro

construcții. Conform evoluției contribuției aduse de fiecare sector economic la constituirea valorii adăugate brute regionale în perioada 2013 – 2017, se constată că:

- **Aportul serviciilor** a înregistrat o creștere de la 62,31% în 2013, la 65,59% în 2017.
- **Aportul industriei** a fost în banda de 20-23%, cu o scădere de 1,14% în 2017 față de 2013;
- **Aportul agriculturii** a fost în banda de 7-9%, evoluția fiind influențată în special de condițiile climatice anuale, în scădere cu 1,14% în 2017 față de 2013;
- **Aportul construcțiilor** a scăzut de la 7,03% la 6,12%;

Astfel, la nivelul regiunii Nord-Est, în anul 2017 cel mai mare aport la constituirea valorii adăugate brute l-a avut sectorul serviciilor cu o pondere de 65,59%, nivel ușor superior nivelului național (63,32%), și cu 3,46% mai mult față de nivelul din 2013. Urmează industria, cu un aport de 20,98%, nivel mai mic cu 5,24% față de situația existentă la nivel național, și cu 1,40% mai mic față de nivelul înregistrat în regiune în 2013.

La nivel județean, comparând contribuția fiecărui sector la constituirea valorii adăugate brute, se constată că în județele Suceava, Botoșani, Vaslui și Neamț aportul agriculturii și industriei la economia județeană depășește valoarea înregistrată la nivel regional.

De asemenea, se remarcă inversarea contribuțiilor sectoarelor economice la formarea VAB județean: serviciile sunt în continuă creștere în majoritatea județelor și tind să fie majoritare în defavoarea celorlalte domenii. **În domeniul serviciilor, județul Suceava înregistrează cea mai mare creștere (1,87%), iar județul Iași cea mai mare scădere (1,43%).**

Deși în agricultură activează o treime din populația ocupată a regiunii, aportul sectorului la VAB este de numai 7,31% (în scădere cu 1,14% față de 2013), datorită nivelului scăzut de productivitate, al practicării în mare măsură a agriculturii de subzistență și autoconsumului. Totodată, nivelul înregistrat este cu 2,54% mai mare față de nivelul național. Pentru valorificarea sectorului agriculturii și transformarea acestuia într-un motor economic, sunt necesare măsuri pentru creșterea gradului de tehnologizare a producției agricole, adaptarea la cerințele pieței, dezvoltarea cunoștințelor de marketing și promovare și facilitarea asocierii între lucrătorii agricoli pentru creșterea eficienței.

În ceea ce privește municipiul Suceava, este de remarcă faptul că bilanțul teritoriului realizat în procesul de elaborare PUG, realizat în 2019, indică faptul că suprafața de teren agricol a scăzut la mai puțin de jumătate - 972,18 ha, echivalent a 20,03% din suprafața municipiului, indicând o diversificare a economiei locale.

Salariați și câștig salarial

Deși cea mai mare pondere a angajaților din județul Suceava lucrează în comerț, acesta nu este un sector de creștere economică și nu conferă unei localități un avantaj comparativ – o firmă de comerț se va localiza oriunde va găsi o piață de desfacere. Salariul mediu net la nivelul județului este cu 8,5% mai mic față de media la nivelul regiunii Nord-Est (2674 lei / 563,52 euro), și cu 18,11% mai mic decât la nivel național (2986 lei / 629,27 euro), indicând necesitatea antrenării mediului antreprenorial și a sectoarelor cu salarii ridicate.

Competitivitate și atractivitate

Municipiul Suceava se situează pe poziția 36 în clasamentul național al competitivității, devansând alte municipii cu poziționare geografică mai bună, și pe locul 21 privind atractivitatea. Poziționarea inferioară privind indicii de atractivitate arată că performanța actuală a Sucevei este sub potențial, iar un efort pro-activ pentru atragerea investitorilor ar putea încuraja o performanță economică superioară a Sucevei în anii următori. Pregătirea forței de muncă este unul dintre principalele atuuri ale municipiului Suceava în ceea ce privește indicii de atractivitate, ce poate ajuta în atragerea capitalului străin.

Manufacturare competitivă - analiza costurilor de producție

În ceea ce privește atractivitatea sectorială, municipiul Suceava se remarcă prin costuri de producție competitive în raport cu costurile medii la nivelul UE, dar și României, pentru următoarele domenii:

- **Fabricarea altor echipamente electrice**
- **Fabricarea altor mașini-unelte n.c.a.**
- **Fabricarea plăcilor, foliilor, tuburilor și profilelor din material plastic**
- **Fabricarea de accesorii și componente auto**

Orașul Salcea, din județul Suceava este pe locul 23 în țară în ceea ce privește **costul de fabricare a altor mașini și utilaje specifice** comparativ cu costul mediu UE. În Salcea prețul pe bucată este de 10 euro, în timp ce media UE este de 31 de euro.

Atractivitatea ofertei turistice

Conform analizei potențialului de atractivitate al ofertei turistice, **municipiul Suceava se situează pe locul 17 la nivel național, cu un scor total de 63.1 din 100 de puncte**. Diversitatea de resurse turistice denotă un potențial puternic de valorificare, prin promovarea acestora și dezvoltarea infrastructurii specifice.

Importuri și exporturi

Industria produselor din lemn, exclusiv mobilier este cea mai competitivă pe piețele externe pentru județul Suceava, urmată de cea a hârtiei și articolelor din hârtie. Acestea au înregistrat, de asemenea, o balanță comercială pozitivă în anul 2019, la nivelul județului.

Specializare inteligentă

Specializarea Inteligentă este un concept promovat de Uniunea Europeană pentru a exprima cadrul și mecanismele de specializare a proceselor de inovare la nivelul unei țări/regiuni de dezvoltare. În exercițiul financiar 2021-2027, acest concept este susținut prin obiectivele strategice investiționale ale Politicii de Coeziune a Uniunii Europene, în special prin Obiectivului de Politică 1 „O Europă mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente”.

Conceptul de **strategie de specializare inteligentă** este definit în cadrul Regulamentului UE nr. 1303/2013 ca fiind: „strategia națională sau regională de inovare care stabilește priorități pentru a dezvolta un avantaj competitiv, prin dezvoltarea și corelarea rezultatelor activităților de cercetare și inovare cu nevoile mediului de afaceri, în scopul de a aborda oportunități emergente și nevoile pieței într-un mod coerent, evitându-se în același timp dublarea și fragmentarea eforturilor”.

Specializarea inteligentă presupune:

- stimularea unui anumit tip de comportament economic, cu ambiții și orientare regionale sau globale;
- înțelegerea impactului social al științei, tehnologiei și al activităților economice în sectoarele relevante;
- cercetarea și dezvoltarea interdisciplinară.

În urma a de 12 ateliere de descoperire antreprenorială au fost identificate următoarele domenii și nișe de specializare inteligentă pentru Regiunea Nord-Est:

Tabel 12. Niște de specializare inteligentă – Regiunea Nord-Est

Domeniu	Niște de specializare
AGROALIMENTAR & INDUSTRIA LEMNULUI	Smart-farming Utilizarea produselor agricole în scopuri non-alimentare Impactul agriculturii asupra mediului Biosecuritate și siguranță alimentară Sectorul forestier și industria lemnului
ENERGIE	Energie din surse alternative Eficiență energetică
MEDIU	Apă (soluții inovative) Aer (soluții inovative) Economie circulară
TEXTILE	Procese și aplicații high-tech în textile Textile tehnice și funcționale Digital fashion
TIC	Modernizare industrială Cybersecurity Trasabilitate și big data Smart-city și smart-village Dezvoltare de noi produse TIC hardware & software și soluții de testare
SĂNĂTATE	Biotehnologii medicale și farmaceutice Medicină de precizie Medicină de prevenție e-Health
TURISM	Soluții TIC pentru turism Marketing și promovare creativă Turism pentru stil de viață sănătos Eco-turism Turism de business Turism cultural

Sursa: [Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii Nord-Est, 2020](#)

Competitivitate și atractivitate – analiză comparativă

Pentru a evalua performanța potențială a orașelor din România, au fost dezvoltați doi indici²⁸ - un indice competitiv (concentrându-se pe performanța reală) și un indice general de atractivitate (concentrându-se pe performanța potențială). Nu este de mirare că cel mai competitiv oraș din România este Bucureștiul, cel mai mare oraș care concurează în prezent pe picior de egalitate în ceea ce privește productivitatea cu alte orașe primare din UE. Este urmat de poli de dezvoltare naționali (orașe precum Cluj-Napoca, Iași, Timișoara etc.), centre economice importante, de asemenea. Orașele secundare competitive au de asemenea un rol esențial pentru o performanță regională mai puternică, deoarece propagă creșterea și dezvoltarea către localitățile învecinate.

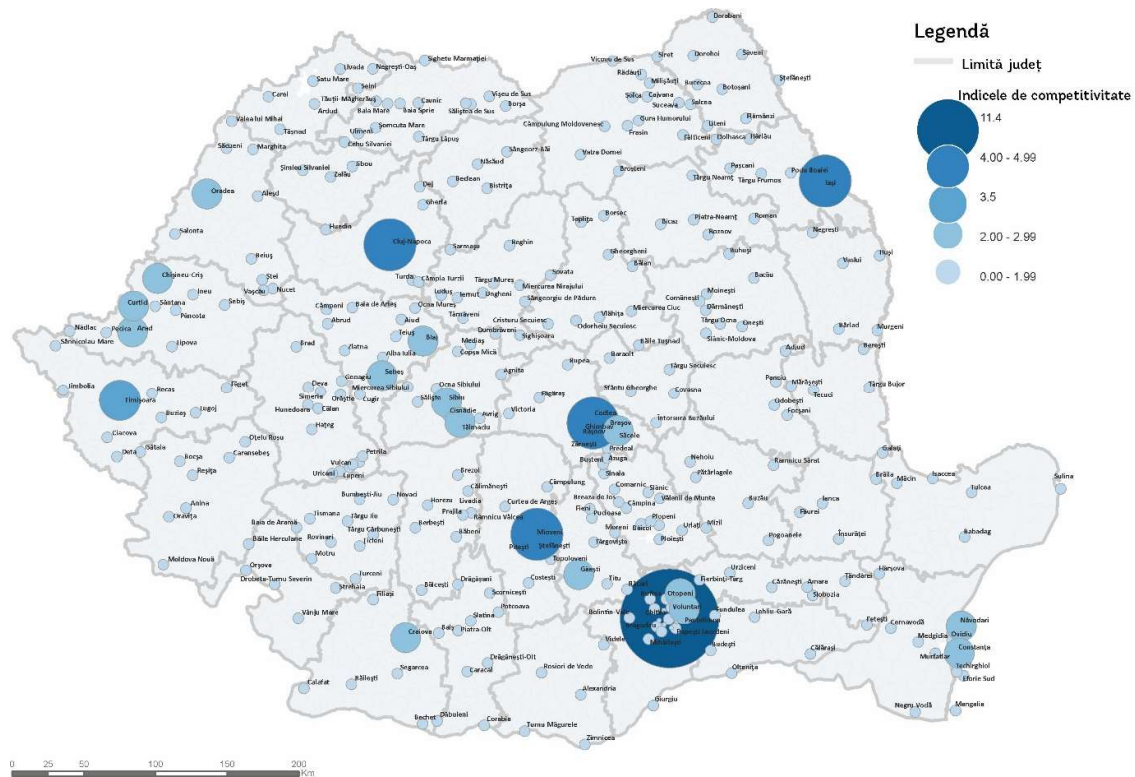
Competitivitatea este adesea descrisă ca modul în care economiile țărilor / regiunilor / orașelor sunt validate extern într-o eră a globalizării. De regulă, regiunile de dezvoltare pot fi echivalente cu corporațiile, concurând pentru talent și cota de piață într-o economie globală. De aceea, competitivitatea și atractivitatea sunt indicatori importanți pentru analiza performanței economice a orașelor și a capacității lor de a atrage capital mobil, cunoștințe și chiar companii inovatoare.

Cu privire la calculul indicelui de competitivitate, municipiul Suceava se situează pe poziția 36 în clasamentul național, devansând alte municipii cu poziționare geografică mai bună, precum Satu Mare sau Baia Mare. În același timp, orașe de dimensiuni mici precum Ghimbav, Mioveni sau Găești

²⁸ Metodologia de calcul a indicelui competitiv și al indicelui de atractivitate se regăsește în Anexa 1 a acestui document

se situează pe locuri superioare datorită profilurilor industriale specifice și a nivelului de productivitate a muncii concentrată pe un număr limitat de agenți economici.

Figura 40. Indicele de competitivitate

Sursa: *Politica Urbană a României, Dinamica economică a orașelor din România, 2020*

Tabel 13. Analiză comparativă privind indicele de competitivitate între Suceava și localități similare în perioada 2011 - 2018

Nume	Indicele de competitivitate	Clasament indice de competitivitate
TÂRGU MUREȘ	1.936201	24
SUCEAVA	1.537501	36
SATU MARE	1.46257	44
BAIA MARE	1.36257	53
RÂMNICU VÂLCEA	1.325435	56
PIATRA NEAMȚ	0.954848	109
BOTOȘANI	0.911036	121
VASLUI	0.676753	196
TÂRGU NEAMȚ	0.63462	217

Sursa: *Politica Urbană a României, Dinamica economică a orașelor din România, 2020*

Datele au arătat o corelație pozitivă între performanța economică exprimată prin VNB / locuitor și indicele competitivității, ceea ce înseamnă că un oraș competitiv oferă cu adevărat oportunități mai mari cetățenilor săi. Alte orașe (Ghimbav, Mioveni, Năvodari, Găești, Otopeni etc.) beneficiază foarte mult de apropierea lor de poli de creștere urbană și acest lucru se reflectă în nivelul lor de competitivitate.

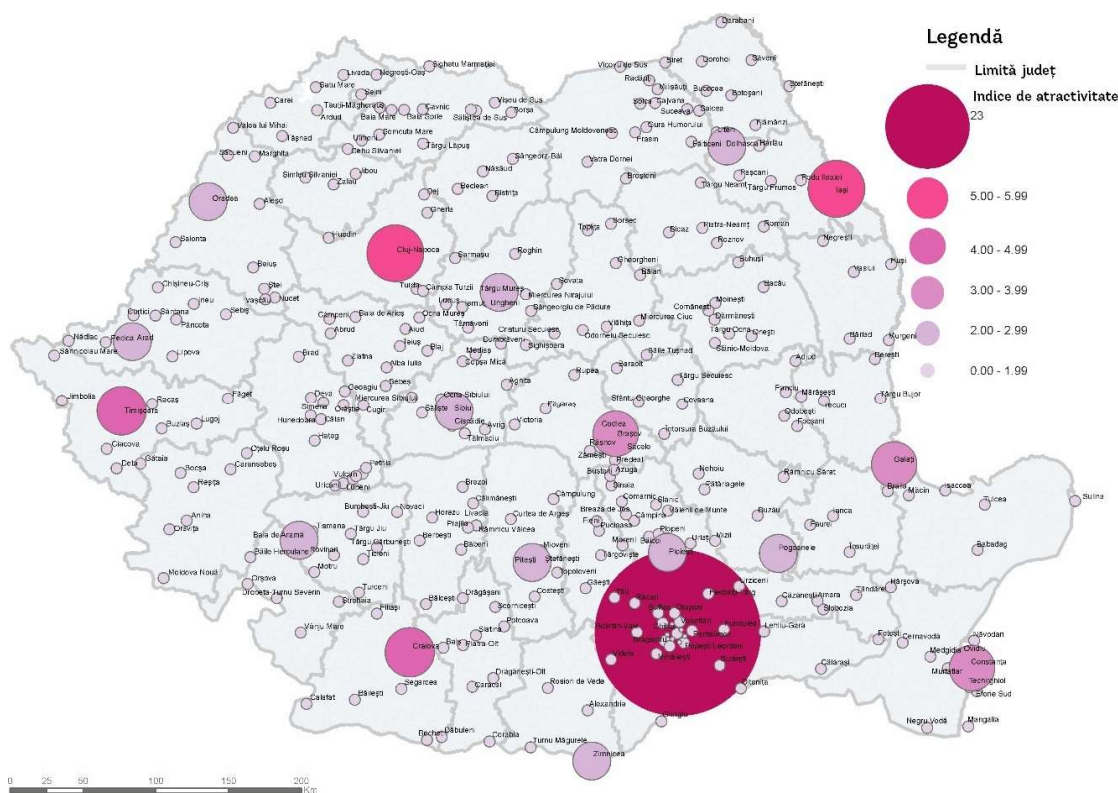
Mai mult, s-a observat că valoarea indicelui este corelată cu nivelul de specializare al unui oraș (de exemplu, Ghimbav este specializat în industria aerospațială, Mioveni este specializat în automobile - ambele având valori ridicate ale indicelui competitivității). Acest lucru înseamnă că un grad mai ridicat

de specializare creează premisele unui nivel de competitivitate mai ridicat. Cu toate acestea, orașele foarte specializate sunt susceptibile de schimbări economice bruște. Ca atare, ori de câte ori este posibil, ar trebui căutat un echilibru între specializare și diversificare la nivel local.

În ceea ce privește indicele de atractivitate, Suceava are o poziționare mai bună decât pe indicele de competitivitate, situându-se pe locul 21. Aceasta înseamnă că performanța actuală a Sucevei este sub potențial, iar un efort pro-activ pentru atragerea investitorilor ar putea încuraja o performanță economică superioară a Sucevei în anii următori. Pregătirea forței de muncă este unul dintre principalele atuuri ale municipiului Suceava în ceea ce privește indicele de atractivitate, ce poate ajuta în atragerea capitalului străin.

Cele mai atractive orașe din această perioadă de expansiune economică continuă să fie București, Cluj-Napoca, Iași, Timișoara, Craiova, Constanța, Galați, Brașov, Oradea sau Ploiești. În majoritatea cazurilor, deși există excepții, se poate observa o corelație pozitivă între indicele de atractivitate și valoarea capitalului străin atras de un anumit oraș (de exemplu Brașovul este pe locul 8 în ceea ce privește indicele de atractivitate și, de asemenea, în ceea ce privește atragerea de capital străin). Indicatorul de accesibilitate este extrem de important atunci când se calculează indicele de atractivitate. Apropierea de granița de vest oferă avantaje clare, deoarece vestul este, în general, preferat de investitori datorită locației sale față de piețele vest-Europene. Deci, poziția geografică reprezintă în mod clar un factor de atractivitate, în special pentru centrele de producție.

Figura 41. Indicele de atractivitate

Sursa: Politica Urbană a României, Dinamica economică a orașelor din România, 2020

Tabel 14. Analiză comparativă privind indicele de atractivitate între Suceava și localități similare în perioada 2011 - 2018

Nume	Indice de atractivitate	Clasament indice de atractivitate
TÂRGU MUREȘ	2.007743	18

BAIA MARE	1.866004	20
SUCEAVA	1.821512	21
RÂMNICU VÂLCEA	1.549296	28
SATU MARE	1.379294	35
BOTOȘANI	1.362201	38
PIATRA NEAMȚ	1.308235	40
VASLUI	1.001168	81
TÂRGU NEAMȚ	0.844348	128

Sursa: Politica Urbană a României, Dinamica economică a orașelor din România, 2020

Manufacturare competitivă. Analiza costurilor de producție

La nivelul municipiului Suceava, domeniile pentru care costurile de producție sunt mai mici decât valoarea mediei europene și se clasează printre cele mai mici costuri la nivel național sunt fabricarea altor mașini-unelte, fabricarea de accesorii și componente auto, producția de echipamente electrice, respectiv fabricarea plăcilor, foilor, tuburilor și profilelor din plastic. De asemenea, orașul Salcea oferă avantaje majore în ceea ce privește costul de fabricare a altor mașini și utilaje specifice comparativ cu costul mediu UE.

România este foarte competitivă în ceea ce privește costurile, iar producția industrială a crescut semnificativ în ultimii ani, caracteristici care pot transforma țara într-un magnet pentru investiții, în special în zona de producție. În vederea specializării și atragerii capitalului potrivit, analiza costurilor de producție oferă informații relevante cu privire la nivelul de competitivitate al orașului în diferite domenii, prin comparația costurilor cu media europeană și cea națională.

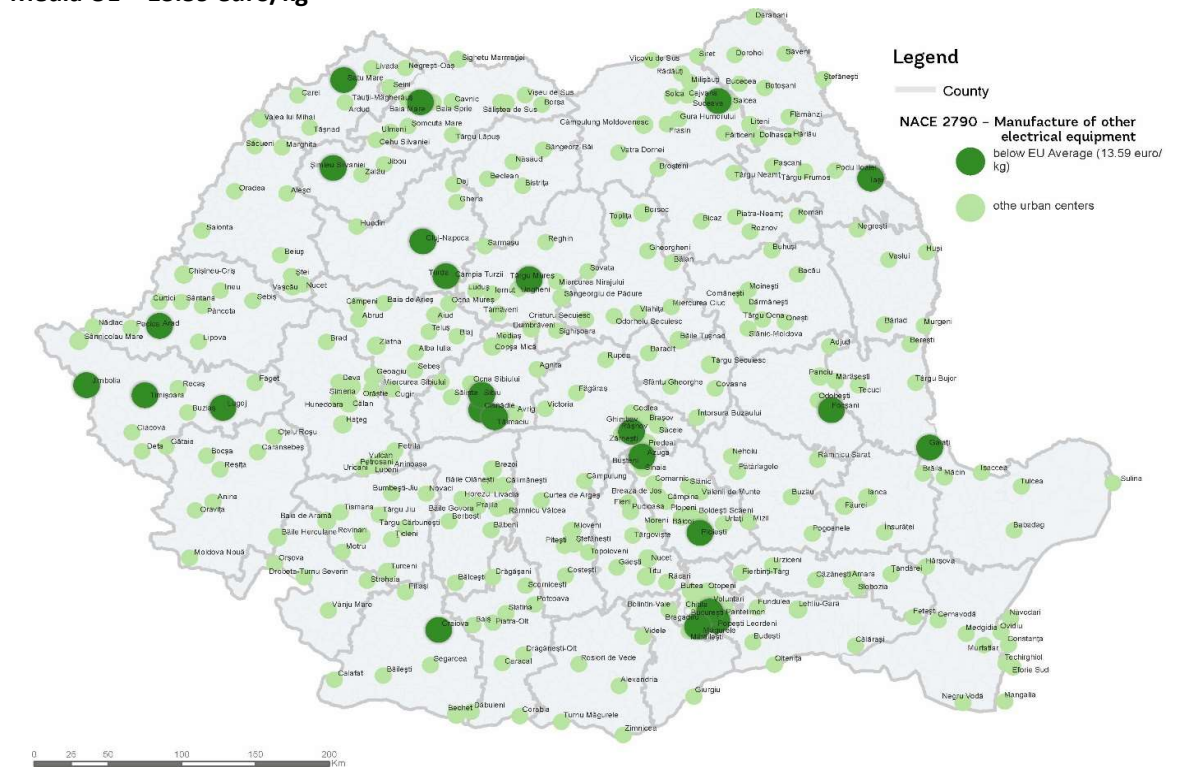
Analiza costurilor de producție poate fi utilă atât factorilor de decizie, cât și potențialilor investitori, în același timp urmărind stimularea concurenței între orașe pentru a atrage investiții în activități specifice. Astfel, se pot analiza costurile de producție ale bunurilor din industria echipamentelor chimice, auto și electrice. Interpretând rezultatele, se pot găsi nivelurile de competitivitate ale orașelor în ceea ce privește costurile de producție, comparativ cu media europeană (tabelele de mai jos prezintă doar produsele pentru care costurile de producție din România sunt mai mici decât media europeană).

Municipiul Suceava este pe locul 12 în țară ceea ce privește costul redus pentru **productia de echipamente electrice comparativ** cu costul mediu din UE. Prețul pe kilogram în Suceava este de jumătate din media Europeană.

CAEN 2790 – Fabricarea altor echipamente electrice

Preț produs România = 5.81 euro/kg

Media UE = 13.59 euro/kg

Oraș	Județ	Preț produs (lei/kg)	Preț produs (euro/kg)
Timișoara	Timiș	11,38449	2,446436
Ploiesti	Prahova	21,07815	4,529526
Șimleu Silvaniei	Sălaj	21,62122	4,646227
Iași	Iași	21,78637	4,681717
Tâlmaci	Sibiu	23,1702	4,979092
Râșnov	Brașov	24,16543	5,192958
Măgurele	Ilfov	24,61271	5,289074
Satu Mare	Satu Mare	25,1659	5,40795
Cluj-Napoca	Cluj	25,32515	5,442173
Bușteni	Prahova	26,01211	5,589795
Arad	Arad	26,27259	5,64577
Suceava	Suceava	26.50762	5.696276

Sursa: *Politica Urbană a României, Dinamica economică a orașelor din România, 2020*

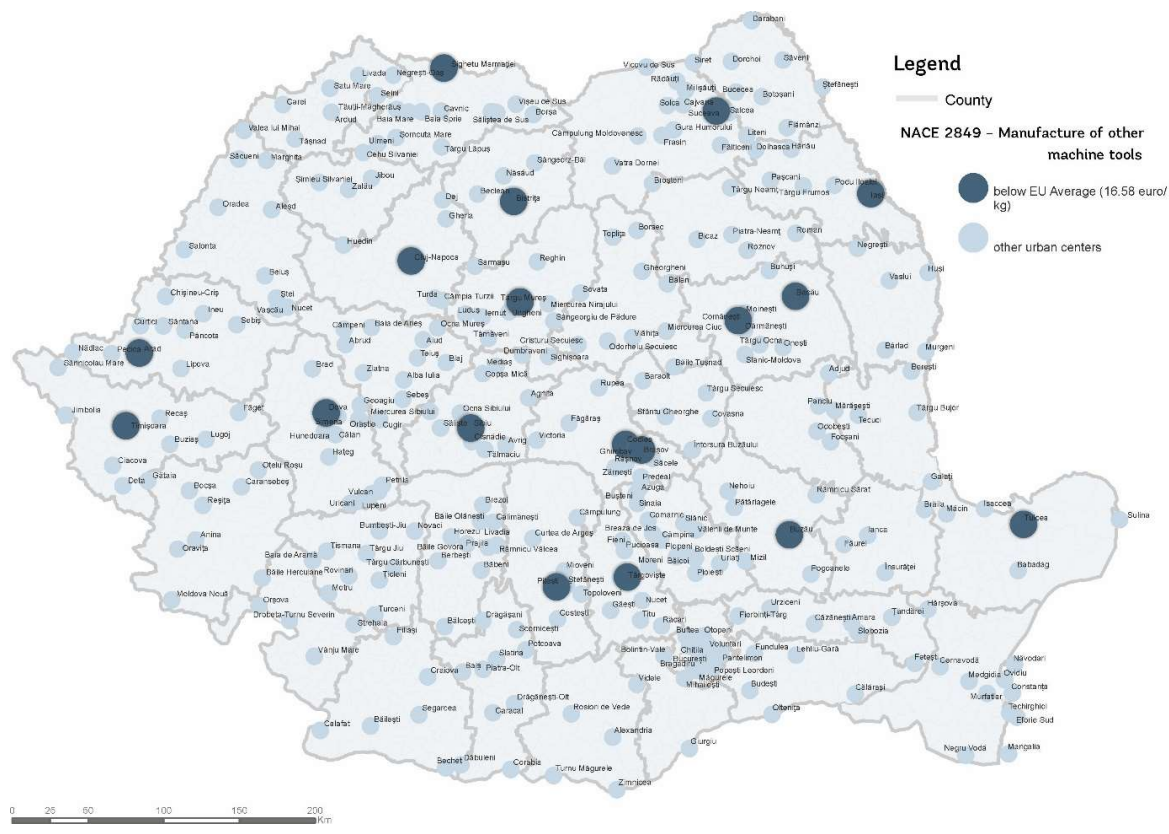
Un al doilea domeniu în care municipiul Suceava este competitiv în privința costurilor de producție comparativ cu costul mediu din UE este **fabricarea altor mașini-unelte**. Prețul unui kilogram este de sub 3 euro, în timp ce media UE este de peste 16 euro pe kilogram.

CAEN 2849 – Fabricarea altor mașini-unelte n.c.a.

Preț produs România = 1.54 euro/kg

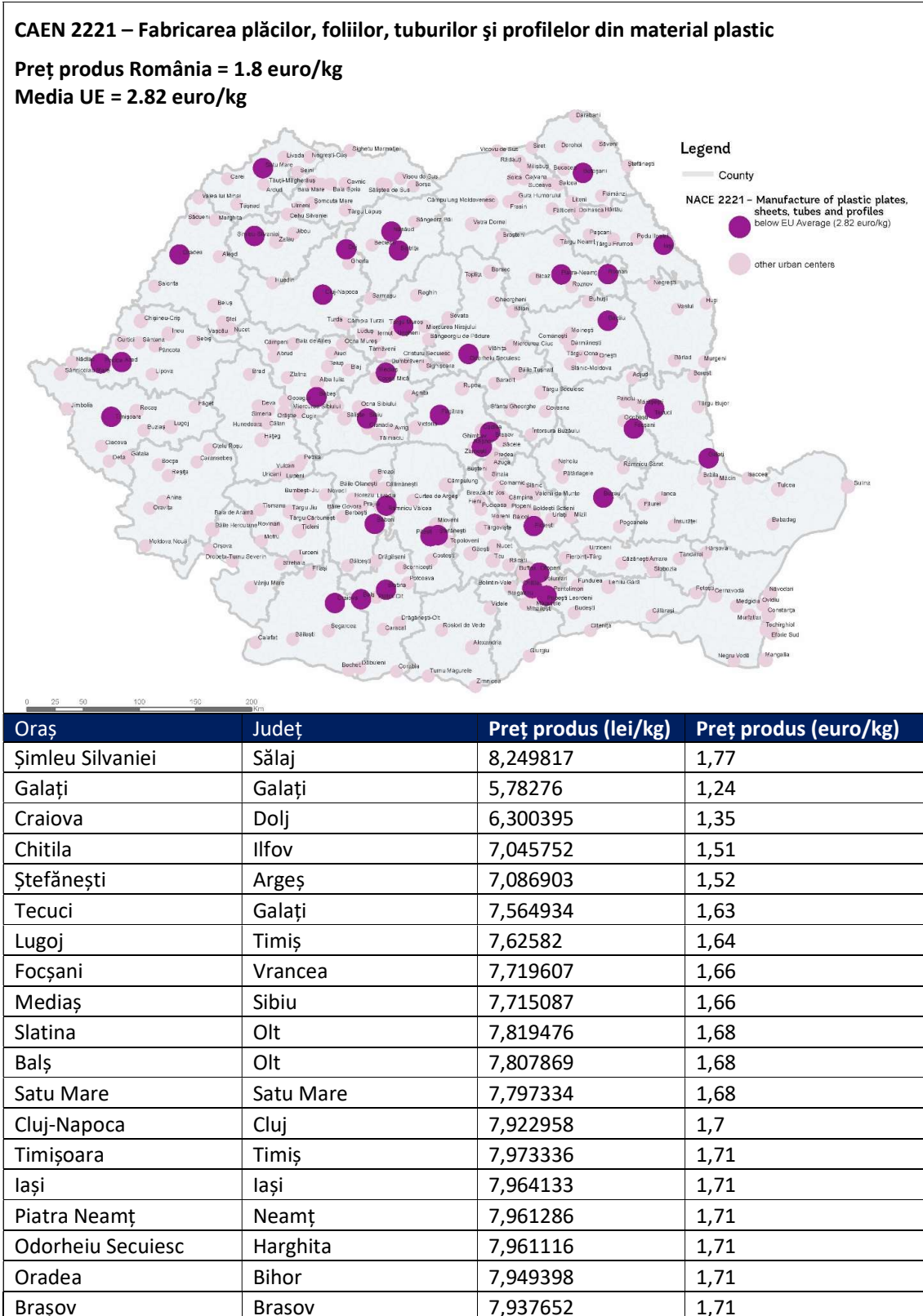
Media UE = 16.58 euro/kg

Oraș	Județ	Preț produs (lei/kg)	Preț produs (euro/kg)
Sibiu	Sibiu	3.206717	0.689098
Sighetu Marmăției	Maramureș	3.291726	0.707366
Târgoviște	Dâmbovița	3.578836	0.769063
Cluj-Napoca	Cluj	4.957347	1.065294
Pitești	Argeș	5.018603	1.078458
Buzău	Buzău	5.062167	1.087819
Bacău	Bacău	5.633226	1.210535
Bistrița	Bistrița-Năsăud	6.634866	1.42578
Brașov	Brașov	6.764397	1.453615
Tulcea	Tulcea	7.216476	1.550763
Timișoara	Timiș	7.220367	1.551599
Deva	Hunedoara	7.247213	1.557368
Iași	Iași	7.310855	1.571044
Codlea	Brașov	7.410138	1.592379
Comănești	Bacău	8.256998	1.774363
Arad	Arad	9.896257	2.126627
Târgu Mureș	Mureș	11.57595	2.487579
Suceava	Suceava	12.95647	2.784242

Sursa: Politica Urbană a României, Dinamica economică a orașelor din România, 2020

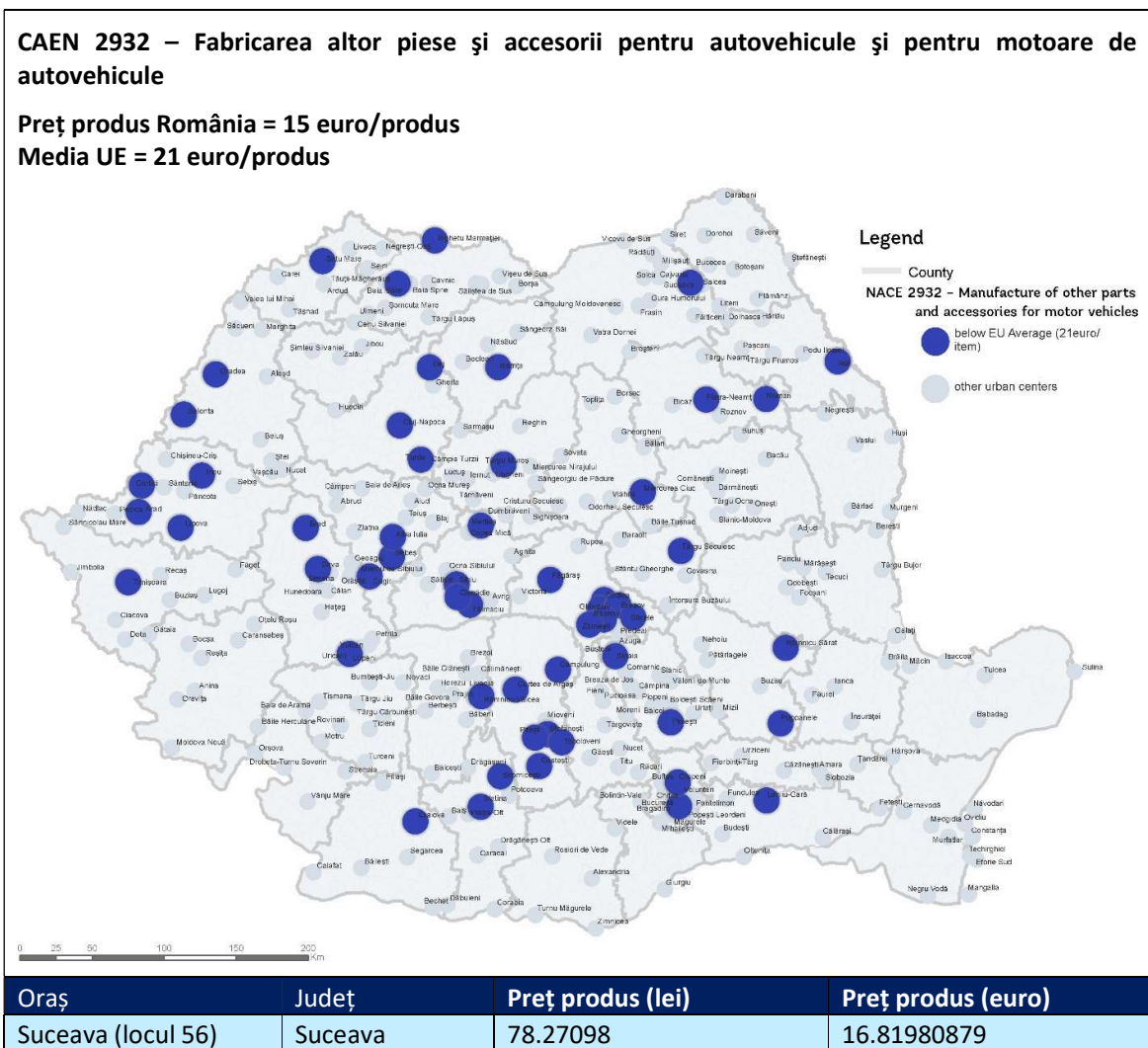
De asemenea, municipiul Suceava este competitiv în ceea ce privește costul de fabricare a plăcilor, foilor, tuburilor și profilelor din plastic, cu aproximativ 1 euro mai puțin costul mediu din UE. Prețul pe kilogram este de sub 2 euro, în timp ce media UE este de peste 2 euro.

Arad	Arad	8,060738	1,73
Targu Mures	Mures	8,112913	1,74
Popesti Leordeni	Ilfov	8,086779	1,74
Pitesti	Arges	8,082648	1,74
Pecica	Arad	8,131782	1,75
Suceava	Suceava	8.273749	1.78
Bacău	Bacău	8.30702	1.79
Râșnov	Brașov	8.31187	1.79
Sibiu	Sibiu	8.319967	1.79
Făgăraș	Brașov	8.353278	1.80
Codlea	Brașov	8.398641	1.80
Sebeș	Alba	8.45492	1.82
Roman	Neamț	8.561851	1.84
Otopeni	Ilfov	8.60387	1.85
Bistrița	Bistrița-Năsăud	8.943372	1.92
Băbeni	Vâlcea	8.956366	1.92
Năsăud	Bistrița-Năsăud	8.973857	1.93
Râmnicu Vâlcea	Vâlcea	9.2689	1.99
Buzău	Buzău	9.57289	2.06
Ploiești	Prahova	9.588544	2.06
Dej	Cluj	10.6309	2.28
Botoșani	Botosani	12.26094	2.63
Buftea	Ilfov	17.12704	3.68

Sursa: Politica Urbană a României, Dinamica economică a orașelor din România, 2020

Municipiul Suceava este competitiv și în domeniul **fabricării de accesorii și componente auto** (locul 56 între orașele din România). Prețul pe bucată este de aproape 17 euro în Suceava, în timp ce media europeană este de 21 de euro.

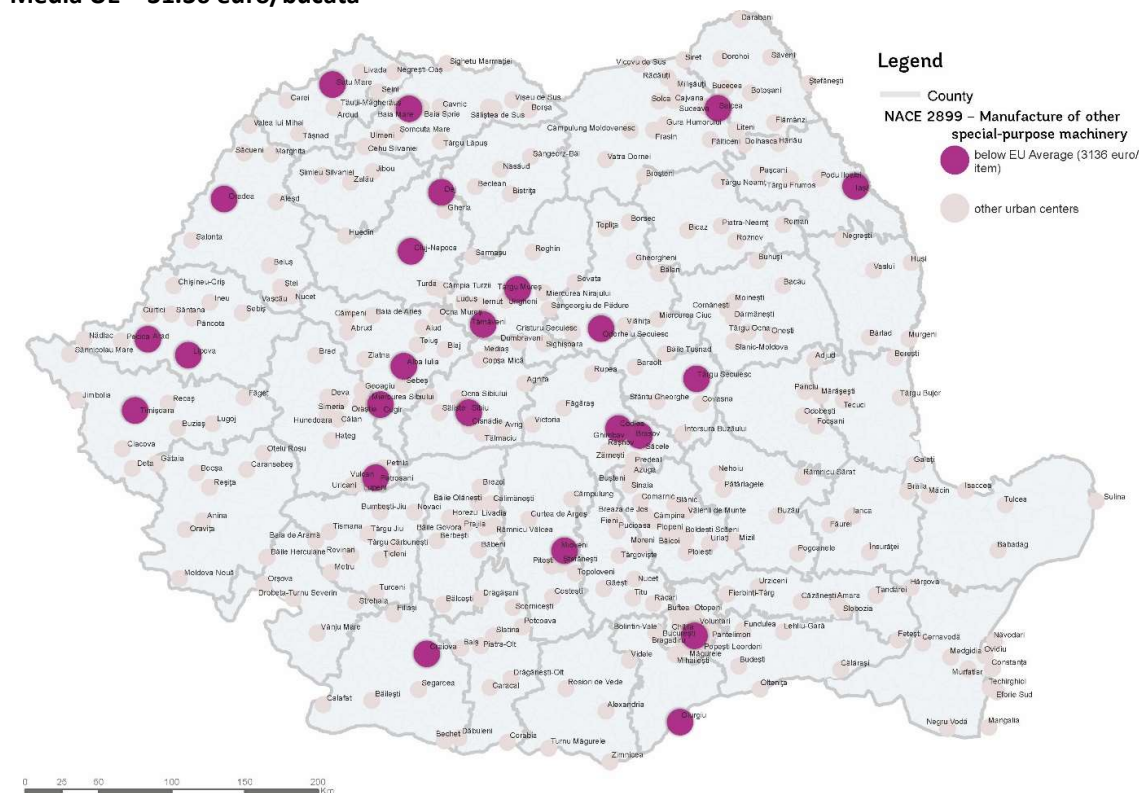
Sursa: Politica Urbană a României, Dinamica economică a orașelor din România, 2020

Orașul Salcea, din județul Suceava este pe locul 23 în țară în ceea ce privește **costul de fabricare a altor mașini și utilaje specifice** comparativ cu costul mediu UE. În Salcea prețul pe bucată este de 10 euro, în timp ce media UE este de 31 de euro.

CAEN 2899 – Fabricarea altor masini și utilaje specifice n.c.a.

Preț produs Romania = 10.18 euro/bucată

Media UE = 31.36 euro/bucată

Oraș	Județ	Preț produs (lei)	Preț produs (euro)
Sibiu	Sibiu	2845,839	611,55
Dej	Cluj	3280,508	704,95
Craiova	Dolj	3289,328	706,85
Târgu Secuiesc	Covasna	3330,116	715,62
Arad	Arad	3339,421	717,61
Petroșani	Hunedoara	3690,058	792,96
Cugir	Alba	3768,205	809,76
Iași	Iași	3864,739	830,50
Oradea	Bihor	3875,128	832,73
Târnăveni	Mureș	3928,022	844,10
Satu Mare	Satu Mare	4205,82	903,80
Baia Mare	Maramureș	4214,836	905,73
Codlea	Brasov	4253,946	914,14
Odorheiu Secuiesc	Harghita	4288,572	921,58
Cluj-Napoca	Cluj	4299,466	923,92
Lipova	Arad	4382,699	941,81
Timișoara	Timiș	4407,42	947,12
Giurgiu	Giurgiu	4553,001	978,40
Brașov	Brașov	4604,439	989,46
Târgu Mureș	Mureș	4614,081	991,53
Breaza	Prahova	4617,708	992,31

Alba Iulia	Alba	4654,192	1,000,15
Salcea	Suceava	4664,04	1,002,27
Mioveni	Argeș	4754,166	1,021,63
București	București	5212,3	1,120,08
Ploiești	Prahova	15395,31	3,308,33
Băicoi	Prahova	17169,47	3,689,58

Sursa: Politica Urbană a României, Dinamica economică a orașelor din România, 2020

Sectorul agroalimentar și industria lemnului

Regiunea Nord-Est se situează pe primul loc în ceea ce privește populația ocupată civilă în sectorul de Agricultură, silvicultură și pescuit. În comunele din zona urbană funcțională a Sucevei există o pondere ridicată a populației ocupate în acest sector, însă sunt necesare măsuri pentru creșterea performanței economice a sectorului.

Sectorul Agricultură, silvicultură și pescuit are cea mai ridicată pondere în ocuparea de la nivel regional (31,07%) în 2018, agricultura fiind o ocupație tradițională a locuitorilor regiunii. La nivel național, în ceea ce privește numărul mediu al salariaților, în acest sector, Regiunea Nord-Est ocupă locul 3 la nivel național, cu un procent de 13,16%²⁹.

În Județul Suceava se află cele mai multe firme din regiunea Nord-Est ce activează în domeniile:

- **Agricultură, silvicultură și pescuit** (612 de unități din 2.642 de unități la nivel regional, care reprezintă 12,71% din totalul național)
- **Industria alimentară și a băuturilor** (289 de unități din 1.240 de unități la nivel regional, 12% din totalul național)
- **Silvicultură și exploatare forestieră** (361 de unități din 738 unități la nivel regional, care reprezintă 17,97% din totalul național, plasând regiunea pe locul 3 la nivel național)
- **Industria lemnului** (493 de unități din 1.116 de unități la nivel regional, adică aproape 45%)
- **Industria mobilei** (112 de unități din 522 de unități la nivel regional, adică aproape un sfert)
- Cel mai mare aport la valoarea exporturilor *produselor din lemn, exclusiv mobilier* din Regiunea Nord-Est îl are județul Suceava (64,83%). Apoi urmează județul Bacău (24,45%) și județul Neamț (8,56%).

După cum detaliază *Strategia de Dezvoltare a Zonei Metropolitane Suceava pentru perioada 2014-2020*, 44,17% din suprafața municipiului Suceava era în 2011 teren agricol. Conform bilanțului teritoriului realizat în procesul de elaborare PUG, realizat în 2019, suprafața de teren agricol a Sucevei a scăzut la mai puțin de jumătate - 972,18 ha, echivalent a 20,03% din suprafața municipiului.

Localitățile cu cele mai vaste fonduri agricole din zona metropolitană la nivelul anului 2011 erau Udești (5272 ha), Salcea (4781 ha) și Bosanci (4595 ha).

²⁹ ADR Nord-Est. 2020. "Strategia de Cercetare și Inovare pentru Specializare Inteligentă a Regiunii Nord-Est".

Tabel 15. Modul de utilizare al suprafeței agricole în Zona Metropolitană Suceava

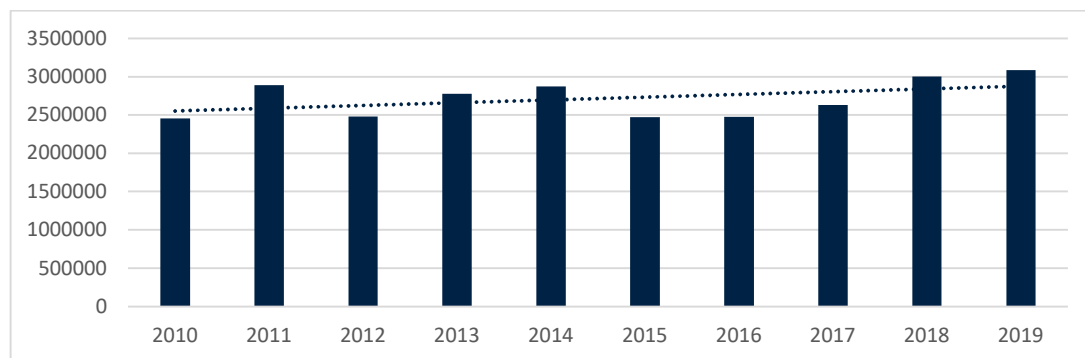
UAT	Suprafață totală (ha)	Suprafața agricolă totală (ha)	Din care (%)				
			Arabil	Pășuni	Fânețe	Vii	Livezi
JUDEȚUL SUCEAVA							
Mun. Suceava	5210	2301	86,22%	11,86%	1,74%	-	0,17%
Salcea	5559	4781	83,62%	12,13%	4,04%	-	0,21%
Adâncata	3857	2204	83,48%	10,44%	5,90%	-	0,18%
Bosanci	4957	4595	72,95%	13,71%	11,43%	-	1,92%
Dumbrăveni	4477	3617	89,11%	10,89%	-	-	-
Hântești	3849	2897	83,36%	11,46%	2,76%	-	1,38%
Ipotești	2282	1726	85,05%	7,13%	4,25%	-	0,41%
Mitocu	5285	2354	65,00%	27,15%	9,85%	-	0,87%
Dragomirnei							
Moara	4186	3257	83,30%	10,10%	8,62%	-	0,51%
Pătrăuți	3773	1472	63,99%	25,48%	2,73%	-	2,03%
Siminicea	3939	2807	86,57%	12,11%	2,04%	-	0,48%
Stroiești	3684	2860	88,01%	5,87%	6,13%	-	0,11%
Udești	7621	5272	85,09%	12,01%	3,60%	-	1,75%
Verești	3986	3335	89,75%	9,51%	0,47%	-	-

Sursa: Strategia de Dezvoltare a Zonei Metropolitane Suceava 2014-2020, pe baza datelor INS Tempo

Aceste date privind suprafața agricolă sunt identice pentru anul 2014 (ultimul an pentru care sunt disponibile date statistice ale INS). Zona Urbană Funcțională a Sucevei include și localitatea Șcheia, care are o suprafață agricolă de 4253 din 5830 suprafață totală (72,9%).

Pentru județul Suceava se observă o evoluție pozitivă a valorii producției ramurii agricole începând din anul 2015, reprezentând în 2019 3,4% din valoarea totală la nivel național (3.086.614.000 RON). Valoarea producției ramurii agricole reprezintă expresia valorică a volumului tuturor produselor agricole vegetale și animale, (fără pierderi și intraconsum), respectiv servicii agricole.

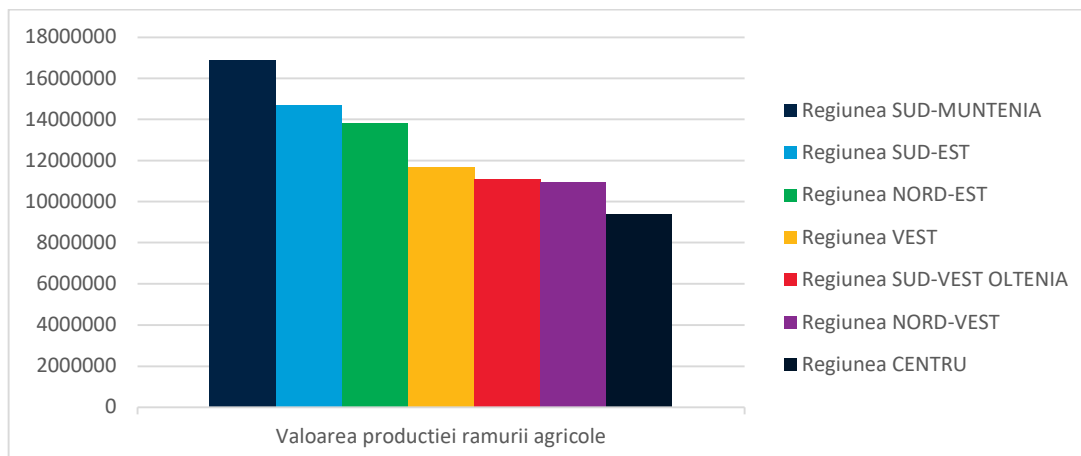
Figura 42. Evoluția valorii producției ramurii agricole în județul Suceava (2010-2019)

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

În 2019, regiunea Nord-Est este a treia regiune cu cea mai mare valoare a producției ramurii agricole, după Sud-Muntenia și Sud-Est, totalizând 15,4% din valoarea națională.

Figura 43. Valoarea producției ramurii agricole, pe regiuni de dezvoltare (2019)

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Datele statistice disponibile la nivel național indică faptul că mare parte din populația ocupată în agricultură practică agricultura tradițională (de subzistență sau semi-subzistență). Situația persoanelor ocupate în agricultură la nivel național este relevantă și pentru județul Suceava, care are una dintre cele mai mari rate de activitate în acest sector. Așa cum se arată în lucrarea *Mediul rural între 1990 și 2020 - Transformări și decalaje*, „din cele 1,78 milioane de persoane ocupate în agricultură în anul 2017, numai o mică parte (7%) erau salariați, în timp de aproape 90% reprezentau lucrători pe cont propriu (894 de mii) și lucrători familiali neremunerați (708 mii). În grupa lucrătorilor pe cont propriu intră mai multe tipuri de populație, destul de diferite ca specificații: persoane care practică agricultura tradițională (de subzistență și de semi-subzistență), mici fermieri care produc preponderent pentru piață (dar care nu sunt organizați ca agenți economici) și persoane care sunt ocupate non-formal în ferme sau exploatații agricole (categoria zilierilor și a angajaților fără forme legale)”³⁰.

Astfel, pentru valorificarea sectorului agriculturii și transformarea acestuia într-un motor economic, sunt necesare măsuri pentru creșterea gradului de tehnologizare a producției agricole, adaptarea la cerințele pieței, dezvoltarea cunoștințelor de marketing și promovare și facilitarea asocierii între lucrătorii agricoli pentru creșterea eficienței.

Sectorul turistic

Patrimoniul natural, coroborat cu moștenirea culturală și istorică a regiunii prezintă un potențial puternic de valorificare prin promovarea turismului și dezvoltarea infrastructurii specifice.

Turismul reprezintă unul dintre sectoarele cu cea mai mare creștere economică din ultimii ani la nivel global. Pentru multe țări, turismul este privit drept unul dintre principalele instrumente pentru dezvoltarea regională, dat fiind faptul că acesta stimulează creșterea orizontală a altor activități economice, precum comerțul sau serviciile.

³⁰ Flavius Mihalache, „Mediul rural între 1990 și 2020 - Transformări și decalaje, Presa Universitară Clujeană”, 2020

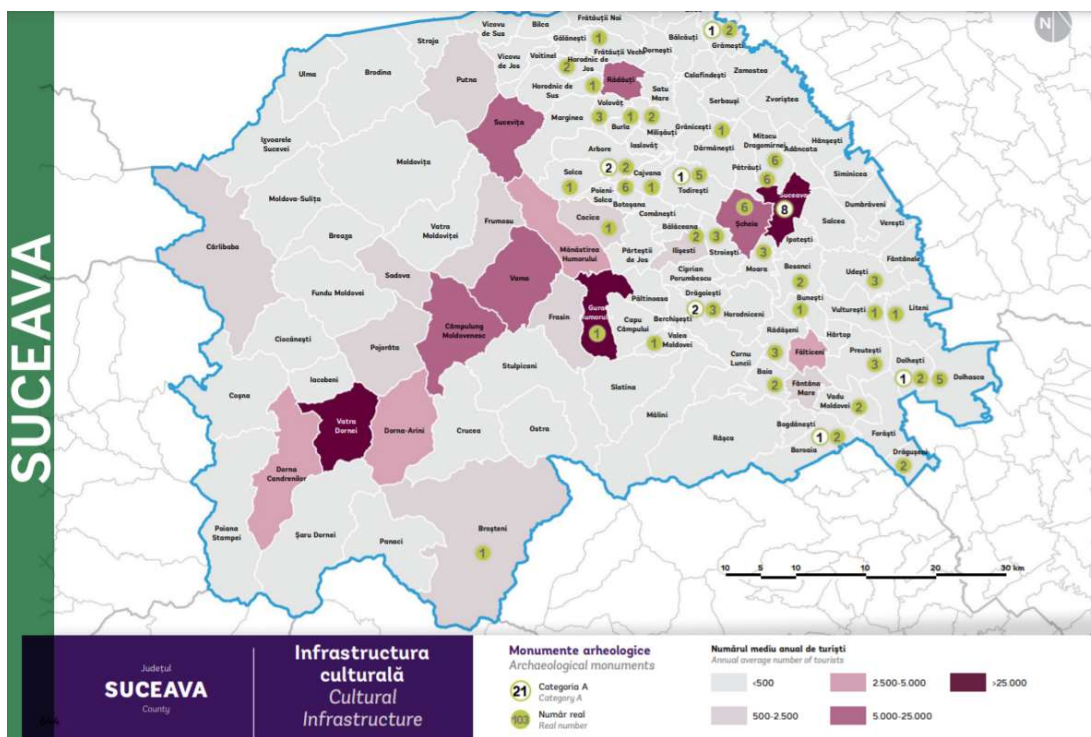
La nivelul municipiului Suceava, există 8 monumente arheologice și 60 monumente arhitecturale. De asemenea, Suceava este la mică distanță de o serie de mănăstiri cu valoare inestimabilă – Sucevița, Moldovița, Putna, Voroneț, Humor sau Dragomirna.

În ceea ce privește regiunea de dezvoltare Nord-Est, se remarcă un capital geografic și natural divers. Zona subcarpatică din vestul regiunii are un relief variat ce prezintă interes prin valoarea sa peisagistică. Prin prisma diversificării resurselor sale naturale, sectorul turistic specific acestei regiuni prezintă un potențial de creștere economică.

Regiunea Nord-Est este de asemenea un important centru național de mănăstiri și lăcașe de cult, clasându-se pe prima poziție la nivel național, în ceea ce privește numărul acestora. Patrimoniul său natural, coroborat cu moștenirea sa culturală și istorică, prezintă un potențial puternic de valorificare prin promovarea turismului și dezvoltarea infrastructurii specifice. Multitudinea de zone viticole și diversitatea culinară a regiunii sunt alte atuuri ce pot fi exploatate din punct de vedere turistic.

Gama diversificată de resurse naturale, culturale, culinare și antropice din Regiunea Nord-Est creează prerogativele unor forme variate de specific turistic: montan, de aventură, ecoturism, agroturism și vânătoarea.

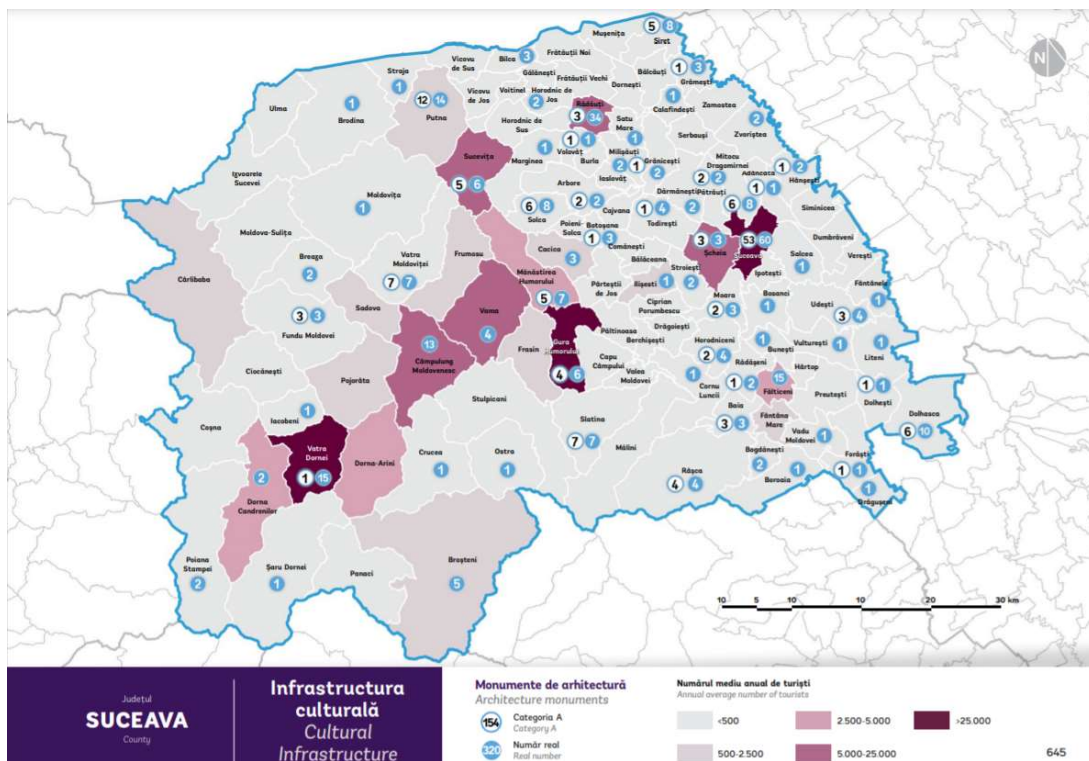
Figura 44. Distribuția monumentelor arheologice în Județul Suceava

Sursa: Banca Mondială, Ghid de investiții pentru proiecte locale - Drumuri comunale și infrastructură socială³¹

³¹ <http://old.mlpa.ro/userfiles/smis48659/ghid2.pdf>

Figura 45. Distribuția monumentelor arhitectonice în județul Suceava

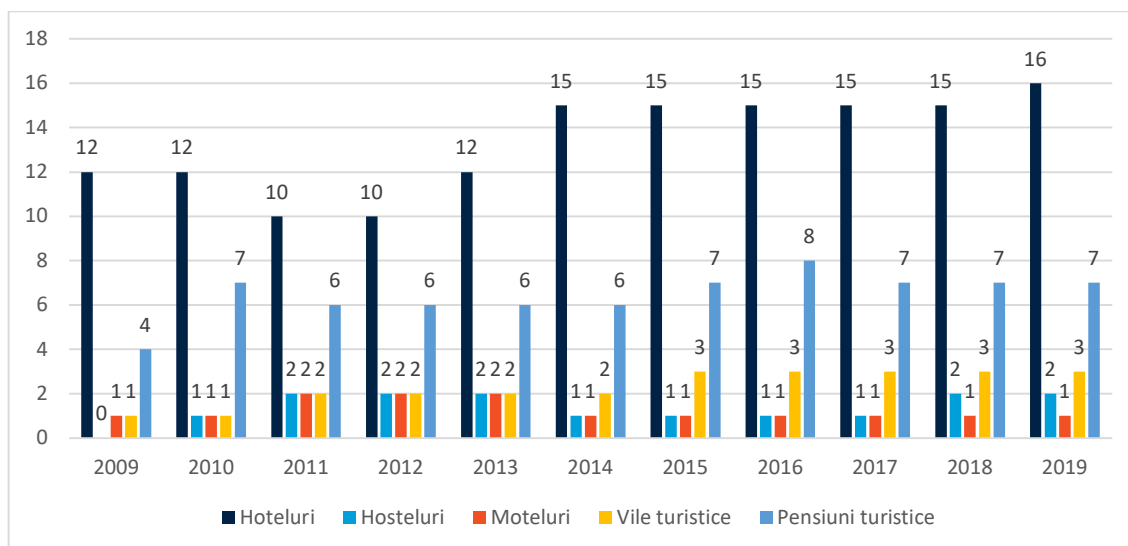

Sursa: Banca Mondială, Ghid de investiții pentru proiecte locale - Drumuri comunale și infrastructură socială

Infrastructura turistică

În pofida potențialului său de resurse naturale și antropice, infrastructura turistică în zona metropolitană Suceava este încă deficitară. În anul 2019 funcționau un număr total de 29 de unități de cazare turistică, pe un trend ușor crescător. Cu 24 de structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare, Municipiul Suceava este principalul pol de atracție turistică a zonei. Hotelurile și pensiunile turistice sunt cele mai des întâlnite structuri de cazare turistică, respectiv cu 12 și 7 unități înregistrate în 2019.

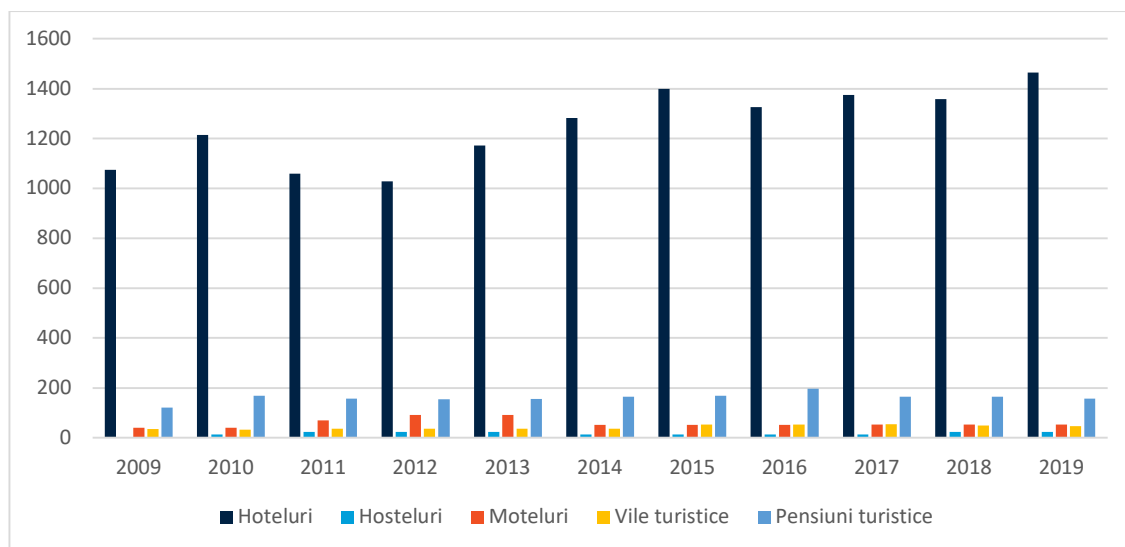
Figura 46. Evoluția numărului de structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare în Zona Metropolitană Suceava, în perioada 2009-2019

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Zona Urbană Funcțională a Sucevei prezintă o capacitate de cazare de 1.745 de locuri în anul 2019, în creștere cu 37% comparativ cu anul 2009. Comparat cu evoluția capacității de cazare în alte orașe, Suceava a avut o performanță relativ modestă.

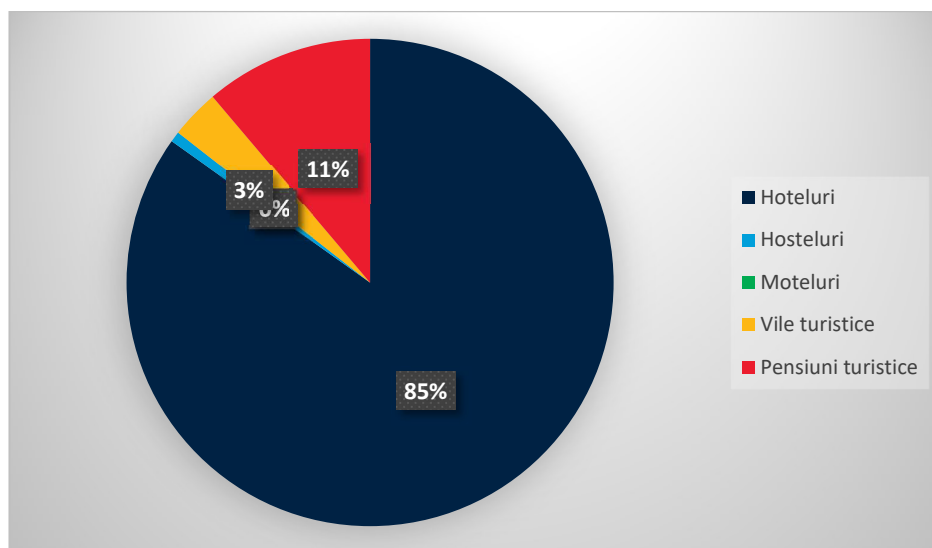
Figura 47. Evoluția capacității de cazare turistică (număr de paturi) în Zona Metropolitană Suceava după tipul structură de primire turistică, în anul perioada 2009-2019

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Creșterea cea mai substanțială în ceea ce privește capacitatea turistică a fost la nivelul hotelurilor. O creștere importantă a fost înregistrată și în ceea ce privește locurile de cazare în pensiuni turistice.

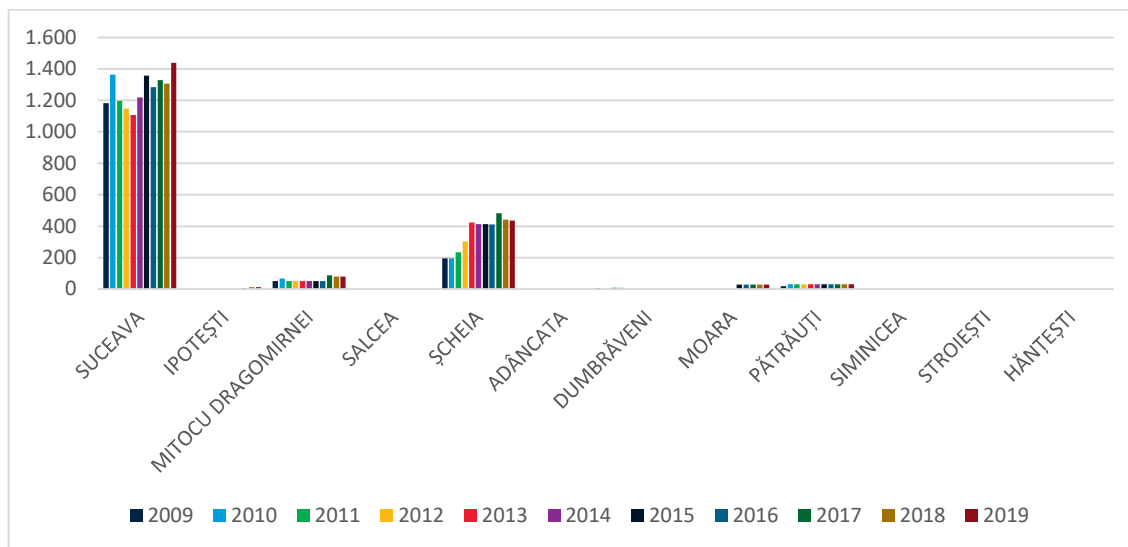
Figura 48. Capacitatea de cazare turistică (număr de paturi) în Suceava după tipul structură de primire turistică, în anul 2019

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Tendența de dezvoltare a structurilor de primire de tip hotel din ultima perioadă se poate observa în graficul de mai sus, unde 85% din totalul capacității de cazare turistică la nivelul Zonei Metropolitane Suceava este acoperit de hoteluri. Aceasta este urmată de pensiunile turistice și vile, ambele forme de cazare turistică având un aport de 17% din capacitatea de cazare.

Figura 49. Distribuția capacității de cazare turistică existentă în Zona Urbană Funcțională Suceava în perioada 2009-2019

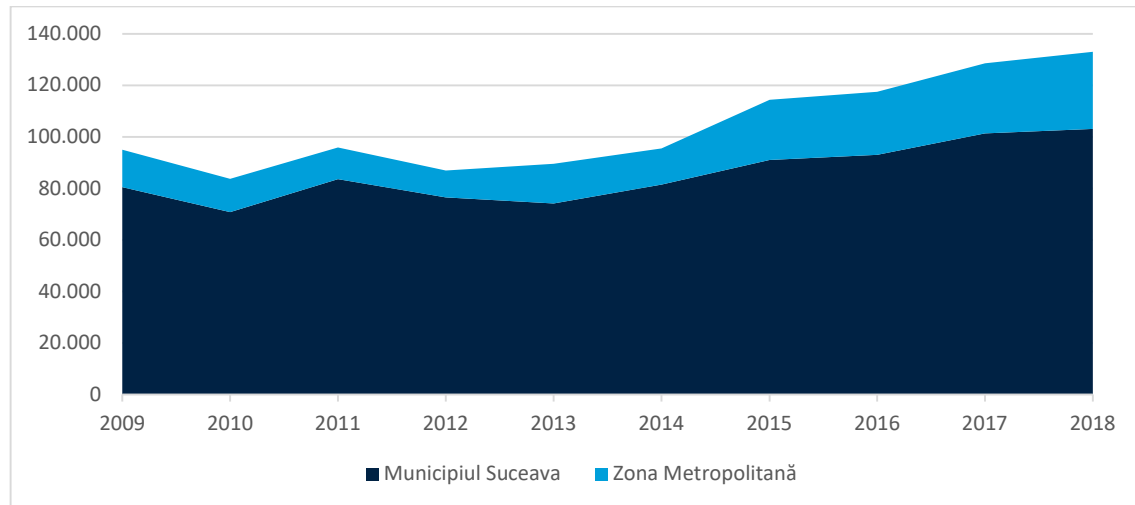
Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Urmărind evoluția numărului de structuri de cazare turistică existentă, se poate observa cum capacitatea de cazare turistică în funcțiune concentrată la nivelul Municipiului Suceava reprezintă peste 71% din capacitatea la nivelul Zonei Funcționale în anul 2019.

Diferențele privind capacitatea de cazare turistică s-au amplificat în ultimii ani. Municipiul Suceava dispune de un număr total de 1.438 de paturi la nivelul anului 2019, urmat de Șcheia cu 435 de paturi. Restul localităților din Zona Metropolitană Suceava au o capacitate de cazare limitată, iar o parte

dintre acestea (precum Salcea, Dumbrăveni, Simnecia, Stroiiești, Hăntești) nu dispun de locuri de cazare. Dată fiind dezvoltarea puternică a capacității de cazare concentrată la nivelul municipiului Suceava, această diferență s-a accentuat puternic. Spre exemplu, în anul 2009, contribuția zonei periurbane era de 41% din ZUF, iar în anul 2019 ponderea s-a redus la 29%.

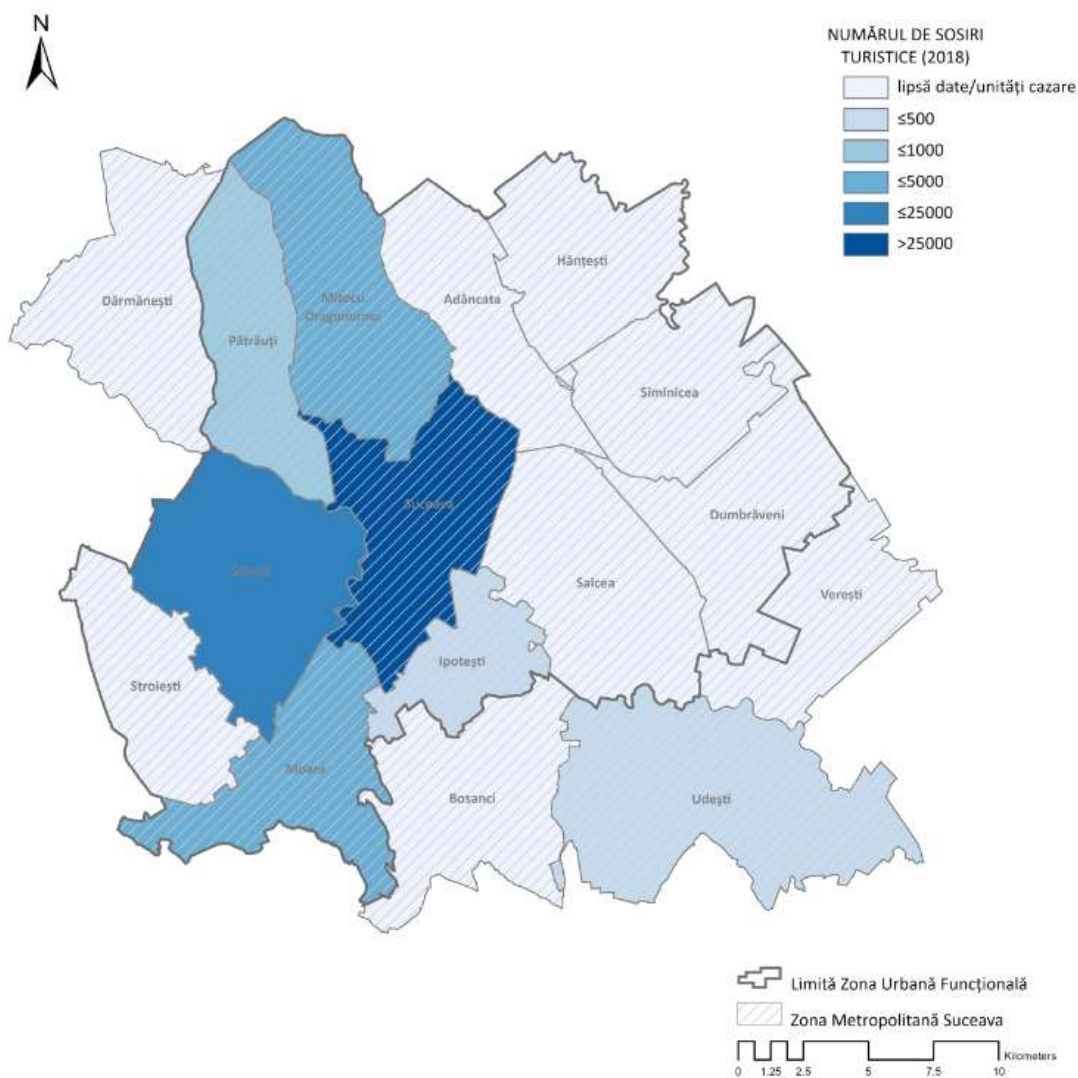
Figura 50. Evoluția anuală a numărului de sosiri ale turiștilor în structurile de primire din Zona Metropolitană Suceava, în perioada 2009-2018

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Zona Metropolitană Suceava prezintă un potențial turistic important pentru următorii ani, deși numărul de sosiri turistice în ultimii ani a avut o evoluție relativ modestă (95.000 sosiri turistice în 2009 și 133.000 sosiri turistice în 2018). La nivelul zonei metropolitane se poate observa o dublare a sosirilor, de la 15.000 de sosiri turistice în anul 2009 la 30.000 sosiri turistice în 2018.

Figura 51. Numărul de sosiri turistice în Zona Urbană Funcțională Suceava, în anul 2018

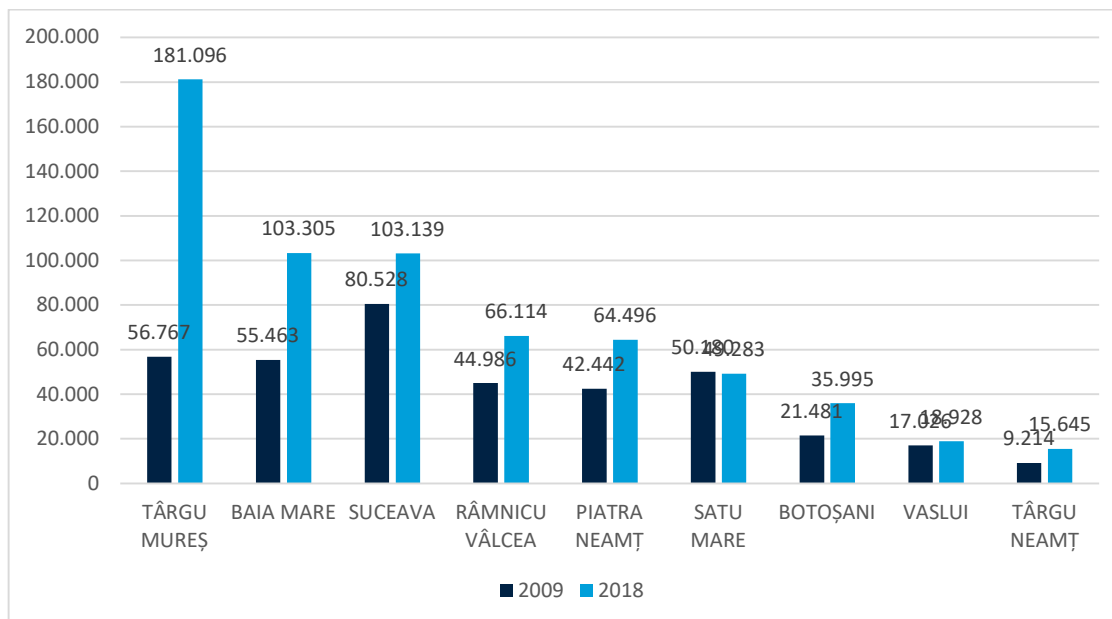
Sursa: prelucrare proprie, pe baza datelor INS Tempo

Comparativ cu alte municipii reședință de județ din România, se remarcă o performanță mixtă. În ceea ce privește numărul sosirilor turistice, Suceava are o performanță superioară unor orașe precum Râmnicu Vâlcea, Piatra Neamț, Botoșani sau Vaslui. Pe de altă parte, orașe precum Târgu Mureș sau Baia Mare, au avut o performanță superioară atât la nivel absolut cât și relativ. Centre turistice mai mici, precum Râmnicu Vâlcea sau Piatra Neamț, au avut o creștere mai rapidă a numărului de sosiri turistice.

Prezența unui aeroport la nivelul Sucevei poate crește atractivitatea zonei ca destinație turistică dar distanța relativ mare față de restul centrelor urbane ale României, este un factor ce nu favorizează Suceava.

În anii recentți, creșterea numărului de sosiri turistice a fost relativ robust, deși evoluția pe o perioadă mai mare de timp a înregistrat un parcurs sinuos. De exemplu, la nivelul Zonei Metropolitane Suceava au fost aproximativ 95.000 sosiri turistice în 2009, cu scăderi în anii următori și o revenire la valoarea de 95.000 în anul 2014.

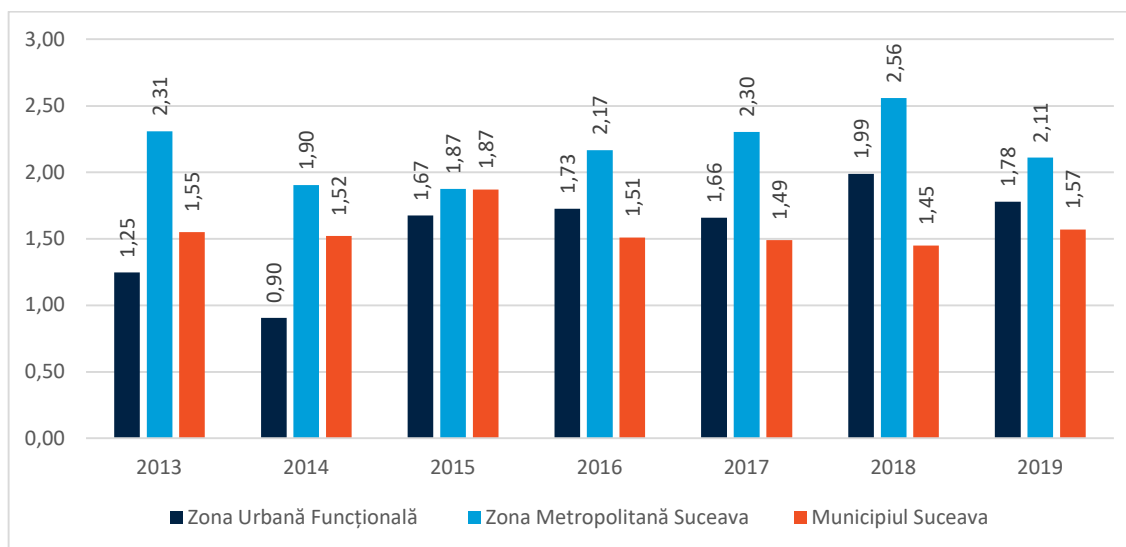
Figura 52. Numărul de sosiri turistice în orașele comparative în perioada 2009-2018

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

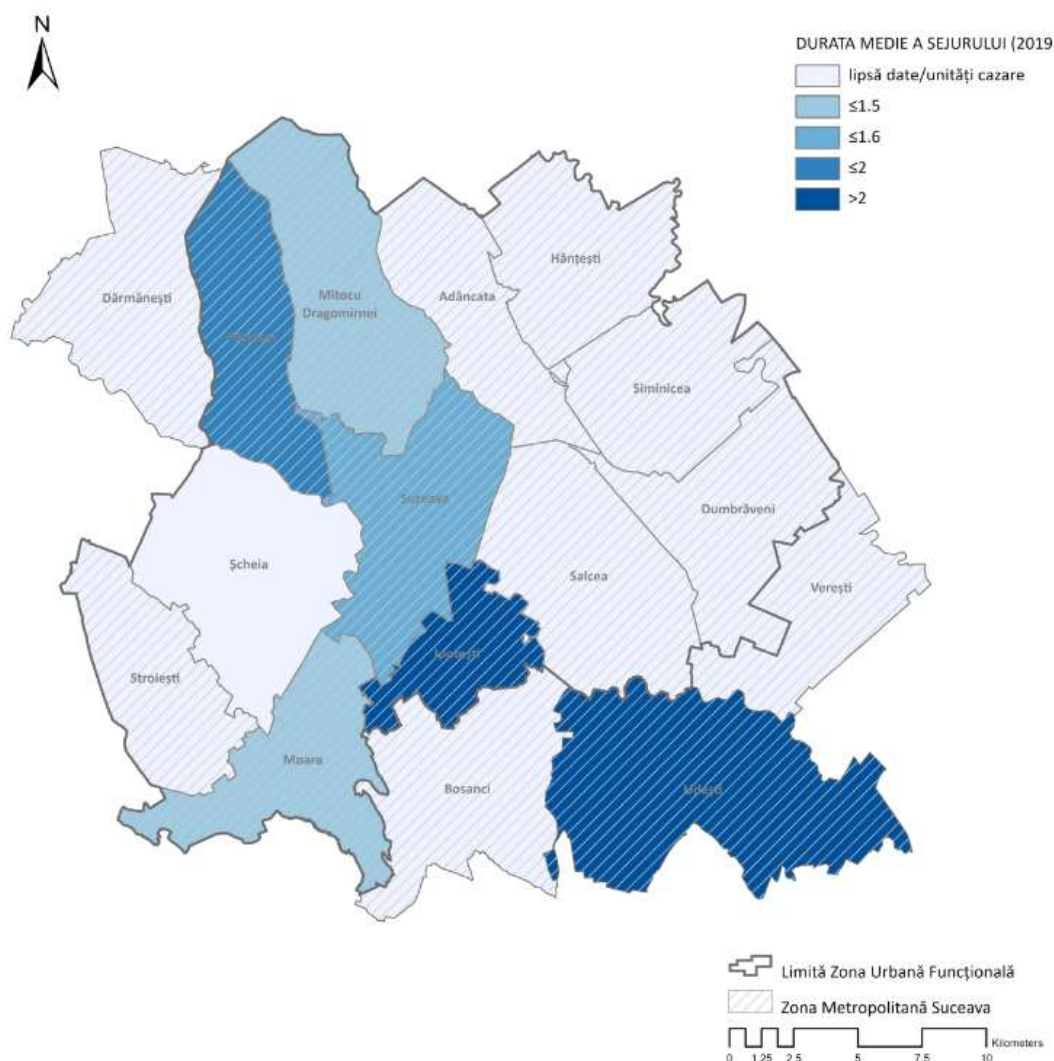
Durata medie de ședere în structurile turistice din zona Suceava a fost relativ stabilă, cu mici variații de-a lungul anilor. Surprinzător este durata mai lungă de ședere la nivelul zonei metropolitane și la nivelul zonei urbane funcționale. Per ansamblu, durata de ședere de aproximativ 1.5 nopți la nivelul municipiului Suceava este una redusă. Cu toate că există un important patrimoniu turistic istoric, cultural și natural, la nivelul zonei, lipsa numărului de atracții turistice antropice existente și conectivitatea proastă, este unul dintre principalii factori care contribuie la o durată medie de ședere scăzută.

Figura 53. Durata medie de ședere în structurile turistice din Zona Urbană Funcțională Suceava, în perioada 2013-2019

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Figura 54. Durata medie a sejurului turistic în zona funcțională a Municipiului Suceava (2019)

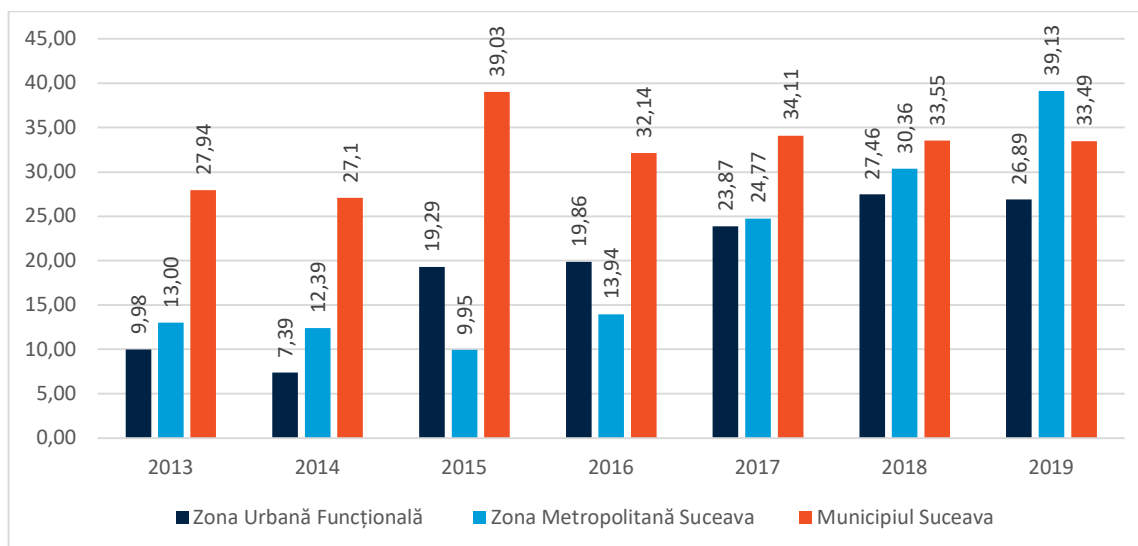
Sursa: prelucrare proprie, pe baza datelor INS Tempo

Indicele de utilizare a capacității de cazare turistică în funcțiune arată procentul în care capacitatea de cazare în funcțiune a fost utilizată într-o perioadă turistică. În graficul de mai jos se poate observa faptul că utilizarea netă a capacității de cazare turistică a evoluat destul de mult la nivelul zonei urbane funcționale și la nivelul zonei metropolitane, cu o stabilitate mai mare la nivelul municipiului.

Zona metropolitană a cunoscut o dinamică pozitivă a creșterii, triplând indicele de utilizare între 2013 și 2019. Având în vedere că această dinamică a fost dublată de o creștere a capacității de cazare în zona metropolitană este un lucru pozitiv. Pe de altă parte, indicele de utilizare netă a capacității de cazare este unul relativ scăzut, indicând o sezonalitate ridicată.

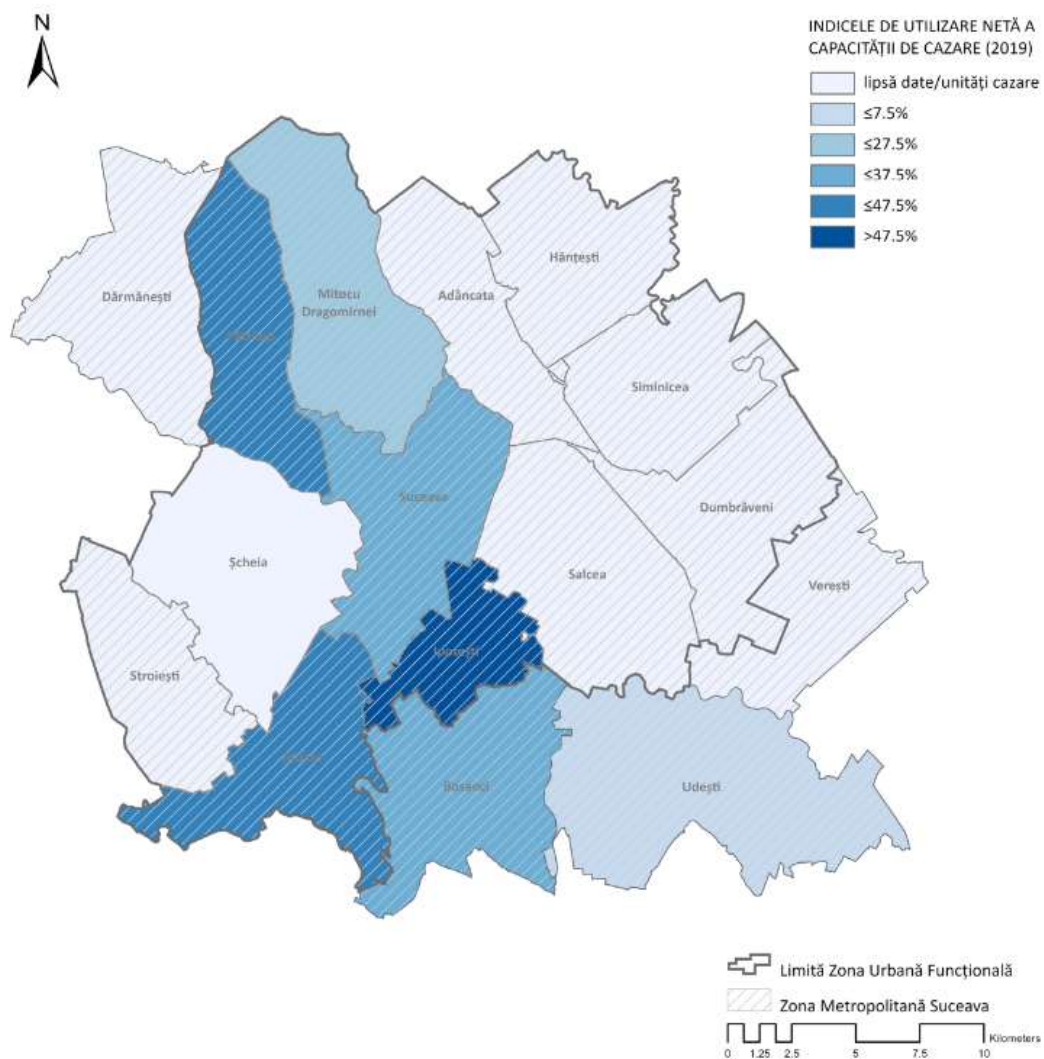

Figura 55. Indicele de utilizare netă a capacității de cazare turistică în funcțiune din zona Suceava, în perioada 2013-2019

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

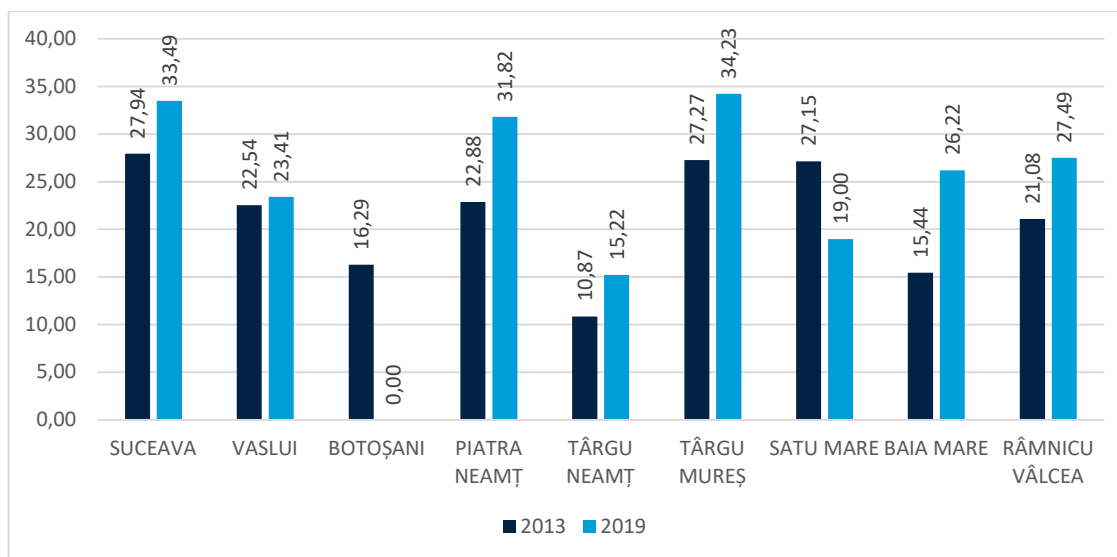
Figura 56. Indicele de utilizare netă a capacității de cazare turistică în funcțiune în zona funcțională a municipiului Suceava (2019)

Sursa: prelucrare proprie, pe baza datelor INS Tempo

Chiar dacă poziționarea geografică nu este ideală, zona Sucevei are potențial turistic important, cu una din cele mai mari concentrații de obiective UNESCO din România. Comparat cu o serie de zone urbane similare, Suceava are o performanță bună. Astfel, în 2019 a avut un indice de utilizare netă a capacității de cazare turistică similar cu al Târgu Mureșului, și mai mare decât în Baia Mare, Piatra Neamț sau Râmnicu Vâlcea.

Figura 57. Indicele de utilizare netă a capacității de cazare turistică în funcțiune în municipiile comparative din România în perioada 2013-2019

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Comparat cu zone urbane similare, Suceava are și o durată de ședere mai ridicată (deși scăzută comparat cu destinații turistice globale) și un indicator de utilizare a capacității de cazare performant. Creșterea acestor indicatori necesită o abordare integrată, cu un focus pe multitudinea de atracții turistice din regiune și gândirea unui set de activități pe întreg parcursul anului.

Tabel 16. Indicatori privind durata de ședere și de utilizare a capacității de cazare în funcțiune, în municipiile comparative din România, în anul 2019

Municipiul	Durata medie de ședere (zile / persoană)	Indicele de utilizare netă a capacității de cazare în funcțiune (%)
BOTOȘANI	1.71	16.29
TÂRGU MUREȘ	1.66	34.23
SUCEAVA	1.57	33.49
PIATRA NEAMȚ	1.57	31.82
RÂMNICU VÂLCEA	1.68	27.49
BAIA MARE	1.79	26.22
VASLUI	1.49	23.41
SATU MARE	1.26	19
TÂRGU NEAMȚ	1.35	15.22

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Analiza potențialului de atractivitate al ofertei turistice la nivelul zonei urbane funcționale Suceava

Potențialul turistic (grupând componentele atractive naturale și antropice) al unui teritoriu este sinonim ofertei sale turistice primare sau potențiale, iar împreună cu infrastructura generală și cea cu specific turistic (care grupează echipamentul de producție a serviciilor turistice, respectiv structurile de primire, alimentație, agrement-divertisment), dublate de calitatea, varietatea și condițiile de comercializare a produsului turistic și forța de muncă din domeniu formează oferta turistică reală (efectivă) sau patrimoniul turistic.

Potențialul turistic reprezintă „materia primă” a fenomenului turistic, a cărui prezentă și caracteristici calitative sau cantitative se constituie în premise esențiale în organizarea și amenajarea spațiului turistic, în afirmarea sau, dimpotrivă, inexistența unor tipuri și forme de turism și, nu în ultimul rând, în polarizarea fluxurilor turistice în măsură să consume produsul turistic rezultat din prezenta și amenajarea turistică a elementelor de atractivitate.

Resursele turistice joacă un rol diferit în motivarea cererii turistice spre o anumită destinație, în funcție de calitatea, structura și complexitatea lor, oricare dintre componentele resurselor turistice naturale sau antropice, singure sau în asocieri, fiind în măsură să genereze dezvoltarea unuia sau a mai multor forme de turism (desigur, pe fondul existenței resurselor financiare reclamate de echiparea turistică necesară asigurării condițiilor optime de afirmare a acestora).

Pe acest fond, analiza din această secțiune vizează o abordare selectivă, pe tipuri de obiective (parcurend în succesiune logică și cronologică pașii impuși de un asemenea demers: identificarea, inventarierea și reliefarea particularităților resurselor atractive strict individualizate), aceasta permițând realizarea unei estimări mai facile și mai apropiate de realitate a gradului de atractivitate a resurselor cu valențe turistice și realizarea unei ierarhizări valorice a acestora.

Acest demers va permite cuantificarea potențialului turistic pe categorii de resurse și asamblarea lor – prin însumarea valorii atractive a tuturor elementelor de interes recreativ, curativ sau culturalizant inventariate – într-un tot unitar sinonim ofertei atractive, relevat de indicele global al atractivității turistice propriu fiecărei UAT urbane care au făcut obiectul prezentei analize.

Ierarhizarea valorică a resurselor atractive permite identificarea tipului sau tipurilor de turism și activităților turistice practicate sau a căror afirmare este posibilă în cadrul zonei urbane funcționale Suceava. **Conform analizei potențialului de atractivitate al ofertei turistice, Suceava se situează pe locul 17 la nivel național, cu un scor total de 63.1 din 100 de puncte.**

Urmând metodologia elaborată de către Banca Mondială³² cu ocazia realizării primei strategii de Politică Urbană a României, în colaborare cu Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice, și Administrației, primul indicator analizat privește resursele turistice naturale. Acesta se prezintă sub forma unui punctaj calculat la nivelul cadrului natural, a reprezentării ca stațiune de interes național, și a ariilor protejate.

Punctajul total obținut de Municipiul Suceava este de 6 puncte, realizată în principiu prin prisma cadrului său natural. Datorită faptului că nu este o stațiune de interes națională intrată în circuitul internațional și nu are areale naturale protejate, Suceava nu a obținut punctaj în această secțiune.

---

³² Regăsită în Anexa 1 a prezentului document

Tabel 17. Analiza potențialului de atractivitate al ofertei turistice la nivelul unităților administrativ-teritoriale urbane din România, secțiunea Resurse Turistice Naturale

Denumire	A. RESURSE TURISTICE NATURALE (max. 25 p)			TOTAL A.
	Cadrul natural (max. 10 p)	Areale naturale protejate (max. 5 p)	Stațiuni de interes național intrate în circuitul internațional, stațiuni de interes național general și local, localități cu factori naturali terapeutici (max. 10 p)	
BRASOV	10	5	10	25
CONSTANTA	8	3	10	21
SINAIA*	10	5	10	25
SIBIU	9	4	3	16
BUCURESTI	4	5	1	10
ORADEA	6		10	16
CLUJ-NAPOCA	7	3	1	11
MANGALIA	7	3	10	20
CRAIOVA	6	5		11
VATRA DORNEI	10	5	10	25
GURA HUMORULUI*	9.5	2	6	17.5
CALIMANESTI	10	5	10	25
TIMISOARA	7		1	8
TÂRGU MURES	8			8
BAIA MARE	9	4		13
IASI	6		1	7
SUCEAVA*	6			6
PIATRA-NEAMT	8	3	6	17
RÂMNICU VÂLCEA	8	4		12
TULCEA	7			7
BUSTENI	10	5	10	25
SIGHISOARA*	8	3		11
ARAD	3	5		8
DEVA	8.5	4		12.5
MIERCUREA CIUC	9	5	4	18

Sursa: Analiza potențialului de atractivitate al ofertei turistice la nivelul unităților administrativ-teritoriale urbane din România – metodologie elaborată pentru Politica Urbană a României

Tabel 18. Analiza potențialului de atractivitate al ofertei turistice la nivelul unităților administrativ-teritoriale urbane din România, secțiunea Resurse Turistice Antropice

Denumire	B. RESURSE TURISTICE ANTROPICE (max. 30 p)				TOTAL B.
	Monumente istorice - clasa A (max. 8 p)	Muzee, case memoriale și colecții publice, galerii de artă (max. 8 p)	Manifestări culturale anuale / repetabile (max. 8 p)	Instituții de spectacole și concerte (max. 6 p)	
BRASOV	8	8	8	6	30
CONSTANTA	8	8	8	6	30
SINAIA*	8	7	6		30
SIBIU	8	8	8	6	30
BUCURESTI	8	8	8	6	30
ORADEA	8	8	8	5	29
CLUJ-NAPOCA	8	8	8	6	30
MANGALIA	8	5	4		17
CRAIOVA	8	8	8	6	30
VATRA DORNEI	5	4	7		16
GURA HUMORULUI*	8				30
CALIMANESTI	8	3	5		16
TIMISOARA	8	8	8	6	30
TÂRGU MURES	8	8	8	6	30
BAIA MARE	8	8	8	3	27
IASI	8	8	8	6	30
SUCEAVA*	8	8	8	3	30
PIATRA-NEAMT	8	8	8	5	29
RÂMNICU VÂLCEA	8	6	8	5	27
TULCEA	8	8	8	3	27
BUSTENI	7		7		14
SIGHISOARA*	8	4	8		30
ARAD	7	5	8	6	26
DEVA	8	7	7	4	26
MIERCUREA CIUC	8	5	5	2	20

Sursa: Analiza potențialului de atractivitate al ofertei turistice la nivelul unităților administrativ-teritoriale urbane din România – metodologie elaborată pentru Politica Urbană a României

Cu privire la resursele turistice antropice, Municipiul Suceava a obținut un punctaj maxim în metodologia Băncii Mondiale, beneficiind de o structură importantă de monumente istorice, instituții de spectacole, muzee, case memoriale și colecții publice. De asemenea, un rol important pentru scorul maxim este realizat de către manifestările sale culturale anuale.

Tabel 19. Analiza potențialului de atractivitate al ofertei turistice la nivelul unităților administrativ-teritoriale urbane din România, secțiunea Infrastructură Specific Turistică

Denumire	C. INFRASTRUCTURĂ SPECIFIC TURISTICĂ (max. 30 p)						TOTAL C.
	Structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare (max. 15 p)	Instalații de tratament (max. 4 p)	Săli de spectacole, concerte, conferință (max. 3 p)	Pârții de schi (max. 4 p)	Alte instalații și dotări de agrement-divertisment (max. 3 p)	Centre naționale de informare turistică (max. 1 p)	
BRASOV	11.4		1.5	4	3	1	20.9
CONSTANTA	15		1.25		3		19.25
SINAIA*	9			4	1		14
SIBIU	8.9		0.75	3.5	2.5		15.65
BUCURESTI	15		3		3		21
ORADEA	8		1		2.5	1	12.5
CLUJ-NAPOCA	10.6		1.5		2.5	1	15.6
MANGALIA	15	4			3		22
CRAIOVA	8		1.25		1.75		11
VATRA DORNEI	8.1	4		3.5	0.25	1	16.85
GURA HUMORULUI*	7.7			0.75	1.75		10.2
CALIMANESTI	8.4	4	1.5		2		15.9
TIMISOARA	9.1		1.5		1.5		12.1
TÂRGU MURES	7.9		1.5		2.5		11.9
BAIA MARE	7.9		0.75				8.65
IASI	8.5		1.25	0.25	1.5		11.5
SUCEAVA*	7.6		3		0.5	1	12.1
PIATRA-NEAMT	7.5		0.75	0.5	2	1	11.75
RÂMNICU VÂLCEA	7.6		3		0.75	1	12.35
TULCEA	7.8		2		1.5	1	12.3
BUSTENI	8.6			2.5	1		12.1
SIGHISOARA*	7.8				1	1	9.8
ARAD	8.1		1		0.75	1	10.85
DEVA	7.5		0.5		2	1	11
MIERCUREA CIUC	7.4		0.75	2	1		11.15

Sursa: Analiza potențialului de atractivitate al ofertei turistice la nivelul unităților administrativ-teritoriale urbane din România – metodologie elaborată pentru Politica Urbană a României

Punctajul total obținut de Suceava pentru infrastructura specific turistică este de 12.1 dintr-un total de 30 de puncte. Scorul este unul respectabil (peste scorul Iașului și similar cu scorul Timișoarei), ceea ce indică un potențial ce poate fi în continuare exploatat. Îmbunătățirea conectivității zonei și elaborarea unui pachet turistic integrat pentru regiunea Suceava, poate transforma sectorul turismului într-un important motor economic pentru Suceava.

Tabel 20. Analiza potențialului de atractivitate al ofertei turistice la nivelul unităților administrativ-teritoriale urbane din România, secțiunea Accesibilitate la infrastructură majoră de transport

Denumire	D. Accesibilitatea la infrastructura majoră de transport (max. 15 p)				TOTAL D.
	Port (1 P)	Aeroport (5 p)	Acces la drum European / autostradă (max. 5 p)	Acces la drum național / cale ferată (max. 5 p)	
BRASOV	0	0	1	1	10
CONSTANTA	1	0	1	1	11
SINAIA*	0	0	1	1	10
SIBIU	0	1	1	1	15
BUCURESTI	0	1	1	1	15
ORADEA	0	1	1	1	15
CLUJ-NAPOCA	0	1	1	1	15
MANGALIA	1	0	1	1	11
CRAIOVA	0	1	1	1	15
VATRA DORNEI	0	0	1	1	10
GURA HUMORULUI*	0	0	1	1	10
CALIMANESTI	0	0	1	1	10
TIMISOARA	0	1	1	1	15
TÂRGU MURES	0	1	1	1	15
BAIA MARE	0	1	1	1	15
IASI	0	1	1	1	15
SUCEAVA*	0	1	1	1	15
PIATRA-NEAMT	0	0	0	1	5
RÂMNICU VÂLCEA	0	0	1	1	10
TULCEA	1	1	1	1	15
BUSTENI	0	0	1	1	10
SIGHISOARA*	0	0	1	1	10
ARAD	0	1	1	1	15
DEVA	0	0	1	1	10
MIERCUREA CIUC	0	0	1	1	10

Sursa: Analiza potențialului de atractivitate al ofertei turistice la nivelul unităților administrativ-teritoriale urbane din România – metodologie elaborată pentru Politica Urbană a României

Cu excepția accesului la port datorită poziției sale geografice, Municipiul Suceava obține un punctaj maxim în ceea ce privește accesibilitatea la infrastructura majoră de aeroport. Accesul la aeroport, la cale ferată și la drumuri naționale și Europene oferă Sucevei un scor de 15 puncte. În mod evident, poziționarea geografică nu favorizează Suceava și distanța față de centrele urbane majore din România, este un factor ce afectează competitivitatea sectorului turistic sucevean.

Tabel 21. Analiza potențialului de atractivitate al ofertei turistice la nivelul unităților administrativ-teritoriale urbane din România - centralizator

Denumire	A. RESURSE TURISTICE NATURALE (max. 25 p)	B. RESURSE TURISTICE ANTROPICE (max. 30 p)	C. INFRASTRUCTURĂ SPECIFIC TURISTICĂ (max. 30 p)	D. Accesibilitatea la infrastructura majoră de transport (max. 15 p)	TOTAL A+B+C+D
BRASOV	25	30	20.9	10	85.9
CONSTANTA	21	30	19.25	11	81.25
SINAIA*	25	30	14	10	79
SIBIU	16	30	15.65	15	76.65
BUCURESTI	10	30	21	15	76
ORADEA	16	29	12.5	15	72.5
CLUJ-NAPOCA	11	30	15.6	15	71.6
MANGALIA	20	17	22	11	70
CRAIOVA	11	30	11	15	67
VATRA DORNEI	25	16	16.85	10	67.85
GURA HUMORULUI*	17.5	30	10.2	10	67.7
CALIMANESTI	25	16	15.9	10	66.9
TIMISOARA	8	30	12.1	15	65.1
TÂRGU MURES	8	30	11.9	15	64.9
BAIA MARE	13	27	8.65	15	63.65
IASI	7	30	11.5	15	63.5
SUCEAVA*	6	30	12.1	15	63.1
PIATRA-NEAMT	17	29	11.75	5	62.75
RÂMNICU VÂLCEA	12	27	12.35	10	61.35
TULCEA	7	27	12.3	15	61.3
BUSTENI	25	14	12.1	10	61.1
SIGHISOARA*	11	30	9.8	10	60.8
ARAD	8	26	10.85	15	59.85
DEVA	12.5	26	11	10	59.5
MIERCUREA CIUC	18	20	11.15	10	59.15

Sursa: Analiza potențialului de atractivitate al ofertei turistice la nivelul unităților administrativ-teritoriale urbane din România – metodologie elaborată pentru Politica Urbană a României

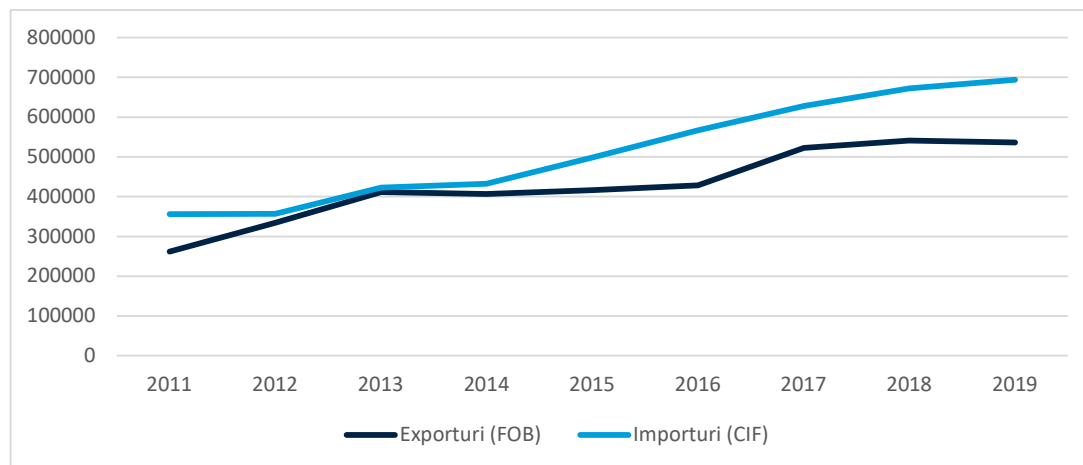
Conform analizei potențialului de atractivitate al ofertei turistice, **Suceava se situează pe locul 17 la nivel național, cu un scor total de 63.1 din 100 de puncte.** Poziționarea este una bună, mai ales dacă avem în vedere că pe locul 10 și 11 avem alte două localități urbane din județul Suceava – Vatra Dornei și Gura Humorului.

Importuri și exporturi

Industria produselor din lemn, exclusiv mobilier este cea mai competitivă pe piețele externe pentru județul Suceava, urmată de cea a hârtiei și articolelor din hârtie. În 2019, valoarea totală a mărfurilor exportate din județul Suceava a fost de 536.599.000 euro, echivalând cu aproape 0.8% din valoarea totală națională. 46.8% din valoarea exporturilor înregistrate în anul 2019 în județul Suceava s-a obținut în secțiunea Produse din lemn, exclusiv mobilier, iar următoarea secțiune ca valoare a exporturilor este a mașinilor, aparatelor și echipamentelor electrice, aparatelor de înregistrat sau de reprodus sunetul și imaginile. Cu 7.5% din valoarea exporturilor în județ se remarcă și secțiunea Textile și articole din textile.

Valoarea totală a importurilor în județul Suceava în 2019 a fost de 693.937.000 euro, ceea ce reprezintă, de asemenea, un procent de 0.8% din valoarea totală națională. 18.3% din valoarea importurilor la nivel județean e reprezentată de secțiunea Masini, aparate și echipamente electrice; aparate de înregistrat sau de reprodus sunetul și imaginile, urmată de Materiale plastice, cauciuc și articole din acestea (13.1%) și Produse din lemn, exclusiv mobilier (11.3%).

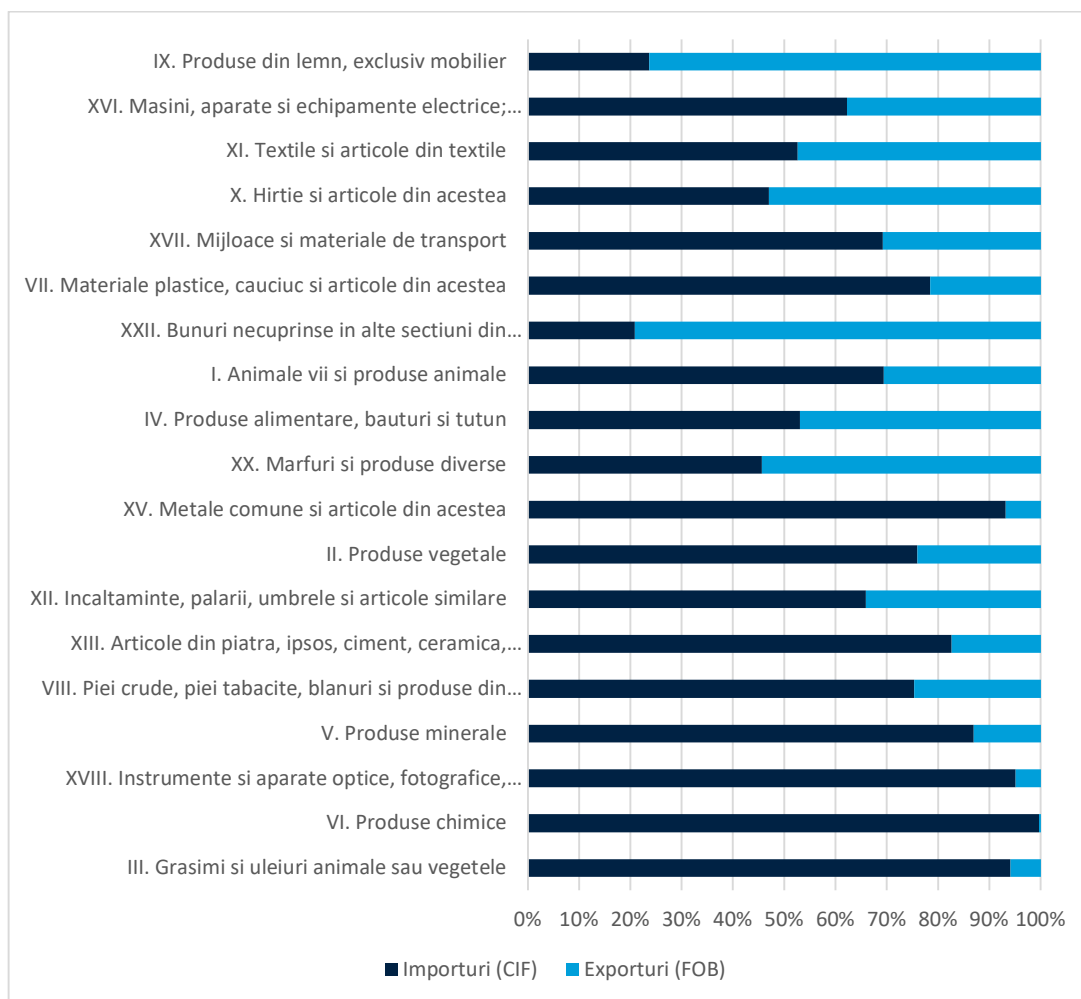
Figura 58. Evoluția exporturilor și importurilor în județul Suceava

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Așa cum se poate observa, soldul balanței comerciale a județului Suceava înregistrează un deficit pe durata întregii perioade analizate (2011-2019), care s-a mărit cu precădere începând din anul 2014.

Figura 59. Soldul balanței comerciale pe sectoare economice, județul Suceava

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Principalele sectoare economice care au înregistrat o balanță comercială pozitivă în anul 2019, la nivelul județului sunt: **bunuri necuprinse în alte secțiuni din Nomenclatorul Combinat, produse din lemn, exclusiv mobilier, mărfuri și produse diverse, hârtie și articole din acestea.**

În pofida resurselor agricole ale județului Suceava, importurile de produse alimentare sunt superioare exporturilor, agricultura și industria de procesare autohtone nereușind să acopere integral consumul intern. De asemenea, se observă o balanță comercială negativă și mai pronunțată în cadrul categoriilor Animale vii și produse animale.

În vederea determinării ramurilor industriale pentru care județul Suceava și inclusiv Zona Urbană Funcțională a municipiului Suceava deține avantaje comparative semnificative la export, am utilizat indicatorul Balassa al **avantajelor comparative relevate**, cunoscut și ca RCA (Revealed Comparative Advantage). Acesta raportează exporturile înregistrate la nivelul unei categorii de produse la valorile totale ale exporturilor din județ, corelate cu valorile de la nivel național³³.

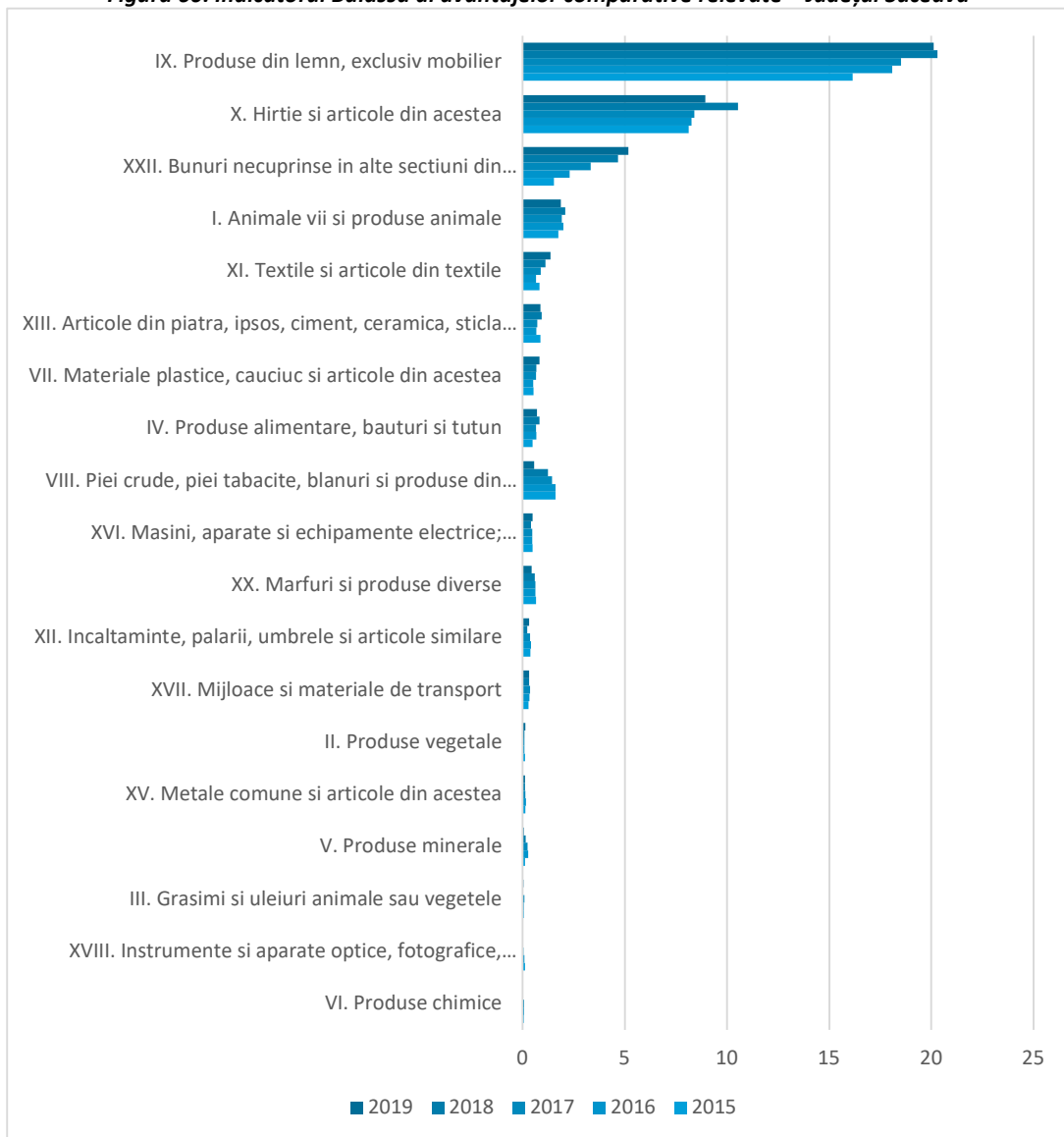
³³ Formula de calcul utilizată este $RCA = (X_{ij}/X_{it}) / (X_{nj}/X_{nt})$, unde X_{ij} = exportul produsului j la nivel județean, X_{it} = valoarea totală a exporturilor la nivel județean, X_{nj} = exportul produsului j la nivel național și X_{nt} = valoarea totală a exporturilor la nivel național. O valoare supraunitară indică un avantaj comparativ al respectivei categorii de produse.

În urma analizei avantajelor comparate relevate, secțiunile care dețin avantaje comparative pe piețele externe sunt:

1. IX. Produse din lemn, exclusiv mobilier
2. X. Hârtie și articole din acestea
3. XXII. Bunuri necuprinse în alte secțiuni din Nomenclatorul Combinat
4. Animale vii și produse animale
5. XI. Textile și articole din textile

Identificând categoriile de produse cu valori supraunitare, reiese faptul că **industria produselor din lemn, exclusiv mobilier este cea mai competitivă pe piețele externe, urmată de cea a hârtiei și articolelor din hârtie**. Aceste sectoare, împreună cu alte bunuri necuprinse în alte secțiuni, textile și articole din acestea, au avut o evoluție pozitivă în perioada analizată (2015-2019), în vreme ce alte industria animalelor vii și produselor din animale a avut o evoluție stabilă.

Figura 60. Indicatorul Balassa al avantajelor comparative relevate – Județul Suceava

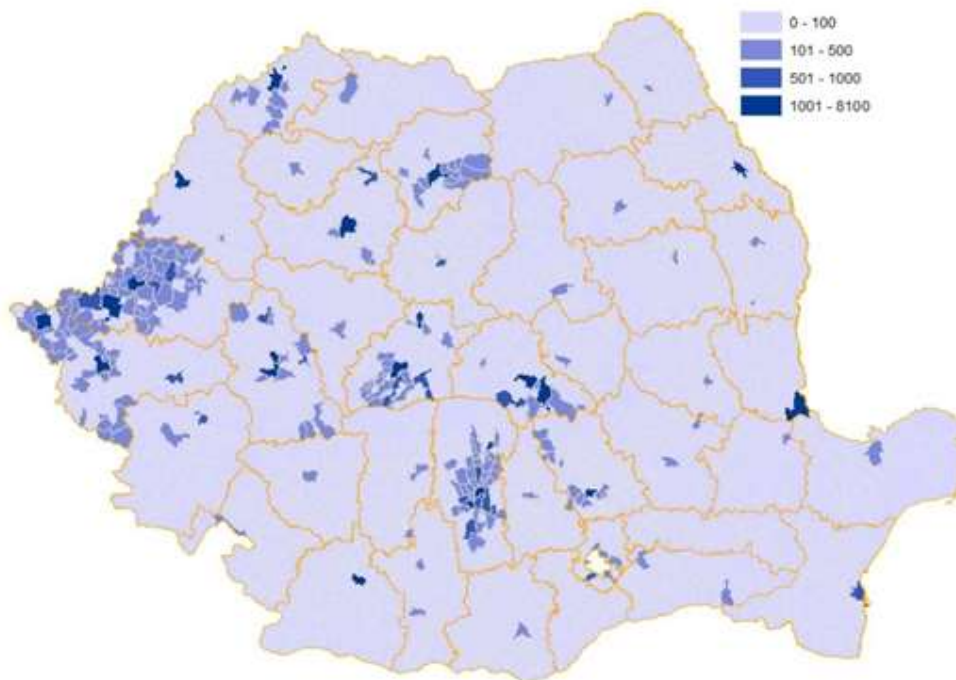
Sursa: Institutul Național de Statistică - INS Tempo

Salariați și câștig salarial

Pentru a susține creșterea pe termen lung a orașului, este important să existe un număr de sectoare economice care să poată plăti salarii din ce în ce mai mari. La nivel național sectoarele cu cele mai mari salarii sunt în tehnologia informației, industrie extractivă, energie, asigurări, transporturi aeriene, activități de editare și intermediari financiare. De asemenea, este important ca orașul să ofere oportunități în domeniile economice-cheie precum IT, dar și Automotive și cercetare-dezvoltare. Aceste sectoare au potențialul de a crea locuri de muncă cu valoare adăugată mare și de a menține și atrage forța de muncă în zonă.

În 2019, cei mai mulți salariați din județul Suceava sunt în comerțul cu ridicata și amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor (22.464). Urmează activitățile de învățământ (11.779) și sănătate și asistență socială (9.845). **Doar 0,35% dintre salariați activează în domeniul tehnologiei informațiilor, 0,38% în cel al fabricării autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor și 0,24% în domeniul cercetare-dezvoltare, totalizând un număr de 1104 salariați (9,7% din total).**

Figura 61. Distribuția salariaților din domeniile fabricării autovehiculelor, IT, cercetare-dezvoltare

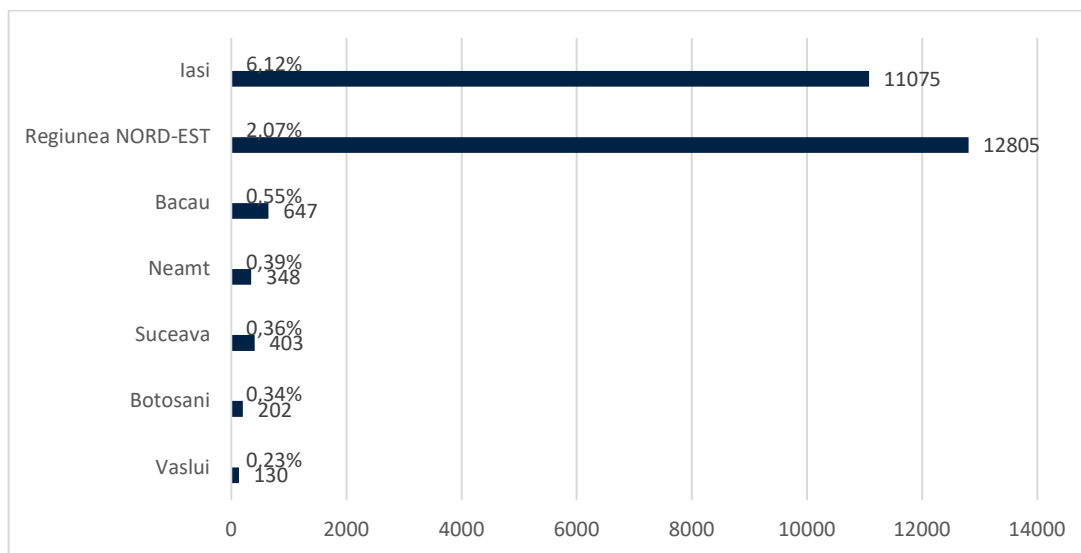

Sursa: Politica Urbană a României, Dinamica economică a orașelor din România, 2020

În ceea ce privește implicațiile dezvoltării sectorului IT&C asupra creșterii economice, Studiul evoluțiilor sectorului IT&C în România al BNR identifică trei contribuții favorabile la creșterea PIB potențial: **trendul ascendent al numărului de angajați, înzestrarea cu echipamente mai rapidă și cu costuri mai mici per angajat, precum și creșterea productivității muncii.** Viteza ridicată de transfer de date a României oferă avantaje competitive și în ce privește optimizarea proceselor și inovației. Conform BNR, „Dezvoltarea sectorului IT&C are efecte favorabile asupra potențialului de creștere a economiei. O creștere sustenabilă este condiționată de utilizarea eficientă a factorilor de producție (capitalul și forța de muncă), iar resursele sectorului IT&C au, prin natura lor, contribuții preponderent favorabile la creșterea PIB potențial.”³⁴

³⁴ *Studiu al evoluțiilor sectorului IT&C în România*, BNR, 2017

Figura 62. Ponderea salariaților angajați în Activități de servicii în tehnologia informației și servicii informatice (2019)

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Tabel 22. Numărul de angajați în sectoare cheie - comparație

Activități economice în sectoare-cheie	Salariu mediu net (nivel național)	SV	IS	CJ	BV	PH	CT	TM
62-63 Activități de servicii în tehnologia informației; Activități de servicii informatice	6744	403	11075	17978	4680	854	1402	11243
72 Cercetare-dezvoltare	4457	268	690	1066	297	85	254	699
28 Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor	3184	433	2034	9457	12216	4881	39	21964
Total		1104	13799	28501	17193	5820	1695	33906

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

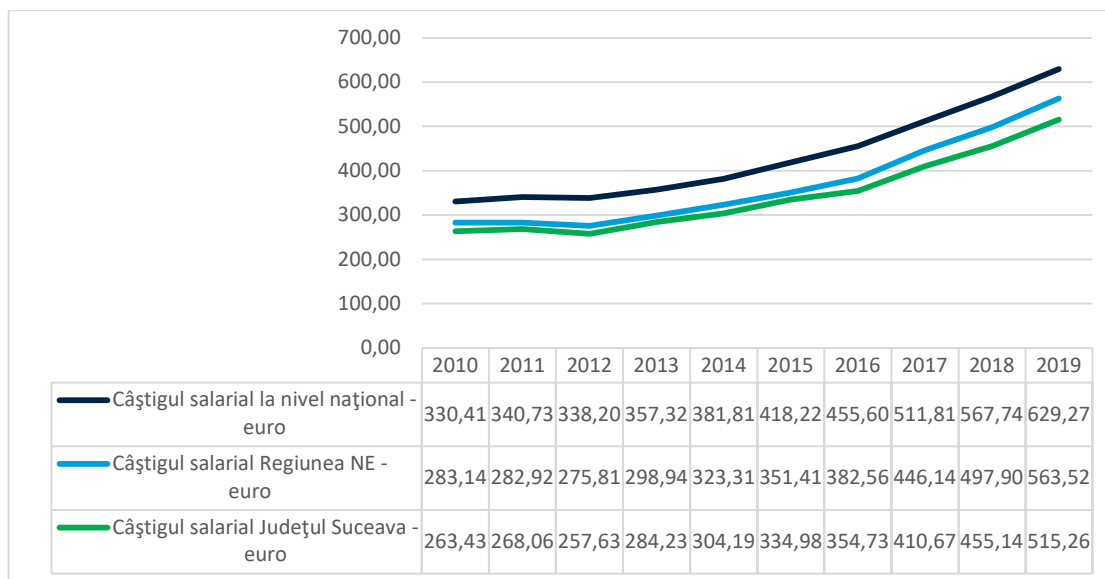
În județul Suceava, câștigul salarial mediu net lunar în 2019 a fost de 2445 lei (515,16 Euro), înregistrând o creștere de 13,2% față de 2018, calculată la cursul euro mediu anual. În timp ce se aliniaza trendului de creștere de la nivel național și regional, acesta a fost cu 8,5% mai mic față de media la nivelul regiunii Nord-Est (2674 lei / 563,52 euro), și cu 18,11% mai mic decât la nivel național (2986 lei / 629,27 euro) indicând necesitatea antrenării mediului antreprenorial și a sectoarelor cu salarii ridicate.

Tabel 23. Evoluția câștigului salarial mediu net lunar (2010-2019)

An	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Nivel național	1391	1444	1507	1579	1697	1859	2046	2338	2642	2986
Regiunea NE	1192	1199	1229	1321	1437	1562	1718	2038	2317	2674
Județul Suceava	1109	1136	1148	1256	1352	1489	1593	1876	2118	2445

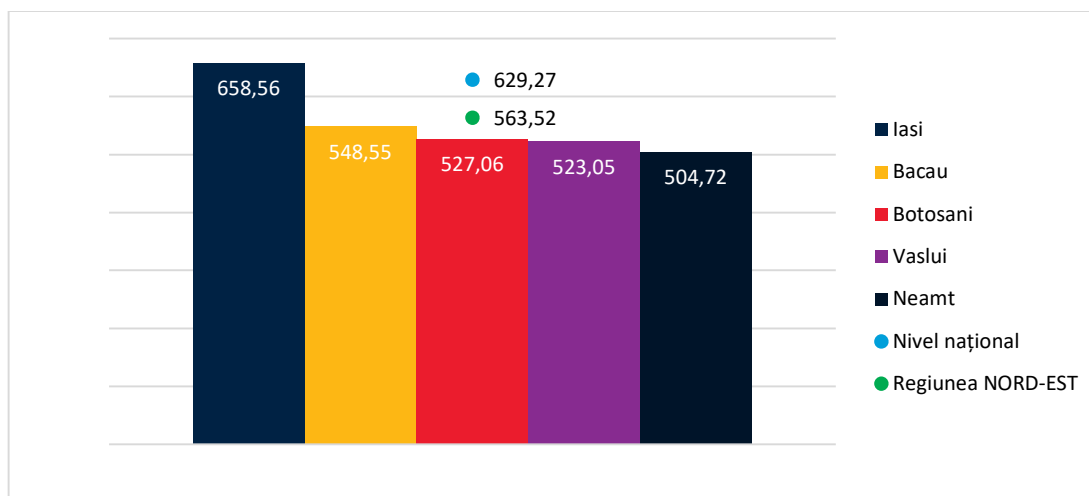
Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Figura 63. Evoluția salariului mediu net lunar, în euro (2010-2019)

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Figura 64. Salariile medii nete în județele regiunii Nord-Est (2019)

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Analizând datele cu privire la câștigurile salariale medii lunare pe sectoare de activitate economică oferite de INS³⁵, la nivelul județului Suceava, în anul 2019, se evidențiază următoarele aspecte:

- **28,8 dintre salariații din județ lucrează în domenii cu salarii peste salariul mediu net (2986 lei).** Doar 4 dintre cele 20 de activități cu peste 1000 de angajați din jud. Suceava oferă salarii peste salariul mediu net de 2986 lei (învățământ, sănătate și asistență socială, administrație publică și asigurări sociale din sistemul public, respectiv depozitare și activități auxiliare pentru transporturi).
- **primele trei sectoare din perspectiva câștigurilor salariale** sunt: Extractia petrolului brut și a gazelor naturale (5500 lei), Cercetare-dezvoltare (4749 lei), administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public (4425 lei).
- **ultimele trei sectoare din perspectiva câștigurilor salariale** sunt: industria metalurgică (1073 lei); Activități auxiliare intermediarilor financiare, activități de asigurare și fonduri de pensii (1414 lei); Tabacirea și finisarea pieilor; fabricarea articolelor de voiaj și marochinarie, harnasamentelor și încălțămintei; prepararea și vopsirea blanurilor (1439 lei);
- **disparități între câștigurile salariale înregistrate la nivelul județului Suceava și cele de la nivel național** sunt prezente în următoarele activități economice: fabricarea produselor de cocserie și a produselor obținute din prelucrarea titeiului (2314 lei față de 6142 lei), activități de servicii în tehnologia informației; activități de servicii informatice (3.382 lei față de 6.744 lei); activități de editare (2213 față de 5320 lei). Situația completă a salariilor medii nete pe activități economice la nivelul județului, în comparație cu media națională sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Tabel 24. Activitățile economice cu cei mai mulți angajați în județul Suceava (2019)

CAEN Rev.2 (activități ale economiei naționale)	Număr salariați în jud. Suceava	Salarii medii nete la nivel național	Salarii medii nete în județul Suceava	Diferența în raport cu media națională
1 G comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	22464	2389	1874	-515
2 P învățământ	11779	3396	3285	-111
3 Q sănătate și asistență socială	9845	3717	3291	-426
4 F construcții	9138	2807	2459	-348
5 O administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public	5495	4948	4425	-523
6 10 industria alimentară	5257	2044	1896	-148
7 I hoteluri și restaurante	5129	1726	1504	-222
8 49 transporturi terestre și transporturi prin conducte	4773	2417	1861	-556
9 16 prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și pluta, cu excepția mobilei; fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite	4654	1961	2374	413
10 N activități de servicii administrative și activități de servicii suport	3312	2290	1762	-528

³⁵ FOM106E - Câștigul salarial nominal mediu net lunar pe activități ale economiei naționale (secțiuni și diviziuni) CAEN Rev.2, sexe, macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe

11	14 fabricarea articolelor de imbracaminte	2663	1748	1501	-247
12	M activitati profesionale, stiintifice si tehnice	2630	3938	2630	-1308
13	S alte activitati de servicii	2318	1903	1960	57
14	02-03 silvicultura si exploatare forestiera; pescuit si acvacultura	2311	2477	2729	252
15	15 tabacirea si finisarea pieilor; fabricarea articolelor de voiaj si marochinarie, harnasamentelor si incaltamintei; prepararea si vopsirea blanurilor	1469	1856	1439	-417
16	R activitati de spectacole, culturale si recreative	1295	2587	2165	-422
17	38-39 colectarea, tratarea si eliminarea deseurilor; activitati de recuperare a materialelor reciclabile; activitati si servicii de decontaminare	1292	2135	1930	-205
18	01 agricultura, vanatoare si servicii anexe	1246	2191	1716	-475
19	31 fabricarea de mobila	1151	1923	1525	-398
20	52 depozitare si activitati auxiliare pentru transporturi	1099	3790	3156	-634
21	36 captarea, tratarea si distributia apei	967	2803	2698	-105
22	53 activitati de posta si de curier	922	2078	1862	-216
23	13 fabricarea produselor textile	910	2163	1598	-565
24	08 alte activitati extractive	892	2646	2682	36
25	25 industria constructiilor metalice si a produselor din metal, exclusiv masini, utilaje si instalatii	874	2788	2175	-613
26	64 intermediari financiari, cu exceptia activitatilor de asigurari si ale fondurilor de pensii	871	5246	3640	-1606
27	D productia si furnizarea de energie electrica si termica, gaze, apa calda si aer conditionat	818	4384	3688	-696
28	23 fabricarea altor produse din minerale nemetalice	810	3199	2463	-736
29	17 fabricarea hartiei si a produselor din hartie	798	2557	3041	484
30	11 fabricarea bauturilor	748	3112	3211	99
31	22 fabricarea produselor din cauciuc si mase plastice	682	2946	2261	-685
32	61 telecomunicatii	550	4003	2250	-1753
33	L tranzactii imobiliare	443	2481	1779	-702
34	29 fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor si semiremorcilor	433	3184	2262	-922
35	62-63 activitati de servicii in tehnologia informatiei; activitati de servicii informatice	403	6744	3382	-3362
36	07 extractia minereurilor metalifere	384	3648	3167	-481
37	58 activitati de editare	379	5320	2213	-3107
38	32 alte activitati industriale n.c.a.	344	2031	1956	-75
39	72 cercetare-dezvoltare	268	4457	4749	292
40	26 fabricarea calculatoarelor si a produselor electronice si optice	238	3316	1918	-1398

41	33 repararea, intretinerea si instalarea masinilor si echipamentelor	216	2610	2403	-207
42	66 activitati auxiliare intermediilor financiare, activitati de asigurare si fonduri de pensii	203	3009	1414	-1595
43	18 tiparire si reproducerea pe suporti a inregistrarilor	197	2470	1777	-693
44	28 fabricarea de masini, utilaje si echipamente n.c.a.	186	3266	2401	-865
45	37 colectarea si epurarea apelor uzate	178	2720	2700	-20
46	59-60 activitati de productie cinematografica, video si de programe de televiziune; inregistrari audio si activitati de editare muzicala; activitati de difuzare si transmitere de programe	122	3655	1483	-2172
47	20 fabricarea substantelor si a produselor chimice	110	3075	2762	-313
48	27 fabricarea echipamentelor electrice	107	2724	1673	-1051
49	06 extractia petrolului brut si a gazelor naturale	74	5925	5500	-425
50	65 activitati de asigurari, reasigurari si ale fondurilor de pensii (cu exceptia celor din sistemul public de asigurari sociale)	62	5817	3884	-1933
51	19 fabricarea produselor de cocserie si a produselor obtinute din prelucrarea titeiului	35	6142	2314	-3828
52	30 fabricarea altor mijloace de transport	4	3516	1668	-1848
53	24 industria metalurgica	3	3364	1073	-2291
54	50 transporturi pe apa	1	3317	1497	-1820
	Castigul salarial nominal mediu net lunar, 2019	-	2986	2445	-541

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Cheltuieli de cercetare-dezvoltare

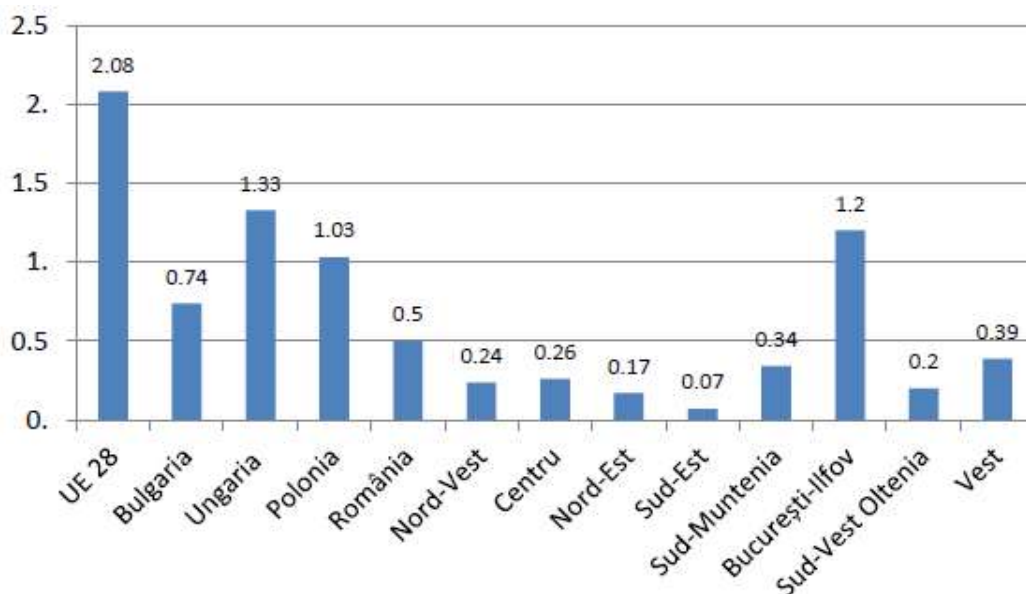
Valoarea cheltuielilor cu cercetarea-dezvoltarea a crescut în ultimii ani la nivel național, însă este redusă, comparativ cu media de la nivelul UE.

Dacă la nivel european, valoarea medie a cheltuielilor cu CDI din PIB a fost de peste 2%, România a cheltuit doar 0.5% din PIB, conform datelor Eurostat 2017. Astfel, pentru realizarea țintei de 3% stabilită prin Strategia de la Lisabona, cât și prin Strategia Europa 2020 este necesară o creștere considerabilă a contribuției sectorului privat la cheltuielile pentru cercetare și dezvoltare³⁶.

În anul 2017, România a înregistrat un PIB/locuitor de 9.600 euro ce reprezenta 31,89% din media UE-28 și canaliza resursele asupra activității de cercetare-dezvoltare într-un procent de 0,5% din PIB. Ponderea cheltuielilor pentru cercetare și dezvoltare la nivel național a crescut ușor față de anul 2016, când s-a situat la 0,48%. Ponderea cheltuielilor pentru cercetare-dezvoltare a rămas însă relativ constantă în ultimul deceniu.

La nivelul Regiunii Nord-Est, ponderea cheltuielilor pentru cercetare și dezvoltare în PIB are o tendință descrescătoare. În anul 2017 regiunea se situa pe penultimul loc cu 0,17% alocat dintr-un PIB/locuitor de 6.000 euro³⁷.

Figura 65. Ponderea cheltuielilor pentru cercetare și dezvoltare în PIB, 2017, în procente

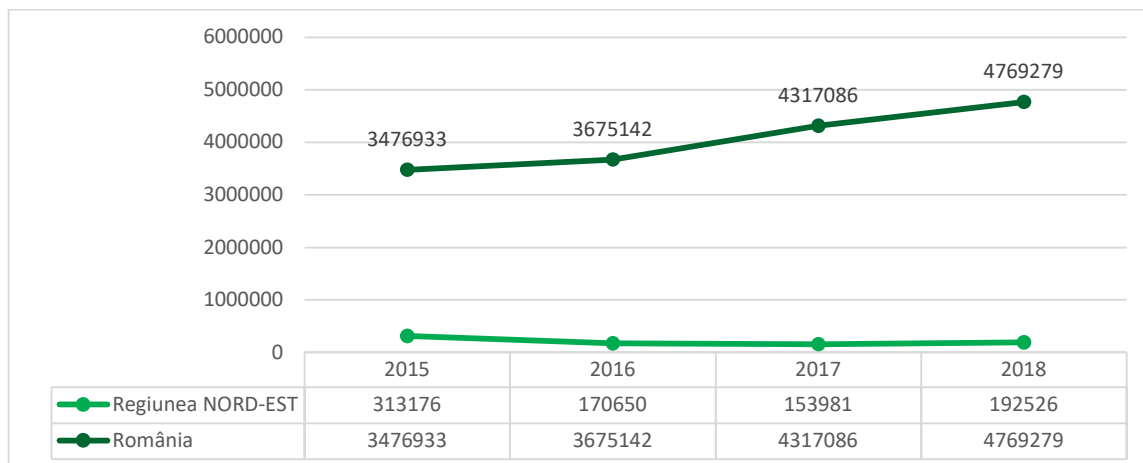
Sursa: Strategia de cercetare și inovare pentru specializare inteligentă a Regiunii Nord-Est (Septembrie 2020)

Comparativ cu anul 2015, valoarea totală a cheltuielilor din activitatea de cercetare-dezvoltare de la nivel național în anul 2018 a crescut cu 27%, fiind de 4.769.279 mii lei, conform datelor INS. În regiunea Nord-Est s-a folosit 4,03% (192.526 mii lei) din totalul cheltuielilor cu activitatea de cercetare-dezvoltare de la nivel național, iar la nivelul județului Suceava, doar 4,7% din cheltuielile de la nivel regional.

³⁶ Strategia de Cercetare și Inovare pentru Specializare Inteligentă a Regiunii Nord-Est, 2020

³⁷ ADR Nord-Est. 2020. "Strategia de Cercetare și Inovare pentru Specializare Inteligentă a Regiunii Nord-Est".

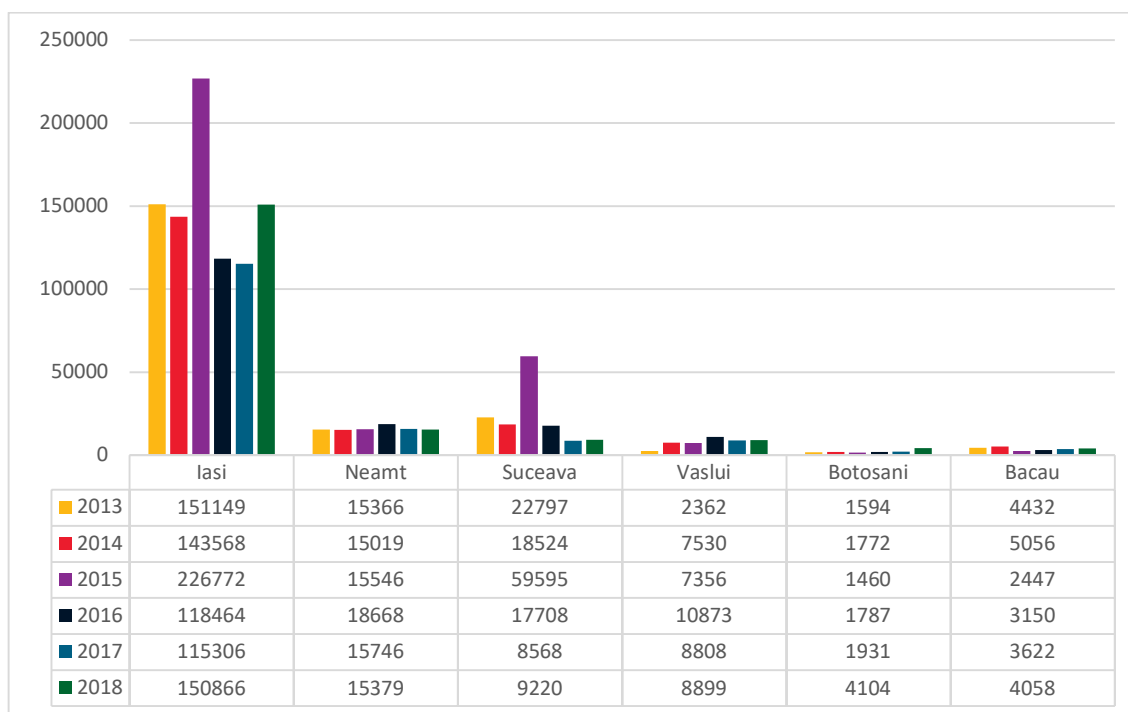
Figura 66. Evoluția cheltuielilor cu activitatea de cercetare-dezvoltare

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Evoluția cheltuielilor la nivelul județelor regiunii Nord-Est este prezentată mai jos:

Figura 67. Evoluția cheltuielilor cu cercetarea-dezvoltarea la nivelul județelor regiunii Nord-Est

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Salariați în activitatea de cercetare-dezvoltare

În 2018, numărul total al salariaților din activitatea de cercetare-dezvoltare a României a fost de 44.733 persoane, în creștere cu 2.9% față de 2015, conform datelor INS. La nivelul regiunii, însă, numărul salariaților din acest sector a scăzut din 2013. Astfel, în 2018, la nivelul regiunii se regăsesc 3821 de salariați în domeniul CD, față de 4328 în 2013.

La finalul anului 2018, numărul total de salariați în activitatea de cercetare-dezvoltare din Regiunea Nord-Est reprezenta 8,54% din totalul existent de salariați în activitatea de cercetare-dezvoltare la nivel național. În ceea ce privește numărul de cercetători, regiunea se plasa pe locul secund după Regiunea București-Ilfov (2.874 cercetători).

La nivelul județului Suceava au fost înregistrați, la sfârșitul anului 2018, 576 de salariați în activitatea de cercetare-dezvoltare din totalul de 3821 de la nivelul regiunii (15,1%), iar 75,2% sunt concentrați în județul Iași. Această distribuție este explicabilă, în primul rând, prin faptul că în ambele județe există centre universitare.

Analizând numărul salariaților în activități de cercetare-dezvoltare (33,7 persoane) ce revin la 10.000 persoane ocupate civile, regiunea ocupă locul patru în context național.

Tabel 25. Evoluția numărului de salariați în activitatea de cercetare-dezvoltare, pe regiuni

Anul	Regiunea								TOTAL
	NV	CENTRU	NE	SE	SUD - MUNTENIA	BUCUREȘTI - ILFOV	SV OLTENIA	V	
Nr. salariaților din activitatea de cercetare-dezvoltare pe regiuni de dezvoltare									
2013	3.137	2.683	4.328	1.583	4.595	21.128	2.058	3.863	43.375
2014	3.485	3.885	4.319	1.656	3.826	20.212	1.960	3.620	42.963
2015	3.277	3.728	4.298	2.023	2.902	21.088	2.101	4.031	43.448
2016	3.175	4.072	4.129	2.150	2.836	21.968	2.025	4.031	44.386
2017	3.280	4.000	3.947	2.290	2.344	22.709	2.132	4.099	44.801
2018	3.484	4.140	3.821	2.479	2.631	23.095	1.464	3.619	44.733
Din care cercetători									
2013	1.962	1.606	3.373	1.088	2.384	12.652	1.612	2.923	27.600
2014	2.280	1.831	3.332	1.212	2.160	12.469	1.625	2.626	27.535
2015	2.284	1.672	3.470	1.364	1.556	12.655	1.703	2.549	27.253
2016	2.223	1.783	3.223	1.426	1.642	13.384	1.622	2.498	27.801
2017	2.210	1.565	3.056	1.566	1.415	13.411	1.651	2.493	27.367
2018	2.334	1.545	2.874	1.723	1.408	13.856	1.033	2.698	27.471
Nr. salariați din activitatea de CD la 10.000 persoane ocupate civile									
2013	26,4	25,8	36	15,8	39,3	168,1	24,7	46,2	
2014	29,4	37,9	36,6	16,8	33,4	161,1	24,1	43,2	
2015	27,9	36,3	37,4	20,9	26	165,4	26,7	48	
2016	27,2	39,3	37	22,7	25,9	161,5	26,6	48,3	
2017	27,8	38,3	35,1	24,1	21,3	165,9	27,8	49,4	
2018	29,5	39,4	33,7	26,1	23,8	168,2	18,8	43,6	

Sursa: Strategia de cercetare și inovare pentru specializare inteligentă a Regiunii Nord-Est (Septembrie 2020)

Un alt indicator care trebuie luat în considerare în cadrul analizei activității de cercetare-dezvoltare, dar în special în cadrul unei strategii de specializare inteligentă, care presupune personal calificat și cu spirit inovator, este reprezentat de doctoranzi.

Regiunea Nord-Est totalizează 33 de școli doctorale din cele 214 care sunt înregistrate la nivelul țării, în anul 2020. Din 33 de școli doctorale în regiune, doar două se află în Suceava. În Regiunea Nord-Est sunt repartizate 400 de locuri, ceea ce reprezintă 15,30% din totalul național. În 2019, erau înscriși 302 doctoranzi.

Tabel 26. Situația școlilor doctorale din Universitățile din Regiunea Nord-Est³⁸

UNIVERSITATE	LOCALIZARE	NUMĂR DE ȘCOLI DOCTORALE
Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”	Iași	14
Universitatea de Medicină și Farmacie ”Gr. T. Popa”	Iași	1
Universitatea Tehnică ”Gheorghe Asachi”	Iași	10*
Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară ”Ion Ionescu de la Brad”	Iași	2
Universitatea de Arte ”George Enescu”	Iași	3
Universitatea ”Ștefan cel Mare”	Suceava	2
Universitatea ”Vasile Alecsandri”	Bacău	1
TOTAL	Regiunea Nord-Est	33

Sursa: Strategia de cercetare și inovare pentru specializare inteligentă a Regiunii Nord-Est (Septembrie 2020)

Analizând repartiția preliminară a cifrei de școlarizare 2018-2019 pentru studiile universitare de doctorat organizate la forma de învățământ cu frecvență și învățământ fără frecvență, finanțate de la bugetul de stat în anul universitar 2018 - 2019, în Regiunea Nord-Est sunt repartizate statistic 400 de locuri, ceea ce reprezintă 15,30% din totalul național³⁹.

Tabel 27. Programe doctorale în municipiul Suceava

Programe doctorale		
Universitate	Școală Doctorală	Domeniu
Universitatea ”Ștefan cel Mare” Suceava	Științe aplicate și ingineresti	Calculatoare și Tehnologia Informației
		Geografie
		Inginerie Electrică
		Inginerie Electronică, Telecomunicații și Tehnologii Informaționale
		Inginerie Mecanică
		Inginerie Industrială
		Ingineria Produselor Alimentare
		Ingineria Materialelor
		Silvicultură
		Științe sociale și umaniste
	Filosofie	
	Filologie	
	Contabilitate	
		Economie

Sursa: Strategia de cercetare și inovare pentru specializare inteligentă a Regiunii Nord-Est (Septembrie 2020)

Strategia de cercetare și inovare pentru specializare inteligentă a Regiunii Nord-Est⁴⁰ a identificat câteva sectoare cu potențial competitiv, în care activitatea agenților economici este puternică, iar rezultatele ar putea fi maximizate printr-o gândire bazată pe specializarea inteligentă. Conform

³⁸ * Școala Doctorală IOSUD – Gheorghe Asachi Iași coordonează activitatea celor 10 consilii de coordonare a programelor doctorale care funcționează la nivelul facultăților.

³⁹ <https://www.edu.ro/cifra-de-%C8%99colarizare-2018-2019>

⁴⁰ ADR Nord – Est. Septembrie 2020. ”Strategia de cercetare și inovare pentru specializare inteligentă a Regiunii Nord-Est”

acesteia, sectoarele agroalimentar&industria lemnului, textile, mediu, energie, TI&C, sănătate și turism, pot să reprezinte sectoare cheie în contextul specializării inteligente la nivelul Regiunii Nord-Est.

Având în vedere concentrarea industrială, structura de producție, gama de competențe (educație și cercetare), corelate cu tendințele tehnologice actuale, accentul în Regiunea Nord-Est trebuie să fie pus pe reconfigurarea industriilor tradiționale: agroalimentar&industria lemnului, textile dezvoltarea de noi activități în sectoare cu potențial mare de dezvoltare la nivel regional: energie, mediu, sănătate și diversificarea activităților în domenii tip catalizator: TIC, turism prin aplicarea soluțiilor inovative și sustenabile, care contribuie la diminuarea nevoilor societale și generează bunăstarea.

Atât la nivel național, cât și regional, deficiențele principale care împiedică capacitatea de a inova, sunt birocrăția excesivă și imprevizibilitatea cadrului legislativ, deficitul de competențe cauzat de probleme demografice și de absența competențelor relevante pentru piață, nerespectarea țintelor politicii de cercetare-dezvoltare-inovare.

Unități de cercetare-dezvoltare

În regiunea Nord-Est există **212 infrastructuri de cercetare înregistrate în platforma ERRIS** (Registrul Național al Infrastructurilor de Cercetare). Pe lângă acestea, sistemul național de cercetare-dezvoltare este bine reprezentat în regiune prin institute, instituții de învățământ superior de stat acreditate, structuri de cercetare-dezvoltare ale instituțiilor de învățământ superior de stat acreditate (fără personalitate juridică), centre sau stațiuni de cercetare-dezvoltare.

La nivelul Regiunii Nord-Est, *Strategia de Cercetare și Inovare pentru Specializare Inteligentă a Regiunii Nord-Est* din 2020 identifică următoarele unități și instituții de drept public principale ce fac parte din sistemul național de cercetare-dezvoltare:

Tabel 28. Unități și instituții de drept public ce fac parte din sistemul național de cercetare-dezvoltare

Nr.crt.	Autoritate	Denumire entitate	Localizare
INSTITUTE NAȚIONALE DE CERCETARE-DEZVOLTARE			
1.	Ministerul Educației și Cercetării	Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Fizică Tehnică – IFT	Iași
2.	Ministerul Educației și Cercetării	Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Construcții, Urbanism și Dezvoltare Teritorială Durabilă Urban-INCERC - Sucursala Iași	Iași
3.	Ministerul Educației și Cercetării	Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Silvicultură "Marin Dracea – Filiala Câmpulung Moldovenesc	Suceava
4.	Ministerul Educației și Cercetării	Institutul de Cercetări Biologice – filiala Iași a Institutului Național de Cercetare – Dezvoltare pentru Științe Biologice București	Iași
5.	Ministerul Educației și Cercetării	Centrul de Cercetări Biologice, Geografice și Geologice "Stejarul" –sucursala a Institutului Național de Cercetare – Dezvoltare pentru Științe Biologice București	Neamț
INSTITUȚII DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR DE STAT ACREDITATE			
1.	Universitatea "Al.I.Cuza"		Iași
2.	Universitatea Tehnică „Gh. Asachi”		Iași
3.	Universitatea de Medicină și Farmacie „Gr.T Popa”		Iași
4.	Universitatea "Vasile Alecsandri"		Bacău
5.	Universitatea „Stefan cel Mare”		Suceava
6.	Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad”		Iași
7.	Universitatea Națională de Arte "George Enescu"		Iași
STRUCTURI DE CERCETARE-DEZVOLTARE ALE INSTITUȚIILOR DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR DE STAT ACREDITATE, FĂRĂ PERSONALITATE JURIDICĂ			
1.	Universitatea "Al.I.Cuza"	Stațiunea biologică „Petre Jitariu”	Neamț
2.	Universitatea "Al.I.Cuza"	Stațiunea de Cercetare și Practică Studențească „Ion Gugiuman”, Rarău	Suceava
3.	Universitatea "Al.I.Cuza"	Stațiunea de Cercetări Fizico-Geografice și de Monitorizare a Calității Mediului, Mădărjac	Iași
4.	Universitatea "Al.I.Cuza"	Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare pentru Acvicultură și Ecologie Acvatică Iași	Iași

Sursa: Strategia de cercetare și inovare pentru specializare inteligentă a Regiunii Nord-Est (Septembrie 2020)

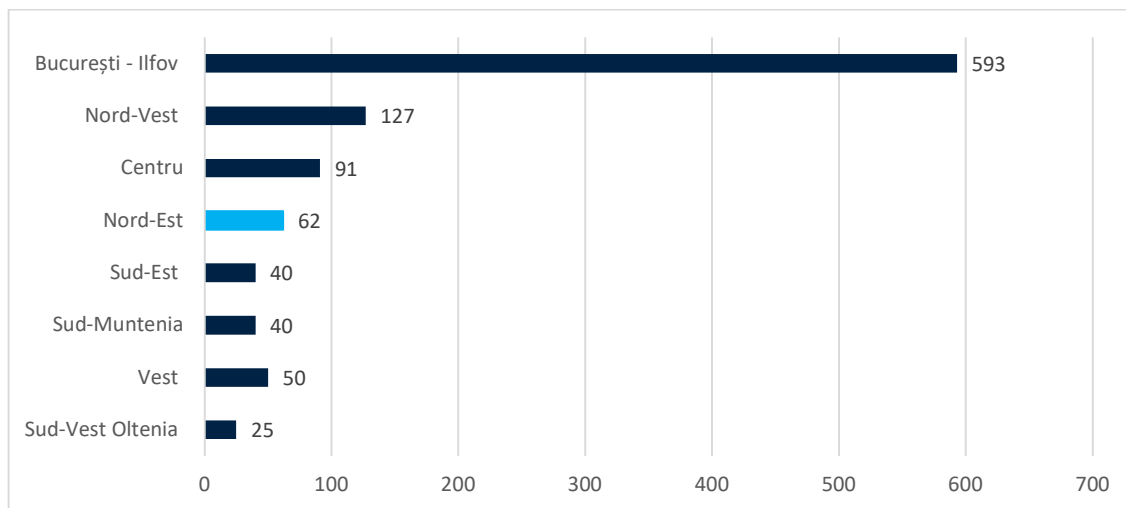
Unitățile de cercetare-dezvoltare din regiune contribuie cu 3,05% la cifra de afaceri națională a acestor unități. Cea mai parte a agenților economici care desfășoară activități de cercetare-dezvoltare este situată în județul Iași.

În perioada 2014-2020, șapte proiecte au fost finanțate prin intermediul Programului Horizon 2020⁴¹ în Municipiul Suceava. În total, în România au fost derulate 898 de proiecte, dintre care 62 în Regiunea Nord-Est.

⁴¹<https://webgate.ec.europa.eu/dashboard/sense/app/93297a69-09fd-4ef5-889f-b83c4e21d33e/sheet/a879124b-bfc3-493f-93a9-34f0e7fba124/state/analysis>

Figura 68. Număr proiecte finanțate prin Programul Horizon 2020

Sursa: Horizon 2020 (webgate.ec.europa.eu)

Figura 69. Beneficiari ai programului Horizon 2020 din Suceava

Beneficiar Horizon 2020	Contribuție netă UE (Euro)	Participări în proiecte
Universitatea Ștefan cel Mare din Suceava	926.816	6
Assist Software SRL	770.736	3
Banca de resurse genetice vegetale Mihai Cristea	125.000	1
Spitalul de psihiatrie cronică Siret	79.812	1
RITMIC COM SRL	77.700	1
Municipiul Suceava	54.065	1
Asociația de Geografie Aplicata Geoconcept	0	1
Total	2.034.129	14

Sursa: Horizon 2020 (webgate.ec.europa.eu)

De asemenea, în regiune își desfășoară activitatea 3 universități private și 68 de unități locale active ce au drept obiect principal de activitate cercetarea-dezvoltarea. În regiune sunt 2.874 cercetători și 33 scoli doctorale, iar cele mai multe domenii de doctorat fac parte din domeniul fundamental Științe inginerești.

Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava are zece facultăți, asigură formarea pentru toate cele trei cicluri de învățământ (licență, masterat, doctorat).

- Drept și Științe Administrative;
- Educație Fizică și Sport;
- Inginerie Alimentară;
- Inginerie Electrică și Știința Calculatoarelor;
- Inginerie Mecanică, Mecatronică și Management;
- Istorie și Geografie;
- Litere și Științe ale Comunicării;
- Silvicultură;
- Științe Economice și Administrație Publică;
- Științe ale Educației.

Studiile doctorale se regăsesc în cadrul a șapte facultăți, după cum urmează: Inginerie Alimentară, Inginerie Electrică și Știința Calculatoarelor, Inginerie Mecanică, Mecatronică și Management, Istorie și Geografie, Litere și Științe ale Comunicării, Silvicultură, Științe Economice și Administrație Publică

Figura 70. Dezvoltarea Universității Suceava

Sursa: Universitatea Suceava <https://usv.ro/despre-noi/povestea-noastra/>

De asemenea, poziția de lider național a universității „Ștefan cel Mare” din Suceava în domeniul invenției a fost manifestată constant în ultimul deceniu. În 2019, Universitatea conduce topul universităților din România cu **16 brevete de invenții** acordate și eliberate de Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci în anul 2019.

Tabel 29. Top 10 universități din România conform numărului de brevete acordate și eliberate de Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci în anul 2019

Poziție	TOP 10 UNIVERSITĂȚI	Total brevete	Total echivalent brevete întregi
1	UNIVERSITATEA "ȘTEFAN CEL MARE" DIN SUCEAVA	16	16
2	UNIVERSITATEA "POLITEHNICA" DIN BUCUREȘTI	12	10
3	UNIVERSITATEA TEHNICĂ "GHEORGHE ASACHI" DIN IAȘI	10	10
4	UNIVERSITATEA "TRANSILVANIA" DIN BRAȘOV	10	9
5	UNIVERSITATEA TEHNICĂ DIN CLUJ-NAPOCA	6	6
6	UNIVERSITATEA DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE "CAROL DAVILA" DIN BUCUREȘTI	6	4,3
7	UNIVERSITATEA "POLITEHNICĂ" DIN TIMIȘOARA	5	5
8	UNIVERSITATEA "DUNĂREA DE JOS" DIN GALAȚI	3	3
9	UNIVERSITATEA "BABEȘ BOLYAI" DIN CLUJ-NAPOCA	3	2,5
10	UNIVERSITATEA DE MEDICINĂ, FARMACIE, ȘTIINȚE ȘI TEHNOLOGIE "GEORGE EMIL PALADE" DIN TÂRGU MUREȘ	2	2

Sursa: Buletinul Oficial de Proprietate Intelectuală, vol. Ianuarie – Decembrie 2019

Tabel 30. Dinamica numărului total de studenți înmatriculați în USV (2015-2019)

Nr. Crt.	Facultatea	An universitar 2015/2016			An universitar 2016/2017			An universitar 2017/2018			An universitar 2018/2019			An universitar 2019/2020		
		Fără taxă	Cu taxă	Total	Fără taxă	Cu taxă	Total	Fără taxă	Cu taxă	Total	Fără taxă	Cu taxă	Total	Fără taxă	Cu taxă	Total
1	Educație Fizică și Sport	363	162	525	457	91	548	473	129	602	551	146	697	614	220	834
2	Inginerie Alimentară	614	53	667	546	21	567	511	21	532	502	19	521	487	25	512
3	Inginerie Electrică și Știința Calculatoarelor	953	171	1124	1025	91	1116	1058	109	1167	1186	58	1244	1160	79	1239
4	Inginerie Mecanică, Mecatronică și Management	397	28	425	392	20	412	357	33	390	351	23	374	325	21	346
5	Istorie și Geografie	580	210	790	556	135	691	555	158	713	580	124	704	623	120	743
6	Litere și Științe ale Comunicării	591	281	872	625	217	842	664	215	879	699	208	907	708	165	873
7	Silvicultură	388	293	681	403	238	641	388	212	600	377	191	568	387	199	586
8	Facultatea de Drept și Științe Administrative	0	0	0	237	399	636	328	482	810	413	549	962	523	581	1104
9	Științe Economice și Administrație Publică	903	1637	2540	820	1048	1868	987	1069	2056	1198	940	2138	1349	979	2328
10	Facultatea de Științe ale Educației	195	403	598	211	382	593	239	378	617	265	379	644	304	393	697
TOTAL		4984	3238	8222	5272	2642	7914	5560	2806	8366	6122	2637	8759	6489	2784	9273

Sursa: Universitatea Suceava, Raport privind starea Universității, 2019

Tabel 31. Populația școlară a USV la data de 1 octombrie 2019

Facultatea/ domeniu	Licență				Masterat			Doctorat			Conve rsie	TOTAL
	FT	CT	ID	Total	FT	CT	Total	FT	CT	Total		
	IF	IF			IF	IF						
Educație Fizică și Sport	493	173	0	666	121	47	168	0	0	0	0	834
Inginerie Alimentară	294	12	0	306	172	6	178	21	7	28	0	512
Inginerie Electrică și Știința Calculatoarelor	833	55	0	888	291	8	299	36	16	52	0	1239
Inginerie Mecanică, Mecatronică și Management	238	11	0	249	73	1	74	14	9	23	0	346
Istorie și Geografie	406	16	48	470	175	6	181	42	29	71	21	743
Litere și Științe ale Comunicării	520	24	47	591	158	17	175	30	17	47	60	873
Silvicultură	246	6	183	435	133	3	136	8	7	15	0	586
Drept și Științe Administrative	438	304	194	936	85	83	168	0	0	0	0	1104
Științe Economice și Administrație Publică	986	227	487	1700	327	235	562	36	30	66	0	2328
Științe ale Educației	223	124	0	347	81	114	195	0	0	0	155	697
an pregătitor	9	2	0	11	0	0	0	0	0	0	0	11
TOTAL STUDENȚI	4686	954	959	6599	1616	520	2136	187	115	302	236	9273
DSPP nivel I	1557	173	0	1730	0	0	0	0	0	0	0	1730
DSPP nivel II	0	0	0	0	286	45	331	0	0	0	0	331
DSPP postuniv. nivel I	0	0	188	188	0	0	0	0	0	0	0	188
DSPP postuniv. nivel II	0	0	0	0	59	59	59	0	0	0	0	59
DSPP TOTAL	1557	173	188	1918	286	104	390	0	0	0	0	2308
Grade didactice												1217

Sursa: Universitatea Suceava, Raport privind starea Universității, 2019

Tabel 32. Institute, centre sau stațiuni de cercetare-dezvoltare din subordinea Academiei Române sau a Academiiilor de ramură

1.	Academia Română	Institutul de Chimie Macromoleculară "Petru Poni" – Iași	Iași
2.	Academia Română	Institutul Național „Bucovina”	Rădăuți
3.	Academia Română	Centrul de Economie Montana "CE-Mont" al Institutului Național de Cercetări Economice „Costin Kirițescu”	Vatra Dornei
4.	Academia Română, Filiala Iași	Institutul de Arheologie din Iași	Iași
5.	Academia Română, Filiala Iași	Institutul de Cercetări Economice și Sociale „Gh. Zane”	Iași
6.	Academia Română, Filiala Iași	Institutul de Filologie Română „A. Philippide”	Iași
7.	Academia Română, Filiala Iași	Institutul de Informatică Teoretică	Iași
8.	Academia Română, Filiala Iași	Institutul de Istorie „A.D. Xenopol”	Iași
9.	Academia Română, Filiala Iași	Institutul de Matematică „O. Mayer”	Iași
10.	Academia Română, Filiala Iași	Centrul de Cercetări Antropologice "Olga Necrasov"	Iași
11.	Academia Română, Filiala Iași	Centrul de Cercetări pentru Oenologie	Iași
12.	Academia Română, Filiala Iași	Centrul de Istorie și Civilizație Europeană	Iași
13.	Academia Română, Filiala Iași	Colectivul de Geografie	Iași
14.	Academia Română, Filiala Iași	Centrul de Cercetări Biomedicale	Iași
15.	Academia de Științe Agricole și Silvici "Gheorghe Ionescu-Șișești"	Banca de Resurse Genetice Vegetale „Mihai Cristea”	Suceava
16.	Academia de Științe Agricole și Silvici "Gheorghe Ionescu-Șișești"	Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare Agricolă Podu Iloaiei	Iași
17.	Academia de Științe Agricole și Silvici "Gheorghe Ionescu-Șișești"	Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare Agricolă Secuieni	Neamț
18.	Academia de Științe Agricole și Silvici "Gheorghe Ionescu-Șișești"	Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare pentru Pomicultura Iași (SCDP Iași)	Iași
19.	Academia de Științe Agricole și Silvici "Gheorghe Ionescu-Șișești"	Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare pentru Legumicultura Bacău	Bacău
20.	Academia de Științe Agricole și Silvici "Gheorghe Ionescu-Șișești"	Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare pentru Creșterea Bovinelor Dancu	Iași
21.	Academia de Științe Agricole și Silvici "Gheorghe Ionescu-Șișești"	Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare pentru Creșterea Ovinelor și Caprinelor Popăuți	Botoșani
22.	Academia de Științe Agricole și Silvici "Gheorghe Ionescu-Șișești"	Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare pentru Creșterea Ovinelor și Caprinelor Secuieni	Bacău
23.	Academia de Științe Agricole și Silvici "Gheorghe Ionescu-Șișești"	Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare Pajiști	Vaslui
24.	Academia de Științe Agricole și Silvici "Gheorghe Ionescu-Șișești"	Stațiunea de Cercetare Dezvoltare pentru combaterea eroziunii solului "Mircea Motoc"	Vaslui
25.	Academia de Științe Agricole și Silvici "Gheorghe Ionescu-	Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare pentru Viticultura și Vinificație Iași	Iași

Sursa: Strategia de cercetare și inovare pentru specializare inteligentă a Regiunii Nord-Est (Septembrie 2020)

Inovare

Conform indicatorilor de inovare colectați la nivel european, România este un inovator modest. Diferențele regionale din perspectiva inovării sunt ridicate în România, cu cea mai performantă regiune, București - Ilfov, având o performanță de 2,4 ori mai mare decât Nord-Est în 2019.

Tabel 33. Scorurile de inovare la nivel regional (2011-2019)

Regiune	2019	2017	2015	2013	2011
Bucuresti - Ilfov	54,08	48,30	48,38	60,50	61,97
Vest	34,35	29,30	26,87	32,20	40,01
Nord-Vest	31,06	29,61	26,88	39,02	40,83
Centru	28,58	27,15	24,32	35,48	39,40
Sud-Est	23,14	23,62	28,75	35,72	42,68
Nord-Est	22,52	19,21	29,74	38,17	41,54
Sud - Muntenia	19,29	22,68	26,23	33,93	36,11
Sud-Vest Oltenia	14,98	13,92	14,63	26,68	31,38

Sursa: Regional Innovation Scoreboard, 2019

În comparație cu celelalte regiuni ale României, regiunea Nord-Est (19,91) se situează pe locul doi în ce privește indicatorul Inovatori de marketing sau organizaționali, Cheltuieli pentru cercetare și dezvoltare - sectorul public, Vânzări de inovații noi pe piață și noi pentru firme.

Tabel 34. Indicatori de inovare la nivelul regiunii Nord-Est

Indicator	Regiunea Nord-Est	Ranking
Aplicații de proiectare („design applications”)	30,88	5
Angajare în producție de tehnologie medie și înaltă și servicii intensive în cunoștințe	14,25	8
Cereri de brevet EPO	11,13	6
Indicele inovației	22,52	6
IMM-uri inovatoare care colaborează cu alții	14,21	4
Învățarea pe tot parcursul vieții	4,95	3
Inovatori de marketing sau organizaționali	24,46	2
Publicațiile cele mai citate	42,97	3
Cheltuieli de inovare non-C&D	43,05	3
Populația cu studii superioare	17,3	6
Inovatori de produse sau procese	9,13	4
Co-publicații public-private	11,46	5
Cheltuieli pentru cercetare și dezvoltare – sectorul de afaceri	11,69	6
Cheltuieli pentru cercetare și dezvoltare - sectorul public	45,52	2
Vânzări de inovații noi pe piață și noi pentru firme	33,21	2
Co-publicații științifice	52,85	4
IMM-uri care inovează intern	8,86	5
Aplicații pentru mărci comerciale	30,26	5

Sursa: Regional Innovation Scoreboard, 2019

Tabel 35. Indicatori de inovare în regiunile României

Indicator	Nord-Vest	Centru	Nord-Est	Sud-Est	Sud - Muntenia	Bucuresti - Ilfov*	Sud-Vest Oltenia	Vest
Aplicații de proiectare	49,8	58,88	30,88	6,83	21,11	86,37	14,71	35,3
Angajare în producție de tehnologie medie și înaltă și servicii intensive în cunoștințe	62,6	102,74	14,25	52,56	84,49	157,47	37,47	209,47
Cereri de brevet EPO	14,83	14,35	11,13	10,03	13,12	19,45	9,69	17,88
Indicele inovației	31,06	28,58	22,52	23,14	19,29	54,08	14,98	34,35
IMM-uri inovatoare care colaborează cu alții	20,95	3,24	14,21	7,87	4,23	19,42	19,91	8,89
Învățarea pe tot parcursul vieții	4,95	4,95	4,95	0	7,92	6,93	0,99	4,95
Inovatori de marketing sau organizaționali	27	9,44	24,46	20,05	3,89	15,02	0	14,87
Publicațiile cele mai citate	48,34	28,47	42,97	41,64	35,06	41,41	31,36	55,44
Cheltuieli de inovare non-C&D	35,61	36,42	43,05	81,39	28,21	44,89	12,72	35,74
Populația cu studii superioare	51,48	51,9	17,3	9,7	6,33	157,81	30,8	43,04
Inovatori de produse sau procese	15,97	8,81	9,13	29,29	4,48	12,69	6,4	4,48
Co-publicații public-private	18,2	27,01	11,46	13,19	11,9	82,97	0	0
Cheltuieli pentru cercetare și dezvoltare – sectorul de afaceri	20,03	44,83	11,69	1,62	50,27	64,86	5,79	50,27
Cheltuieli pentru cercetare și dezvoltare - sectorul public	45,52	14,04	45,52	25,67	17,35	84,22	36,57	34,59
Vânzări de inovații noi pe piață și noi pentru firme	18,59	27,14	33,21	41,14	21,98	23,42	13,88	14
Co-publicații științifice	80,59	49,83	52,85	26,06	14,92	120,54	29	65,65
IMM-uri care inovează intern	17,99	10,13	8,86	31,4	3,85	12,35	7,4	4,63
Aplicații pentru mărci comerciale	46,46	38,25	30,26	11,78	18,71	72,99	20,06	38,02

Sursa: Regional Innovation Scoreboard, 2019

La nivelul județului Suceava au fost identificate în 2018 **8 firme care au ca obiect principal de activitate codurile CAEN 7211 – Cercetare-dezvoltare în biotehnologie și 7219 – Cercetare-dezvoltare în alte științe naturale și inginerie, din totalul de 68 de astfel de firme la nivelul regiunii**⁴².

De asemenea, conform datelor Institutului Național de Statistică, la nivelul regiunii existau în 2016 **57 de întreprinderi inovatoare, identificate printr-o gamă mai largă de coduri CAEN. Dintre acestea, 52 erau în industrie și 5 în domeniul serviciilor**. Conform acestui indicator, „întreprinderi inovatoare sunt întreprinderile care au lansat produse (bunuri sau servicii) noi sau semnificativ îmbunătățite pe piața sau au introdus procese noi sau semnificativ îmbunătățite sau noi metode de organizare sau de marketing. Termenul acoperă toate tipurile de inovatori, inovatori de produs, de proces, de metode de organizare sau de metode de marketing, precum și întreprinderile cu inovații nefinalizate sau abandonate și se referă la întreprinderile active” (INS).

---

⁴² Studiu privind dezvoltarea economică a regiunii Nord-Est, în perspectiva elaborării documentelor de programare 2021-2027

PIAȚA FORȚEI DE MUNCĂ

Oamenii sunt resursa cheie a oricărei comunități. Importanța dezvoltării forței de muncă pentru a construi orașe echitabile și incluzive este asumată tot mai puternic ca responsabilitate de către administrațiile locale, județene și regionale. Pentru a dezvolta o forță de muncă care să răspundă nevoilor actuale și viitoare ale pieței muncii, e necesar să înțelegem mai întâi profilul persoanelor angajate, șomerilor și absolvenților. Astfel, această secțiune evidențiază datele cheie pe care le cunoaștem despre forța de muncă din Municipiul Suceava, respectiv localitățile componente ale Zonei Urbane Funcționale.

Migrație și navetism

Suceava este pe locul 10 în topul orașelor în care românii și-ar dori să locuiască. Municipiul oferă oportunități și o calitate a vieții relativ ridicată și are un potențial ce trebuie valorificat printr-o abordare strategică în următorii ani pentru a atrage noi locuitori și a limita migrația către alte orașe sau alte țări.

Figura 71. Orașele din România în care oamenii și-ar dori cel mai mult să locuiască – locul 10: Suceava

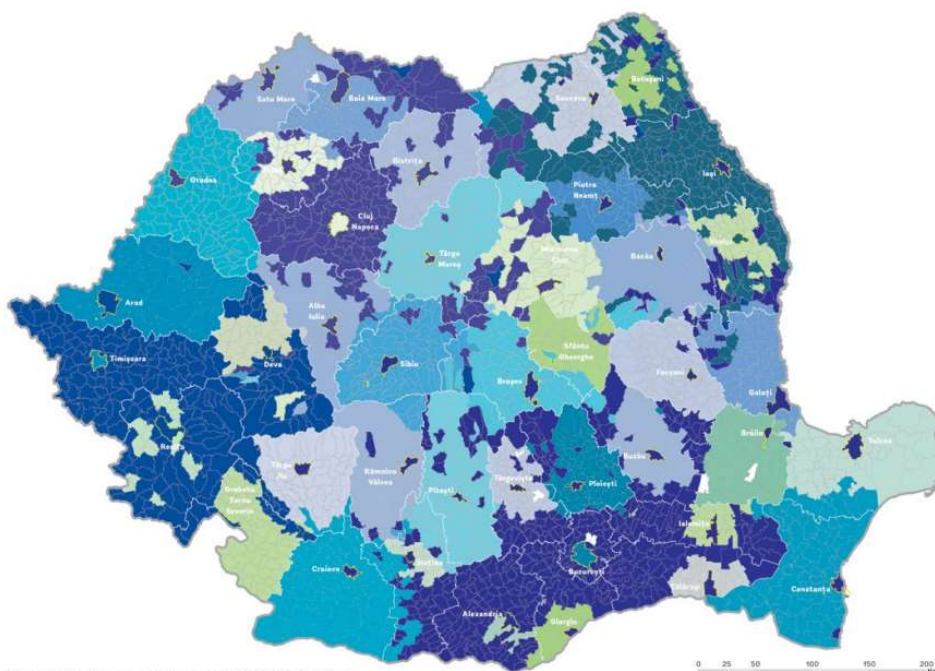
ZUF	În ce oraș v-ar plăcea mai mult să locuiți?	În ce oraș, diferit de cel în care locuiți în prezent, v-ar plăcea cel mai mult să locuiți?	Pondere ZUF din populația totală a țării	De ce preferați acest oraș?				
				Locuri de muncă	Calitatea vieții	Servicii educaționale	Asistență medicală specializată	Alt motiv
București	15.23%	14.46%	13.43%	4.24	4.18	4.04	4.13	3.08
Cluj-Napoca	11.37%	15.32%	2.34%	4.22	4.27	3.71	4.11	3.5
Timișoara	9.14%	11.88%	2.52%	4.29	4.49	4.11	3.94	2.32
Brașov	8.53%	11.53%	2.27%	3.8	4.42	3.56	3.74	4.25
Constanța	5.18%	3.96%	2.72%	3.37	4.22	2.82	3.39	4.71
Sibiu	4.06%	5.16%	1.34%	4	4.33	3.51	3.59	3.86
Iași	3.76%	4.30%	2.06%	4.09	4.53	3.97	3.46	2.75
Oradea	2.64%	2.24%	1.67%	4.35	4.92	3.79	4.3	3
Suceava	2.23%	1.89%	0.91%	2.89	3.71	2.83	3.17	3

Sursa: Banca Mondială, „Orașe Magnet” (2017)

În 2011, Zona Urbană Funcțională a Sucevei găzduia un număr de 17,799 de navetiști, din care 15,176 la nivelul reședinței de județ. De asemenea, între 2001 și 2011 municipiul Suceava a atras 8,249 de migranți, care s-au stabilit aici, din totalul de 16,388 de migranți la nivelul întregii ZUF.

Figura 72. Zonele de captare a migrației pentru cele 41 de ZUF din România

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică din România
 Notă: Harta indică, pe localități, unde au ajuns cea mai mare parte a migraților.

Sursa: Banca Mondială, „Orașe-Magnet”, 2017 (pe baza datelor INS)

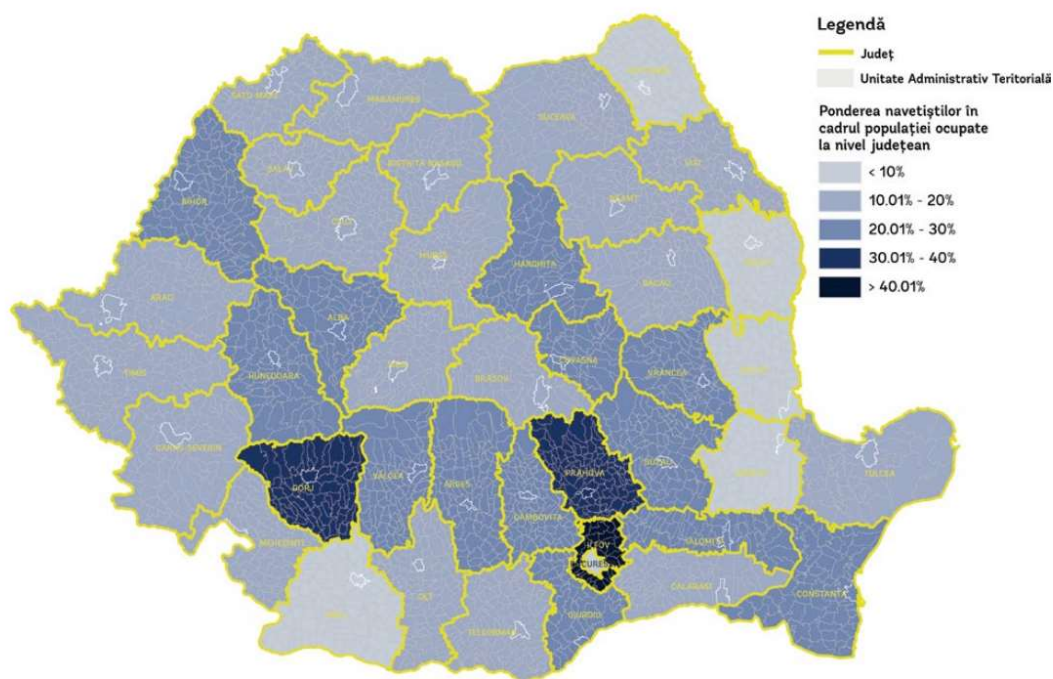
Figura 73. UAT-uri de proveniență a majorității migraților în perioada 2001-2011 în ZUF Suceava

Sursa: Banca Mondială, „Orașe Magnet” (2017)

Din punct de vedere al vârstei, **Municipiul Suceava** a atras cu precădere navetiști tineri, sub 35 de ani, ceea ce este specific orașelor competitive, cu o economie dinamică.

Figura 74. Ponderea navetiștilor din totalul populației angajate, 2011

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică din România

Sursa: Banca Mondială, „Orașe-Magnet”, 2017 (pe baza datelor INS)

România se numără printre statele membre cele mai afectate de migrația externă, plasând țara pe locul al șaselea în clasamentul principalelor surse de migranți la nivelul UE⁴³. În ceea ce privește migrația externă, județul Suceava avea o pondere estimată a migranților externi din totalul populației de peste 15% în 2011, alături de județele Neamț, Bacău, Vaslui, Vrancea, Galați, Tulcea, Bistrița-Năsăud, Maramureș, Satu-Mare, Sibiu, Caraș-Severin.

⁴³ Banca Mondială, „Orașe-Magnet”, 2017

Figura 75. Rata reală estimată a emigrației, pe județe

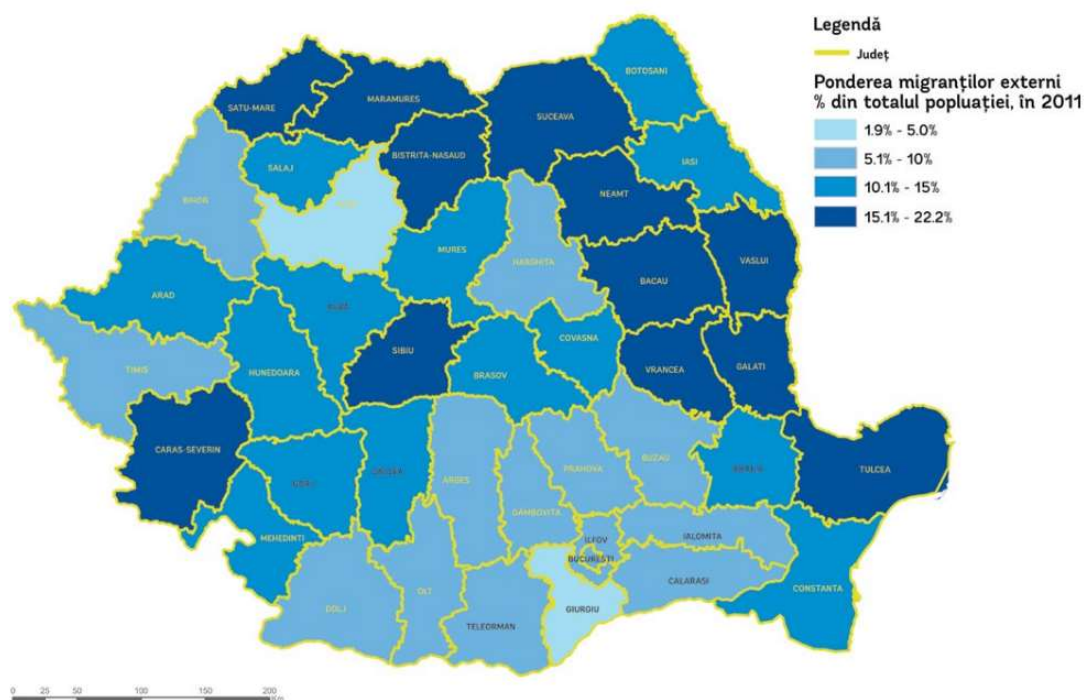

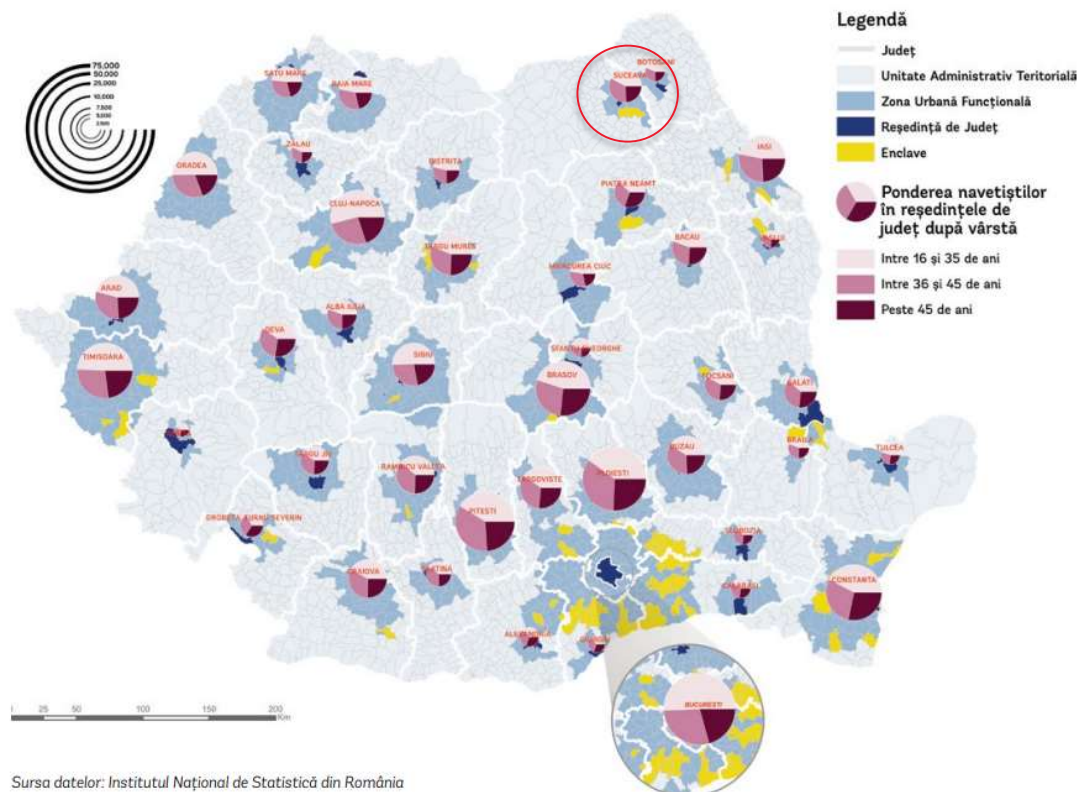
Figura 76. Indicatori-cheie privind naveta și migrația către reședințele de județ din România

	Populația în 2011		Angajați în 2011		Număr de navetiști în 2011		Migranți atrași între 2001 și 2011	
	Municipiu	ZUF	Municipiu	ZUF	Municipiu	ZUF	Municipiu	ZUF
BUCUREȘTI	1,883,425	2,703,015	1,001,430	1,354,658	252,462	330,793	159,455	291,246
Constanța	283,872	546,900	143,018	219,753	37,799	52,749	15,820	41,320
Timișoara	319,279	508,037	174,862	236,703	42,469	52,014	51,117	83,862
Ploiești	209,945	506,213	115,986	213,284	45,159	68,786	13,386	36,928
Cluj-Napoca	324,576	470,939	173,354	215,275	40,462	49,726	54,084	81,819
Brașov	253,200	455,830	133,870	202,138	33,233	50,880	20,349	40,421
Iași	290,422	414,869	142,439	193,830	32,048	36,341	39,154	61,181
Craiova	269,506	380,641	128,387	171,052	20,454	24,926	16,242	25,794
Pitești	155,383	348,981	90,481	183,206	32,093	59,657	12,701	35,859
Galați	249,432	339,408	111,072	151,776	15,437	17,786	10,203	18,758
Oradea	196,367	336,538	106,896	154,595	25,276	34,658	16,901	33,521
Arad	159,074	296,981	91,166	131,041	25,721	32,304	13,125	29,066
Sibiu	147,245	270,064	85,825	124,109	23,156	30,664	15,386	28,998
Bușău	115,494	258,137	66,137	111,139	20,546	24,731	6,648	18,964
Târgu Mureș	134,290	251,523	75,442	110,199	22,489	29,949	9,797	26,398
Râmnicu Vâlcea	98,776	233,497	55,641	106,795	17,393	24,268	8,946	21,123
Bacău	144,307	228,656	74,835	108,638	18,367	20,733	12,655	24,032
Baia Mare	123,738	215,129	64,456	91,812	16,322	19,000	5,065	12,534
Târgoviște	79,610	210,410	47,737	99,872	21,076	28,890	6,665	18,451

Brăila	180,302	196,818	70,490	76,422	6,267	11,162	6,383	2,055
Satu Mare	102,411	195,584	55,703	77,998	13,089	16,006	6,268	15,681
Suceava	92,121	182,955	49,271	85,310	15,176	17,799	8,249	16,388
Focșani	79,315	172,530	42,463	77,227	13,279	16,558	5,889	14,590
Deva	61,123	158,650	36,234	76,433	13,325	22,074	6,250	14,508
Piatra Neamț	85,055	148,011	39,964	66,598	9,704	16,044	5,491	11,767
Târgu Jiu	82,504	144,618	42,807	67,396	11,373	13,774	6,269	12,127
Slatina	70,293	132,789	40,384	63,374	9,471	10,529	1,629	3,158
Botoșani	106,847	129,276	45,675	56,509	5,958	6,423	3,957	4,983
Bistrița	75,076	126,860	44,383	64,419	10,270	12,063	6,911	10,768
Drobeta Turnu Severin	92,617	120,762	42,400	56,541	6,410	8,915	5,750	8,305
Alba Iulia	63,536	113,461	37,216	54,331	11,368	14,751	7,305	11,994
Călărași	65,181	104,323	30,544	43,774	5,874	6,748	2,484	4,953
Miercurea Ciuc	38,966	97,627	24,389	42,672	9,036	11,231	3,885	9,297
Tulcea	73,707	94,092	37,304	70,114	5,721	6,371	5,103	2,159
Zalău	56,202	90,073	29,780	41,931	5,831	7,502	4,858	8,705
Sfântu Gheorghe	56,006	84,341	26,399	36,307	4,953	6,281	3,552	7,178
Reșița	73,282	81,091	29,328	33,375	3,218	3,399	3,627	4,123
Giurgiu	61,353	80,932	25,317	33,276	4,452	4,848	3,709	5,477
Vaslui	55,407	80,861	26,687	39,929	4,705	5,161	3,547	5,699
Slobozia	45,891	80,570	23,300	33,639	5,268	6,311	3,396	6,399
Alexandria	45,434	70,409	23,215	31,766	5,625	6,311	1,727	2,738
TOTAL	7,100,570	11,662,401	3,706,287	5,276,216	922,335	1,203,116	593,938	1,113,327

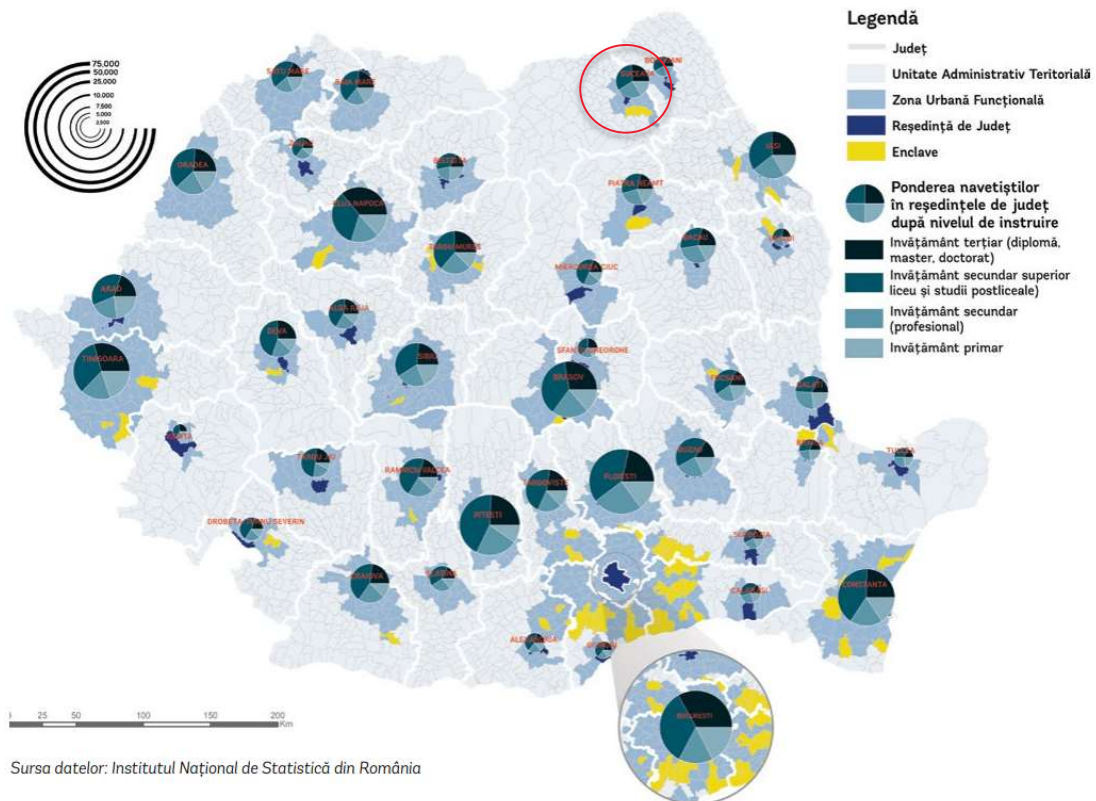
Sursa: Banca Mondială, „Orașe-Magnet”, 2017 (pe baza datelor INS)

Figura 77. Ponderea navetiștilor către reședințele de județ, pe categorii de vârstă, la nivelul ZUF, în 2011

Sursa: Banca Mondială, „Orașe-Magnet”, 2017 (pe baza datelor INS)

Figura 78. Ponderea navetiștilor după nivelul studiilor

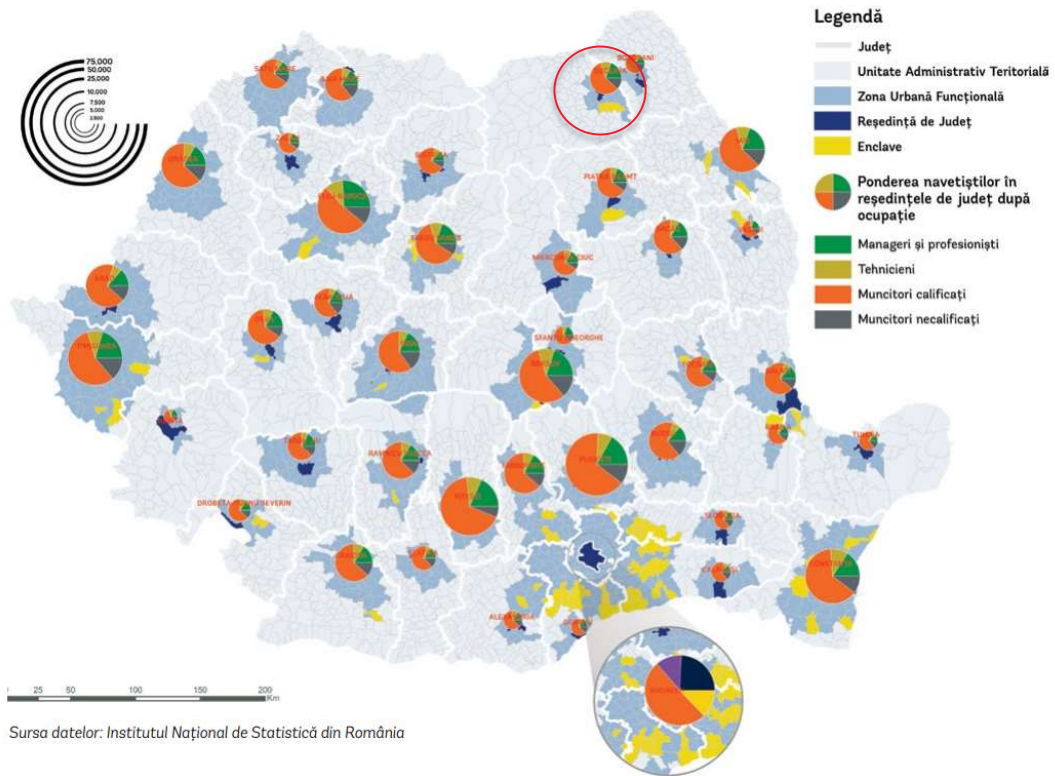

Sursa: Banca Mondială, „Orașe-Magnet”, 2017 (pe baza datelor INS)

În ceea ce privește studiile, cea mai mare pondere a navetiștilor către municipiul Suceava sunt **absolvenți de învățământ secundar superior** (liceu și studii postliceale), urmați de absolvenții de învățământ profesional.

Din perspectiva structurii ocupaționale ISCO-08 (Clasificarea internațională standard a ocupațiilor), mai mult de jumătate din totalul navetiștilor la nivelul municipiului Suceava **sunt muncitori și profesioniști calificați și alți lucrători asimilați**. Aproape trei sferturi din migranții atrași de municipiul Suceava lucrează în **sectorul serviciilor**, reflectând schimbările de structură ale economiei românești.

Figura 79. Ponderea navetiștilor, după ocupație, în 2011

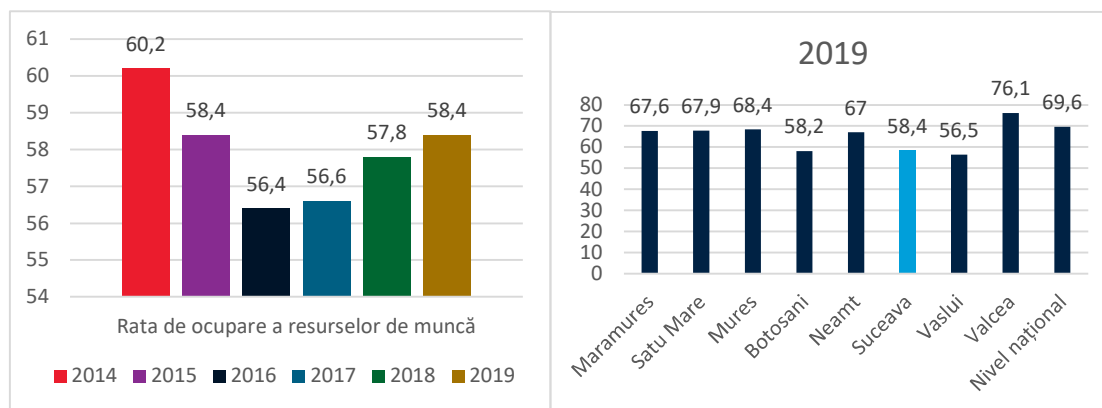

Sursa: Banca Mondială, „Orașe-Magnet”, 2017 (pe baza datelor INS)

Ocupare

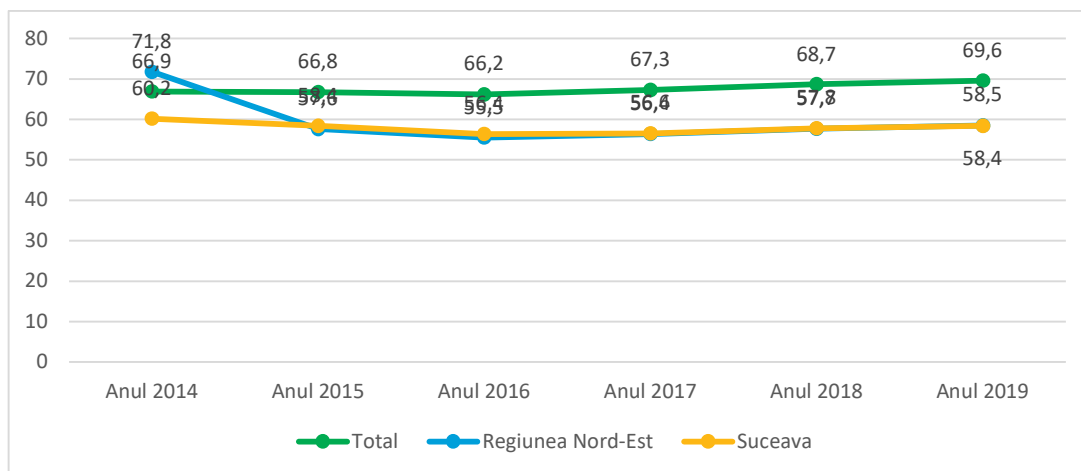
În 2019, la nivelul județului Suceava, **rata de ocupare a resurselor de muncă**⁴⁴ a fost de 58,4%, înregistrând o creștere continuă din anul 2016. Acest procent este comparabil cu cel al județelor Botoșani (58,2%) și Vaslui (56,5). Rata de ocupare de la nivelul județului Suceava este sub cea de la nivel național, de 69,6%, cu 11,2 puncte procentuale și aproape egală cu cea a regiunii, de 58,5%.

Figura 80. Evoluția ratei de ocupare a resurselor de muncă în județul Suceava

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Figura 81. Rata de ocupare - nivel județean, regional și național

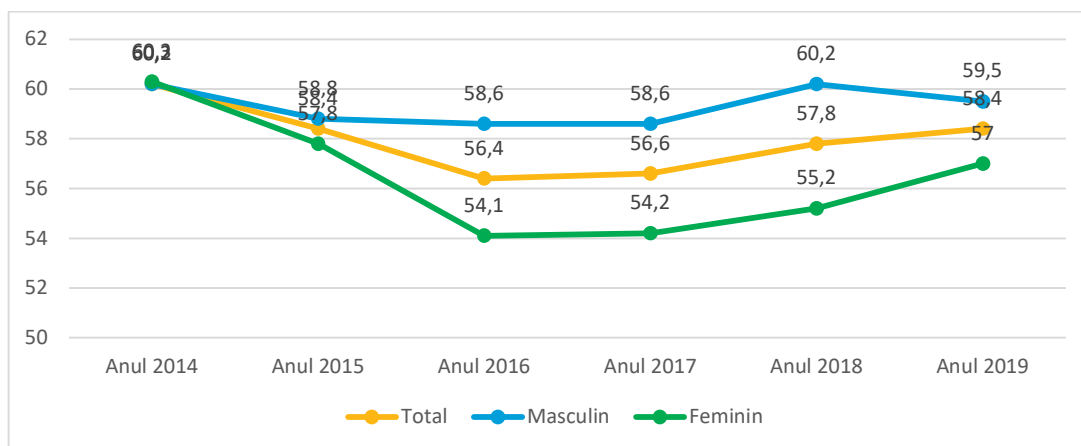

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Pe sexe, se observă că diferența dintre rata de ocupare a femeilor și cea a bărbaților s-a înjumătățit în 2019 față de 2018 (de la 5 puncte procentuale la 2,5).

⁴⁴ Rata de ocupare a resurselor de muncă reprezintă raportul, exprimat procentual, dintre populația ocupată civilă și resursele de muncă.

Figura 82. Rata de ocupare în județul Suceava

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Conform recensământului din 2011, totalul populației stabile la nivelul județului era de 634.810 locuitori, din care 150.870 (24%) în ZUF Suceava. **Populația activă** era de 43.274 (municipiul Suceava), 299.199 (județul Suceava) și 1.543.469 (regiunea Nord-Est). Populația activă din localitățile urbane ale județului Suceava reprezintă 39,3% din populația activă a județului, conform datelor INS din 2011.

La nivelul zonei urbane funcționale Suceava, **numărul persoanelor ocupate** era de 62.511. Populația casnică și întreținută (6698, respectiv 15252 persoane la nivelul ZUF Suceava) ar putea constitui o resursă valoroasă pentru acoperirea nevoilor de dezvoltare ale zonei, dacă ar fi activată.

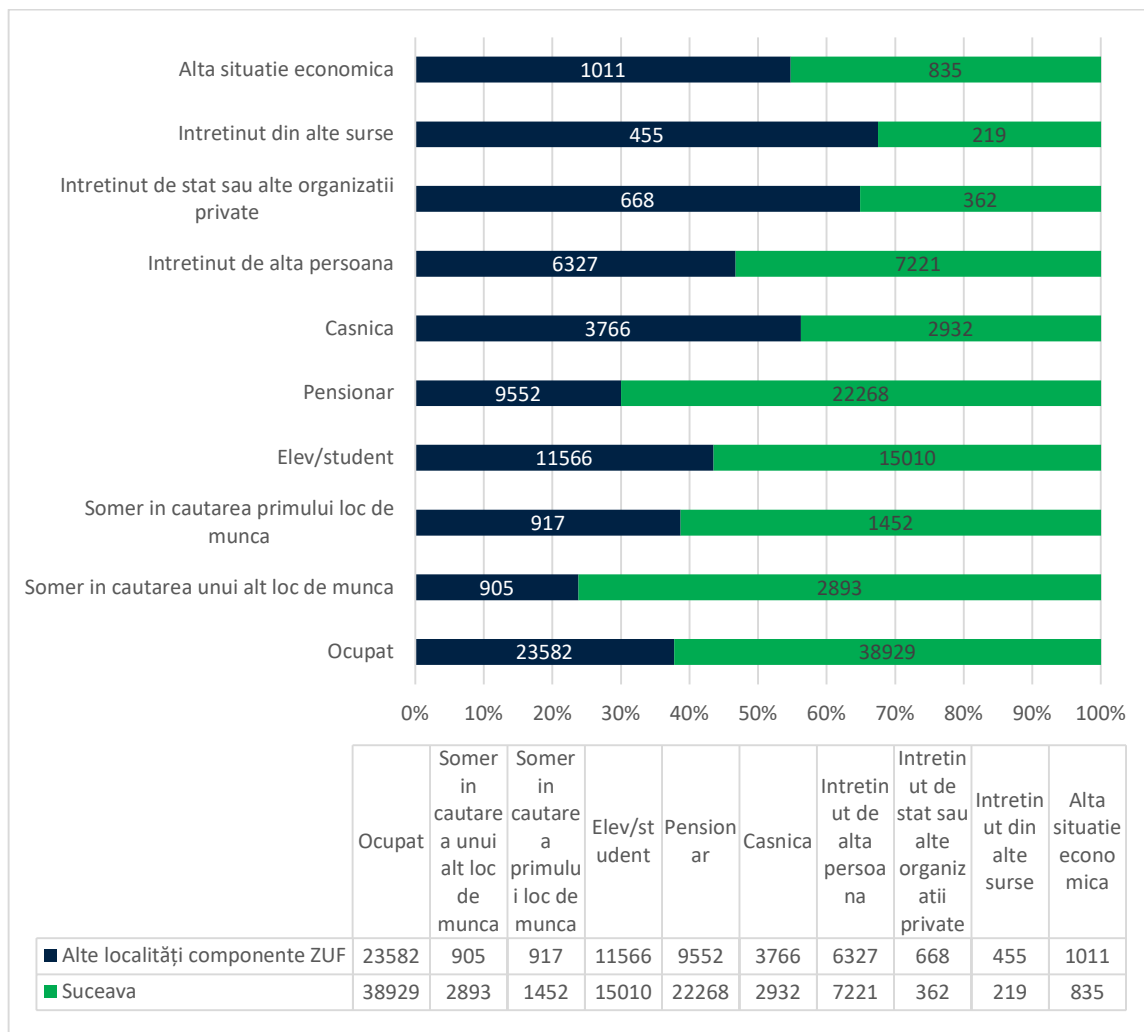
Figura 83. Populația activă și inactivă din localitățile componente ale ZUF Suceava

Localitate	Categorie localitate	Populația ocupată	Șomeri	Elev/student	Pensionar	Populația casnică	Populația întreținută	Altă situație economică
SUCEAVA	Mun. reșed. de județ	38929	4345	15010	22268	2932	7802	835
IPOTEȘTI	Comună	2242	172	1061	1039	290	686	145
MITOCU DRAGOMIRNEI	Comună	1490	133	916	702	384	647	166
SALCEA	Oraș	3541	273	1845	1377	825	1073	81
ȘCHEIA	Comună	4102	330	1646	1787	381	1183	148
ADÂNCATA	Comună	1664	202	723	661	244	441	97
DUMBRĂVENI	Comună	2577	186	1782	1189	623	949	174
MOARA	Comună	2128	81	866	612	182	480	35
PĂTRĂUȚI	Comună	1211	231	1014	638	343	1056	74
SIMINICEA	Comună	1229	65	484	503	159	230	40
STROIEȘTI	Comună	1689	67	531	549	123	316	29
HĂNȚEȘTI	Comună	1709	82	698	495	212	389	22
TOTAL	-	62511	6167	26576	31820	6698	15252	1846

Sursa: Institutul Național de Statistică (RPL 2011)

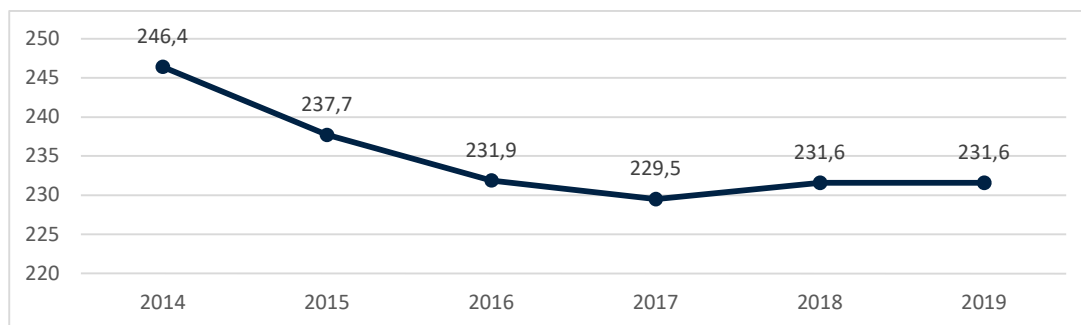
Figura 84. Statut ocupare

Sursa: Institutul Național de Statistică (RPL 2011)

Populația activă civilă cuprinde populația ocupată civilă și șomerii înregistrați, caracterizând potentiala forta de munca și gradul de ocupare a populației. Populația activă civilă de la nivelul județului Suceava este de 231.600 persoane, din care 54,19% sunt bărbați și 45,81% femei. Evoluția din ultimii ani relevă o scădere constantă din 2014 până în 2018, în ultimii doi ani rămânând la aceeași valoare.

Figura 85. Evoluția populației active civile (mii persoane)

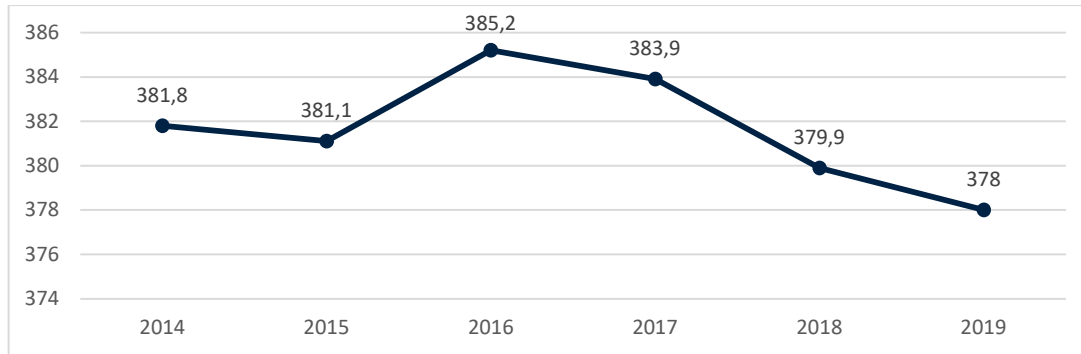
Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Așa cum sunt definite de către INS, **resursele de muncă** reprezintă acea categorie de populație care dispune de ansamblul capacităților fizice și intelectuale care îi permit să desfășoare o muncă utilă în una din activitățile economice naționale. Resursele de muncă includ: populația în vârstă de muncă, aptă de a lucra, precum și persoanele sub și peste vârsta de muncă aflate în activitate.

Vârstele de muncă diferă în funcție de perioada de analiză, astfel:

- 2011-2015: 16-59 ani pentru femei, respectiv 16-64 ani pentru bărbați;
- 2016-2019: 16-60 ani pentru femei, respectiv 16-65 ani pentru bărbați.
- 2020: 16-61 ani pentru femei, respectiv 16-65 ani pentru bărbați.

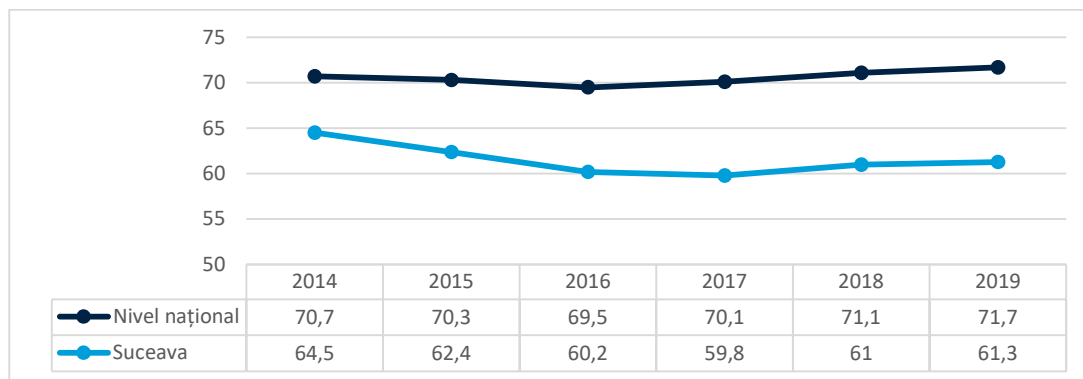
Figura 86. Resurse de muncă – județul Suceava (mii persoane)

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Rata de activitate a resurselor de muncă reprezintă raportul, exprimat procentual, dintre populația activă civilă și resursele de muncă. În județul Suceava, aceasta a fost în scădere din anul 2014 până în 2017, ajungând în 2019 la 61,3%, față de 71,7% la nivel național.

Figura 87. Rata de activitate a resurselor de muncă în județul Suceava

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

În 2019, **numărul mediu al salariaților** la nivelul Zonei Urbane Funcționale este de 57.361, din care 93.3% în municipiul Suceava. După Suceava, Șcheia, Salcea și Dumbrăveni găzduiesc cei mai mulți salariați la nivel de zonă urbană funcțională.

Tabel 36. Numărul mediu al salariaților în zona urbană funcțională (2019)

Localități componente ZUF Suceava	Număr mediu de salariați (2019)
Mun. Suceava	53556
Salcea	582
Adâncata	157

Dumbrăveni	438
Hănești	106
Ipotesti	193
Mitocu Dragomirnei	228
Moara	151
Pătrăuți	178
Șcheia	1580
Siminicea	86
Stroiești	106
TOTAL ZUF Suceava	57361

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Referitor la evoluția numărului de șomeri înregistrați în județul Suceava, reședința de județ și localitățile componente ale zonei urbane funcționale, în perioada 2010-2019, situația se prezintă astfel: numărul șomerilor înregistrați a înregistrat o scădere de aproape 70% la nivelul municipiului Suceava, în comparație cu 41,4% la nivel de județ. În cadrul celorlalte localități componente ale zonei urbane funcționale, scăderea este de doar 14,4%. Dacă în 2010 41,5% dintre șomeri se regăseau în localitățile componente ale zonei urbane funcționale, în 2019, proporția este de 66,7%, indicând necesitatea de a asigura locuri de muncă la nivelul acestor localități.

În anul 2019, numărul șomerilor înregistrați la nivelul Regiunii de Dezvoltare Nord-Est reprezintă 19,8% din numărul șomerilor înregistrați la nivel național, iar numărul șomerilor înregistrați la nivelul județului Suceava reprezintă 21,6% din situația înregistrată la nivel regional.

În ceea ce privește distribuția pe sexe, datele INS pentru anul 2018 relevă un procent mai mare al femeilor șomere în municipiul Suceava (56,89%), față de cel la nivel județean și la nivelul ZUF.

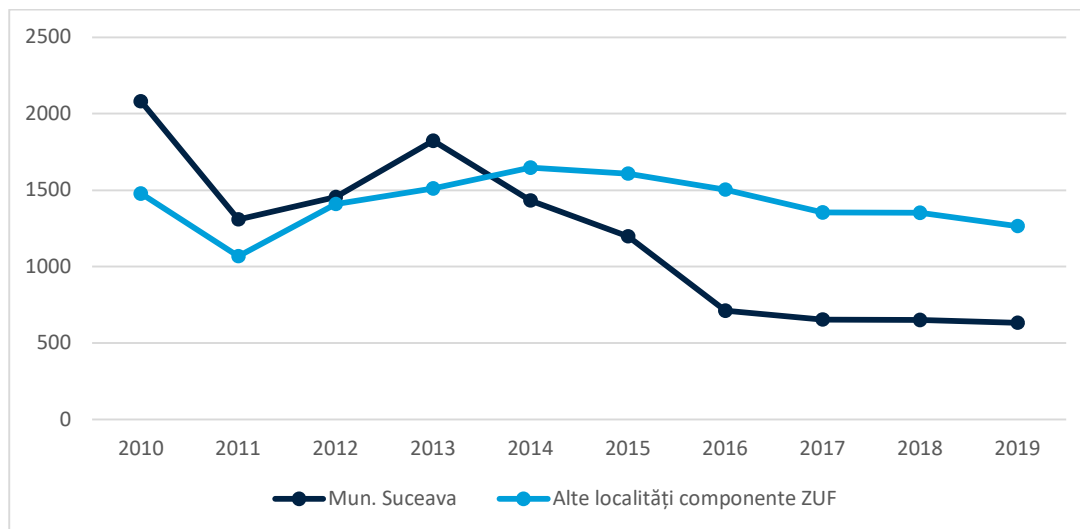
Tabel 37. Evoluția numărului de șomeri înregistrați, pe sexe (2010-2019)

	Număr șomeri	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Județul Suceava	Total	18856	11908	13881	16185	16440	15344	14453	12379	11867	11031
	Masculin	58,89%	54,30%	58,30%	58,31%	58,67%	58,36%	59,14%	58,75%	56,51%	55,30%
	Feminin	41,11%	45,70%	41,70%	41,69%	41,33%	41,64%	40,86%	41,25%	43,49%	44,70%
Mun. Suceava	Total	2080	1309	1454	1822	1433	1198	711	654	650	631
	Masculin	53,65%	49,27%	52,34%	55,16%	53,45%	50,00%	43,46%	47,86%	41,69%	43,11%
	Feminin	46,35%	50,73%	47,66%	44,84%	46,55%	50,00%	56,54%	52,14%	58,31%	56,89%
Alte localități componente ZUF	Total	1478	1068	1409	1512	1647	1607	1503	1353	1351	1264
	Masculin	61,43%	58,99%	62,38%	60,78%	61,38%	61,67%	60,55%	62,08%	60,62%	58,94%
	Feminin	38,57%	41,01%	37,62%	39,22%	38,62%	38,33%	39,45%	37,92%	39,38%	41,06%

Sursă date: INS Tempo (*date provizorii pentru anul 2019)

După cum arată graficul de mai jos, din anul 2014 se înregistrează un trend descendent al numărului șomerilor la nivelul întregii ZUF, evoluție replicată și la nivel județean.

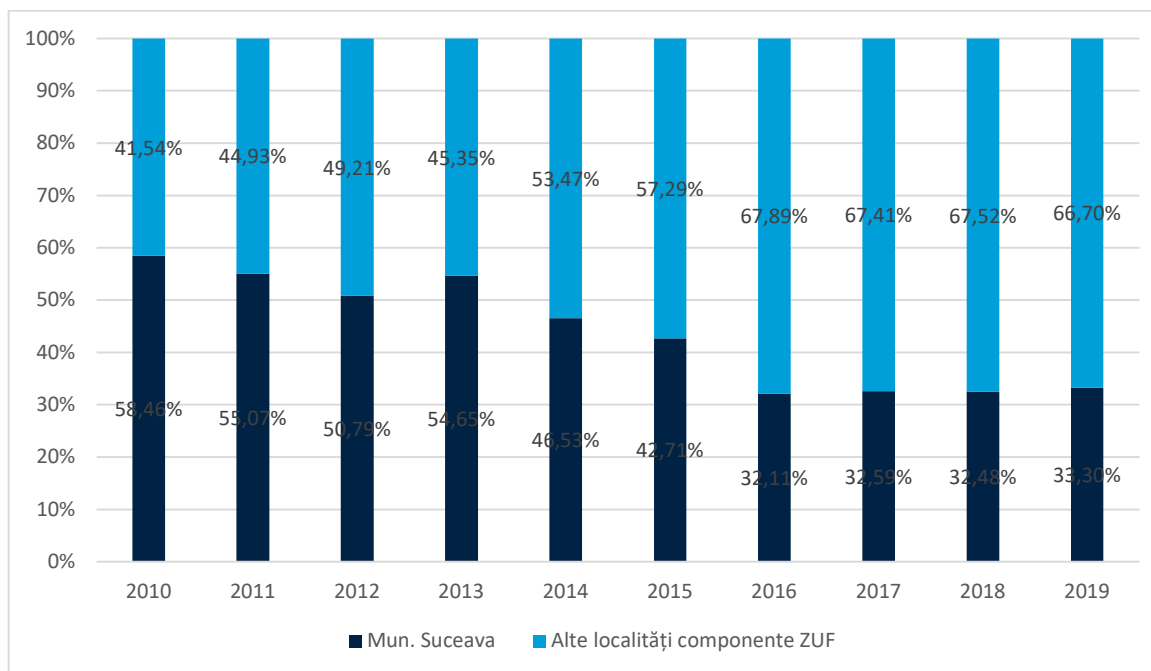
Figura 88. Evoluția numărului de șomeri înregistrați la nivelul ZUF Suceava

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO (*date provizorii pentru anul 2019)

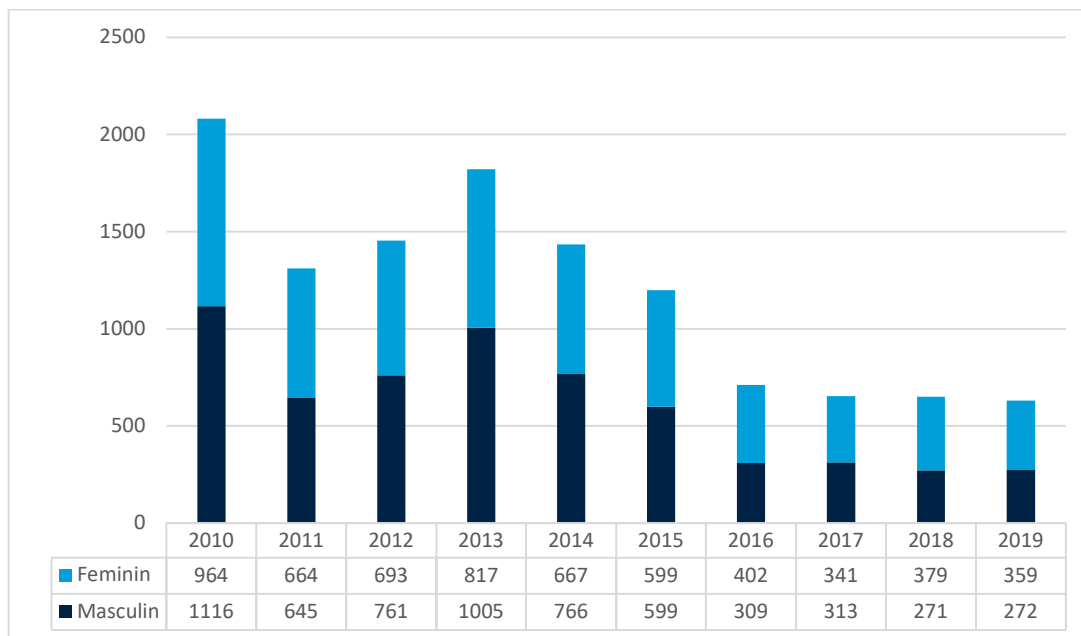
Comparativ cu 2018, numărul șomerilor din zona funcțională (inclusiv Suceava) a scăzut cu 13.8%, iar față de 2016 cu 44%.

Figura 89. Distribuția șomerilor înregistrați în mun. Suceava și localitățile componente ZUF

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO (*date provizorii pentru anul 2019)

Figura 90. Evoluția numărului de șomeri, pe sexe (2010-2019), în mun. Suceava

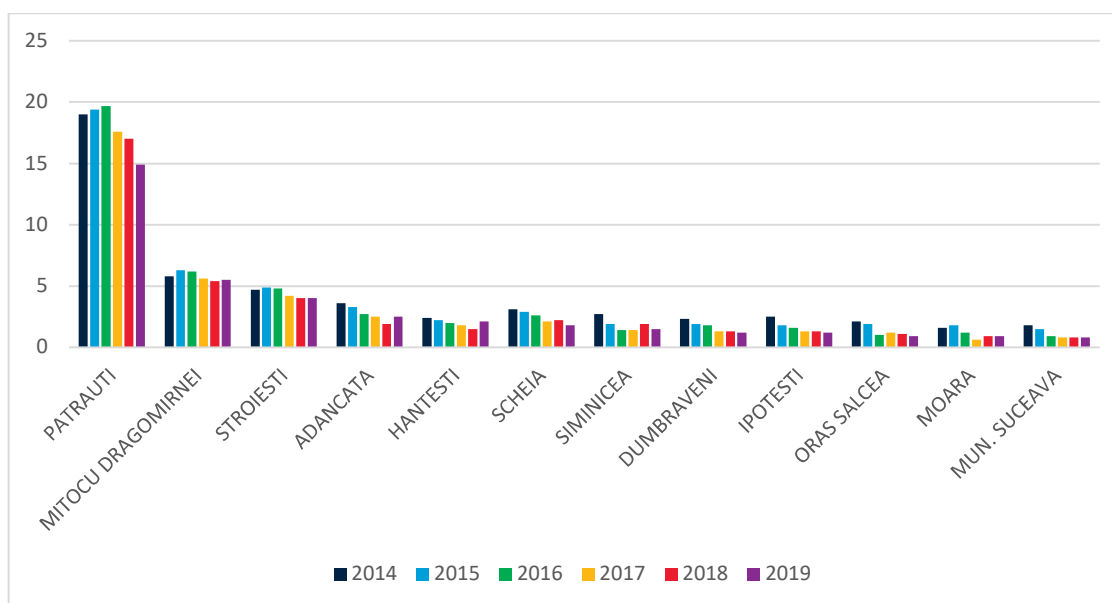
Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO (*date provizorii pentru anul 2019)

Figura 91. Evoluția ponderii șomerilor înregistrați în totalul resurselor de muncă

Municipiul Suceava	Indicator	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	Număr șomeri înregistrați	1433	1198	711	654	<u>650</u>	<u>631</u>
	Ponderea somerilor înregistrați la sfarsitul lunii in totalul resurselor de muncă	1,8	1,5	0,9	0,8	<u>0,8</u>	<u>0,8</u>
Jud. Suceava	Număr șomeri înregistrați	16440	15344	14453	12379	11867	11031
	Ponderea somerilor înregistrați la sfarsitul lunii in totalul resurselor de muncă	3,6	3,3	3,1	2,7	<u>2,5</u>	<u>2,3</u>

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO (*date provizorii pentru anii 2018 și 2019)

Figura 92. Evoluția ponderii șomerilor înregistrați la sfârșitul lunii în totalul resurselor de muncă la nivelul ZUF Suceava

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO (*date provizorii pentru anii 2018 și 2019)

Tabel 38. Evoluția ponderii șomerilor înregistrați în totalul resurselor de muncă (2019-2020)

	Anul	Ian.	Feb.	Mar.	Apr.	Mai	Iun.	Iul.	Aug.	Sept.
Mun.	2019	0,8	0,8	0,7	0,7	0,6	0,7	0,8	0,8	0,8
Suceava	2020	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8	0,9	1,1	1,1	1,1
Jud.	2019	2,5	2,5	2,4	2,2	2,1	2,3	2,4	2,4	2,4
Suceava	2020	2,3	2,3	2,2	2,2	2,1	2,3	2,4	2,5	2,4

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO (*date provizorii)

Rata șomajului înregistrat reprezintă raportul dintre numărul șomerilor înregistrați la agențiile pentru ocuparea forței de muncă și populația activă civilă (șomeri și populație ocupată civilă, definită conform metodologiei INS a balanței forței de muncă. În 2019, **rata șomajului la nivelul județului Suceava** a fost de 4.8% (4,9% pentru bărbați și 4,6% pentru femei), un procent apropiat de al anului 2011, după 7 ani în care a depășit 5%, înregistrând un trend descendent din anul 2016.

Rata șomajului la nivelul județului Suceava, comparativ cu situația de la nivel regional și național prezintă următoarea evoluție:

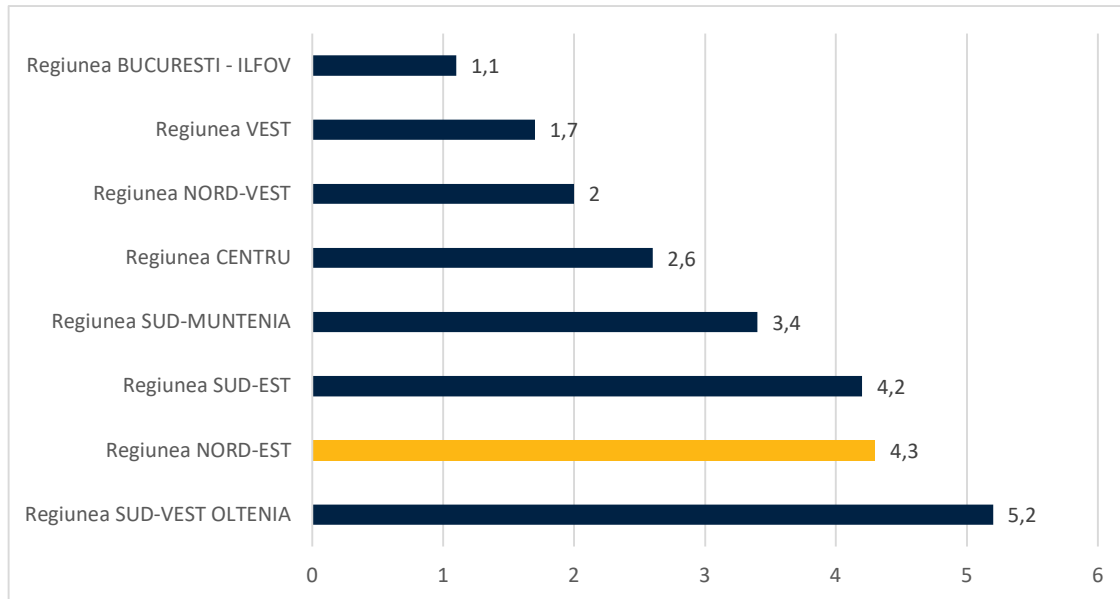
Tabel 39. Rata șomajului la nivelul județului Suceava, comparativ cu situația de la nivel regional și național

An	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Rata șomajului în România	7%	5,2%	5,4%	5,7%	5,4%	5%	4,8%	4%	3,3%	2,9%
Rata șomajului în Regiunea NE	7,8%	5,8%	6%	6,6%	6,6%	6,3%	6,5%	5,6%	4,8%	4,3%
Rata șomajului în județul Suceava	7,3%	4,9%	5,5%	6,5%	6,7%	6,5%	6,2%	5,4%	5,1%	4,8%

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

La nivelul anului 2019, județul Suceava înregistrează o rată a șomajului mai ridicată decât cea de la nivel regional și național, iar regiunea de dezvoltare Nord-Est este a doua regiune cu cea mai mare rată a șomajului, după Reginea Sud-Vest Oltenia.

Figura 93. Rata șomajului, comparativ cu celelalte regiuni (2019)

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

În comparație cu cele șase județe ale Regiunii NE (Iași, Suceava, Bacău, Neamț, Botoșani, Vaslui), județul Suceava este al treilea județ cu cea mai ridicată rată a șomajului în 2019, după județele Vaslui (7,5%) și Bacău (5,2%).

În luna septembrie 2020, rata șomajului la nivelul județului Suceava a fost de 4,9%, în creștere cu 0.1 puncte procentuale față de luna septembrie a anului 2019. Este important de menționat că aceasta a înregistrat o creștere de 0.3 puncte procentuale la nivel național, de la 3 la 3.3%, în aceeași perioadă.

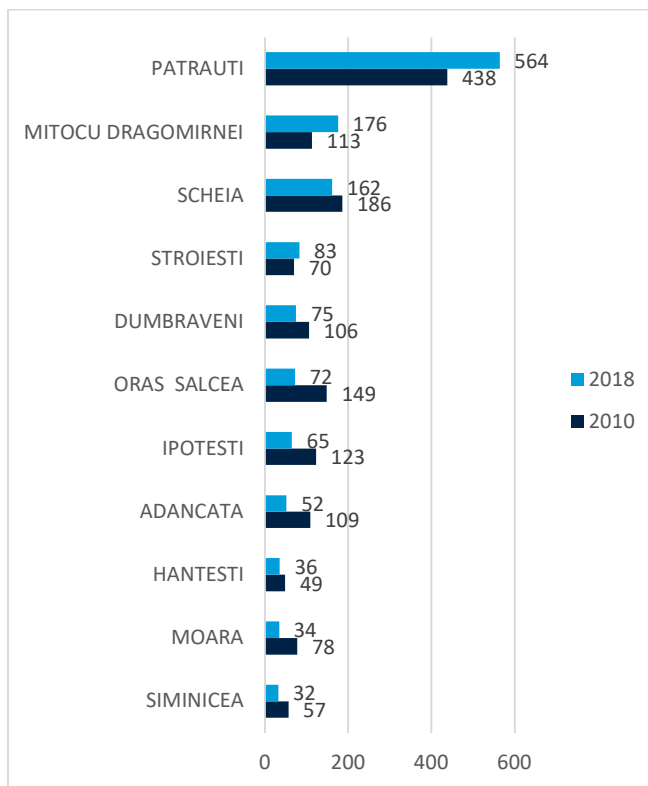
Tabel 40. Rata șomajului pe sexe, jud. Suceava

An	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Total	7,3	4,9	5,5	6,5	6,7	6,5	6,2	5,4	5,1	4,8
Masculin	8	5,2	6,2	7,1	7,4	7	6,7	5,8	5,3	4,9
Feminin	6,6	4,5	4,7	5,8	5,9	5,8	5,7	5	4,9	4,6

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

La nivelul ZUF, cei mai mulți șomeri, după municipiul Suceava (650, 32,4% din total), se regăsesc în localitățile Pătrăuți (564, 28%), Mitocu Dragomirnei (176) și Șcheia (162), conform datelor INS pentru anul 2018. Dacă în celelalte localități numărul acestora a scăzut față de 2010, în localitățile Pătrăuți, Mitocu Dragomirnei și Stroești s-a înregistrat o creștere față de 2010.

Figura 94. Număr șomeri înregistrați în localitățile componente ale ZUF Suceava

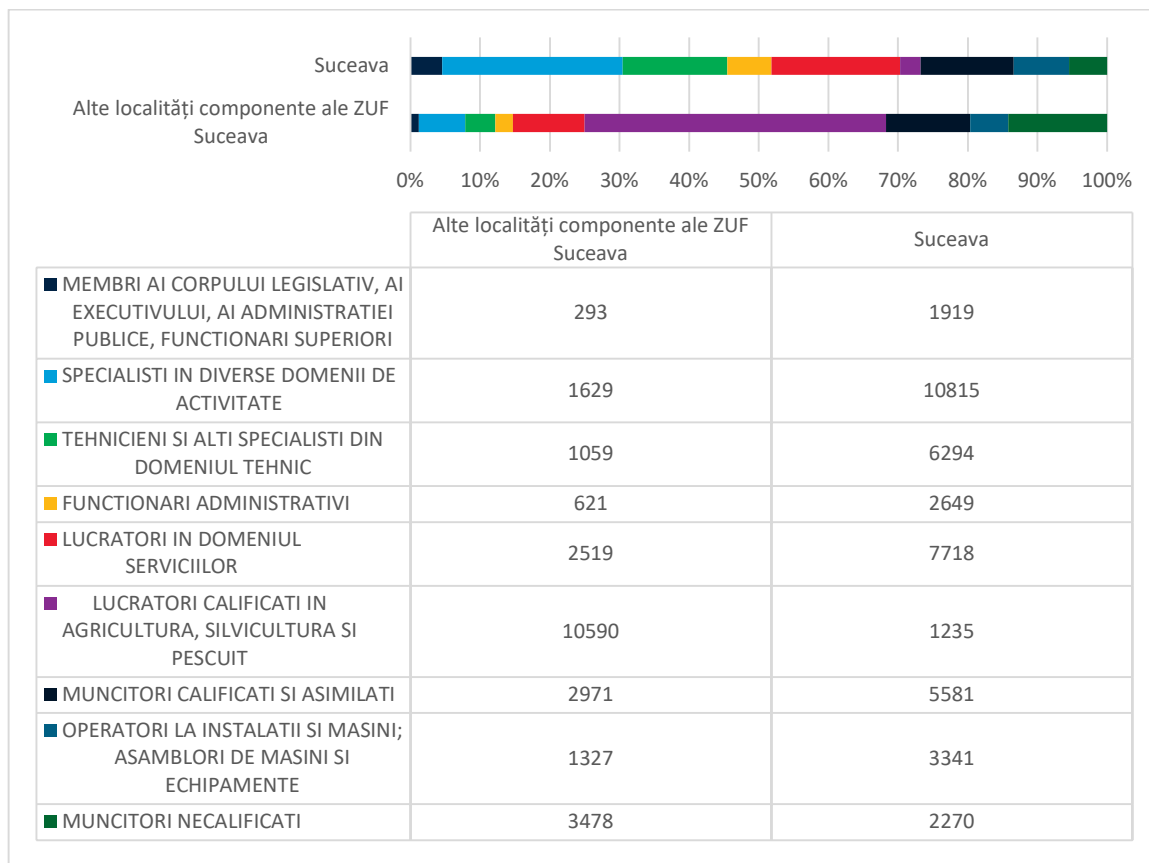

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Analizând datele privind structura ocupațională la nivelul Municipiului Suceava, specialiștii în diverse domenii de activitate reprezintă 25,8%, comparativ cu 6.6% în celalalte localități componente ale ZUF. A doua categorie de ocupații din punct de vedere al numărului de salariați e reprezentată de lucrătorii în domeniul serviciilor (18,45%), urmată de tehnicieni și alți specialiști din domeniul tehnic (15,05%). De asemenea, este important de menționat faptul că la nivelul municipiului Suceava, un procent de 33,8% dintre angajați (14134) sunt în domeniul serviciilor care necesită un nivel avansat de cunoștințe (*knowledge intensive services*). Cei mai mulți salariați din Zona urbană funcțională sunt lucrători calificați în agricultură, silvicultură și pescuit (43,25%), urmați de muncitori necalificați (14,2%).

Figura 95. Structura ocupațională, după COR (2011)

Sursa: INS (RPL 2011)

Dezavantajare pe ocupare și capital uman

Potrivit datelor din *Atlasul zonelor Urbane Marginalizate din România* realizat de Banca Mondială folosind date de la Recensământul Populației și al Locuințelor realizat în 2011, 13,9% din populația județului Suceava trăiește în zone dezavantajate pe ocupare. **În orașul Salcea, 16,6% din populație este dezavantajată din punctul de vedere al ocupării, spre deosebire de Suceava, unde rata este 3,6%.**

Zone dezavantajate pe ocuparea forței de muncă

„Zonele dezavantajate pe ocuparea forței de muncă sunt, prin definiție, sectoare de recensământ în care locuitorii nu prezintă un deficit educațional, însă nu reușesc să găsească un loc de muncă în sectorul formal, indiferent de condițiile lor de locuit (condițiile de locuit variază și nu definesc zona). Această categorie se referă în general la zone care au avut în perioada comunistă o concentrare mare de întreprinderi. Majoritatea locuitorilor din aceste zone au un nivel de educație mediu și dețin diverse calificări profesionale, în general, în domeniul industriei. Însă, după 1990 aceștia s-au confruntat cu închiderea fostelor întreprinderi socialiste. În ciuda existenței unei forțe de muncă profesional calificată, aceste zone au avut parte de puține investiții private în ultimii douăzeci de ani și, drept consecință, există oportunități reduse de angajare în sectorul formal.”⁴⁵

⁴⁵ Atlasul Zonelor Urbane Marginalizate, Banca Mondială

De asemenea, **23,4% din populația județului Suceava trăiește în zone dezavantajate pe capital uman.** Orașul Salcea înregistrează o rată ridicată a populației dezavantajate pe capital uman, de 73%, față de 5,5% în reședința de județ.

Zone dezavantajate pe capital uman

„Zonele dezavantajate pe capital uman includ persoane cu un nivel scăzut de educație formală care pot avea un loc de muncă sau nu, dar ale căror condiții de locuit sunt considerate standard pentru zonele urbane din România. Aceste zone urbane sunt locuite de persoane necalificate, care lucrează în agricultură, construcții sau alte sectoare, în multe cazuri, informal. Nivelul de ocupare în sectorul formal este de regulă scăzut, dar spre deosebire de tipul 2, acesta este cauzat de nivelul scăzut de capital uman. Prin urmare, intervențiile în acest tip de zone trebuie să se concentreze pe calificarea forței de muncă.”⁴⁶

Tabel 41. Tipologia zonelor urbane dezavantajate pe ocupare și capital uman

	Criterii primare			
	Nivel scăzut de capital uman	Nivel scăzut de ocupare în sectorul formal	Locuire precară	
Zone dezavantajate pe ocupare	Nu	Da	Da/Nu	Zor
Zone dezavantajate pe capital uman	Da	Da/Nu	Nu	Zor

Sursa: Banca Mondială, Atlasul Zonelor Urbane Marginalizate din România, 2013

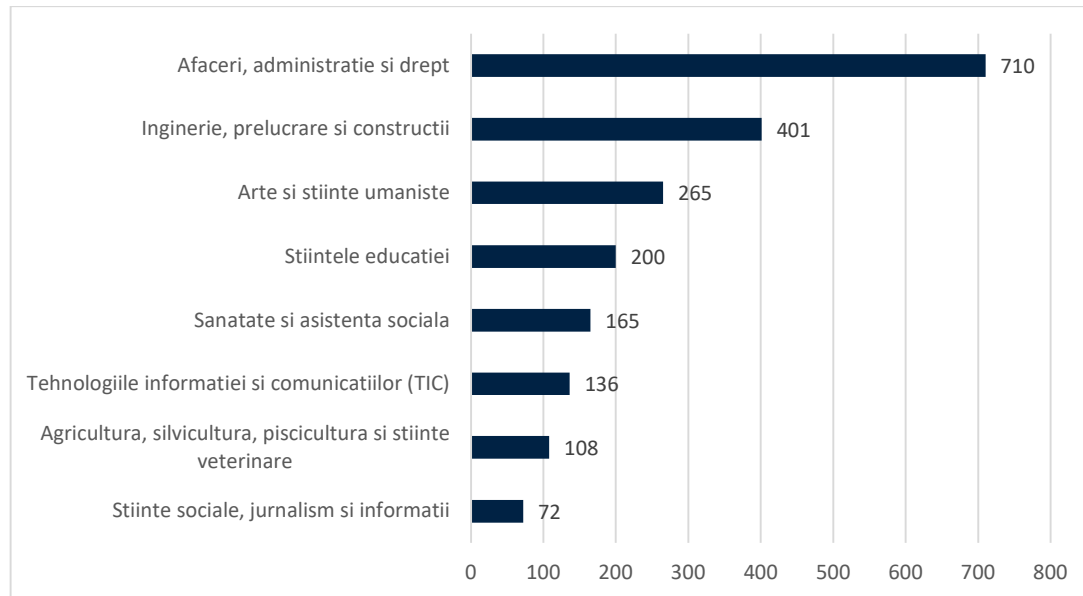
O analiză detaliată a zonelor marginalizate din municipiul Suceava poate fi consultată în secțiunea *Profil socio-demografic*.

⁴⁶ idem

Absolvenți de învățământ superior

În municipiul Suceava, numărul total de absolvenți de învățământ superior-absolvenți cu diplomă (licență, master, cursuri postuniversitare, doctorat și programe postdoctorale) din Suceava a fost în anul 2018, de **2123**, cu o ușoară creștere față de 2016 (1843 absolvenți). Pe grupe de specializări, cei mai numeroși absolvenți înregistrați în anul 2018 în municipiul Suceava au fost în cadrul specializărilor Afaceri, administrație și drept, Inginerie, prelucrare și construcții, Arte și științe umaniste.

Figura 96. Numărul de absolvenți de învățământ superior, pe grupe de specializări (2018)

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Disponibilitatea locurilor de muncă

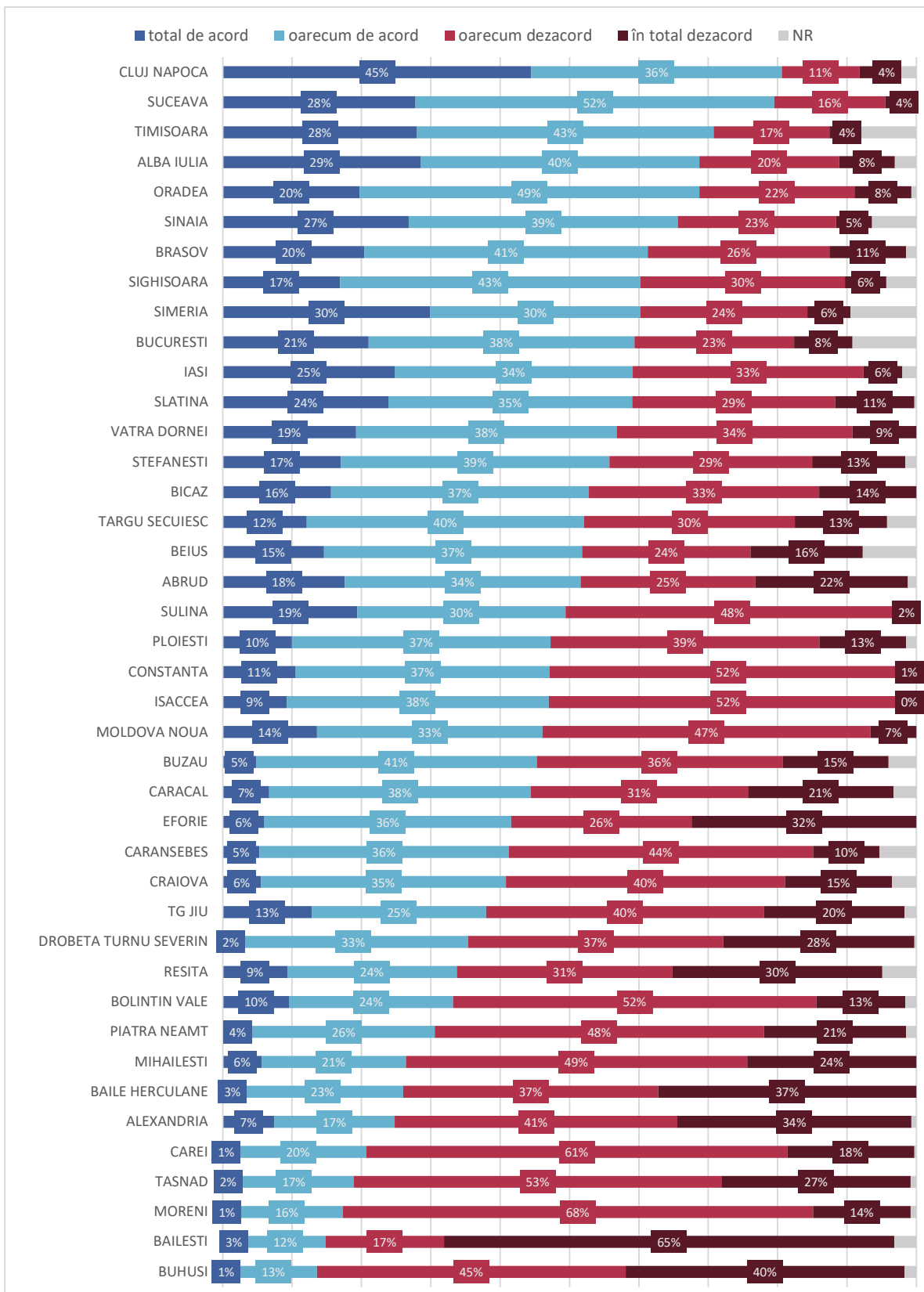

Peste jumătate dintre rezidenții municipiului Suceava consideră că nu le este ușor să găsească un loc de muncă în oraș.

Conform Barometrului Urban 2020, la nivel național, 50% din populația urbană este de acord cu afirmația „la mine în oraș este ușor să găsești un loc de muncă”. Cu o rată de 42%, regiunea Nord-Est înregistrează valori sub media națională, alături de regiunile Sud-Muntenia (38%) și Sud-Est (46%). În ce privește Municipiul Suceava, 80% dintre suceveni au răspuns că le este ușor sau oarecum ușor să își găsească un loc de muncă, o rată comparabilă cu cea a municipiului Cluj-Napoca (81%).

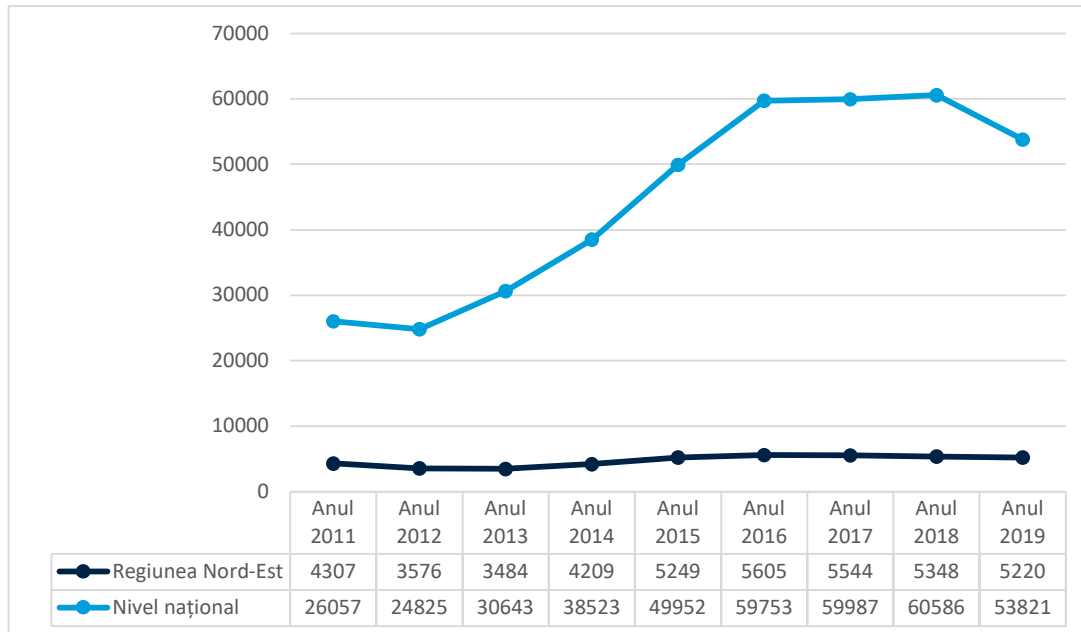
Figura 97. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația „în orașul meu este ușor să găsești un loc de muncă”?

Sursa: Politica Urbană a României, Barometru privind Calitatea Vieții, 2020

Analizând situația existentă a **locurilor de muncă vacante** la nivelul Regiunii Nord-Est, în anul 2019 se înregistrează un număr de 5220 de locuri de muncă vacante, potrivit datelor furnizate de INS, față de 4307 în anul 2011, remarcându-se un trend de creștere, fără fluctuații majore.

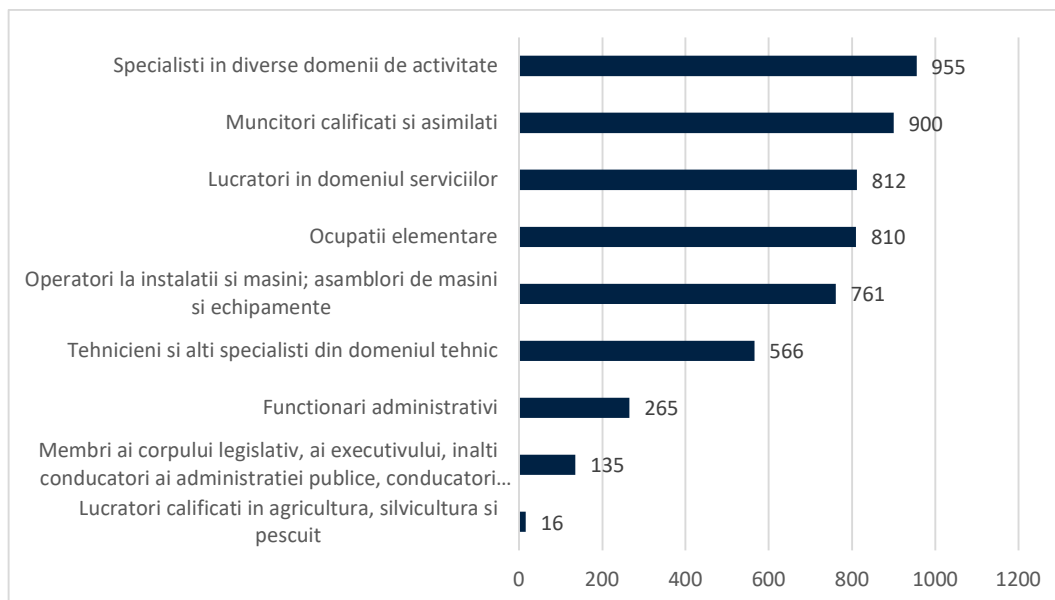
Figura 98. Evoluția numărului total de locuri de muncă vacante la nivelul regiunii și la nivel național

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

În 2019, cele mai multe locuri vacante din regiunea Nord-Est sunt în industria prelucrătoare (1199), construcții (972), sănătate și asistență socială (775) și comerț (581). Cea mai mare nevoie de resurse umane se înregistrează, la nivel regional, în ceea ce privește specialiștii din diverse domenii de activitate, muncitori calificați și asimilați, respectiv lucrători în domeniul serviciilor. Situația detaliată este disponibilă în graficul de mai jos.

Figura 99. Locuri de muncă vacante, pe grupe majore de ocupații

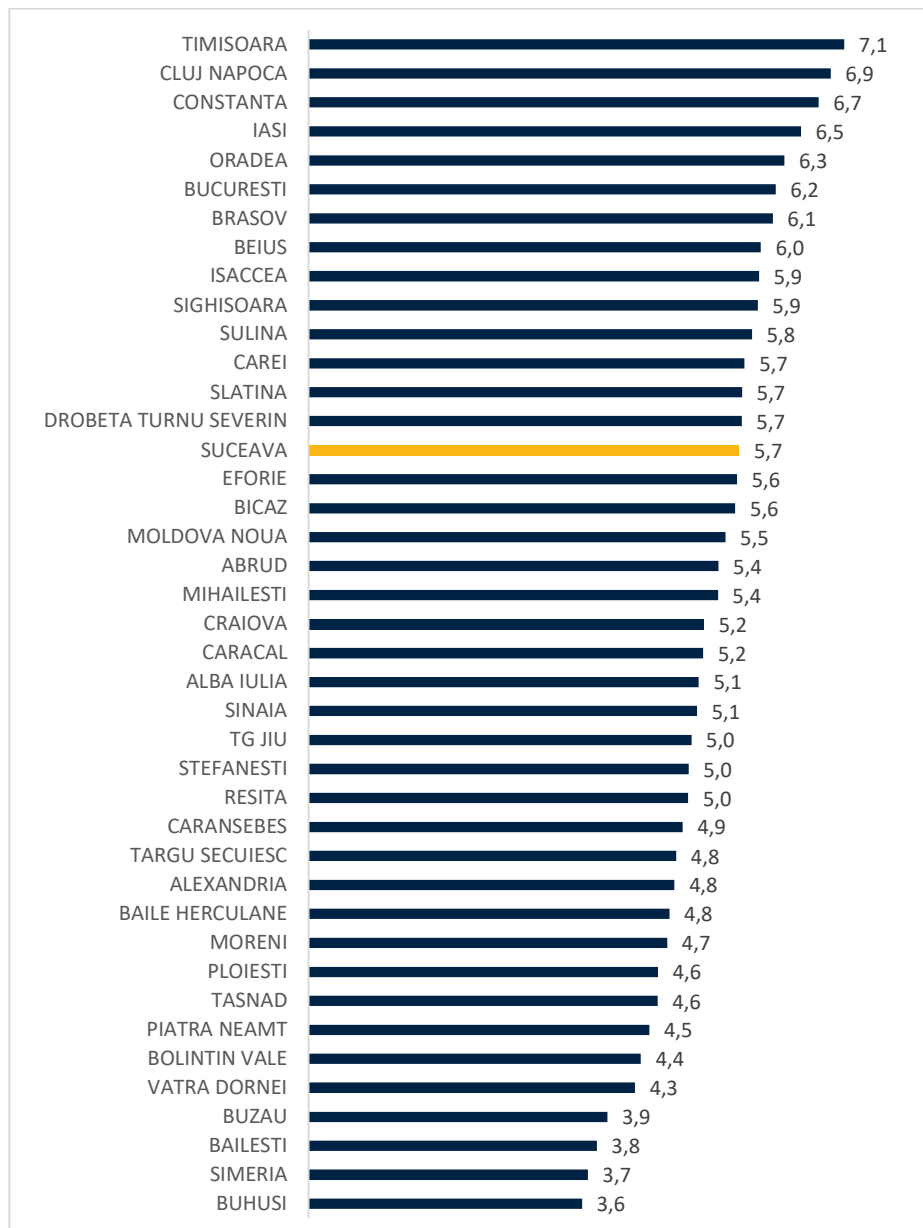
Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Calitatea locurilor de muncă

Cu privire la calitatea locurilor de muncă din oraș, sucevenii au acordat, în medie, nota 5.7 din 10.

Sucevenii au fost chestionați și cu privire la gradul de mulțumire față de calitatea locurilor de muncă. Media națională a aprecierii calității locurilor de muncă la nivel urban a fost de 5,6, pe o scală de la 1 (foarte nemulțumit) la 10 (foarte mulțumit). Suceava se situează aproape de media națională, cu o medie a notelor de 5,7.

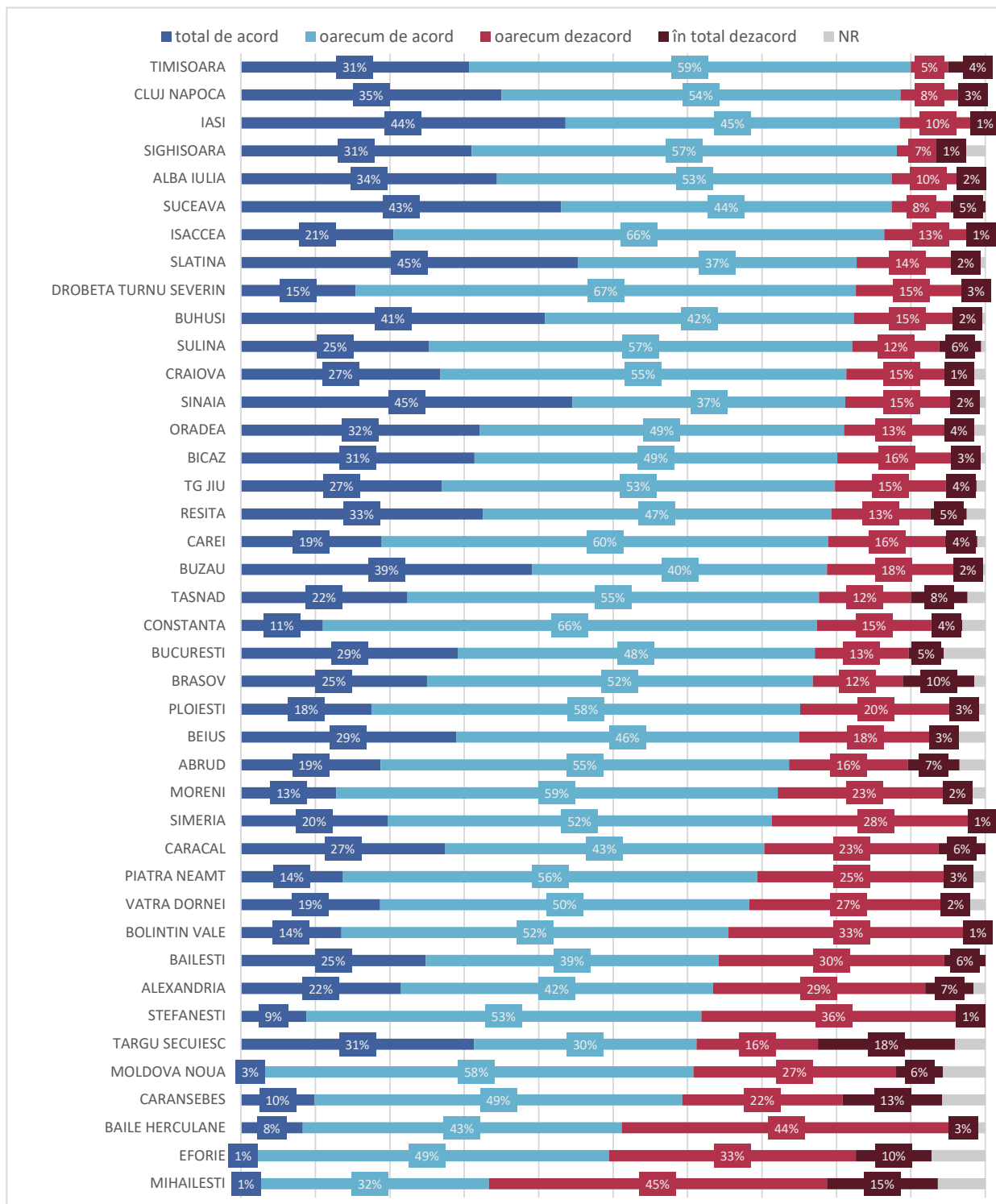
Figura 100. Pe o scală de la 1(foarte nemulțumit) la 10 (foarte mulțumit) cat de mulțumit sunteți de calitatea locurilor de muncă din orașul dvs.? (media aprecierilor)

Sursa: Politica Urbană a României, Barometru privind Calitatea Vieții, 2020

La nivel național, 78% din populația urbană ocupată s-a declarat mulțumită sau foarte mulțumită de locul de muncă. Din acest punct de vedere, municipiul Suceava se situează peste media națională, 87% dintre respondenți declarând că sunt mulțumiți sau foarte mulțumiți de situația locului de muncă actual.

Figura 101. În general, cât de mulțumit sunteți de situația locului dvs. de muncă?

Sursa: Politica Urbană a României, Barometru privind Calitatea Vieții, 2020

ANALIZA DIAGNOSTIC: CONCLUZII, PROVOCĂRI, TENDINȚE ȘI RECOMANDĂRI

Provocări, tendințe și nevoi identificate	Recomandări
Context economic național, regional și județean	
<ul style="list-style-type: none"> • Acces dificil la piețele vest-europene și performanță economică scăzută • Poziționare geografică ce nu avantajează atragerea de investiții • Zona metropolitană este încă slab dezvoltată economic 	<ul style="list-style-type: none"> • Lobby pentru construcția proiectelor mari de infrastructură și întărirea capacității de transport aerian cargo.
Motoare economice și potențial de specializare	
<ul style="list-style-type: none"> • Migrația externă accentuată a forței de muncă, atât calificată, cât și necalificată • Lipsa zonelor de agrement • Lipsa infrastructurii rutiere, a utilităților • Fără a dezvolta sectoare economice cu valoare adăugată mare (de ex. IT&C), capabile să ofere salarii ridicate, Suceava și zona metropolitană riscă să fie lăsată în urmă de zone urbane mai dinamice; salariile din municipiul Suceava sunt mai reduse cu 18% decât media la nivel național 	<ul style="list-style-type: none"> • Implementarea de măsuri pentru creșterea întreprinderilor cu valoare adăugată mare, precum tehnologia informațiilor și servicii informatice și atragerea de investiții în domeniile în care costurile de producție sunt cele mai competitive • Dezvoltarea infrastructurii turistice pentru a pune în valoare resursele naturale și antropice, în vederea creșterii veniturilor din aceste activități.
Mediul și dinamica antreprenorială	
<ul style="list-style-type: none"> • În municipiul Suceava există o densitate scăzută a IMM-urilor, iar cele mai multe întreprinderi nou-create sunt în domeniul comerțului 	<ul style="list-style-type: none"> • Este necesară susținerea dezvoltării antreprenoriatului prin structuri dedicate (incubatoare, programe de formare) și oferirea de granturi startup-urilor în domenii cu valoare adăugată mare • Creșterea densității antreprenoriale în comunele din zona urbană funcțională • Găsirea unor soluții pentru dezvoltarea programelor care să încurajeze antreprenoriatul și inovarea la nivel local și la nivel ZUF (recomandare din partea comunei Pătrăuți).
Atragerea de investiții, servicii și infrastructura suport pentru afaceri și inovare	
<ul style="list-style-type: none"> • Municipiul Suceava și localitățile din ZUF sunt dezavantajate de lipsa unei infrastructuri rutiere de transport la nivel european din regiune 	<ul style="list-style-type: none"> • concomitent cu dezvoltarea infrastructurii de transport, un efort pro-activ pentru atragerea investitorilor ar putea încuraja o performanță economică superioară a

<ul style="list-style-type: none"> Diversitate redusă a investițiilor străine (observație din partea comunei Mitocu Dragomirnei) 	<p>Sucevei și localităților din jurul său în anii următori.</p> <ul style="list-style-type: none"> Eficientizarea aparatului și procedurilor administrative pentru asigurarea rezolvării cât mai rapide a cererilor (autorizații de construcție, certificate de urbanism), și nu doar încadrarea în termenul maxim cerut de lege.
Cercetare-dezvoltare-inovare	
<ul style="list-style-type: none"> Nivelul redus al cheltuielilor alocate activității de cercetare-dezvoltare, dar și gradul redus de cooperare între mediul academic și cel de afaceri limitează rolul pe care Suceava, ca centru universitar, îl poate îndeplini 	<ul style="list-style-type: none"> Asigurarea unei alocări mai ridicat domeniul de cercetare-dezvoltare și creșterea gradului de cooperare între universități, centre de cercetare-dezvoltare și IMM-uri dezvoltarea de parteneriate între institutele de cercetare, universitate și actori privați, în vederea promovării transferului tehnologic participarea la programe internaționale de cercetare și inovare precum Horizon 2020 (un nou program va fi lansat în cadrul noii perioade de programare la nivel european).
Piața forței de muncă	
<ul style="list-style-type: none"> Rata ridicată a șomajului în județul Suceava - (4,8% în 2019, mai ridicată decât la nivel regional și național) se traduce prin accentuarea fenomenului de migrație externă a forței de muncă, atât calificate, cât și necalificate 	<ul style="list-style-type: none"> Investiții în calitatea vieții la nivelul orașului Creșterea oportunităților profesionale prin programe de antreprenariat și atragere de investitori pentru crearea de noi locuri de muncă, cu salarii mai ridicate Dezvoltarea unor programe de învățământ dual și reconversie profesională pentru personalul necalificat Asigurarea unui transport metropolitan eficient poate asigura conectarea populației din localitățile din zona urbană funcțională la oportunitățile profesionale din municipiu.

ANEXE - ANALIZA SITUAȚIEI ACTUALE: PROFIL ECONOMIC

ANEXA 1 – Metodologia analizei potențialului de atractivitate al ofertei turistice la nivelul unităților administrativ-teritoriale urbane din România

I. *Repere teoretice și conceptuale generale*

Potențialul turistic (grupând componentele atractive naturale și antropice) al unui teritoriu este sinonim ofertei sale turistice primare sau potențiale, iar împreună cu infrastructura generală și cea cu specific turistic (care grupează echipamentul de producție a serviciilor turistice, respectiv structurile de primire, alimentație, agrement-divertisment), dublate de calitatea, varietatea și condițiile de comercializare a produsului turistic și forța de muncă din domeniu formează **oferta turistică reală (efectivă) sau patrimoniul turistic**.

Potențialul turistic reprezintă „materia primă” a fenomenului turistic, a cărui prezență și caracteristici calitative sau cantitative se constituie în premise esențiale în organizarea și amenajarea spațiului turistic, în afirmarea sau, dimpotrivă, inexistența unor tipuri și forme de turism și, nu în ultimul rând, în polarizarea fluxurilor turistice în măsură să consume produsul turistic rezultat din prezența și amenajarea turistică a elementelor de atractivitate.

Resursele turistice joacă un rol diferit în motivarea cererii turistice spre o anumită destinație, în funcție de calitatea, structura și complexitatea lor, oricare dintre componentele resurselor turistice naturale sau antropice, singure sau în asociere, fiind în măsură să genereze dezvoltarea unuia sau a mai multor forme de turism (desigur, pe fondul existenței resurselor financiare reclamate de echiparea turistică necesară asigurării condițiilor optime de afirmare a acestora).

Pe acest fond, analiza noastră vizează o abordare selectivă, pe tipuri de obiective (parcurgând în succesiune logică și cronologică pașii impuși de un asemenea demers: identificarea, inventarierea și reliefarea particularităților resurselor atractive strict individualizate), aceasta permițând realizarea unei estimări mai facile și mai apropiate de realitate a gradului de atractivitate a resurselor cu valențe turistice și realizarea unei ierarhizări valorice a acestora, datorită comparării aceluiași elemente concrete sau însușiri,

Acest demers va permite cuantificarea potențialului turistic pe categorii de resurse și asamblarea lor – prin însumarea valorii atractive a tuturor elementelor de interes recreativ, curativ sau culturalizant inventariate – într-un tot unitar sinonim ofertei atractive, relevant de indicele global al atractivității turistice propriu fiecărei UAT urbane care au făcut obiectul prezentei analize.

Cunoașterea detaliată și ierarhizarea valorică a resurselor atractive permite decelarea facilă a tipului sau tipurilor de turism pentru care aceasta relevă cele mai numeroase facilități și posibilități, precum și creionarea formelor și activităților turistice practicate sau a căror afirmare este posibilă în cadrul fiecărei UAT urbane în parte. Astfel, decelarea atractivității turistice a centrelor urbane ale României are astfel menirea de a oferi factorilor decizionali, informația necesară luării deciziilor oportune, nu numai în ceea ce privește prioritățile amenajării, ci și a diversificării ofertei turistice, prin includerea în exploatare a cât mai multor atracții cât mai variate. Totodată, favorizează delimitarea locațiilor și arealelor pretabile și rentabile care pot și trebuie să facă obiectul viitoarelor demersuri de amenajare turistică, respectiv etapizarea punerii lor în valoare și, implicit, concentrarea eforturilor de investiții în teritoriile cu potențial mai ridicat și a căror includere în circuitele turistice poate fi realizabilă în urma transpunerii în practică a acțiunilor de amenajare turistică creionate cu ajutorul și prin raportare la rezultatele demersului întreprins. Astfel, se creează premisele ca viitoarele inițiative de amenajare să nu devină cazuri izolate, inițiative strict localizate, ci un element al unei matrici teritoriale sistemice, cu un rol bine definit și funcții corect precizate.

II. Metodologia privind evaluarea potențialului turistic din unitățile administrativ-teritoriale de bază urbane din România

În pofida formulării în timp de către diverși cercetători a mai multor metode de bonitare și estimare (apreciere) a valorii atractive a resurselor turistice aferent unor teritorii de extensiuni variabile ca extindere și complexitate a resurselor atractive grupate în cadrul acestora, metodologia demersului nostru are ca și repere majore cadrul conceptual oficial agreat de către autoritățile superioare de profil în cadrul Planului de Amenajare a Teritoriului Național (validat prin articolul 9 din cadrul Legii nr. 190/25 mai 2009 prin care s-a legiferat Ordonanța de urgență a guvernului nr. 142/28.10.2008 privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național, secțiunea a VIII-a – ZONE TURISTICE și publicată în M.O. al României, Partea I, nr. 781 din 21 noiembrie 2008), care a vizat componentele turistice grupate la nivelul UAT-urilor fiecărui județ din România.

În vederea evaluării și ierarhizării unităților – administrativ teritoriale urbane s-a utilizat, luând în considerare întreaga gamă de elemente componente ale ofertei turistice generale, metoda arborilor de analiză pe criterii de bază și subcriterii, atribuirea nivelurilor de estimare valorică făcându-se prin ponderarea unui total de 100 de puncte.

În urma analizării și evaluării-reevaluării în raport cu dinamica resurselor antropice, infrastructurii turistice și infrastructurii și având în vedere structura și caracteristicile unora dintre componentele specifice care alcătuiesc oferta turistică entităților administrative-teritoriale urbane (cu impact semnificativ, în multe cazuri chiar decisiv, asupra atragerii de fluxuri turistice convergente consistente), a impus actualizarea și adaptarea metodologiei menționate pentru a asigura surprinderea cu o acuratețe cât mai ridicată a rolului și ponderii participative la alcătuirea ofertei turistice actuale a acestora, demers care a vizat o serie de aspecte, după cum urmează:

- alocarea unui punctaj mai ridicat resurselor turistice antropice, de 30 de puncte (datorită ponderii ridicate și rolului major al resurselor patrimoniului cultural material și imaterial în conturarea atractivității majorității centrelor urbane), în comparație cu cele 25 de puncte rezervate resurselor atractive naturale (a căror pondere participativă la alcătuirea zestrei atractive globale relevă o consistență mai limitată în cazul majorității orașelor țării, cu excepția majorității stațiunilor climaterice, balneoclimaterice și balneare și a orașelor amplasate în proximitatea sau în cadrul unor zone montane); de asemenea, infrastructurii cu specific turistic, datorită rolului său de factor decisiv în fixarea și reținerea și fixarea cererii turistice pentru o perioadă cât mai ridicată, i s-a alocat o pondere similară resurselor turistice antropice, respectiv 30 de puncte;
- eliminarea unor indicatori aferenți infrastructurii tehnico-edilitare ai căror relevanță pentru conturarea potențialului de dezvoltare turistică a centrelor urbane s-a diminuat considerabil (cazul furnizării de servicii publice de gospodărie comunală - deși la nivel unor centre urbane sau a unor zone din cadrul acestora aceasta poate fi, pe alocuri, deficitară, situație ce nu poate fi însă evaluată din cauza lipsei datelor - și a celor de telecomunicații/gradul de acoperire cu servicii GSM, pe considerentul că acestea accesul la acestea este cvasigeneralizat la nivelul centrelor urbane). S-a renunțat, de asemenea, la inventarierea și evaluarea meșteșugurilor tradiționale, deoarece prezența acestora în spectrul ocupațional al populației centrelor urbane este mai puțin reprezentativă, menținându-se doar componenta aferentă manifestărilor cultural-artistice anuale/repetabile (integrând un spectru larg de evenimente și manifestări de profil cu impact atractiv ridicat și generatoare de fluxuri turistice convergente consistente, precum festivalurile, serbările, sărbătorile, târgurile etc.);
- introducerea în cadrul componentei alocate accesibilității la infrastructura majoră de transport a unui indicator care vizează accesul la autostradă, care constituie un avantaj major pentru includerea mai facilă a unui centru urban/teritoriu în circuitul turistic;
- adăugarea unor noi subcategorii și indicatori cu importanță tot mai ridicată în promovarea ofertei turistice, precum existența centrelor naționale de informare turistică (și a site-urilor

aferente), dedicate promovării ofertei turistice generale a centrelor urbane și a arealelor din proximitate.

În pofida acestor modificări/ajustări, am păstrat logica de ansamblu a ”mecanismului” de abordare a resurselor care alcătuiesc potențialul de atractivitate al ofertei turistice, respectând succesiunea logică de abordare a categoriilor și subcategoriilor implicate în conturarea indicelui de atractivitate secvențial (al potențialului turistic natural, potențialului turistic antropoc, infrastructurii generale/tehnice și a celei cu specific turistic) și general (cumulat) al ofertei turistice a UAT-urilor vizate de demersul întreprins.

A. RESURSE TURISTICE NATURALE

A1. Cadrul natural grupând 6 componente:

- Poziția în raport cu marile unități (trepte) majore de relief
- Elemente geomorfologice cu impact turistic, component biogeografică (vegetație și fauna de interes turistic)
- Elemente hidrografice cu impact turistic
- Peisaje de interes touristic

A2. Factori naturali terapeutici cuprinzând următoarele componente:

- ape minerale terapeutice
- lacuri terapeutice
- nămoluri terapeutice (sapropelice, minerale, de turbă etc.)
- emanații naturale de gaze terapeutice (mofete, solfatate, fumarole)
- ansamblul elementelor fizico-chimice ale litoralului marin
- ansamblul elementelor climatice ale litoralului marin;
- factorii sanogeni ai principalelor tipuri de bioclimă regăsite pe teritoriul României, inclusiv de la nivelul peșterilor și salinelor (bioclimat tonic–stimulant, bioclimat sedativ–indiferent sau de cruțare, bioclimat excitant-solicitant etc.) etc.

A3. Arii protejate cuprinzând următoarele componente:

- rezervații ale biosferei
- parcuri naționale
- parcuri naturale
- alte rezervații și monumente ale naturii

B. RESURSE TURISTICE ANTROPICE

B1. Monumente istorice, cu următoarele categorii: monumente, ansambluri situri arheologice, de arhitectură, monumente de for public, respective monumente memoriale-funerare

B2. Muzee și colecții publice, cu următoarele categorii:

- muzee, case memoriale
- colecții publice, galerii de artă

B3. Manifestări culturale anuale/repetabile, cu următoarele componente: festivaluri, serbări, sărbători, târguri etc.

B4. Instituții de spectacole și concerte

C. INFRASTRUCTURĂ SPECIFIC TURISTICĂ

C1. Structuri de primire cu funcțiuni de cazare turistică

C2. Instalații de tratament

C3. Săli de spectacole, concerte, săli de conferință etc.

C4. Pârții de schi

C5. Alte instalații și dotări de agrement – divertisment

C6. Centre naționale de informare turistică

D. ACCESIBILITATEA LA INFRASTRUCTURA MAJORĂ DE TRANSPORT

În vederea evaluării și ierarhizării unităților-administrativ teritoriale s-a utilizat metoda arborilor de analiză pe criteriile de bază și subcriterii, atribuirea nivelurilor de apreciere făcându-se prin ponderarea unei valori maxime de 100 de puncte, fiecărei componente alocându-i-se un punctaj variabil în funcție de ponderea lor participativă în alcătuirea ofertei turistice globale.

A. RESURSE TURISTICE NATURALE

Resurselor turistice naturale li s-au acordat un maxim de 25 puncte, repartizate la nivelul următoarelor categorii:

CATEGORIE	PUNCTAJ MAXIM
A1. Cadrul natural	10
A2. Factori naturali terapeutici	10
A3. Areale naturale protejate	5
TOTAL	25

Având la bază criteriile de mai sus, **cadrului natural (categoria A1)** aferent fiecărei unități administrativ-teritoriale de bază i s-a alocat un punctaj diferențiat, cuprins între 1 și 10 (valoarea minimă fiind 1, iar 10 valoarea maximă, acordată UAT cu potențial turistic natural excepțional).

• ELEMENTE	PUNCTAJ
Poziția pe trepte de relief	
câmpie	1
Dealuri și podisuri	2
Subcarpați	3
Munți	4
Litoral și Delta Dunării	4
Elemente geomorfologice de interes/attractive (prezența unor chei, abrupturi, relief carstic, vecinătatea unor unități de relief împănate etc.)	1
Vegetație	
Pădure peste 30%	1
Pădure sub 30%	0.5
Fauna	
Interes cinegetic mare	1
Interes cinegetic mediu	0.5
Prezența unor lacuri, amenajări piscicole, izvoare minerale, cascade	1
Peisaj	
Interes ridicat	2
Interes mediu	1

Al doilea doilea criteriu în evaluarea resurselor turistice naturale (**UAT cu stațiuni turistice și UAT cu factori naturali terapeutici naturali terapeutici – categoria A2**) a vizat următoarele reperi:

- Categoriile de UAT cu factori terapeutici naturali:
  - UAT cu stațiuni de interes național – în această categorie intră stațiunile cu maximum de factori naturali terapeutici tradițional valorificați, dotări pentru tratament, cazare și agrement.
  - UAT cu stațiuni de interes local - sunt stațiunile cu minimum de factori naturali terapeutici, dotări pentru satisfacerea cerințelor de tratament și cazare pentru un număr relativ redus de pacienți, proveniți de obicei din zone apropiate.
  - UAT care dețin factori naturali terapeutici - sunt UAT cu anumiți factori naturali terapeutici - de obicei ape minerale, fără dotări de tratament speciale sau cu dotări sumare.

UAT cu stațiuni turistice au fost grupate în patru categorii ce determină de fapt și importanța turistică a acestora: Categoria I: UAT cu stațiuni de interes național intrate în circuitul internațional: 10 puncte

Categoria II: UAT Stațiuni de interes național general: 6 puncte

Categoria III: UAT cu stațiuni de interes local: 3 puncte

Categoria IV: UAT cu factori naturali terapeutici: 1 punct

Cel de al treilea criteriu pentru analiza și evaluarea resurselor turistice naturale este reprezentat de **Arealele naturale protejate (categoria A3)**, căruia i s-a alocat un punctaj cuprins între 1-5 puncte, valoarea 5 reprezentând punctajul maxim (acesta fiind acordat unităților administrativ-teritoriale care al căror teritoriu integrează rezervații ale biosferei, parcuri naționale, parcuri naturale sau rezervații/areale protejate cu valoare deosebită).

Evaluarea s-a făcut pe baza următoarelor criterii:

- gradul de reprezentativitate al ariei naturale protejate: 1 p
- suprafața totală protejată (ca pondere din suprafața UAT): 1 p
- gradul de conservare și starea actuală a rezervației: 1 p
- valoarea peisagistică a ariei naturale protejate: 1 p
- posibilitatea practicării unei forme de turism: 1 p

Pornind de la punctajul acordat fiecărui areal cu statut de protecție, în final s-a acordat un punctaj general fiecărei unități administrative-teritoriale care include o arie naturală protejată.

În cazul în care o unitate administrativ-teritorială grupează două sau mai multe areale naturale protejate, punctajul final acordat acesteia este cel mai mare punctaj acordat uneia dintre arealele protejate.

B. RESURSE TURISTICE ANTROPICE

Evaluarea resurselor antropice ale unităților administrativ-teritoriale de bază are la bază un punctaj maxim de 30 puncte repartizate diferențiat pe categorii, astfel:

CATEGORIE/SUBCATEGORIE/ELEMENTE	PUNCTAJ MAXIM
B1. Monumente istorice de interes național	8
<i>I-arheologia</i>	
<i>II-arhitectura</i>	
<i>III-monumente de for public</i>	
<i>IV-memoriale</i>	
B2. Muzeu și colecții publice	8
<i>I. Muzeu, case memoriale</i>	
<i>II. Colecții publice, galerii de artă</i>	

B3. Manifestări culturale anuale/repetabile	8
<i>I. Festivaluri, serbări, sărbători, târguri etc.</i>	
B4. Instituții de spectacole și concerte	6
<i>I. Teatru, operă, filarmonică etc.</i>	
TOTAL	30

În prima categorie integrate resurselor turistice antropice au fost supuse evaluării monumentele istorice ce se clasează conform legislației în grupa A - monumentele istorice de interes național (cf. Legii 422/2001 cu modificările și adăugirile ulterioare, în special lista anexă la Ordinul ministrului culturii nr. 2.828/2015, pentru modificarea anexei nr. 1 la Ordinul ministrului culturii și cultelor nr. 2.314/2004 privind aprobarea Listei monumentelor istorice, actualizată și a Listei monumentelor istorice dispărute, cu modificările ulterioare din 24.12.2015, ordin în Monitorul Oficial al României, Partea I, Nr. 113 bis, 15.02.2016), valoarea maximă alocată acestei categorii fiind alocat de 8 puncte. Unităților administrativ-teritoriale de bază ce dețin monumente UNESCO, metodologia le-a rezervat punctajul maxim, respectiv 30 puncte.

Punctajele din cadrul categoriei muzee, case memoriale, colecții publice și galerii de artă, acre pot atinge, de asemenea, o valoare maximă de 8 puncte, au fost acordate prin ponderarea mai multor indicatori (numărul unor astfel de instituții existente pe teritoriul administrativ, notorietatea, valoarea și diversitatea obiectelor/exponatelor și numărul mediu de vizitatori atrași).

Categoria "Manifestări culturale anuale/repetabile" (B2) include evenimente sau activități cu un spectru și adresabilitate (public-țintă) mai diversificate, punctajele acordate fiecărei categorii și subcategorii fiind obținute, de asemenea, prin ponderarea mai multor indicatori (numărul unor astfel de evenimente și manifestări derulate pe teritoriul administrativ, diversitatea activităților și exponatelor, notorietatea acestora, numărul mediu de vizitatori atrași și impactul economic generat).

Astfel, punctajul pentru fiecare subcategorie care se regăsește în categoria B3 (Manifestări culturale anuale/repetabile) a fost acordat într-o manieră similară, astfel încât însumate acestea să obțină maxim 8 puncte, asemenea subcategoriilor asimilate categoriilor B1 și B2, considerate, în termenii prezentei metodologii, ca furnizoare de "materie primă" similară ca pondere și importanță în alcătuirea zestrei atractive a UAT-urilor cu profil urban. Instituțiilor care găzduiesc și organizează spectacole și concerte li s-a alocat un maxim de 6 puncte, criteriile de alocare vizând numărul, diversitatea și notorietatea, coroborate cu numărul mediu de vizitatori atrași.

C. INFRASTRUCTURA SPECIFIC TURISTICĂ

Etapa a doua a evaluării a constat în evaluarea infrastructurii specific turistice și tehnice, indispensabile derulării eficiente și de calitate a activităților turistice, fixării și reținerii cererii turistice pentru o perioadă cât mai mare de timp.

Evaluarea *infrastructurii specific turistice* din cadrul unităților administrativ-teritoriale de bază a pornit de la acordarea unui punctaj maxim de 30 puncte, distribuit pe categoriile următoare:

	PUNCTAJ
C1. Structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare	15
C2. Instalații de tratament	4
C3. Săli de spectacole, concerte, conferință	3
C4. Pârții de schi	4
C5. Alte instalații și dotări de agrement-divertisment (parcuri de distracții/aventură, parcuri acvatice, facilități și instalații de agrement nautic, centre echitație, teren golf, grădina zoologică, grădina botanică)	3
C6. Centre de informare turistică	1
TOTAL	30

În cadrul grilei de evaluare a infrastructurii specific turistice, structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare li s-a atribuit un punctaj maxim cumulativ de 15 puncte.

Datorită a complexității și relevanței mai ridicate pentru scopul analizei noastre a indicatorilor urmăriți (gradul de confort, numărul de camere al structurilor de primire, dar și a luării în evidență a întregii tipologii a structurilor de cazare, inclusiv cea temporară/sezonieră) și actualizării cu o ciclicitate lunară a informațiilor statistice centralizate, demersul nostru a utilizat datele statistice oficiale ale ministerului care integrează și gestionează domeniul turistic ([Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri - http://turism.gov.ro/web/autorizare-turism/](http://turism.gov.ro/web/autorizare-turism/)) (data de referință a informațiilor statistice utilizate fiind 13.03.2020). Setul de date statistice gestionate de INSSE și disponibile prin aplicația TEMPO ONLINE (<http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>) au fost prelucrate la nivelul tuturor categoriilor relevante de indicatori disponibili, oferind posibilitatea urmării evoluției acestor indicatori în profilul temporal, pe intervale de timp variabile.

În funcție de distribuția numărului total de locuri regăsit la nivelul tipurilor de structuri de primire turistică, au fost atribuite următoarele punctaje:

- hotel (inclusiv hostel și hotel-apartament): 4 puncte
- pensiune turistică (inclusiv pensiune agroturistică, pensiune turistică urbană, pensiune turistică rurală) și vilă turistică: 2 puncte
- alt tip de structură de cazare excepția hotelurilor și a pensiunilor turistice: cabană turistică, motel, popas turistic, sat de vacanță, camping turistic, spații tip camping, bungalowuri, spații și parcele de campare, apartamente și camere de închiriat, nave fluviale și pontoane plutitoare: 1 punct

Acordarea punctajelor la nivelul fiecărei unități administrativ-teritoriale a fost realizată însumând punctajul acordat fiecăreia dintre cele grupe de structuri de cazare individualizate mai sus cu valoarea ponderală aferentă locurilor de cazare care revine fiecărei tip de structură de cazare din totalul locurilor de cazare existente la nivelul mediului urban din România.

Aceste punctaje au fost corectate în plus sau în minus (cu valori cuprinse între 0,1 și 1 punct) în funcție de distribuția numărului de locuri, respectiv a numărului de camere pe categorii de confort ale structurii(-lor) de primire, dar și al diversității tipologice a structurilor de primire, a numărului de categorii de structuri de cazare autorizate existente în UAT-ul în cauză.

În situația în care există o diversitate a distribuției numărului de locuri de cazare și camerelor de categorii superioare de confort, o pondere mai ridicată a structurilor de cazare de tip hotel în totalul ofertei de cazare a centrului urban, dar și o diversitate tipologică mai ridicată a structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare de care dispune UAT-ul în cauză, punctajele au fost rotunjite în plus, în caz contrar acestea au fost rotunjite în minus, distribuția punctajelor realizându-se în mod proporțional.

Pentru *instalațiile de tratament* s-a alocat un punctaj maxim de 4 puncte. Criteriile care au stat la baza procesului de evaluare a acestor instalații au urmărit numărul și diversitatea instalațiilor de tratament, respectiv a procedurilor pe care le realizează acestea.

Punctajul maxim acordat *pârtilor de schi omologate* a fost de 4 puncte, criteriile care au stat la baza procesului de evaluare a acestora vizând numărul, lungimea și gradul de diversitate, UAT cu cele mai multe părți de schi distanța față de principalele zone furnizoare de turiști, precum și durata intervalului mediu în care este posibilă practicarea sporturilor de iarnă (în funcție regimul temperaturii aerului, îndeosebi numărul mediu anual al zilelor cu îngheț la sol și, în legătură cu aceasta, de durata de menținere a stratului de zăpadă).

Pentru *infrastructura turistică reprezentată de săli de spectacole, concerte și conferințe* au fost acordate 3 puncte, plecând de la premisa că turismul de evenimente, pe de o parte, dar și cel de afaceri și congrese, pe de altă parte, sunt aducătoare de venituri mai ridicate comparativ cu alte tipuri sau forme de turism.

Criteriile care au stat la baza procesului de evaluare a infrastructurii pentru spectacole, conferințe, reuniuni etc. au fost următoarele:

- capacitatea totală spațiilor existente exprimată în număr de locuri
- UAT cu cea mai capacitate pentru organizarea de evenimente

Nr. locuri în săli	Punctaj
Peste 10.000 locuri	3,00
5000–9999 locuri	2,50
3000–4999 locuri	2,00
1500–2999 locuri	1,50
500–1499 locuri	1,00
100–499 locuri	0,50
Sub 100 locuri	0,25

În categoria instalații și facilități de agrement-divertisment și sportive au fost incluse acele facilități ce motivează deplasarea turiștilor și consumul produsului turistic specific acestora, respectiv: parcuri acvatice și instalații de agrement nautic, parcuri de distracții/aventură, centre de echitație/herghelii, terenuri de golf, grădini botanice, grădini zoologice etc. Punctajul maxim acordat pentru acestea este de 3. Prezența facilităților pentru wellness/SPA a constituit un avantaj pentru UAT evaluată, primind un punctaj suplimentar, dar fără a depăși cele 3 puncte maxim posibile. Criteriile care au stat la baza procesului de evaluare a instalațiilor de agrement-divertisment au fost numărul acestora și diversitatea instalațiilor și facilităților oferite.

Datorită rolului important în promovarea a ofertei turistice și, implicit, în constituirea unei imagini pozitive a destinațiilor, a diferitelor obiective turistice și a produselor turistice care le integrează, existența centrelor naționale de informare turistică a fost "recompensată" cu 1 punct.

D. ACCESIBILITATEA LA INFRASTRUCTURA MAJORĂ DE TRANSPORT

Evaluarea *accesibilității la infrastructura majoră de transport* a avut în vedere prezența pe teritoriul UAT-urilor urbane a unor căi/noduri majore de transport de călători, condiție esențială pentru ca un teritoriu să poată fi integrat în circuitul turistic, acestei componente alocându-i-se un punctaj maxim de 15 puncte.

Cei patru indicatori care au fost luați în considerare pentru a evalua accesul direct al unităților administrativ-teritoriale la rețeaua majoră de transport au fost ponderați în funcție de importanța acestora în rețeaua națională și internațională de transport, precum și de intermodalitatea în transportul de călători.

ACCESIBILITATEA LA INFRASTRUCTURA MAJORĂ DE TRANSPORT: 15 PUNCTE				
	Denumire	Punctaj		Evaluare
Criteriu	Accesul direct la infrastructura majoră de transport	15		
Indicatori	Port	1	Da Nu	1 0
	Aeroport național/internațional	5	Da Nu	1 0
	Acces la drum European (E)/ autostradă (A)	5	Da Nu	1 0
	Acces la drum național/cale ferată (DN/CF)	5	Acces la DN/E și CF Acces la DN sau CF Fără acces la rețeaua	1 0,5 0

Punctajul s-a obținut după înmulțirea punctelor de evaluare (între 0 și 1) pe fiecare indicator cu punctajul de ponderare pe indicatori din cele 15 puncte ale criteriului, astfel:

- din cele 15 de puncte prin care s-a evaluat importanța accesibilității la infrastructura majoră de transport a unei UAT pentru desfășurarea unei activități turistice, 5 au fost direcționate către criteriul accesibilității la un aeroport național/internațional;
- pentru accesul la drum național, European sau autostrada și cale ferată s-au acordat 5 puncte din totalul de 15, dar acestea nu sunt acordate decât dacă UAT are acces la cel puțin două modalități de transport;
- dacă unitatea administrativ-teritorială de bază are acces doar la drum național sau cale ferată atunci acesta va primi doar jumătate din punctaj (adică $0,5 \times 5 = 2,5$).

ANEXA 2 – Metodologie de calcul a competitivității și a atractivității orașelor

1. Indicele de competitivitate (IC)

- Calculat ca o medie ponderată a trei indicatori: economic, social și tehnologic. La rândul lor, fiecare din acești indicatori sunt calculați ca medie ponderată a variabilelor selectate din cele 3 categorii de interes major – economic, social, tehnologic.

- Ponderile utilizate pentru fiecare dintre cei trei indicatori (suma ponderilor fiecărui indice este 100%) sunt prezentate mai jos:

o Indicatorul economic (Ie)

☐ E1 = PIB/locuitor (estimat pentru 2018, INS) – 30

☐ E2 = Productivitatea muncii (estimată pentru 2018, INS) – 40

☐ E3 = Venitul net/cap de locuitor (2018, MDRAP) – 30

o Indicatorul social (Is)

☐ S1 = Rata de ocupare pentru populația cu vârsta cuprinsă între 20-64 ani (2018, INS) – 60

☐ S2 = Rata de dependență a vârstnicilor (Dumitru Sandu) – 40

o Indicatorul tehnologic (It)

☐ T1 = Populația ocupată în industriile inovatoare (2018, calculat pe baza INS) – 40

☐ T2 = Absolvenții de studii universitare (2017, INS) – 30

☐ T3 = Utilizare internet (RPL, 2011) – 30

Modelul de calcul este:

Indicatorul economic Ie = $(30 \cdot E1 + 40 \cdot E2 + 30 \cdot E3) / 100$

Indicatorul social Is = $(60 \cdot S1 + 40 \cdot S2) / 100$

Indicatorul tehnologic It = $(40 \cdot T1 + 30 \cdot T2 + 30 \cdot T3) / 100$

Valoarea indicelui de competitivitate este dată de următoarea medie ponderată a celor trei indicatori, după cum urmează:

Ic = $(40 \cdot Ie + 30 \cdot Is + 30 \cdot It) / 100$

Mai departe, am normalizat (am raportat la medie) fiecare indicator la media urbană și i-am calculat, obținând, în final, indicele de competitivitate.

2. Indicele de atractivitate generală (IA)

- Calculat ca o medie ponderată a trei indicatori: accesibilitate, abundența de forță de muncă și calificarea populației. Indicatorul referitor la calificarea forței de muncă este compus.

o Indicatorul referitor la accesibilitate (Ia)

☐ Acesta a fost normalizat diferit, întrucât o valoare mică a indicatorului semnifică o accesibilitate ridicată. În această situație, am normalizat datele după formula:

X normalizat = $(X - X_{\min}) / (X_{\max} - X_{\min})$

S-a luat în calcul max și min nu după valoarea efectivă, ci după semnificația indicatorului. Astfel, max = București (deși are cea mai mică valoare, dar atractivitatea este mare), min = Sulina.

o Indicatorul referitor la forța de muncă excedentară tradusă prin ponderea șomerilor în totalul resurselor de muncă (INS, 2019)

o Indicatorul referitor la calificarea forței de muncă

☒ ICFM1 = Pregătirea forței de muncă (persoanele absolvente de studii liceale, postliceale și universitare, 2017, INS) – 50

☒ ICFM2 = Ocupații (persoanele cu ocupații de manageri și specialiști cu studii superioare, tehnicieni și muncitori calificați, RPL 2011) - 50

Valoarea indicelui de atractivitate este dată de următoarea medie ponderată a celor trei indicatori, după cum urmează:

$$IA = (30*Ia+35*IFEXC+35*ICFM)/100$$

3. Indicele de atractivitate sectorială (IAS)

Acest indicator a fost calculat pentru ramurile industriale și serviciile care vor oferi o creștere pe termen lung, la nivel național, deoarece dependența de piața Europeană este foarte mare:

- Industria automotivă (CAEN 29 și 30 – fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și a semiremorcilor, a altor mijloace de transport)

- Industria chimică (CAEN 17, 19, 20, 21 și 22 – fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie, fabricarea produselor de cocserie, fabricarea substanțelor și a produselor chimice, fabricarea produselor farmaceutice, fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice)

- Industria echipamentelor electrice (CAEN 27 – fabricarea echipamentelor electrice)

- IT&C (CAEN 58, 60, 61, 62, 63, 95 – activități de servicii în tehnologia informației, activități de difuzare și transmitere de programe, telecomunicații, activități de servicii informatice, activități de editare)

- Transport & Logistică (CAEN 49, 50, 51, 52, 53 – transporturi terestre și transporturi prin conducte, transporturi pe apă, transporturi aeriene, depozitare și activități auxiliare pentru transporturi, activități de poștă și de curierat).

Pentru calculul acestor indici de atractivitate sectorială s-a ținut cont, în principal, de următoarele caracteristici specifice:

- Pentru ramurile industriale: accesibilitatea, forța de muncă disponibilă, precum și relevanța profilului funcțional al zonei, înțeles ca un indice de industrializare (cât la sută din cifra de afaceri realizată în zona respectivă provine din activități industriale).

- Pentru serviciile cu valoare adăugată mare (IT&C): forța de muncă, număr de absolvenți.

- Pentru transport & logistică: mai ales accesibilitatea și proximitatea la infrastructura mare sau noduri de transport.

Indicatorii luați în calcul pentru fiecare domeniu sunt:

1. Industria automotivă:

- Indice de accesibilitate (explicația de mai sus se menține)

- Accesibilitatea rutieră la granița de Vest (în minute)

- Forța de muncă (salariați, 2018)

- Vânzările companiilor (cifră de afaceri, 2018)

- Indice de industrializare (CA sector/CA totală, 2018)

- Elevii calificați în școli profesionale, licee tehnologice cu profil: electric, electronic, electronică automatizări, mecanică (nr. de elevi, 2019)

Toți indicatorii au fost normalizați prin raportarea la medie, cu excepția indicelui de accesibilitate, care a fost normalizat după valorile minime și maxime.

IAS auto = $(20 \cdot \text{indice de accesibilitate normalizat} + 15 \cdot \text{min of travel timp} + 20 \cdot \text{salariați} + 10 \cdot \text{cifra de afaceri} + 15 \cdot \text{indice de industrializare} + 20 \cdot \text{nr. de elevi calificați}) / 100$

2. Industria chimică

- Forța de muncă (salariați, 2018)
- Vânzările companiilor (cifra de afaceri, 2018)
- Elevii calificați în școli profesionale, licee tehnologice cu profil de chimie industrială (nr. de elevi, 2019)
- Indice de accesibilitate (explicația de mai sus se menține)
- Accesibilitatea rutieră la granița de Vest (în minute)
- Indice de industrializare (CA sector/CA totală, 2018)

Toți indicatorii au fost normalizați prin raportarea la medie, cu excepția indicelui de accesibilitate, care a fost normalizat după valorile minime și maxime.

IAS industria chimică = $(20 \cdot \text{indice de accesibilitate normalizat} + 15 \cdot \text{min of travel timp} + 20 \cdot \text{salariați} + 10 \cdot \text{cifra de afaceri} + 15 \cdot \text{indice de industrializare} + 20 \cdot \text{nr. de elevi calificați}) / 100$

3. Industria echipamentelor electrice

- Forța de muncă (salariați, 2018)
- Vânzările companiilor (cifra de afaceri, 2018)
- Elevii calificați în școli profesionale, licee tehnologice cu profil de electronică automatizări și electric (nr. de elevi, 2019)
- Indice de accesibilitate (explicația de mai sus se menține)
- Accesibilitatea rutieră la granița de Vest (în minute)
- Indice de industrializare (CA sector/CA totală, 2018)

Toți indicatorii au fost normalizați prin raportarea la medie, cu excepția indicelui de accesibilitate, care a fost normalizat după valorile minime și maxime.

IAS echipamente electrice = $(20 \cdot \text{indice de accesibilitate normalizat} + 15 \cdot \text{min of travel timp} + 20 \cdot \text{salariați} + 10 \cdot \text{cifra de afaceri} + 15 \cdot \text{indice de industrializare} + 20 \cdot \text{nr. de elevi calificați}) / 100$

4. IT&C

- Forța de muncă (salariați, 2018)
- Vânzările companiilor (cifra de afaceri, 2018)
- Indice de accesibilitate (explicația de mai sus se menține)
- Pregătirea forței de muncă (indicatorul se interpretează ca nr. persoanelor absolvente de studii liceale, postliceale și universitare, 2017)

- Absolvenți de studii universitare (2017)

Toți indicatorii au fost normalizați prin raportarea la medie, cu excepția indicelui de accesibilitate, care a fost normalizat după valorile minime și maxime.

IAS IT&C = $(25 \cdot \text{indice de accesibilitate normalizat} + 25 \cdot \text{salariați} + 25 \cdot \text{pregătirea forței de muncă} + 25 \cdot \text{nr. de absolvenți}) / 100$

5. Transport & Logistică

- Forța de muncă (salariați, 2018)
- Vânzările companiilor (cifra de afaceri, 2018)
- Indice de accesibilitate (explicația de mai sus se menține)
- Accesibilitatea rutieră la granița de Vest (în minute)
- Indice de industrializare (CA sector/CA totală, 2018)

Toți indicatorii au fost normalizați prin raportarea la medie, cu excepția indicelui de accesibilitate, care a fost normalizat după valorile minime și maxime.

IAS transport&logistică = $(20 \cdot \text{indice de accesibilitate normalizat} + 20 \cdot \text{salariați} + 20 \cdot \text{cifra de afaceri} + 20 \cdot \text{min of travel} + 20 \cdot \text{indice de industrializare}) / 100$